

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Til godkendelse	3
1.1 Dagsorden	3
1.2 Referat	3
Bilag 1: Referat - Rådmandsmøde - 02.04.19	3
1.3 Praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA.....	10
Bilag 1: RådmandsIndstilling omkring praksisundersøgelse vedrørende kontant tilskud og BPA	10
Bilag 2: Byrådsindstilling - praksisundersøgelse kontakt tilskud og BPA.....	13
Bilag 3: Resumé af praksisundersøgelse omkring kontant tilskud og BPA - februar 2019	21
Bilag 4: Praksisundersøgelse om kontant tilskud og BPA	44
Bilag 5: Bilag til praksisundersøgelse om kontant tilskud og BPA.....	152
1.4 Bicykler.....	210
Bilag 1: Indstilling- Afvikling af den kommunale bycykelordning	210
Bilag 2: Afvikling af den kommunale bycykelordning - rådmandsindstilling	216
1.5 MSBs anlægsplan 2020-2029	219
Bilag 1: Rådmandsindstilling Anlægsplan 2020-2029	219
Bilag 2: Bilag 1 Anlægsplan 2020-2029 - Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse.....	224
Bilag 3: Bilag 2 Aarhus Kommunes samlede pladsbehov på socialområdet, 2019-2028.....	246
Bilag 4: Bilag 2a Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Voksenhandicap (VH), 2019-2028	266
Bilag 5: Bilag 2b Aarhus kommunes pladsbehov på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV), 2019-2028	284
Bilag 6: Bilag 2c Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Familier, Børn og Unge (FBU), 2019-2028.....	309
1.6 Ungehandlingsplan	321
Bilag 1: Ungehandlingsplan - rådmandsindstilling.....	321
Bilag 2: Byrådsindstilling for ungehandlingsplan.....	324
Bilag 3: Bilag - ungehandlingsplan.....	337
2 Til drøftelse	344
2.1 Proces for Beskæftigelsesplan 2020	344

Bilag 1: Rådmandsindstilling om proces for udarbejdelse af Beskæftigelsesplan 2020_DOCX	344
3 Til orientering	348
3.1 Opgang til opgang	348
Bilag 1: rådmandsindstilling - lokale til Opgang til Opgang	348
3.2 Folkemøde 2019	351
Bilag 1: Orientering om MSBs deltagelse ved Folkemødet 2019	351
3.3 Orientering fra magistraten	356
Bilag 1: Magistratens dagsorden d. 8. april 2019	356
3.4 Orientering om udvalgsrådet	358
Bilag 1: Dagsorden til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 10. april 2019	358
3.5 Bordrunde	364
Bilag 1: Bordrunde	364

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Rådmandsmøde - 02.04.19

Dagsordens titel Referat

Dagsordenspunkt nr 1.2

Referat

Rådmandsmøde

Dato: 2. april 2019
Tid: 10:30 - 12:30
Sted: Rådmandens kontor, Rådhuset
Deltagere: Kristian Würtz (KW)
Erik Kaastrup-Hansen (EKH)
Vibeke Jensen (VJ)
Lotte Henriksen (LH)
Bjarne Høyer Andresen (BHA)
Jeanette L. Hoppe (JLH)
Kristian Dalsgaard (referent)

Afbud:

Fraværende:

Bemærk:

1 Til godkendelse

1.1 Dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

1.2 Referat

Referatet blev godkendt.

1.3 Frikommuneforsøg MSB

MSB ansøger om at opstarte nye frikommuneforsøg i perioden
2019 – 2023

- a) Langtidsledige tager teten – borgerbudgetter i beskæftigelsesindsatsen
- b) Styrkelse af den borgerrettede, den tværfaglige og den organisatoriske kvalitet i Psykiatriens Hus i Aarhus.

Rådmanden har i forbindelse med rådmandsmødet d. 19.2.2019 godkendt, at der arbejdes videre med disse to initiativer. Initiativerne er med denne indstilling nærmere beskrevet.

Indstilling om, at:

- 1) godkende forslag til frikommuneforsøg: Langtidsledige tager teten
- 2) godkende at der arbejdes videre med forslag til frikommuneforsøg omkring Psykiatriens Hus i samarbejde med Region Midtjylland

Indstillingen blev præsenteret af VJ. Indstillingens punkter blev derpå drøftet:

- Den politiske proces bliver oplæg til drøftelse på udvalgsmøde og fremsendes til Magistraten.

Indstillingen blev godkendt.

(BEF følger op)

1.4 Oplæg til fattigdomsdrøftelse på møde i Social- og Beskæftigelsesudvalget, onsdag d. 10. april 2019

På møde i Byrådet i maj 2018, blev "Orientering om fattigdom i Aarhus Kommune" debatteret.

Byrådsmedlemmerne havde bemærkninger og ønsker til supplerende måltal for fattigdom i Aarhus Kommune. Derfor blev det besluttet, at der skulle være en drøftelse i Social- og Beskæftigelsesudvalget om, hvad fattigdomsredegørelsen fremover bør indeholde.

Beskæftigelsesforvaltningen har på den baggrund udarbejdet et oplæg til fattigdomsdrøftelsen med tilkøbt data fra Danmarks Statistik, så Aarhus Kommunes opgørelse over antallet af fattige kan sammenlignes med den nationale opgørelsesmetode.

Indstilling om, at:

- 1) Beskæftigelsesforvaltningens oplæg til fattigdomsdrøftelse i Social- og Beskæftigelsesudvalget onsdag d. 10. april 2019, godkendes, indeholdende fattigdomstal efter Danmarks Statistiks nationale opgørelsesmetode og Aarhus Kommunes opgørelsesmetode samt de andre ovenstående forslag til supplerende indikatorer.

Indstillingen blev præsenteret af VJ. Indstillingen blev derpå drøftet:

KW bemærkede, at:

- Der bør være en tydelig beskrivelse af, hvad er det vi vil gøre ved problemet. En del af præsentationen og som beslutningspunkt i indstillingen. Fokus på børn og Investeringsmodeller for beskæftigelse.
- Kobling til arbejdet med beskæftigelsesplanen
- Oprids af udvalgte initiativer og aktiviteter, som allerede er sat i søen (på lang og kort sigt).

- Evt. med en appel til Folketingets partier om at justere ydelserne, evt. som del af en ydelseskommision.
- Side 5 vedr. "ukendt adresse": Vigtigt, at vi forholder os hertil.

Det blev aftalt, at der konkret tilføjes 2 punkter:

- Der arbejdes på initiativer i forbindelse med ny Beskæftigelsesplan med særligt fokus på børn
- Der fremsendes en appel til folketingets udvalg/minister ift. at kigge på ydelser ift. fattigdom

Indstillingen blev godkendt med ovenstående forbehold.

- BEF udarbejder et udkast til henvendelse fra Rådmanden vedr. ydelser)

(BEF følger op)

1.5 Udsættelsessager 2018

Der udarbejdes årligt en opgørelse over udsættelsessager i Aarhus Kommune. En udsættelsessag opstår, når en lejer risikerer udsættelse på grund af manglende betaling af husleje (restance). Vedlagte opgørelse forelægges Social og Beskæftigelsesudvalget sammen med fattigdomsredegørelsen på møde den 10. april 2019.

Indstilling om, at:

- 1) rådmanden tager vedlagte opgørelse over udsættelsessager i 2018 til efterretning med henblik på en efterfølgende forelæggelse på møde i Social- og Beskæftigelsesudvalget d. 10. april 2019.
- 2) opgørelsen over udsættelsessager forelægges for Social- og Beskæftigelsesudvalget sammen med fattigdomsredegørelsen.

Indstillingen blev præsenteret af LH.

KW bemærkede, at:

- Der bør være en beskrivelse af sagsgangen omkring udsættelser. Det skal tydeliggøres i indstilling.
- Vi skal have en opmærksomme på en tidligere indsats for borgere, som bliver udsatte fremadrettet.
- Målgruppen skal afdækkes mhp. at afsøge om der skal iværksættes yderligere. Afdækning og beskrivelse fremsættes på et senere rådmandsmøde.

Indstillingen blev godkendt med ovenstående forbehold

- Fremsættes som én sag på udvalgsmødet, og indgår som et bilag til fattigdomsredegørelsen.

(SOC følger op)

1.6 Deltagelse i URBACT netværk

MSB er blevet inviteret ind i et netværk under EU- URBACT programmet. Formålet med deltagelse i netværket er, at en gruppe europæiske byer samarbejder om at udvikle lokale planer for, hvordan man kan arbejde med Sociale investeringer i form af SIB – Social Investment Bonds. Planerne udvikles i et tæt samarbejde og med sparring fra internationale eksperter på feltet, som URBACT programmet finansierer og stiller til rådighed for byerne.

Det indstilles at:

- 1) MSB tilmelder sig det planlagte netværk
- 2) At MSB via arbejdet i netværket udvikler og afprøver et eksperiment med SIB

Indstillingen blev præsenteret af VJ. Indstillingen blev drøftet:

- Der følges op med rapportering til KW om udbytte og input til muligt videre arbejde med SIB

Indstillingen blev godkendt.

(BEF følger op)

2 Til drøftelse

2.1 Implementering af byrådets beslutning om udvikling af strategi for veteranindsatser

Et forslag fra Socialdemokratiet, Venstre, SF, Radikale Venstre, Konservative, Liberal Alliance, Enhedslisten, Alternativet og DF om, at der nedsættes en tværmagistrat-slig arbejdsgruppe, der sammen med relevante organisationer og aktører udformer en veteranpolitik, blev behandlet på byrådsmødet d. 2. maj 2018.

Forslaget har efterfølgende - den 13. juni - været drøftet i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Sociale Forhold og Beskæftigelse vurderer, at det giver god mening at anlægge et bredt strategisk perspektiv på veteranindsatsen. Den eksisterende indsats med en veterankoordinator, som har beskæftigelsesindsats som sit hovedfokus.

Indstilling om, at:

At 1) Det drøftes, hvilket organisatorisk niveau fra de forskellige magistratsafdelinger, det vil være mest hensigtsmæssigt at få udpeget repræsenteret i Veteranarbejdsgruppen

At 2) Rådmanden retter henvendelse til rådmændene for hhv. MBU, MKB, MSO og BA om udpegning af deltagere til Veteranarbejdsgruppen

At 3) Rådmanden via Byrådsservice retter henvendelse til 'Udvalg til udpegning til politiske udvalg' og anmoder om at få udpeget 1-2 politiske repræsentanter til Veteranarbejdsgruppen

Indstillingen blev præsenteret af VJ. Indstillingen blev derpå drøftet:

Ad 1) Organisatorisk niveau:

- Relevant ledelsesansvar

Ad 2) Rådmanden retter henvendelse:

- KW tager kontakt (O&L følger op)

Ad 3) Henvendelse til byrådsservice:

- KW tager kontakt (O&L følger op)

Indstillingen blev godkendt med ovenstående bemærkninger

(BEF følger op)

3 Til orientering

3.1 Flygtningeområdet i MSB - refusionsregler og udfordringer

Der har i 2018 været et fald i indtægterne fra statsrefusion og de forskellige tilskudsordninger på flygtningeområdet. Faldet forventes også i årene fremover.

Udfordringen er, at udgifterne ikke på alle områder forventes at falde i et tilsvarende omfang, hvilket resulterer i, at primært Socialforvaltningen og i første omgang særligt Familiecentret, står over for en betydelig økonomisk udfordring.

Såfremt der ikke sker ændringer af refusionsreglerne, er der som udgangspunkt to tiltag til håndteringen heraf. Den ene værende øget fokus på iværksættelse af døgntilbud for borgere med nedsat funktionsevne inden for de første to år. Den anden værende nedbringelse af udgifterne via enten afslutning af indsatser eller reducere i pris heraf.

Indstilling om, at:

- 1) rådmanden tager notatet om udfordringer på flygtningeområdet og det tilhørende bilag til efterretning.

Indstillingen blev præsenteret af BHA. Indstillingen blev derpå drøftet:

- Fordi nogle af refusionsregler har en tidsbegrænsning giver det økonomiske udfordringer for MSB.

Indstillingen blev taget til efterretning.

(Økonomi følger op)

3.2 Orientering fra magistraten

3.3 Orientering om udvalgsrådet

- Evalueringen af studieturen foreslås udskudt. Af hensyn til tid. Drøftes på rådmandsmødet forud. Under evt. kan udvalget komme med input til rapporten.
- Opgang til opgang udskydes og erstattes af pkt. om familiecenteret.

3.4 Bordrunde

Bilagsforside

Dokument Titel:	RådmandsIndstilling omkring praksisundersøgelse vedrørende kontant tilskud og BPA
Dagsordens titel	Praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA
Dagsordenspunkt nr	1.3

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Socialforvaltningen
Dato 9. april 2019

Praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA

1. Resume

Ankestyrelsen har i efteråret 2018 gennemført en praksisundersøgelse om kontant tilskud og BPA. Socialforvaltningen har indsendt tre sager til brug for undersøgelsen. Alle tre sager ville være blevet stadfæstet såfremt de havde været påklaget til Ankestyrelsen. Der var hverken i Socialforvaltningen eller Sundhed og Omsorg sager, om kontant tilskud, der faldt ind under kriterierne for undersøgelsen.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

at 1) Rådmanden godkender indstillingen omkring praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA

at) indstillingen fremsendes til byrådet til efterretning.

3. Baggrund

Kontant tilskud og BPA ydes begge til borgere til ansættelse af hjælpere til blandt pleje, praksis støtte i hjemmet, overvågning og ledsagelse.

4. Effekt

Ankestyrelsens undersøgelse og de heri indeholdte anbefalinger ses som et bidrag til det fremtidige arbejde på området.

5. Ydelse

I den løbende læring på de to områder inddrages ud over praksisundersøgelser og principafgørelser også

begrundelserne i de konkrete sager, der er blevet henholdsvis ændret, hjemvist eller stadfæstet af Ankestyrelsen.

6. Organisering

Sagsbehandling omkring BPA og kontant tilskud foretages af de to myndighedscentre på voksenområdet.

7. Ressourcer

Undersøgelsen har ingen økonomiske konsekvenser for Aarhus Kommune.

Bilag

Bilag 1: Byrådsindstilling " Undersøgelse af kontant tilskud og BPA"

Bilag 2: Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance – bilag

Bilag 3: Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance - resume

Socialforvaltningen

Tlf.: 89 40 20 00

E-post: social@aarhus.dk

Sags.nr. 18/017369-10

Sagsbehandler: Helle Fallesen

E-post: hfa@aarhus.dk

Bilag 2/5

Dokument Titel: **Byrådsindstilling -
praksisundersøgelse
kontakt tilskud og BPA**

Dagsordens titel: **Praksisundersøgelse af
kontant tilskud og BPA**

Dagsordenspunkt nr **1.3**

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Sociale Forhold og Beskæftigelse
Dato

Undersøgelse af kontant tilskud og BPA

Ankestyrelsens praksisundersøgelse februar 2019

1. Resume

Ankestyrelsen har i efteråret 2018 gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis om tildeling af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance (BPA). Undersøgelsen er udarbejdet efter anmodning fra Børne- og Socialministeriet og forelægges hermed Byrådet til efterretning.

Praksisundersøgelsen er udarbejdet med læring for øje og indeholder ingen kommunespecifikke konklusioner, men fokuserer bredt på kommunernes praksis. På baggrund af undersøgelsen fremsættes anbefalinger til kommunernes håndtering af området.

Undersøgelsen viser overordnet set, at kommunerne på landsplan generelt er bedre til at træffe formelt korrekte afgørelser i sager om BPA end i sager om kontant tilskud.

Aarhus Kommune har til brug for undersøgelsen indsendt tre sager om BPA. På baggrund af sagsgennemgangen har Ankestyrelsen vurderet, at samtlige indsendte afgørelser fra Aarhus Kommune ville blive stadfæstet i Ankestyrelsen.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles,

at) Byrådet tager Ankestyrelsens praksisundersøgelse om "Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance" til efterretning.

3. Baggrund

Kontant tilskud til ansættelse af hjælpere

Reglerne i servicelovens § 95 indebærer, at såfremt en borger har brug for personlig hjælp, pleje og støtte til løsning af nødvendige opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan borgeren vælge at få udbetalt et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere hertil. Både arbejdsleder- og arbejdsgiveropgaven kan videregives til anden part.

Borgerstyret personlig assistance (BPA)

Reglerne i servicelovens § 96 indebærer, at en borger kan få tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse. Dette dog alene, såfremt hjælpen ikke kan dækkes af andre bestemmelser. Det er en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder. Arbejdsgiveropgaven kan overdrages til anden part.

Fælles for de to ordninger er, at der ved den særlige hjælp, i form af en kontant ydelse, kan skabes en større grad af fleksibilitet og helhedsorienteret løsning i forhold til den enkelte borgers behov.

Formålet med praksisundersøgelsen er at belyse, hvorvidt kommunernes afgørelser på området er i overensstemmelse med lovgivningen. Heri et særligt fokus på afdækning af personkredsen og kommunernes beregning af timerne.

Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af 50 sager fra i alt 13 kommuner. Sagsgennemgangen er sket på samme måde, som hvis sagen var en klagesag i Ankestyrelsen.

Udover gennemgang af konkrete sager er, som led i praksisundersøgelsen, foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige landets kommuner.

Socialforvaltningen har til brug for undersøgelsen indsendt tre sager om BPA. Der var i hverken Magistratsafdelingerne Sundhed og Omsorg eller Sociale forhold og

Beskæftigelse sager om kontant tilskud, som opfyldte Ankestyrelsens kriterier for undersøgelsen.

Hovedresultaterne

Undersøgelsen viser overordnet set, at kommunerne på landsplan generelt er bedre til at træffe formelt korrekte afgørelser i sager om BPA end i sager om kontant tilskud.

Sagsgennemgangen viser således, at 37 ud af de 50 afgørelser ville blive stadfæstet, hvis de var blevet påklaget til Ankestyrelsen, heraf 32 afgørelser om BPA og fem afgørelser om kontant tilskud. 13 sager ville blive hjemvist, heraf ni om kontant tilskud og fire om BPA. Ingen af afgørelserne ville blive ændret.

For så vidt angår de sager, som ikke opfylder de sagsbehandlingsmæssige krav, peger undersøgelsen i overensstemmelse med ovenstående stadfæstelsesprocenter primært på mangler i sagsbehandlingen i forhold til bevilling af kontant tilskud. Dette omfatter blandt andet manglende undersøgelse af borgerens behov for støtte ved ophold uden for hjemmet, manglende udmåling af rådigheds- og puljetimer, manglende oplysninger om borgerens samlede hjælpebehov samt manglende konkret og individuel vurdering.

I forhold til mangler på tværs af de to områder gælder, at kommunerne ikke altid i tilstrækkelig grad har forklaret eller undersøgt, hvordan borgeren bliver kompenseret for sit samlede hjælpebehov ved udmåling af tid til de enkelte hjælpeopgaver.

Derudover er der sager, hvor der er manglende forklaring på, hvordan anden form for hjælp kan have betydning for afgørelsen. Herunder om hjælpen kan ydes efter andre bestemmelser i serviceloven ved afslag eller ophør af ordningen.

Ovenstående punkter er udtryk for, hvor Ankestyrelsen finder, at der er mangler i kommunernes sagsbehandling. Der er dog også områder, hvor kommunerne i høj grad vurderes at leve op til de lovgivningsmæssige krav. Dette omfatter, at:

- afgørelser træffes under hensyntagen til formålet med ordningerne.

Således har kommunerne i 35 ud af de 50 sager haft fokus på borgerens hjælpebehov, så borgeren får den ønskede fleksibilitet i ordningen. Dette er særligt gældende i BPA-sagerne. Det skal i den forbindelse understreges, at i sager om kontant tilskud er der ikke samme muligheder for fleksibilitet. Dette skyldes, at kommunen ved vurdering af hjælpen skal tage udgangspunkt i sin kvalitetsstandard for hjælp til personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmet.

- Borgerens oplysninger inddrages i sagen.
- Borgerens funktionsnedsættelse og borgerens vanskeligheder som følge heraf beskrives.

Ankestyrelsens anbefalinger til fremadrettet praksis

Med afsæt i de ovenstående resultater opstiller Ankestyrelsen en række anbefalinger til kommunernes fremadrettede håndtering på området. Anbefalingerne ligger fint i tråd med den praksis, som allerede findes i Aarhus Kommune, og lægger sig ligeledes nært op ad lovgivningens krav til sagsbehandlingen. De indeholder således ikke noget nyt, i forhold til hvad der allerede er gældende på området.

Om formålet:

- Opmærksomhed på formålet med bevillingen og fokus på Ankestyrelsens principafgørelser.

Om begrundelsen:

- Undersøg, om alle betingelser er opfyldt for personkredsvurderingen – herunder at borgeren evner at være arbejdsleder, at borgerens behov for støtte ved kontant tilskud skal overstige 20 timers ugentlig hjælp m.v.
- Foretag en konkret og individuel vurdering af, om borgeren er kompenseret for følgerne af dennes funktionsnedsættelse.

Om helhedsvurderingen:

- Undersøg alle muligheder for hjælp i den sociale lovgivning for at dække borgerens samlede behov for hjælp. Og vejled i den forbindelse borgeren herom.
- Forklar, hvordan udmålingen af hjælpen er afpasset den enkelte borgers behov for hjælp.

Om oplysningsgrundlaget:

- Sørg for, at alle oplysninger er indhentet, før der træffes en afgørelse.

Om pulje- og rådighedstimer:

- Forklar udmåling af pulje- og rådighedstimer – også i situationer, hvor der ikke er udmeldt egentlige hjælpetimer.

4. Effekt

Ankestyrelsens undersøgelse og de heri indeholdte anbefalinger som et bidrag til det fremtidige arbejde med behandling af ansøgninger om kontant tilskud og BPA-ordning og som en indikator for, at man i Aarhus Kommune har god hånd om sagsbehandlingen af disse sager.

I forhold til kontant tilskud har praksisundersøgelsen været drøftet med Magistratsafdelingen Sundhed og Omsorg, der, i lighed med Socialforvaltningen, ikke har haft sager med i undersøgelsen.

5. Ydelse

I den løbende læring på de to områder inddrages ud over praksisundersøgelser og principafgørelser også begrundelserne i de konkrete sager, der er blevet henholdsvis ændret, hjemvist eller stadfæstet af Ankestyrelsen. Det skal i forbindelse med praksisundersøgelsen understreges, at Ankestyrelsen vurderer, at de tre sager om BPA fra Aarhus, der er gennemgået som led i praksisundersøgelsen, ville være blevet stadfæstet, såfremt afgørelsen var blevet påklaget til Ankestyrelsen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i Ankestyrelsens tilbagemelding på en af de tre indsendte sager som det eneste bemærkes, at der savnes vejledning til borgeren i forhold til muligheder for støtte ved overnattende besøg udenfor hjemmet. Men at sagen derudover opfylder

kravene i lovgivningen. I de to øvrige sager har Ankestyrelsen ingen bemærkninger hertil.

Det skal ligeledes understreges, at eftersom der fra Aarhus Kommune ikke er indsendt sager om kontant tilskud er det ikke muligt at afdække Ankestyrelsens stillingtagen til sagsbehandlingen på dette område.

6. Organisering

Den socialfaglige sagsbehandling ved modtagelse af en ansøgning om BPA-ordning varetages i Socialforvaltningen af en specialiseret enhed på Rådgivning og Visitationscentret, hvor medarbejderne besidder en særlig ekspertise på området. I forhold til ansøgninger om kontant tilskud varetages sagsbehandlingen herudover også af Center for Myndighed. Der er i Socialforvaltningen pr. ultimo marts 2019 i alt 6 aktive sager med kontant tilskud og 200 BPA-sager.

I MSO sagsbehandles ansøgninger om kontant tilskud af Yngre- og Bostøtteteamet i Sundhed- og Omsorgslinjen. Der er i Sundhed og Omsorg pr. ultimo marts 2019 i alt 8 aktive sager med kontant tilskud.

7. Ressourcer

Praksisundersøgelsen har ingen ressourcemæssige konsekvenser for Aarhus Kommune.

Kristian Würtz

/

Erik Kaastrup-Hansen

Bilag

Bilag 1: Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance – resume.

Bilag 2: Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance.

Bilag 3: Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance – bilag.

Sagsnummer: 18/034421-1

Antal tegn: 9.290

Socialforvaltningen

Sagsbehandler: Helle Fallesen

Tlf.: 51 57 57 82

E-post: hfa@aarhus.dk

Bilag 3/5

Dokument Titel:	Resumé af praksisundersøgelse omkring kontant tilskud og BPA - februar 2019
Dagsordens titel:	Praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA
Dagsordenspunkt nr	1.3

Februar 2019

Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assi- stance Resumé



Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-366-5

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1 BAGGRUND FOR UNDERSØGELSEN	4
Formålet med undersøgelsen	4
KAPITEL 2 VURDERING AF PERSONKREDSEN	7
Anbefalinger til kommunerne	10
KAPITEL 3 TIDSFASTSÆTTELSE OG UDMÅLING AF HJÆLPEN	11
Anbefalinger til kommunerne	14
KAPITEL 4 HELHEDSVURDERING	15
Anbefalinger til kommunerne	17
KAPITEL 5 DE FORMELLE SAGSBEHANDLINGSREGLER	18
Anbefalinger til kommunerne	20
KAPITEL 6 RESULTATER AF SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN	21
Sammenfatning	21

KAPITEL 1

Baggrund for undersøgelsen

Børne- og Socialministeriet har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en praksisundersøgelse af kommunernes anvendelse af reglerne om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance (BPA).¹ Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg bad i september 2017 socialministeren om at tage initiativ til en praksisundersøgelse af de nævnte bestemmelser. Desuden har Ankestyrelsens Rådgivende Praksisudvalg ønsket, at vi gennemfører en praksisundersøgelse på området.

Vores behandling af klagesager om kontant tilskud og BPA

I 2017 modtog vi 86 klagesager om kontant tilskud efter servicelovens § 95. Vi stadfæstede 36 afgørelser, hjemviste 36 afgørelser og ændrede eller ophævede 12 afgørelser. Vi afviste eller henviste to af kommunernes afgørelser².

Samme år modtog vi 185 klagesager om BPA efter servicelovens § 96. Vi stadfæstede 105 afgørelser, hjemviste 53 afgørelser og ændrede eller ophævede 14 afgørelser, mens vi afviste eller henviste 13 afgørelser³.

FORMÅLET MED UNDERSØGELSEN

Fælles for både kontant tilskud og BPA er, at bestemmelserne giver borgere i personkredsen en særlig type hjælp i form af en kontant ydelse, som skaber mulighed for fleksibilitet og en helhedsorienteret løsning i forhold til den enkelte borgers behov for hjælp.

Formålet med undersøgelsen er at belyse kommuners praksis for behandling af sager om kontant tilskud og BPA for at afdekke, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen.

**ANKESTATISTIK-
KEN FOR 2017
OM KONTANT
TILSKUD**

**ANKESTATISTIK-
KEN FOR 2017
OM BPA**

**SÆRLIG TYPE
HJÆLP**

**RIGTIGE
AFGØRELSE?**

¹ Fremadrettet betegner vi borgerstyret personlig assistance som enten "BPA" eller "BPA-ordningen" synonymt for servicelovens § 96, stk. 1.

² De foreløbige opgørelser for 2018 fordeler sig på følgende måde: Vi modtog 94 klagesager. Heraf stadfæstede vi 51 afgørelser, hjemviste 38 afgørelser og ændrede eller ophævede fem afgørelser. Disse tal er dog ikke validerede og er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

³ De foreløbige opgørelser for 2018 fordeler sig på følgende måde: Vi modtog 178 klagesager. Heraf stadfæstede vi 125 afgørelser, hjemviste 42 afgørelser og ændrede eller ophævede 11 afgørelser. Disse tal er dog ikke validerede og er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

Undersøgelsen har særligt fokus på at afdække personkredsen og kommunernes grundlag for beregning af timerne i de to ordninger. Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har særligt anmodet om, at vi under afdækning af personkredsspørgsmålet undersøger kommunernes grundlag for vurdering af arbejdslederevnen og grundlaget for kommunernes helhedsvurdering af borgerens samlede situation. I forhold til grundlaget for udmålingen ønsker udvalget, at vi undersøger kommunernes praksis for udmåling af timer generelt i forbindelse med døgndækning og ved opfølgning.

En **praksisundersøgelse** er en undersøgelse af et udvalg af kommunale afgørelser inden for et bestemt emne og lovgrundlag på social-, beskæftigelses- eller det familieretlige område.

En praksisundersøgelse består af en gennemgang af konkrete kommunale afgørelser på et bestemt lovområde. Det vil sige en juridisk vurdering af et udvalg af sager i en række kommuner. I gennemgangen af sagen foretager vi både en formel og en materiel juridisk vurdering. Der er tale om sager, hvor Ankestyrelsen er klageinstans, og hvor afgørelserne, som indgår i undersøgelsen, ikke har været påklaget til Ankestyrelsen.

På baggrund af en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse kortlægger undersøgelsen også:

OPLÆRING ADMINISTRATI- ONSBIDRAG

OVERVÅGNING

- Om kommunerne tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver efter § 85 i serviceloven, der omhandler socialpædagogisk støtte, før den frakender støtten, eller før den giver afslag.
- Kommunernes udmåling af administrationsbidrag, herunder størrelsen og hvorvidt der er sket ændringer i bidragets størrelse inden for de seneste år.
- Kommunernes praksis for at dække overvågning, der ikke kan dækkes efter servicelovens § 95.

DE 50 SAGER FORDELT MELLEM BEVILLING, AFSLAG OG UDMÅLING

Hvilke typer sager har vi gennemgået?

Vi har gennemgået både bevillings- og afslagssager, idet kommunerne har haft vanskeligt ved at finde afslagssager på disse områder, der ikke er påklaget til Ankestyrelsen. Det har været nemmere for kommunerne at finde sager om BPA end at finde sager om kontant tilskud, der levede op til vores kriterier⁴. Derfor indgår der flere sager om BPA i sagsgennemgangen

⁴ Af bilag 5 fremgår de specifikke kriterier for sagsindkaldelsen.

LÆRING I KOMMUNERNE

end om kontant tilskud. Blandt de 14 sager om kontant tilskud er tre bevillingssager, to afslagssager og ni sager om udmåling. Blandt de 36 sager om BPA er der ni bevillingssager, otte afslagssager og 19 sager om udmåling.

Afgrænsning

Formålet med praksisundersøgelsen er at sætte fokus på udfordringer og styrker i udvalgte kommuners sagsbehandling, som vil være vedkommende og genkendelige for de pågældende kommuner og andre kommuner, og som de dermed kan bruge i et læringsøjemed. Tanken er, at kommunale sagsbehandlere kan gå ind og få vejledning om netop det spørgsmål, de arbejder med. Det er ikke muligt ud fra undersøgelsen at udtale sig om, hvorvidt brugen af bestemmelserne er korrekt i alle landets kommuner.

METODE OG DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen er baseret på en kombination af metoder, som kort bliver præsenteret her. Se bilag 1 for yderligere information om undersøgelsens metode.

Gennemgang af 50 sager

Undersøgelsen er baseret på en juridisk gennemgang af 50 sager fra 13 kommuner. Sagerne fordeler sig sådan:

- 14 sager om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3 og
- 36 sager om borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96, stk. 1.

Spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner

Undersøgelsen er også baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner. 95 kommuner har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 97.

Spørgeskemaet handler om kommunernes praksis i forhold til oplæring, udmåling af administrationsbidrag samt dækning af ledsagelse og overvågning, som ikke kan dækkes efter § 95 i serviceloven. Disse spørgsmål kan vi ikke finde svar på ved at gennemgå konkrete sager fra kommunerne.

KAPITEL 2

Vurdering af personkredsen

Vi har set på, om kommunerne i deres vurdering har undersøgt alle betingelserne for at få ret til et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance.⁵

**BETINGELSERNE
SKAL VÆRE OP-
FYLDT FOR, AT
BORGEREN ER
OMFATTET**

**I 35 SAGER HAR
BORGEREN DEN
ØNSKEDE
FLEKSIBILITET**

**KONTANT
TILSKUD ER EN
LØBENDE YDELSE**

Forfølger formålet med bestemmelserne

Ved vurderingen af betingelserne for at få hjælp i form af kontant tilskud eller BPA skal alle betingelserne i bestemmelserne være opfyldte. Det er derfor væsentligt, at kommunen har fokus på formålet med bestemmelserne.

I 35 ud af 50 sager har kommunen haft fokus på borgerens hjælpebehov, så borgeren får den ønskede fleksibilitet i ordningen. Den mangelfulde hensyntagen til formålet i de resterende 15 sager består typisk i manglende støtte uden for hjemmet og manglende fleksibilitet i ordningen, så borgeren ikke kan tilrettelægge hjælpen efter egne behov og ønsker.

I en sag har kommunen alene lagt vægt på økonomiske kriterier.

Kommunen skal være opmærksom på, at det kontante tilskud er en løbende ydelse, og at hjælpen ikke må tidsbegrænses, så den automatisk standses på et bestemt tidspunkt. Kommunen skal dog løbende foretage opfølgning i sagerne.

Personkredsen

Betingelserne skal være opfyldt for, at borgeren kan være omfattet af ordningen. Ud af de fem sager om kontant tilskud, der omhandler personkredsvurderingen, ville vi have stadfæstet tre afgørelser og hjemvist to sager. Ud af 17 sager om personkredsvurderingen i BPA, drejer ni sager sig om tilkendelse, og otte sager drejer sig om afslag og ophør. Ud af seks sager om afslag ville vi have stadfæstet fire sager og hjemvist to sager. Vi ville have stadfæstet de to sager, hvor kommunen havde standset BPA-ordningen.

Vi kan på baggrund af sagsgennemgangen ikke vurdere, om kommunerne foretager en helhedsvurdering af arbejdslederevnen. Det skyldes, at der kun er to sager, hvor kommunen har vurderet arbejdslederevnen i forbindelse med afslag på BPA-ordningen. I begge sager har borgeren så store kognitive vanskeligheder, at borgeren ikke kan varetage arbejdslederrollen.

⁵ Betingelserne for kontant tilskud fremgår af servicelovens § 95, stk. 3, mens betingelserne for borgerstyret personlig assistance fremgår af servicelovens § 96, stk. 1.

**MANGLENDE OP-
LYSNINGER OM
SIKRING AF
FLEKSIBILITET**



Vi ville derfor stadfæste kommunens afgørelse, hvis sagerne var påklaget.

Kommunerne bedst til at sikre fleksibilitet i BPA-sager

I flere sager om kontant tilskud er der ikke oplysninger om, hvordan kommunen har sikret fleksibilitet i ordningen, så borgeren fx kan få egne hjælpere til også at udføre hjælpeopgaver udenfor hjemmet. Vi kan derfor ikke vurdere, om der er den fornødne fleksibilitet. Vi bemærker, at der ikke er den samme mulighed for fleksibilitet i kontant tilskud som i BPA. Det skyldes, at kommunen ved vurdering af hjælpen skal tage udgangspunkt i sin kvalitetsstandard for hjælp efter servicelovens §§ 83 og 84. Modsat BPA er der i en kontant tilskudsordning ingen anden hjælp end den, der fremgår af servicelovens §§ 83 og 84.

I enkelte sager om BPA har kommunerne ikke bevilget hjælpen på en sådan måde, at der er fleksibilitet i ordningen. Kommunen har blandt andet ikke ydet tilstrækkelig fleksibilitet, så det er nødvendigt for borgeren jævnligt at søge om ekstra timer.

**VI HAR KUN
KUNNET VURDERE
BEHOVET FOR
HJÆLP INDEN
FOR
ORDNINGERNE**

Helhedsvurdering

Vi har udelukkende kunnet undersøge, om kommunerne inden for ordningerne har foretaget den fornødne helhedsvurdering af borgernes samlede behov for hjælp.

I to afslagssager om kontant tilskud og i fire afslagssager om BPA har det ikke været muligt for os at undersøge, om kommunen har foretaget en tilstrækkelig helhedsvurdering.

Eksempel på at kommunen har taget hensyn til formålet

Borgeren har diagnosen inkomplet tetraplegi⁶ siden en ulykke midt i 1990'erne og er lam fra brystet og ned. Borgeren er respirationsbruger. Borgeren har et massivt og omfattende hjælpebehov. Derudover er der behov for tilstedeværelse af en hjælper gennem hele døgnet.

Kommunen har derfor vurderet, at borgeren har behov for udmåling af egentlige timer gennem hele døgnet. Rådighedstimer i visse perioder af døgnet er ikke tilstrækkeligt til at dække behovet for hjælp. Borgeren kan ikke benytte nødkald, og kan derfor ikke få den nødvendige hjælp uden en hjælpers tilstedeværelse.

Ankestyrelsens vurdering

Vi vurderer, at kommunen i eksemplet har redegjort for borgerens hjælpebehov gennem hele døgnet. Borgeren har på grund af et massivt og sammensat behov for hjælp også brug for den fleksibilitet, som ordningen giver mulighed for ved at kunne udmåle hjælp til overvågning. Kommunen har konkret vurderet, at borgeren ikke kan være alene, herunder især fordi borgeren ikke kan anvende nødkald. Kommunen udmåler derfor korrekt egentlige hjælpetimer til at dække det nødvendige hjælpebehov.

Vi ville stadfæste afgørelsen, hvis det var en klagesag.

⁶ Tetraplegi er en beskadigelse af rygmærven i halsdelen. Det vil sige i stykket fra lige over øverste nakkehvirvel til lige under 7. nakkehvirvel. En tetraplegiker kan have lammelser i både krop, ben/fødder og arme/hænder. Hvis skaden er inkomplet, er rygmærven ikke helt revet over. Det betyder, at kun dele af kroppen under skadesniveauet er påvirket af skaden, og at lammelsen ikke er total.
Kilde: Rygmærveskadede i Danmark.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Fælles for begge ordninger

- Vær opmærksom på at ordningerne ikke kan tidsbegrænses.
- Tag hensyn til formålet med ordningerne ved personkredsvurderingen.

Kontant tilskud

Fokus på personkredsen

- Vær opmærksom på om borgerens samlede behov for hjælp overstiger 20 timer om ugen – ved også at inddrage hjælp under ophold udenfor hjemmet.
- Afsæt også tid til aflastnings- og afløsningsopgaver ved vurdering af borgerens hjælpebehov

BPA

Fokus på personkredsen

- Vurdér det individuelle behov for en særlig støtte til pleje, overvågning eller ledsagelse, så borgeren kan få den nødvendige fleksibilitet.
 - Vær opmærksom på at borgeren kun er omfattet af BPA-ordningen, når hjælpebehovet ikke kan blive dækket gennem andre bestemmelser i serviceloven.
-

KAPITEL 3

Tidsfastsættelse og udmåling af hjælpen

Disse resultater omhandler om de 38 ud af 50 sager, der kun vedrører udmåling. Her indgår alene sager om tilkendelse, hvor der er udmålt hjælp, foretaget øgning og nedsættelse af hjælp samt fortsat ret til hjælp.

UDMÅLING

Kommunerne er i sager om BPA bedre til konkret at udmåle hjælpen, så borgeren kan få sit behov dækket

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne i højere grad foretager en udmåling af hjælpen, som følger regler og vores praksis i sager om BPA end i sager om kontant tilskud. Det skyldes, at kommunerne i større omfang inddrager borgerens egne oplysninger om, hvordan udmålingen af tid vil kunne dække behovet for hjælp. Grunden til, at det ikke altid gør sig gældende i sager om kontant tilskud er, at kommunerne lægger vægt på egne kvalitetsstandarder, uden konkret at undersøge, om de skal fravige disse.

Kommunerne skal også ved udmåling af hjælpen i begge ordninger foretage en konkret vurdering af, om hjælpen kan leveres inden for den afsatte tid, der er bevilget.

Øget fokus på at undersøge borgernes samlede hjælpebehov og forklare udmålingen af hjælp

Sagsgennemgangen viser, at afgørelsen i otte ud af de 12 tilkendelsessager med udmåling gennemgået i dette kapitel om kontant tilskud ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis.

I de sager, hvor afgørelsen ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis, skyldes det primært, at kommunen ikke har begrundet eller forklaret, hvordan den er kommet frem til det fastsatte timetal for udførelsen af de enkelte opgaver.

I de sager, hvor afgørelsen er i overensstemmelse med regler og vores praksis, har kommunen forholdt sig konkret til borgernes samlede hjælpebehov. Kommunen har været i dialog med eller inddraget bemærkninger fra nærtstående om fastsættelse af tidsforbruget til løsning af de enkelte opgaver.

Undersøgelsen viser, at afgørelsen i to ud af 27 BPA-sager om tilkendelse med udmåling ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

I de sager, hvor afgørelsen ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis, skyldes det primært, at kommunen ik-

KONTANT TILSKUD – OTTE SAGER IKKE I OVERENS- STEMMELSE

BPA – TO SAGER IKKE I OVERENS- STEMMELSE

ke har redegjort for udmålingen af hjælpen, og at der ikke er oplysninger herom i sagerne.

I de sager, hvor afgørelsen er i overensstemmelse med regler og vores praksis, beror det på, at kommunen konkret har vurderet borgerens hjælpebehov og ved udmålingen har taget højde for den nødvendige fleksibilitet i ordningen. Det er typisk sket gennem inddragelse af borgerens bemærkninger eller i en dialog med borgeren.

Kun i BPA-sager har kommunerne vurderet behovet for pulje- og rådighedstimer

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne i sager om kontant tilskud slet ikke har taget stilling til udmåling af timer som pulje- eller rådighedstimer.

KONTANT TILSKUD

BPA

Kommunerne har udmålt rådighedstimer i hver tredje sag om BPA, og i over halvdelen af sagerne har kommunerne udmålt puljetimer. Rådighedstimer er primært blevet udmålt til afholdelse af udgifter til anden hjælper under midlertidigt ophold i udlandet, fx 14 dages ferieophold. Puljetimerne er især blevet udmålt til afholdelse af personalemøder, MUS og oplæring af nye ansatte. Vi kan ikke se, hvorfor kommunerne har foretaget den skelnen mellem pulje- og rådighedstimer.

Kommunerne skal vurdere hjælpernes kvalifikationer

Kommunerne har konkret taget stilling til hjælpernes kvalifikationer i tre sager om kontant tilskud. I fire sager, hvor kommunerne ikke har taget stilling til hjælpernes kvalifikationer, er det typisk fordi, tilskudsmodtageren er den eneste hjælper i ordningen.

KONTANT TILSKUD

BPA

Kommunerne har i lidt over halvdelen af sagerne om BPA i forhold til udmåling lagt til grund, at der alene er behov for ufaglærte hjælpere til at dække borgerens hjælpebehov. I en del sager er der ikke oplysninger, som kan understøtte kommunernes vurderinger heraf.

Kommunerne skal forholde sig til de opgaver, som borgeren har behov for hjælp til og begrunde, om der på dette grundlag er behov for at ansætte hjælpere med særlige faglige kompetencer.

Omkostninger ved at ansætte hjælpere

Alene i en sag om kontant tilskud har kommunen udmålt tilskud til direkte og indirekte udgifter forbundet med at ansætte hjælpere. I hovedparten af de resterende sager er tilskudsmodtageren den eneste hjælper, og der er derfor ikke udmålt hjælp til direkte eller indirekte omkostninger forbundet med at ansætte hjælpere.

KONTANT TILSKUD

BPA

I 23 BPA-sager har kommunerne udmålt et beløb til at dække de direkte og indirekte omkostninger forbundet med at ansætte hjælpere. Der er givet forskellige beløb til at dække forskellige udgifter.

Ved gennemgang af disse BPA-sager, er der i størstedelen af sagerne henvist til et fast beløb uden konkret vurdering af, hvor mange hjælpere, der er i den enkelte ordning, og om disse har særlige forhold, fx har fået tildelt et værelse hos borgeren.

Kommunerne skal ved beregning af tilskud til de omhandlede udgifter kunne begrunde, at tilskuddet kan dække de nødvendige udgifter i ordningerne.

EKSEMPEL PÅ AT UDMÅLINGEN AF HJÆLP OG TIDSESTIMERINGEN ER SKET I SAMARBEJDE MED TILSKUDSMODTAGEREN

Borgeren har spasticitet og medfødt skade i hjernen og epilepsi. Kommunen har lagt vægt på, at borgeren på grund af følgerne af skade i hjernen ikke kan være arbejdstager, og kommunen har derfor bevilget kontant tilskud. Udmålingen af sagen er sket i samarbejde med tilskudsmodtageren, som er enig i kommunens udmåling af tid til de enkelte opgaver.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har inddraget både oplysningerne om borgers funktionsnedsættelse, borgers ansøgning og relevante faglige oplysninger. På dette grundlag er kommunen i samarbejde med tilskudsmodtageren kommet frem til tidsestimeringen. Når der er enighed mellem borgeren og kommunen, og borgeren derved får fuldt ud medhold, er der ikke krav til en begrundelse.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Fælles anbefalinger for begge ordninger

- Forklar hvordan kommunen er kommet frem til det fastsatte timetal for udførelsen af opgaverne.
- Beskriv hvilke kvalifikationer hjælperne skal have.
- Redegør for kriterierne for beregningen af direkte og indirekte omkostninger forbundet med ansættelse af hjælpere.

Kontant tilskud

- Udmål hjælp til personlige og praktiske opgaver udenfor hjemmet.
- Inddrag anden hjælp ved udmålingen, som bestemmelsen ikke dækker.

BPA

- Sørg for at borgeren gennem udmålingen får hjælp både i og udenfor hjemmet.
- Sørg for at kommunen også bevilger hjælp til overvågning og ledsagelse.

KAPITEL 4

Helhedsvurdering

Efter serviceloven skal kommunernes indsats være sammenhængende og koordineret ud fra borgerens perspektiv, og kommunerne skal gennem en konkret og individuel vurdering sikre sig, at borgeren får sit samlede hjælpebehov dækket.

Dette kapitel omhandler de 12 sager om kontant tilskud og de 27 BPA-sager, hvor kommunerne har fokus på udmålingen. Vi har undersøgt kommunernes helhedsvurdering af borgerens behov i de to ordninger. Vi har fokuseret på, om borgeren får det nødvendige hjælpebehov dækket gennem den bevilgede ordning.

**HELHEDSVURDERING
BEDST I
BPA-SAGER****Manglende helhedsvurdering inden for ordningen i en stor andel sager om kontant tilskud**

Sammenfattende kan vi konkludere, at kommunerne i sagerne om BPA er bedre til at foretage en konkret vurdering af borgerens samlede behov for hjælp i deres hjælpeordning end i sager om kontant tilskud.

**KONTANT
TILSKUD**

I hovedparten af sagerne om kontant tilskud har kommunerne ikke dækket borgerens fulde behov for personlig og praktisk hjælp. Årsagen er typisk, at kommunerne ikke har fulgt vores praksis på området. På baggrund af oplysningerne i sagerne har vi konstateret, at kommunerne også har bevilget borgeren anden form for hjælp i form af fx handicapbil og kørestol.

BPA**Helhedsvurdering i flertallet af sager om BPA**

I størstedelen af BPA-sagerne har kommunerne foretaget den nødvendige helhedsvurdering af borgerens samlede hjælpebehov. Det skyldes, at kommunerne har inddraget borgeren i sagsbehandlingen og imødekommet borgerens ønske om hjælp. Derudover har kommunen vejledt borgeren om hjælp efter anden lovgivning, fx respirationshjælp efter sundhedslovgivningen. I disse sager har kommunerne også bevilget anden form for hjælp i form af kørestol, handicapbil, merudgifter mv.

EKSEMPEL HVOR KOMMUNEN FORETAGER EN HELHEDSVURDERING AF BORGERENS SAMLEDE BEHOV

Borgeren har fået afslag på ansøgning om en BPA-ordning, da kommunen har vurderet, at borgeren kan få sit samlede hjælpebehov dækket gennem andre bestemmelser. Borgeren har en rygmærskade og har smerter og delvis lammelse medfølgende spasticitet i begge ben. Borgeren har derudover en lidelse, som giver kløende knopper og smertefulde sår på slimhinderne. Søvnkvaliteten er påvirket negativt, og borgeren kan have vanskeligheder ved at indtage føde og væske på grund af sår i slimhinderne. Borgeren vil fortsat gerne klare sin personlige pleje selv. Borgeren har brug for praktisk bistand. Borgeren har en ordning efter servicelovens § 94. Borgeren har desuden handicapbil, kørestol og servicehund. Kommunen forholder sig til borgerens oplysninger om hjælp af dennes børn i hjemmet.

Ankestyrelsens vurdering

Borgeren har behov for primært praktisk hjælp. Borgeren har gennem bevilling af bl.a. hjælpemidler et forudsigeligt og ikke så sammensat behov for hjælp. Dermed vil behovet ikke kunne dækkes gennem andre bestemmelser i serviceloven. Der er ikke uenighed om faktum i sagen. Kommunen har vurderet borgerens behov på baggrund af beskrivelsen af funktionsnedsættelsen og borgerens egne oplysninger om hjælpebehovet. Kommunen ser også på, hvordan borgerens børn har hjulpet.

Vi ville stadfæste afgørelsen, hvis sagen var en klagesag. Kommunen har oplyst, at kommunen gennem bevilling af praktisk hjælp og hjælp til håndsørkninger vil kunne mindske børnenes praktiske opgaver i hjemmet som følge af borgerens funktionsnedsættelse.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

- Undersøg borgerens hjælpebehov i forhold til alle de muligheder, der eksisterer for at give hjælp efter den sociale lovgivning.
- Inddrag borgeren i forhold til hvilken form for hjælp, der er brug for.
- Vær opmærksom på om der er behov for anden form for hjælp hos anden myndighed eller efter anden lovgivning.
- Vejled borgeren hvis der er behov for dette i forhold til anden hjælp fx hjælp efter sundhedslovgivningen.

KAPITEL 5

De formelle sagsbehandlingsregler

Vi har fokuseret på følgende formelle mangler i sagsbehandlingen:

- Mangelfuldt oplysningsgrundlag
- Mangelfuld begrundelse for afgørelsen
- Mangelfuld partshøring
- Mangelfuld konkret og individuel vurdering

Øget fokus på oplysningsgrundlaget

Sagsgennemgangen viser, at en overvejende del af sagerne om kontant tilskudsordning ikke er tilstrækkeligt oplyste. Det modsatte gør sig gældende for sager om BPA. På den baggrund ville vi derfor i langt højere grad hjemvise sagerne om kontant tilskud end sager om BPA-ordning, hvis de havde været påklaget til Ankestyrelsen.

I hovedparten af sagerne om kontant tilskud, hvor afgørende oplysninger mangler, er der ingen oplysninger om, hvilke hjælpebehov borgeren har og reelt hvor lang tid, hver enkelt-hjælpeopgave tager.

I de få sager om BPA-ordning, hvor der mangler afgørende oplysninger, skyldes det primært, at der mangler faglige vurderinger af, hvilke vanskeligheder borgeren har på grund af sin funktionsnedsættelse og stillingtagen til borgerens hjælpebehov.

Kommunerne inddrager ofte borgerens oplysninger

I 34 af de 50 sager har kommunen inddraget borgerens oplysninger i sagen, mens det i 10 sager ikke er relevant. I fire sager har kommunerne ikke forholdt sig til borgernes bemærkninger. I to sager ved vi ikke, om kommunerne har forholdt sig til borgernes oplysninger. Sagsgennemgangen viser, at kommunen skal have større fokus på at notere borgerens eventuelle oplysninger i sagen. Kommunen skal også i større grad forholde sig til borgerens konkrete indsigelser i sagsbehandlingen.

Kommunerne kan begrunde afgørelserne bedre

Sagsgennemgangen viser også, at kommunens sagsbehandling i 18 ud af 50 sager ikke lever op til de forvaltningsretlige krav til en begrundelse. Årsagen er, at kommunen hovedsageligt ikke har henvist til de konkrete forhold, der kan forklare, hvordan udmålingen af hjælpen kan kompensere for borgerens behov for hjælp. Når kommunen nedsætter eller standser ord-

**SAGER OM BPA ER
BEDST OPLYSTE**

**SAGER OM
KONTANT
TILSKUD HAR IK-
KE OPLYSNINGER
OM BEHOV FOR
HJÆLP OG TID
FOR OPGAVEN**

BPA

**BEGGE
ORDNINGER -
BORGERENS
OPLYSNINGER
INDDRAGET I 34
SAGER**

**KRAV TIL BE-
GRUNDELSE IKKE
OPFYLDT I 18
SAGER**

I 27 SAGER IKKE RELEVANT AT FORETAGE PARTSHØRING

INDIVIDUEL VURDERING AF BEHOVET FOR HJÆLP I 36 SAGER

ningen, skal den være opmærksom på det skærpede begrundelseskrav, der følger af, at borgeren har en forventning om, at hjælpen vil fortsætte. I de sager, hvor vi har vurderet, at der ikke foreligger en begrundelsesmangel, skyldes det, at der ikke er krav til en begrundelse, da borgeren har fået fuldt ud medhold eller er enig i hjælpebehovets omfang og kommunens udmåling af hjælp dertil.

Kommunerne kan blive bedre til at vurdere, hvornår partshøring er relevant

I 12 ud af 50 sager har kommunen foretaget relevant partshøring. I 27 sager har det ikke været relevant at foretage partshøring, da der ikke er oplysninger i sagen, som er til ugunst for borgeren. I størstedelen af de resterende 11 sager, hvor der burde have fundet partshøring sted, er der ingen oplysninger om, hvorvidt der er foretaget partshøring, og hvad årsagen til den manglende partshøring er.

Manglende konkret og individuel vurdering ved udmåling af hjælpen er den hyppigst forekomne mangel

I ni sager om kontant tilskud og fire sager om BPA har kommunen ikke foretaget den fornødne konkrete og individuelle vurdering af borgerens hjælpebehov. I størstedelen af disse sager har kommunen ikke ved udmålingen af hjælp konkret forholdt sig til borgerens situation, sådan at borgeren kan se, at der er givet tilstrækkelig tid til udførelse af de bevilgede hjælpeopgaver. I flere af sagerne har kommunen forholdt sig til borgerens oplysninger.

Undersøgelsens resultater om de ovennævnte formelle sagsbehandlingsregler giver anledning til følgende anbefalinger:

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Fokus på oplysningsgrundlaget

- Indhent de nødvendige oplysninger fx fra observationer i hjemmet eller fra fagpersoner, der kan understøtte vurderingen af borgerens behov for hjælp.
- Inddrag borgerens oplysninger, når der skal træffes afgørelse.

Fokus på begrundelser

- Henvis til de konkrete forhold, kommunen lægger vægt på ved vurderingen.

Fokus på partshøringer

- Vær opmærksom på, om det er relevant at partshøre og indhente oplysninger fra borgeren, når kommunen er i tvivl, om partshøring er til ugunst for borgeren.

Fokus på at foretage konkret og individuel vurdering

- Vær især ved udmåling af hjælpen opmærksom på at forklare, hvordan den skønsmæssige tidsfastsættelse er foretaget.

KAPITEL 6

Resultater af spørgeskemaundersøgelsen

Vi har gennemført en spørgeskemaundersøgelse sendt til alle landets kommuner, som belyser kommunernes praksis i forhold til følgende tre temaer:

1. Oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder før kommunen jf. servicelovens § 85 frakender støtten eller før kommunen giver afslag.
2. Administrationsbidrag, herunder fastsættelse og beregning af bidraget.
3. Kommunernes praksis for at dække ledsagelse og overvågning, der ikke kan dækkes efter § 95.

SAMMENFATNING

SVARPROCENT PÅ 97

Her følger en kort sammenfatning af hovedresultaterne af spørgeskemaundersøgelsen, der er besvaret af 95 kommuner. Det giver en svarprocent på 97.

HYPPIGST OPLÆRING TIL BORGERE I BPA-ORDNINGEN

Godt halvdelen af kommunerne tilbyder oplæring

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at lidt under halvdelen af kommunerne anvender muligheden for oplæring som arbejdsleder/arbejdsgiver efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte i forhold til kontant tilskud, mens det gør sig gældende for lidt over halvdelen af kommunerne i forhold til BPA-ordningen.

OFTEST TILBUD OM OPLÆRING TIL BORGERE MED FYSISK FUNKTIONSNED- SÆTTELSE

For begge ordninger gælder, at godt hver fjerde kommune tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgere med fysisk funktionsnedsættelse. Lidt færre kommuner tilbyder oplæring til borgere med psykisk funktionsnedsættelse.

FLEST KOMMUNER TILBYDER OPLÆRING TIL BORGERE I BPA- ORDNINGEN

I forhold til kontant tilskud tilbyder knap hver fjerde af kommunerne oplæring, når de vurderer, at borgeren ved oplæring kan være omfattet af hjælpen. Til sammenligning gør det sig i forhold til BPA-ordningen gældende for godt hver tredje kommune.

Hvad er den hyppigste grund til afslag på oplæring?

Knap hver fjerde kommune giver afslag på oplæring i at være arbejdsgiver i forhold til kontant tilskud, når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer, når tilskudsmodtageren godt kan være arbejdsleder.

ADMINISTRATIONS- BIDRAG PR. TIME

I forhold til BPA-ordningen giver knap hver tredje kommune afslag på oplæring, når de vurderer, at borgeren ikke vil kunne opnå kompetencerne.

Knap halvdelen af kommunerne har faste administrationsbidrag

Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har et fast administrationsbidrag pr. time. Dette spænder mellem tre og 17 kroner i timen. I flertallet af disse kommuner udgør bidraget typisk fem kroner i timen. Knap en fjerdedel af kommunerne udmåler administrationsbidraget som en procentdel af udmålingen. For størstedelen af disse kommuner udgør administrationsbidraget mellem fire og fem procent af udmålingen. Lidt under hver tiende kommune udmåler administrationsbidraget fra sag til sag. Hver femte kommune udregner administrationsbidraget på andre måder.

KNAP HALVDELEN HAR ÆNDRET AD- MINISTRATIONS- BIDRAGET

Er der sket ændringer i administrationsbidraget?

Vi har spurgt kommunerne, om der er sket ændringer i administrationsbidraget inden for de sidste fem år. Dette gør sig gældende i lidt under halvdelen af kommunerne.

Fire ud af fem kommuner dækker behovet for ledsagelse efter servicelovens § 97

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at fire ud af fem kommuner gør brug af servicelovens § 97, når de skal dække behovet for ledsagelse i sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Lidt over halvdelen af kommunerne dækker også ledsagelse efter servicelovens § 85 i disse sager.

Hver tredje kommune dækker ikke overvågning i sager om kontant tilskud

Endelig viser spørgeskemaundersøgelsen, at hver tredje kommune ikke dækker behovet for overvågning i sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Hver fjerde kommune dækker behovet for overvågning i § 95-sager ved at optage borgeren på et botilbud, hvor der eventuelt gives en til en hjælp i alle døgnets 24 timer. Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har en anden praksis for at dække overvågning i sager om kontant tilskud, der ikke kan blive dækket efter servicelovens § 95.

HVER TREDJE DÆKKER IKKE OVERVÅGNING I § 95-SAGER

Bilag 4/5

Dokument Titel: **Praksisundersøgelse om
kontant tilskud og BPA**

Dagsordens titel: **Praksisundersøgelse af
kontant tilskud og BPA**

Dagsordenspunkt nr **1.3**

Februar 2019

Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og bor- gerstyret person- lig assistance



Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-366-5

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1 BAGGRUND FOR UNDERSØGELSE	5
Formålet med undersøgelsen	5
KAPITEL 2 SAMMENFATNING	8
Hvad viser sagsgennemgangen?	9
Hvad viser spørgeskemaundersøgelsen?	11
Læsevejledning	12
KAPITEL 3 PRAKSISUNDERSØGELSENS HOVEDRESULTATER	14
Hovedresultater i sagsgennemgangen	15
Anbefalinger til kommunerne	21
KAPITEL 4 VURDERING AF PERSONKREDSEN	23
Betingelser for ret til kontant tilskud	24
Betingelser for borgerstyret personlig assistance	25
Vurdering af borgerens samlede hjælpebehov	26
Praksisundersøgelsens resultater	28
Sammenfatning og anbefalinger til kommunerne	43
KAPITEL 5 TIDSFASTSÆTTELSE OG UDMÅLING AF HJÆLPEN	46
Generelt om udmåling af hjælp	46
Praksisundersøgelsens resultater	50
Sammenfatning og anbefalinger til kommunerne	64
KAPITEL 6 HELHEDSVURDERING	68
Generelt om helhedsvurdering	68
Praksisundersøgelsens resultater	69
Sammenfatning og anbefalinger til kommunerne	72
KAPITEL 7 DE FORMELLE SAGSBEHANDLINGSREGLER	74
Regelgrundlaget	74
Oplysningsgrundlaget	75
Begrundelse	76
Partshøring	77
Konkret og individuel vurdering	78

Praksisundersøgelsens resultater	78
Sammenfatning og anbefalinger til kommunerne	87
 KAPITEL 8 RESULTATER AF SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN	 90
Sammenfatning	90
Oplæring	92
Administrationsbidrag	98
Dækning af ledsagelse og overvågning	104

KAPITEL 1

Baggrund for undersøgelsen

Børne- og Socialministeriet har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en praksisundersøgelse af kommunernes anvendelse af reglerne om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance (BPA).¹ Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg bad i september 2017 socialministeren om at tage initiativ til en praksisundersøgelse af de nævnte bestemmelser. Desuden har Ankestyrelsens Rådgivende Praksisudvalg ønsket, at vi gennemfører en praksisundersøgelse på området.

Vores behandling af klagesager om kontant tilskud og BPA

I 2017 modtog vi 86 klagesager om kontant tilskud efter servicelovens § 95. Vi stadfæstede 36 afgørelser, hjemviste 36 afgørelser og ændrede eller ophævede 12 afgørelser. Vi afviste eller henviste² to af kommunernes afgørelser³.

Samme år modtog vi 185 klagesager om BPA efter servicelovens § 96. Vi stadfæstede 105 afgørelser, hjemviste 53 afgørelser og ændrede eller ophævede 14 afgørelser, mens vi afviste eller henviste⁴ 13 afgørelser⁵.

FORMÅLET MED UNDERSØGELSEN

Fælles for både kontant tilskud og BPA er, at bestemmelserne giver borgere i personkredsen en særlig type hjælp i form af en kontant ydelse, som skaber mulighed for fleksibilitet og en helhedsorienteret løsning i forhold til den enkelte borgers behov for hjælp.

Formålet med undersøgelsen er at belyse kommunernes praksis for behandling af sager om kontant tilskud og BPA for at

**ANKESTATISTIK-
KEN FOR 2017
OM KONTANT
TILSKUD**

**ANKESTATISTIK-
KEN FOR 2017
OM BPA**

**SÆRLIG TYPE
HJÆLP**

**RIGTIGE
AFGØRELSE?**

¹ Fremadrettet betegner vi borgerstyret personlig assistance som enten "BPA" eller "BPA-ordningen" synonymt for servicelovens § 96, stk. 1.

² Afvisning/henvisning betyder, at Ankestyrelsen ikke behandler sagen. Det kan for eksempel være, fordi borgeren har klaget for sent eller beslutter at opgive klagen. Eller fordi Ankestyrelsen ikke er den kompetente myndighed, og derfor sender klagen videre til en anden klageinstans.

³ De foreløbige opgørelser for 2018 fordeler sig på følgende måde: Vi modtog 94 klagesager. Heraf stadfæstede vi 51 afgørelser, hjemviste 38 afgørelser og ændrede eller ophævede fem afgørelser. Disse tal er dog ikke validerede og er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

⁴ Se note 2 for forklaring på afvisning/henvisning.

⁵ De foreløbige opgørelser for 2018 fordeler sig på følgende måde: Vi modtog 178 klagesager. Heraf stadfæstede vi 125 afgørelser, hjemviste 42 afgørelser og ændrede eller ophævede 11 afgørelser. Disse tal er dog ikke validerede og er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

SÆRLIGT FOKUS PÅ PERSONKRED- SEN OG KOMMU- NERNES GRUND- LAG FOR BERE- NING AF TIMERNE

afdække, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen.

Undersøgelsen har særligt fokus på at afdække personkredsen og kommunernes grundlag for beregning af timerne i de to ordninger. Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har særligt anmodet om, at vi under afdækning af personkredsspørgsmålet undersøger kommunernes grundlag for vurdering af arbejdslederevnen og grundlaget for kommunernes helhedsvurdering af borgerens samlede situation. I forhold til grundlaget for udmålingen ønsker udvalget, at vi undersøger kommunernes praksis for udmåling af timer generelt i forbindelse med døgndækning og ved opfølgning.

En **praksisundersøgelse** er en undersøgelse af et udvalg af kommunale afgørelser inden for et bestemt emne og lovgrundlag på social-, beskæftigelses- eller det familieretlige område.

En praksisundersøgelse består af en gennemgang af konkrete kommunale afgørelser på et bestemt lovområde. Det vil sige en juridisk vurdering af et udvalg af sager i en række kommuner. I gennemgangen af sagen foretager vi både en formel og en materiel juridisk vurdering. Der er tale om sager, hvor Ankestyrelsen er klageinstans, og hvor afgørelserne, som indgår i undersøgelsen, ikke har været påklaget til Ankestyrelsen.

På baggrund af en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse kortlægger undersøgelsen også:

OPLÆRING ADMINISTRATI- ONSBIDRAG OVERVÅGNING

- Om kommunerne tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver efter § 85 i serviceloven, der omhandler socialpædagogisk støtte, før den frakender støtten, eller før den giver afslag.
- Kommunernes udmåling af administrationsbidrag, herunder størrelsen og hvorvidt der er sket ændringer i bidragets størrelse inden for de seneste år.
- Kommunernes praksis for at dække overvågning, der ikke kan dækkes efter servicelovens § 95.

Afgrænsning

Formålet med praksisundersøgelsen er at sætte fokus på udfordringer og styrker i udvalgte kommuners sagsbehandling, som vil være vedkommende og genkendelige for de pågældende kommuner og andre kommuner, og som de dermed kan bruge i et læringsøjemed. Tanken er, at kommunale sagsbehandlere kan gå ind og få vejledning om netop det spørgsmål,

LÆRING I KOMMUNERNE

**TAK TIL
KOMMUNERNE OG
KL**

de arbejder med. Det er ikke muligt ud fra undersøgelsen at udtale sig om, hvorvidt brugen af bestemmelserne er korrekt i alle landets kommuner.

Tak til kommunerne og KL

Vi takker de 13 kommuner, hvis sager vi har gennemgået i praksisundersøgelsen. Desuden takker vi de 95 kommuner for at have besvaret vores spørgeskema. Endelig vil vi sige tak til KL for at have informeret kommunerne om spørgeskemaundersøgelsen via KL's kommunedialogportal om BPA.

KAPITEL 2

FOLKETINGETS SOCIAL-, INDENRIGS- OG BØRNEUDVALG HAR BESTILT UNDERSØGELSEN

DE 50 SAGER FORDELT MELLEM BEVILLING, AFSLAG OG UDMÅLING

Sammenfatning

I dette kapitel har vi fokus på de hovedresultater, som Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg og Ankestyrelsens Rådgivende Praksisudvalg har ønsket belyst – spørgsmålene fremgår af forrige kapitel. I kapitel 3 til 8 uddyber vi hovedresultaterne og kommer med anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere om de konkrete emner.

METODE OG DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen er baseret på en kombination af metoder, som kort bliver præsenteret her. Se bilag 1 for yderligere information om undersøgelsens metode.

Gennemgang af 50 sager

Undersøgelsen er baseret på en juridisk gennemgang af 50 sager fra 13 kommuner. Sagerne fordeler sig sådan:

- 14 sager om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3 og
- 36 sager om borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96, stk. 1.

Spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner

Undersøgelsen er også baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner. 95 kommuner har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 97.

Spørgeskemaet handler om kommunernes praksis i forhold til oplæring, udmåling af administrationsbidrag samt dækning af ledsagelse og overvågning, som ikke kan dækkes efter § 95 i serviceloven. Disse spørgsmål kan vi ikke finde svar på ved at gennemgå konkrete sager fra kommunerne.

Hvilke typer sager har vi gennemgået?

Vi har gennemgået både bevillings- og afslagssager, idet kommunerne har haft vanskeligt ved at finde afslagssager på disse områder, der ikke er påklaget til Ankestyrelsen. Det har været nemmere for kommunerne at finde sager om BPA end at finde sager om kontant tilskud, der levede op til vores kriterier⁶. Derfor indgår der flere sager om BPA i sagsgennemgangen

⁶ Af bilag 5 fremgår de specifikke kriterier for sagsindkaldelsen.

end om kontant tilskud. Blandt de 14 sager om kontant tilskud er tre bevillingssager, to afslagssager og ni sager om udmåling. Blandt de 36 sager om BPA er der ni bevillingssager, otte afslagssager og 19 sager om udmåling. Se tabel 2.1.

TABEL 2.1 DE 50 SAGER OM KONTANT TILSKUD OG BPA FORDELT PÅ BEVILLING, AFSLAG OG UDMÅLING

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Bevilling	3	9
Afslag	2	8
Udmåling	9	19
I alt	14	36

Note: Ved *bevilling* forstår vi tilkendelsessager. Ved *afslag* forstår vi afslags- og ophørssager. Ved *udmåling* forstår vi sager om øgning, nedsættelser samt fortsat ret til henholdsvis kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

Kendetegn ved de to ordninger

Vi har i boksen nedenfor oplistet nogle af kendetegnene ved henholdsvis kontant tilskud og BPA-ordningen.

KENDETEGNENDE FOR KONTANT TILSKUD:

- Hjælpebehovet er på 20 timer eller derover om ugen.
- Kvalitetsstandarderne efter §§ 83 og 84 i serviceloven skal inddrages.
- Nærtstående kan være arbejdsleder.
- Fastsættelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet.
- Overvågning kan ikke bevilges
- Ledsagelse skal bevilges efter servicelovens § 97.

KENDETEGNENDE FOR BPA-ORDNINGEN:

- Der er ingen minimumstimer.
- Hjælpen kan ikke dækkes efter andre bestemmelser.
- Borgeren skal være arbejdsleder.
- Hjælpen skal gives i og uden for hjemmet.
- Hjælp til ledsagelse og overvågning er indeholdt i bestemmelsen.

HVAD VISER SAGSGENNEMGANGEN?

**FLEST RIGTIGE
AFGØRELSE I
SAGER OM BPA**

Kommunerne træffer flest rigtige afgørelser i BPA-sager
Overordnet viser sagsgennemgangen, at kommunerne er bed-

TYPISKE MANGLER I SAGER OM KONTANT TILSKUD

TYPISKE PROBLEMER I SAGER OM BPA

KOMMUNERNE UDMÅLER PULJE- OG RÅDIGHEDS- TIMER I SAGER OM BPA

re til at træffe rigtige afgørelser i sager om BPA end i sager om kontant tilskud.

Betingelserne er opfyldt i en stor del af sagerne

I en stor del af sagerne beskriver kommunerne i begge ordninger borgernes funktionsnedsættelse fyldestgørende ved vurderingen af personkredsen. Det fremgår klart, hvilken form for hjælp borgerne skal have for at blive kompenseret for funktionsnedsættelsen. Kommunerne inddrager borgerne i forbindelse med oplysning af sagerne.

I sager om kontant tilskud er en typisk mangel, at kommunerne ikke beregner borgerens samlede hjælpebehov, fordi de ikke inddrager hjælp efter servicelovens § 84. En anden typisk mangel i sager om kontant tilskud er, at kommunerne undlader at udmåle hjælp uden for hjemmet, der ellers indgår som en del af ordningen i det omfang det er muligt af få udmålt sådan hjælp efter servicelovens § 83. Vi henviser til vores principafgørelse 75-16, som fremgår af kapitel 4 og 5. Derudover udmåler kommunerne ikke hjælp til praktiske opgaver, når der er forældre eller ægtefælle i husstanden, som kan varetage disse.

I BPA-ordningen er et typisk problem, at kommunerne ikke dokumenterer, at hjælpen kan gives efter andre bestemmelser i serviceloven, når de giver afslag eller standser en BPA-ordning. En anden typisk udfordring er, at kommunerne ikke altid har fokus på at svare på borgerens indsigelser.

Vanskeligt at fastslå om der er foretaget konkret og individuel vurdering

Vi kan på baggrund af de modtagne akter ikke fastslå, om kommunen foretager den fornødne konkrete og individuelle vurdering, når kommunen udmåler hjælpen i ordningerne. Af samme årsag kan vi heller ikke se i de modtagne akter, hvordan kommunen har undersøgt, at den konkrete opgave tager den tid at løse, som kommunen har fastsat i bevillingen. I dokumenterne kan vi ikke se hvilke oplysninger, som har været udslagsgivende for udmålingen af hjælpen, og hvordan disse har ført til den eksakte tidsfastsættelse af hvert enkelt opgave i ordningerne.

Pulje- og rådighedstimer bliver udmålt i sager om BPA

Kommunerne udmåler pulje- og rådighedstimer i BPA-ordningen, men gør det ikke i sager om kontant tilskud.

I enkelte BPA-sager er der ikke nok fleksibilitet

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne i enkelte BPA-sager ikke har sikret den nødvendige fleksibilitet. Fx skal borgeren

KOMMUNERNE KAN BEGRUNDE SAGERNE BEDRE

ikke kontinuerligt søge om ekstra timer for at få sit behov for hjælp dækket.

Oplysninger om helhedsvurdering fremgår ikke tydeligt i sagerne

Vi kan konstatere, at vi ikke på baggrund af gangen af sagerne kan se, om borgeren er blevet kompenseret for følgerne af sin funktionsnedsættelse gennem anden form for hjælp.

Vi kan heller ikke vurdere, om borgeren ved den udmålte hjælp i ordningerne er blevet fuldt ud kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen.

Kommunerne kan begrunde afgørelserne bedre

Kommunerne har i nogle sager ikke tilstrækkeligt fokus på at begrunde afgørelserne. Det gælder især, når hjælpen i ordningerne bliver nedsat eller frakendt. Kommunerne har heller ikke altid begrundet fastsættelsen af timetallet i ordningerne tilstrækkeligt.

HVAD VISER SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN?

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har bedt Ankestyrelsen undersøge følgende spørgsmål, som vi har afdækket i en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse. Som nævnt i kapitel 1 har vi afdækket:

OPLÆRING ADMINISTRATI- ONSBIDRAG OVERVÅGNING

- Om kommunerne tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver efter § 85 i serviceloven, før den frakender støtten, eller før den giver afslag.
- Kommunernes udmåling af administrationsbidrag, herunder størrelsen og hvorvidt der er sket ændringer i bidragets størrelse inden for de seneste år.
- Kommunernes praksis for at dække overvågning, der ikke kan dækkes efter servicelovens § 95.

OPLÆRING

Flere kommuner tilbyder oplæring til borgere i en BPA-ordning end til borgere i en kontant tilskudsordning

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at lidt under halvdelen af kommunerne anvender muligheden for oplæring som arbejdsleder/arbejdsgiver efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte i forhold til kontant tilskud, før kommunen frakender støtten eller giver afslag. Knap hver fjerde kommune tilbyder oplæring i forhold til kontant tilskud, når de vurderer, at borgeren ved oplæring kan være omfattet af hjælpen.

Til sammenligning viser spørgeskemaundersøgelsen, at lidt over halvdelen af kommunerne anvender muligheden for oplæring som arbejdsleder/arbejdsgiver efter servicelovens § 85 i forhold til BPA-ordningen, før kommunen frakender støtten el-

ADMINISTRATIONS- TIONSBRIDRAG

ler giver afslag. Godt hver tredje kommune tilbyder oplæring i forhold til BPA-ordningen, når de vurderer, at borgeren ved oplæring kan være omfattet af hjælpen.

Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har faste administrationsbidrag

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at knap halvdelen af kommunerne har et fast administrationsbidrag pr. time, der spænder mellem 3 og 17 kroner. I flertallet af disse kommuner udgør bidraget typisk fem kroner i timen. Knap en fjerdedel af kommunerne udmåler administrationsbidraget som en procentdel af udmålingen. For størstedelen af disse kommuner udgør administrationsbidraget mellem fire og fem procent af udmålingen. Lidt under hver tiende kommune udmåler administrationsbidraget fra sag til sag. Hver femte kommune udregner administrationsbidraget på andre måder.

ÆNDRINGER DE SENESTE FEM ÅR?

I lidt under halvdelen af kommunerne er der sket ændringer i administrationsbidraget inden for de seneste fem år. Knap halvdelen af disse kommuner – det vil sige hver fjerde kommune – har hævet bidraget i perioden.

OVERVÅGNING

Hver tredje kommune oplyser, at de ikke dækker overvågning i sager om kontant tilskud

Vi kan på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen konkludere, at hver tredje kommune ikke dækker behovet for overvågning i sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Hver fjerde kommune dækker behovet for overvågning i § 95-sager ved at optage borgeren på et botilbud, hvor der eventuelt gives én til én hjælp i alle døgnets 24 timer. Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har en anden praksis for at dække behovet for overvågning i sager om kontant tilskud, der ikke kan blive dækket efter servicelovens § 95.

LÆSEVEJLEDNING

UNDERSØGELSEN BESTÅR AF OTTE KAPITLER

Undersøgelsen består af i alt otte kapitler:

- I kapitel 1 indgår baggrunden og formålet med undersøgelsen.
- Her i kapitel 2 har vi i det omfang, det er muligt, givet svar på de spørgsmål, Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg og Ankestyrelsens Rådgivende Praksisudvalg har stillet. I de følgende kapitler uddyber vi undersøgelsens hovedresultater.
- I kapitel 3 sammenfatter vi resultaterne fra den juridiske sagsgennemgang af 50 sager (se kapitel 4 til 7).
- I kapitel 4 undersøger vi, om borgerne er omfattet af personkredsen for ordningerne.
- I kapitel 5 undersøger vi udmålingen af hjælp i ordningerne.

- I kapitel 6 undersøger vi, om borgerne gennem en helheds-vurdering får den rette bevilling og udmåling af hjælp.
- I kapitel 7 vurderer vi, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med forvaltningslovens regler og Ankestyrelsens praksis.
- Kapitel 8 indeholder resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen.

I kapitel 4 til 7, der udgør den juridiske sagsgennemgang, har vi sidst i hvert kapitel udarbejdet en lille sammenfatning med konkrete anbefalinger til sagsbehandlerne om de emner, kapitlet omhandler.

**BILAG FREMGÅR I
EN SEPARAT
RAPPORT**

Bilag til rapporten indgår i en separat rapport.

KAPITEL 3

Praksisundersøgelsens hovedresultater

I dette kapitel fremgår hovedresultaterne af sagsgennemgangen. Vi uddyber disse i kapitel 4 til 7.

Hvilke typer sager har vi gennemgået?

Vi har i alt gennemgået 50 sager, heraf 14 sager om kontant tilskud og 36 sager om BPA. I tabel 3.1 fremgår antallet af bevillings-, afslags- og udmålingssager fordelt på kontant tilskud og BPA.

TABEL 3.1 DE 50 SAGER FORDELT PÅ BEVILLING, AFSLAG OG UDMÅLING FOR KONTANT TILSKUD OG BPA-ORDNINGEN

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Bevilling	3	9
Afslag	2	8
Udmåling	9	19
I alt	14	36

Note: Ved *bevilling* forstås vi tilkendelsessager. Ved *afslag* forstås vi afslags- og ophørssager. Ved *udmåling* forstås vi sager om øgning, nedsættelser samt fortsat ret til henholdsvis kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

SAGER OM BEVILLING, AFSLAG OG OPHØR INDGÅR

Vi har modtaget både bevillingssager og sager om afslag eller ophør af ordningerne.⁷ Størstedelen af sagerne, vi har modtaget, omhandler bevilling eller fortsat bevilling af enten kontant tilskud eller BPA.

Afslagssager om kontant tilskud omhandler betingelsen om, hvorvidt borgeren med funktionsnedsættelse har et hjælpebehov, der overstiger 20 timers hjælp om ugen.

Afslagssager om BPA omhandler enten, at borgeren ikke kan fungere som arbejdsleder, eller at borgeren kan få hjælpen til-
delt på anden vis.

⁷ *Bevillingssager* forstås vi som sager, hvor der er tale om førstegangstilkendelser, forlængelse af ordningerne, øgning af hjælpen i ordningerne eller nedsættelse af hjælpen i ordningerne. *Afslagssager* forstås vi som sager, hvor kommunerne har givet afslag på eller ophørt ordningerne. Forlængelse af ordningerne, øgning eller nedsættelse af ordninger bliver behandlet i kapitel 4 om udmåling af hjælpen. I disse sager har kommunerne typisk ikke fokus på personkredsen.

GENNEMGANGEN ER FORETAGET PÅ DE MODTAGNE SAGER

KAPITEL 4 BEHANDLER AFSLAGS- OG OPHØRSAGER

KAPITEL 6 BEHANDLER BEVILLINGS- OG UDMÅLINGS- SAGER

TRE UD AF FIRE SAGER ER I OVERENS- STEMMELSE MED LOVGIVNINGEN

I undersøgelsen er der på tværs af de to ordninger 11 sager om personkredsen, mens der er 28 sager om udmåling af hjælpen, og 11 sager om *både* vurdering af personkredsen og udmåling af hjælpen.

Forbehold for praksisundersøgelsens resultater

Vi har gennemgået sagerne ud fra de oplysninger, vi har modtaget fra kommunerne.⁸

Det har ikke været muligt at undersøge fyldestgørende, om kommunerne foretager den fornødne helhedsvurdering ved inddragelse af samtlige hjælpemuligheder efter den sociale lovgivning og anden lovgivning. Oplysningsgrundlaget fra kommunerne er ikke tilstrækkeligt til, at vi har kunnet foretage denne vurdering.

Vi har ikke på baggrund af oplysningerne i sagerne kunnet tage stilling til kommunernes praksis ved udmåling af administrationsbidraget, hvorfor vi i forhold til belysning af dette henviser til spørgeskemaundersøgelsen behandlet i kapitel 8.

Særligt om vurdering af kommunernes helhedsvurdering af borgernes behov for hjælp

Afslags- og ophørssager vil blive behandlet i kapitel 4 om personkredsen. Det skyldes, at kommunens helhedsvurdering er afgørende for, om borgeren er omfattet af personkredsen for at få en af ordningerne.

Bevillings- og udmålingssager bliver behandlet i kapitel 6 om helhedsorienteret hjælp ved vurdering af borgernes behov i en kontant tilskuds- eller en BPA-ordning. Vi undersøger alene, om borgeren får den nødvendige hjælp i ordningerne.

HOVEDRESULTATER I SAGSGENNEMGANGEN

I tre ud af fire sager ville Ankestyrelsen have stadfæstet kommunens afgørelse

Sagsgennemgangen viser overordnet, at 37 ud af 50 afgørelser ville blive stadfæstet, hvis de havde været påklaget til os. Heraf er 32 afgørelser om BPA, mens fem afgørelser handler om kontant tilskud. Vi ville hjemvise 13 afgørelser, heraf ni afgørelser om kontant tilskud og fire om BPA. Se tabel 3.2.

⁸ Bilag 5 indeholder vores breve udsendt til kommunerne i forbindelse med indkaldelsen af sager fra de 13 kommuner.

TABEL 3.2 ER AFGØRELSEN SAMLET SET RIGTIG?

	Kontant Tilskud	Borgerstyret personlig assistance	I alt
Ja, afgørelsen ville blive stadfæstet, hvis det havde været en klagesag	5	32	37
Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag	9	4	13
Nej, afgørelsen ville blive ophævet, hvis det havde været en klagesag	0	0	0
I alt	14	36	50

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KOMMUNERNE FØLGER FORMÅLET MED BESTEMMELSEN

Kommunerne forfølger formålet med bestemmelsen

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne er gode til at forfølge formålet med bestemmelserne. I 36 ud af 50 sager forfølger kommunen formålet med bestemmelsen. Det skyldes primært, at kommunen har inddraget borgerens oplysninger og forholdt sig til disse. Vi uddyber dette i kapitel 4

BESKRIVER VAN- SKELIGHEDER OG FUNKTIONSNED- SÆTTELSE

Kommunerne beskriver borgerens funktionsnedsættelse

I størstedelen af sagerne beskriver kommunerne borgerens funktionsnedsættelse og hvilke vanskeligheder, borgeren har som følge af denne. Ud fra disse beskrivelser har kommunerne et tilstrækkeligt billede af borgerens behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet.

INDDRAGER OVERVEJENDE BORGERENS OPLYSNINGER

Kommunerne inddrager og forholder sig til borgerens oplysninger

Kommunerne er generelt gode til at inddrage borgerens oplysninger. Kommunerne har også holdt møder med tilskudsmodtageren eller borgeren for at få sagerne tilstrækkeligt oplyst. I 34 sager inddrager og bruger kommunerne oplysningerne i vurderingen af sagen. I ti sager er det ikke relevant at inddrage eller forholde sig til borgerens oplysninger, da borgeren ikke har bestridt de oplysninger, der er i sagen. I to sager er der ingen oplysninger om, hvorvidt kommunerne forholder sig til borgerens oplysninger.

I fire sager forholder kommunerne sig ikke til borgerens oplysninger. I to af disse sager er der ingen oplysninger om, hvorfor kommunen ikke forholder sig til borgerens oplysninger.

KONTANT TILSKUD

Fokus på det samlede hjælpebehov

I de tre tilkendelsessager om kontant tilskud har kommunerne ikke sørget for at få dækket borgerens samlede hjælpebehov. Det skyldes bl.a., at kommunerne forventer, at enten borger-

nes ægtefæller eller forældre varetager al praktisk hjælp. Derudover bevilger kommunerne ikke hjælp efter servicelovens § 83, når borgeren opholder sig uden for hjemmet. Kommunerne har sikret sig, at borgerens behov for anden form for hjælp, som typisk er aktivitets- og samværstilbud, aflastning og hjælpemidler, bliver dækket.

I både bevillingssager og afslagssager har kommunerne ikke tilstrækkelig fokus på, at betingelsen om mere end 20 timers hjælp om ugen skal udmåles efter både §§ 83 og 84 i serviceloven.

BPA

I de ni bevillingssager om BPA har kommunerne foretaget en begrundet skønsmæssig vurdering af borgerens behov for hjælp. Det har de gjort gennem grundige beskrivelser af borgerens funktionsnedsættelse, oplysninger om behov for anden form for hjælp og dialog med borgeren. Kommunerne er gode til at vejlede borgere med behov for respirationshjælp i forhold til sundhedslovens regler. I en enkelt sag har kommunen ikke haft tilstrækkeligt fokus på, hvilken form for hjælp borgeren kan få i en BPA-ordning.

KONTANT TILSKUD

Helhedsvurdering i afslags- og ophørssager⁹

I to afslagssager om kontant tilskud har kommunerne ikke foretaget den nødvendige helhedsvurdering af, hvilken form for hjælp borgeren har behov for i ordningen. Kommunerne tager ikke stilling til det samlede hjælpebehov, fx hjælp til praktiske opgaver eller hjælp i form af aflastning. Vi kan ikke på baggrund af oplysningerne i sagerne vurdere, om borgeren har et udækket hjælpebehov.

BPA

I to afslagssager og to ophørssager om BPA har kommunerne foretaget den fornødne helhedsvurdering for at kunne træffe afgørelse om, at borgeren ikke er omfattet af ordningerne, da borgeren kunne få hjælp efter andre bestemmelser.

Kommunerne har i fire sager i forbindelse med afslag på ordningen ikke givet borgeren den nødvendige hjælp. I to sager er der uvished om, hvorvidt borgeren kunne være i personkredsen for BPA. I de to sager undlader kommunerne at foretage den fornødne helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp efter alle bestemmelserne i serviceloven. Kommunerne kan derfor ikke i tilstrækkelig grad begrunde, at borgerens hjælp kan dækkes efter andre bestemmelser. Kommuner-

⁹ Disse resultater handler kun om, hvorvidt borgeren får tilstrækkelig hjælp i form af personlig og praktisk hjælp samt ledsagelse, når borgeren får afslag eller, kommunen standser ordningen.

RÅDIGHEDS- OG PULJETIMER

ne har i størstedelen af sagerne bevilget anden form for hjælp, fx hjælpemidler og dækning af merudgifter. Kommunerne har også i enkelte sager udmålt hjælp til medicinhåndtering efter servicelovens § 83 uden at tage stilling til, om det er regionen, som skal dække udgiften. Vi kan her ikke vurdere, om disse bevillinger er tilstrækkelige til at dække borgerens behov for denne hjælp.

Kommunerne udmåler kun rådigheds- og puljetimer i BPA

Udmåling af rådigheds- og puljetimer er kun relevant i sager om udmåling. Dette er tilfældet i 12 sager om kontant tilskud og 27 sager om BPA. Kommunerne har kun udmålt rådigheds- og puljetimer i sager om BPA, mens de ikke har gjort det i sager om kontant tilskud. I ni sager om kontant tilskud er der ikke oplysninger, som belyser den manglende udmåling af rådighedstimer. I 12 sager om kontant tilskud er der ingen oplysninger om puljetimer. Til sammenligning er der i ni sager om BPA udmålt rådighedstimer, mens der er udmålt puljetimer i 15 sager om BPA.

Kommunerne kan blive bedre til at begrunde sagerne

I ti af 14 afgørelser om kontant tilskud eller dele heraf er kommunens begrundelse mangelfuld. Til sammenligning er otte ud af 36 afgørelser om BPA eller dele heraf mangelfulde.

BEGGE ORDNINGER

I enkelte sager er begrundelsen for afgørelsen mangelfuld, da kommunen ikke redegør nærmere for, hvorfor den ikke bevilger hjælp eller ekstra tid til visse opgaver. Hvis borgeren er enig i kommunens vurdering af omfanget af den bevilgede hjælp, er der ikke tale om en mangelfuld begrundelse, da kommunen ikke er forpligtet til at begrunde en afgørelse, som giver borgeren fuldt ud medhold. Det fremgår af forvaltningslovens § 22.

I flere tilfælde er forklaringen på fastsættelse af tid til de enkelte hjælpeopgaver ikke fyldestgørende – ses hyppigt i begge ordninger

I flere tilfælde er kommunens begrundelse for afgørelsen mangelfuld, da den ikke nærmere redegør for, hvordan kommunen på baggrund af den fastsatte tid til udførelse af hver hjælpeopgave kompenserer borgeren for følgerne af borgerens funktionsnedsættelse. Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen oplyser, hvor meget tid der er afsat til udførelse af hver enkelt opgave, hvis borgeren er uenig med kommunen i, at de faktiske opgaver kan udføres indenfor den estimerede tid.

Mangelfuld eller forkert vejledning i begge ordninger fører ofte til en forkert begrundelse.

I fire sager om kontant tilskud og fem sager om BPA kan Ankestyrelsen konstatere, at kommunen ikke vejleder i overensstemmelse med regler og Ankestyrelsens praksis. Det bevirker, at kommunen ikke nødvendigvis har foretaget den nødvendige konkrete og individuelle vurdering. Det skyldes, at Kommunen ikke kan have en forventning om, at borgeren har fået fuldt ud medhold i disse situationer, da borgeren kunne have haft indvendinger til kommunens vurdering, hvis borgeren havde fået korrekt vejledning.

Oplysningsgrundlaget kan blive bedre

I 13 af 50 sager er hele eller dele af afgørelsen ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan vurdere, om kommunens afgørelse er korrekt.

KONTANT TILSKUD

I sagerne om kontant tilskud mangler der oftest oplysninger om borgerens samlede hjælpebehov. Det gør sig især gældende for praktisk hjælp. Derudover mangler der oplysninger om, hvordan kommunen kommer frem til udmålingen af tid til hver hjælpeopgave.

BPA

I sagerne om BPA mangler der oftest oplysninger om, hvordan kommunen forholder sig til borgerens oplysninger, herunder om der er grundlag for at indhente nye oplysninger eller grundlag for nye observationer af borgerens funktionsnedsættelse.

Kommunerne kan blive bedre til at vurdere konkret og individuelt

I de ovenfor omtalte 14 sager har kommunerne ikke kunne foretage den fornødne konkrete og individuelle vurdering af borgerens behov for hjælp på grund af mangelfuldt oplysningsgrundlag.

KONTANT TILSKUD

Kommunerne har foretaget korrekt konkret og individuel vurdering i fire sager om kontant tilskud, mens den konkrete og individuelle vurdering mangler i ti sager. Begrundelsen for dette er, at vi ikke ud fra de foreliggende oplysninger i sagerne kan se, at kommunen konkret har forholdt sig til, om den enkelte borgers behov for hjælp kan blive dækket gennem den udmålte tid for udførelsen af de enkelte hjælpeopgaver.

BPA

Kommunerne har foretaget korrekt konkret og individuel vurdering i 32 sager om BPA, mens den konkrete og individuelle vurdering mangler i fire sager. Begrundelsen for dette er, at der mangler oplysninger i sagen, og vi kan ikke ud fra sagen se, at kommunen har forholdt sig til borgerens oplysninger, herunder ved vurdering af udmåling af sagen.

KONTANT TILSKUD

PRINCIPAFGØRELSE 3-19

Enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet

PRINCIPAFGØRELSE 75-16

Personlig pleje og praktisk hjælp under ophold uden for hjemmet.

I enkelte sager kan vi ikke tage stilling til afgørelsernes rigtighed

Kommunen har i nogle sager ikke tilstrækkeligt undersøgt borgerens samlede behov for hjælp. Det gælder især i sager om kontant tilskud.

I ni afgørelser eller dele af afgørelserne om kontant tilskud er kommunens begrundelse mangelfuld. Kommunerne kan med fordel lade sig inspirere af vores principafgørelser.

I begge ordninger er kommunerne ikke opmærksomme på Ankestyrelsens praksis, som nu er offentliggjort i principafgørelse 3-19 om, at enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet.

I sager om kontant tilskud tyder det ikke på, at kommunerne er opmærksomme på principafgørelse 75-16, hvor borgerne kan få personlig pleje og praktisk hjælp under ophold udenfor hjemmet. Det betyder, at borgeren i en kontant tilskudsordning kan få udmålt personlig og praktisk hjælp udenfor hjemmet, i det omfang denne hjælp også vil blive udmålt udenfor hjemmet efter servicelovens § 83, fx ved familiebesøg i Danmark.

Vi gør opmærksom på, at begge principafgørelser finder anvendelse i begge ordninger. Kommunerne har i nogle sager om kontant tilskud ikke inddraget borgerens behov for afløsning og aflastning i vurderingen af, om borgeren er omfattet af personkredsen.

Overordnede konklusioner i sagsgennemgangen

I **begge ordninger** er kommunerne overordnet gode til at

- træffe afgørelse under hensyntagen til formålet med ordningerne,
- beskrive borgerens funktionsnedsættelse og hvilke vanskeligheder borgeren har som følge af dette og
- inddrage borgerens oplysninger i sagen.

For **begge ordninger** gælder, at kommunerne *ikke* i tilstrækkeligt omfang har forklaret eller undersøgt

- hvordan borgeren bliver kompenseret for sit hjælpebehov på baggrund af udmålingen af tid til hver hjælpeopgave og,
- hvordan anden form for hjælp kan have betydning for resultatet af afgørelsen om kontant tilskud eller BPA.

I sager om **kontant tilskud** har kommunerne især vanskeligt ved at

- vejlede borgeren i forhold til regler og Ankestyrelsens praksis, især når der er raske medlemmer i husstanden, som kan udføre hjælpeopgaverne og
- få undersøgt borgerens behov for hjælp ved ophold udenfor hjemmet.

I sager om **BPA** får kommunerne i højere grad, end det er tilfældet i sager om kontant tilskud,

- har forholdt sig til de enkelte opgaver, som borgeren har behov for, og
- begrundet borgerens hjælpebehov både i og udenfor hjemmet.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Vi har på baggrund af gennemgangen af de 50 sager identificeret en række anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere. Anbefalingerne bliver uddybet sidst i kapitlerne 4 til 7.

SAGSGENNEMGANGEN AF ORDNINGERNE GIVER SÆRLIGT ANLEDNING TIL FØLGENDE ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE:

Om formålet

- Vær opmærksom på formålet med bevillingen og sørg for at have fokus på Ankestyrelsens principafgørelser.

Om begrundelsen

- Undersøg om alle betingelser er opfyldt ved personkredsvurderingen.
- Foretag en konkret og individuel vurdering af om borgeren er kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen.

Om helhedsvurdering og helhedsorienteret sagsbehandling

- Undersøg alle muligheder for hjælp i den sociale lovgivning for at dække borgerens samlede behov for hjælp.
- Forklar hvordan udmålingen af hjælpen er afpasset den enkelte borgers behov for hjælp.

Om oplysningsgrundlaget

- Sørg for at alle relevante oplysninger er indhentet, når der skal træffes afgørelse.

Om pulje- og rådighedstimer

- Vær opmærksom på udmåling af rådigheds- og puljetimer.
 - Forklar brug af rådigheds- eller puljetimer – også i situationer, hvor der ikke er udmålt egentlige hjælpetimer.
-

KAPITEL 4

Vurdering af personkredsen

**ALENE FOKUS PÅ
BETINGELSERNE
FOR AT VÆRE
OMFATTET AF
PERSONKREDSEN**

I dette kapitel ser vi på, om kommunerne i deres vurdering har undersøgt alle betingelserne for at få ret til et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance.¹⁰

I en enkelt sag har kommunen alene taget stilling til bevillingen af ordningen, dvs. om borgeren er omfattet af personkreds for ordningen. I 11 bevillingssager har kommunerne også taget stilling til udmåling af hjælp. I ti sager har kommunerne enten givet afslag på eller standset ordningen. Vi har i dette kapitel alene fokus på, om betingelserne for at være omfattet af personkredsen i enten kontant tilskud eller BPA er opfyldte.

I de resterende 28 bevillingssager ud af de gennemgåede 50 sager har kommunerne alene haft fokus på udmålingen af hjælpen, og disse sager vil blive behandlet i kapitel 5. Vi vil i dette kapitel også inddrage sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse om både bevilling og udmåling, men vil i kapitel 5 alene have fokus på kommunernes udmåling af hjælp.

I dette kapitel har vi også fokus på, om kommunerne har foretaget den nødvendige helhedsvurdering af borgerens behov for hjælp i afslags- og ophørssager. Helhedsvurderingen er afgørende for, om borgeren får den nødvendige hjælp, der kan kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen.

Først gør vi rede for betingelserne for de to ordninger. Herefter følger resultaterne af praksisundersøgelsen. Sidst i kapitlet sammenfatter vi kapitlets resultater og kommer med anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere.

¹⁰ Betingelserne for kontant tilskud, hvor en nærtstående er tilskudsmodtager, fremgår af servicelovens § 95, stk. 3, mens betingelserne for borgerstyret personlig assistance fremgår af servicelovens § 96, stk. 1.



BETINGELSER FOR RET TIL KONTANT TILSKUD

KONTANT TILSKUD EFTER SERVICELOVENS § 95, STK. 2 OG STK. 3

Efter § 95, stk. 2, skal kommunen undersøge, om borgeren har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt.

Efter § 95, stk. 3, kan kommunen i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2, fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, der helt eller delvist passer borgeren.

Særligt i forhold til rollen som arbejdsleder

Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter bestemmelsens stk. 3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne (jf. servicelovens § 95, stk. 4).

BORGERE MED OMFATTENDE-HJÆLPEBEHOV

Formålet med kontant tilskud

Kontant tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3, er rettet mod borgere med et samlet hjælpebehov, der overstiger 20 timer om ugen, og hvor borgeren har behov for denne ordning i særlige tilfælde, fx for at få familieliv til at hænge sammen. Der er ingen øvre aldersgrænse for bevilling af hjælpen.

ANSÆTTE EGNE HJÆLERE

En borger, der er bevilget kontant tilskud, kan ansætte egne hjælpere. Det tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelsesret. Borgeren kan på denne måde selv ansætte de ønskede hjælpere og have indflydelse på tilrettelæggelsen af hjælpen.¹¹

Ifølge Ankestyrelsens praksis skal kommunen beregne borgerens samlede behov for personlig pleje og praktisk hjælp og afløsning eller aflastning i 20 timer ugentligt¹². Hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, er derfor udtømmende. Borgerens bevilgede afløsning og aflastning indgår i udmålingen af det kontante tilskud. Når kommunen har beregnet borgerens kontante tilskud, kan de timer, hvor borgeren får afløsning eller aflastning, fratrækkes udbetalingen af tilskuddet i samme omfang som den hjælp, borgeren ville have modtaget uden af-

¹¹ Vejledning nr.10325 af 12. december 2017 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance, kapitel 1, punkt 1.

¹² Servicelovens §§ 83 og 84.

PRINCIPAFGØRELSE 62-15

Det er borgerens samlede behov for hjælp, som kommunen skal beregne i de 20 timer.



PRINCIPAFGØRELSE 27-17

Kommunerne skal fravige serviceniveauet, hvis borgerens støttebehov ikke kan blive dækket på anden vis.



lastningsophold. Formålet er at undgå overkompensation i forhold til pasningsbehovet. Den reelle udbetaling af tilskuddet kan efter fradraget godt komme under 20 timer om ugen. Vi henviser til principafgørelse 62-15.

Brug af kvalitetsstandarder

SERVICELOVENS § 138

Kommunen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende kvalitetsstandarder for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

Kommunerne skal i sager om kontant tilskud tage udgangspunkt i kvalitetsstandarderne for servicelovens §§ 83 og 84.

Kommunen kan som en del af kommunens politiske fastsatte serviceniveau fastlægge, at kontant tilskud som naturalhjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, eller som udbetaling til en nærtstående som udgangspunkt ikke er en del af kommunens serviceniveau. Kommunen skal altid foretage en konkret og individuel vurdering og fravige en sådan kvalitetsstandard, når det er nødvendigt, fordi borgerens støttebehov ikke kan dækkes på anden vis. Vi henviser til principafgørelse 27-17.

BETINGELSER FOR BORGERSTYRET PERSONLIG ASSISTANCE

BPA EFTER SERVICELOVENS § 96, STK. 1

Kommunalbestyrelsen skal, hvis betingelserne i § 96 i øvrigt er opfyldt, tilbyde BPA til den personkreds, der er omfattet af § 96, stk. 1. Det drejer sig om borgere med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktions-ejne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte til pleje, overvågning eller ledsagelse for at kunne opbygge eller fastholde et selvstændigt liv med mulighed for deltagelse i samfundslivet.

Det vil normalt være borgere, som i høj grad er afhængige af hjælp til at udføre almindelige daglige funktioner i form af eksempelvis madlavning, læsning og badning, og som har et omfattende behov for pleje, overvågning, ledsagelse eller praktisk bistand.

SKAL KUNNE FUNGERE SOM ARBEJDSLEDER

SÆRLIGT HJÆLPEBEHOV

PRINCIPAFGØREL- SE 18-18

Vi præciserer, hvilke kriterier der skal opfyldes for at være omfattet af personkredsen.

FLEKSIBEL OG HELHEDSORIEN- TERET LØSNING

Formålet med BPA-ordningen

Borgere, som opfylder betingelserne i servicelovens § 96, stk. 1, kan ansætte hjælpere, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelsesret, hvorefter borgerens ønsker og behov bliver tilgodeset.¹³

I en BPA-ordning skal borgeren kunne fungere som arbejdsleder.

Omfattende hjælpebehov

BPA er rettet mod borgere med et omfattende hjælpebehov, der ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp. Disse borgere har behov for en sammensat og helhedsorienteret hjælp, så de kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv. Der er ingen øvre aldersgrænse.

Det særlige hjælpebehov kan være foranlediget af, at den hjælp, borgeren har behov for, er af så personlig karakter, at det er væsentligt for borgeren selv at kunne sammensætte sit korps af hjælpere. Det kan være afgørende for borgeren, at hjælpen bliver ydet på bestemte tidspunkter i forhold til at få borgerens dagligdag til at fungere i forhold til fx arbejdsliv, fritidsliv og uddannelse. Ifølge Ankestyrelsens praksis vil borgere, der har et behov, som ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp mv. som udgangspunkt have behov for en BPA-ordning.

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, hvis borgerens øvrige behov kan dækkes på en fleksibel måde efter andre bestemmelser. Der kan normalt ikke bevilges en BPA-ordning, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejeboliger, botilbud eller lignende.

Fleksibilitet

Det centrale i BPA-ordningen er, at borgeren med denne type hjælp skal sikres en fleksibel og helhedsorienteret løsning med afsæt i borgerens individuelle hjælpebehov. Kommunerne kan ikke her tage afsæt i deres kvalitetsstandarder.

VURDERING AF BORGERENS SAMLEDE HJÆLPEBEHOV

Kommunerne skal være opmærksomme på, hvilke hjælpeopgaver der kan bevilges hjælp til i de to ordninger.

¹³ Punkt 1 og 2 i vejledning nr. 10325 af 12. december 2017 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance.

KONTANT TILSKUD

Kommunerne skal være opmærksomme på, at der i kontant tilskud kan bevilges hjælp uden for hjemmet i det omfang, hjælpen kan gives efter servicelovens § 83. For eksempel til familiebesøg og til deltagelse i sociale arrangementer. Modsat BPA-ordningen kan kontant tilskud ikke medtages under ophold i udlandet.

Vurdering af borgerens samlede behov for hjælp

Principafgørelse [75-16](#) præciserer, at personlig hjælp og pleje kan bevilges ud af hjemmet. Personlig hjælp og pleje er ikke begrænset til kun at finde sted i borgerens hjem, men kan også bevilges ud af hjemmet, fx hvis borgeren skal besøge familiemedlemmer og har behov for hjælp til toiletbesøg.

Desuden præciserer principafgørelsen, at praktisk hjælp, der ligger i tæt tilknytning til nødvendige huslige og praktiske opgaver, kan bevilges ud af hjemmet. De praktiske opgaver i hjemmet, der falder ind under bestemmelsen i serviceloven om praktisk hjælp, er fx rengøring, tøjvask, indkøb og oprydning i hjemmet.

BPA INDEHOLDER HJÆLP TIL LEDSAGELSE

I BPA-ordningen skal kommunerne udmåle hjælp til opgaver i og udenfor hjemmet. Hjælp til ledsagelse er derfor indeholdt i bestemmelsen. Herudover kan borgeren modsat i en kontant tilskudsordning få hjælp til overvågning.

BEGGE ORDNINGER

For begge ordninger gælder, at kommunerne også skal undersøge, om der er andre behov, fx behov for hjælpemidler, som kan dækkes efter andre bestemmelser, eller hjælp gennem anden lovgivning, fx respiratorhjælp eller medicinbåndtering.

Når kommunerne giver afslag eller bringer ordningerne til ophør, skal de være opmærksomme på alle muligheder for anden form for hjælp efter den sociale lovgivning, når borgeren har en betydelig varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.



RETSSIKKERHEDSLOVENS § 5

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om borgeren kan søge om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

PRAKSISUNDERSØGELSENS RESULTATER

I dette afsnit undersøger vi, om kommunerne træffer afgørelser under hensyntagen til formålet med ordningerne i alle 50 sager. Vi gennemgår også, om betingelserne for hjælp i bevilnings-, afslags- og ophørssager er overholdt. Desuden har vi i sager om afslag og ophør undersøgt, om kommunerne har foretaget den nødvendige helhedsvurdering.

Kommunerne skal være opmærksomme på formålet med ordningerne

Af tabel 4.1 fremgår resultatet af gennemgangen af de 50 sager i forhold til, om kommunen har truffet afgørelse under hensyntagen til formålet med kontant tilskud og BPA.

TABEL 4.1 ER KOMMUNENS AFGØRELSE TRUFFET UNDER HENSYNTAGEN TIL FORMÅLET?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	4	31
Nej	10	5
I alt	14	36

Note: Se punkt 1 og 2 i vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance nr. 10325 af 12. december 2017

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – FIRE SAGER

Kommunerne har i fire ud af 14 sager om kontant tilskud givet støtten i overensstemmelse med formålet. Kommunerne har haft fokus på borgerens hjælpebehov på baggrund af funktionsbeskrivelserne. I otte af ti sager, hvor kommunerne ikke har taget hensyn til formålet med kontant tilskud, har kommunerne ikke udmålt nødvendig hjælp til praktiske opgaver fx rengøring og indkøb eller udmålt hjælp ved ophold udenfor hjemmet. Herudover har kommunerne heller ikke forklaret, hvordan hjælpebehovet kan dækkes med den bevilgede hjælp.

I to sager om afslag, hvor kommunen ikke har taget hensyn til formålet. I den ene af sagerne er det ikke relevant at vurdere, om kommunen har taget hensyn til formålet, da borgeren ikke

er omfattet af personkredsen. Det er derfor i denne sag korrekt, at kommunen ikke har taget hensyn til formålet med ordningen. I den anden sag har kommunen ikke taget stilling til borgerens forældres særlige behov for afløsning eller aflastning. I denne sag er behovet for denne form for hjælp forstærket, da forældrenes andet barn også har en funktionsnedsættelse. Kommunen skal i forbindelse med udmålingen af kontant tilskud tage stilling til behovet for aflastning.

Nedenfor er der et eksempel på, hvordan en manglende vurdering af borgerens behov kan bevirke, at kommunen ikke har fokus på formålet med ordningen.

EKSEMPEL PÅ AT MANGLENDE VURDERING AF DET SAMLEDE HJÆLPEBEHOV KAN MEDFØRE, AT DER IKKE TAGES HENSYN TIL FORMÅLET

Borgeren har haft en cyste i lillehjernen. Operationen har ført til en hjerneskade. Borgeren er ifølge kommunens beskrivelse 100 procent plejkrævende.

Der er ingen oplysninger i sagen om, hvilket behov for personlig og praktisk hjælp, borgeren har. Kommunen beskriver heller ikke borgerens behov for hjælp under familiebesøg, sociale arrangementer mv.

Ankestyrelsens vurdering

Hvis kommunen alene tager stilling til personlig og praktisk hjælp i selve hjemmet, sikrer kommunen ikke, at borgeren får hele sit hjælpebehov dækket. Borgeren får heller ikke den ønskede fleksibilitet, der er i ordningen, da borgeren under ophold udenfor hjemmet enten må bede om hjælp fra pårørende eller søge om hjælp fra kommunens hjemmepleje.

Vi finder, at kommunen i dette tilfælde har begrænset borgerens muligheder for at deltage i aktiviteter udenfor hjemmet, da denne ikke kan få egne hjælpere til at udføre hjælpen.

Vi ville have hjemvist sagen. Kommunen har ikke tilstrækkeligt undersøgt borgerens samlede hjælpebehov, da kommunen fejlagtigt kun udmåler hjælp til støtte i hjemmet frem for også at udmåle støtten uden for hjemmet. Herudover har kommunen heller ikke nærmere forklaret, hvordan borgerens støttebehov kan dækkes inden for det bevilgede timeantal.

BPA – 31 SAGER

Kommunen bevilger hjælp i overensstemmelse med formålet

Kommunerne har i 31 ud af 36 sager om BPA givet støtten i overensstemmelse med formålet. I disse sager har kommu-

BPA-FEM SAGER

BEGRUNDELSEN ER IKKE FYLDEST- GØRENDE

nerne typisk haft fokus på borgerens samlede behov for hjælp med den nødvendige fleksibilitet, så det er muligt for borgeren at tilrettelægge hjælpen efter sit individuelle ønske og behov. Kommunerne har også sikret dette ved at inddrage borgerens bemærkninger til sagen og forholdt sig til disse. Særligt i fem sager om afslag og ophør af ordningen har kommunerne netop taget højde for formålet med ordningen, da betingelserne ikke er opfyldte for at tildele hjælpen efter denne ordning.

Når kommunerne ikke tager hensyn til formålet kan det føre til manglende fleksibilitet i ordningen

I fem sager har kommunerne ikke taget hensyn til formålet med en BPA-ordning. Typiske problemer i sagsbehandlingen er, at der mangler oplysninger i sagen, og at kommunen ikke har givet den tilstrækkelige fleksibilitet i sagerne, så borgeren kan tilrettelægge hjælpen efter egne behov og ønsker.

I en afslagssag, blandt de fem sager om BPA, hvor formålet ikke er opfyldt, har kommunen ikke ud fra sagens oplysninger begrundet, at borgeren kan få sit hjælpebehov dækket efter andre bestemmelser. Kommunen har ikke sikret, at borgeren kan få sit hjælpebehov dækket gennem den bevilgede hjælp. Kommunen skal sikre sig, at borgeren faktisk vil kunne modtage den hjælp, som kommunen vurderer, borgeren har behov for.

EKSEMPEL PÅ AT KOMMUNEN HAR TAGET HENSYN TIL FORMÅLET

Borgeren har diagnosen inkomplet tetraplegi¹⁴ siden en ulykke midt i 1990'erne og er lam fra brystet og ned. Borgeren er respirationsbruger. Borgeren har et massivt og omfattende hjælpebehov. Derudover er der behov for tilstedeværelse af en hjælper gennem hele døgnet. Kommunen har derfor vurderet, at borgeren har behov for udmåling af egentlige timer gennem hele døgnet. Rådighedstimer i visse perioder af døgnet er ikke tilstrækkeligt til at dække behovet for hjælp. Borgeren kan ikke benytte nødkald, og kan derfor ikke få den nødvendige hjælp uden en hjælper tilstedeværelse.

¹⁴ Tetraplegi er en beskadigelse af rygmærven i halsdelen. Det vil sige i stykket fra lige over øverste nakkehvirvel til lige under 7. nakkehvirvel. En tetraplegiker kan have lammelser i både krop, ben/fødder og arme/hænder. Hvis skaden er inkomplet, er rygmærven ikke helt revet over. Det betyder, at kun dele af kroppen under skadesniveauet er påvirket af skaden, og at lammelsen ikke er total.
Kilde: Rygmærvsskadede i Danmark.

BEGGE ORDNINGER

Ankestyrelsens vurdering

Vi vurderer, at kommunen i eksemplet har redegjort for borgere-ns hjælpebehov gennem hele døgnet. Borgeren har på grund af et massivt og sammensat behov for hjælp også brug for den fleksibilitet, som ordningen giver mulighed for ved at kunne udmåle hjælp til overvågning. Kommunen har konkret vurderet, at borgeren ikke kan være alene, herunder især fordi borgeren ikke kan anvende nødkald. Kommunen udmåler derfor korrekt egentlige hjælpetimer til at dække det nødvendige hjælpebehov.

Vi ville stadfæste afgørelsen, hvis det var en klagesag.

Fokus på at ordningerne ikke kan tidsbegrænses

Kommunen skal løbende bevilge kontante tilskud i begge ordninger, og kommunen kan alene standse en ordning, efter den har truffet afgørelse om, at betingelserne ikke længere er til stede. Kommunen skal i samme afgørelse, hvis borgeren fortsat har behov for hjælp efter andre bestemmelser, sørge for, at borgeren får tildelt denne hjælp. Kommunen kan derfor ikke automatisk standse en ordning på et bestemt tidspunkt, selv om borgeren har fået meddelelse om det i bevillingen af ordningen.

EKSEMPEL PÅ AT KOMMUNEN IKKE KAN TIDSBEGRÆNSE STØTTEN

Kommunen bevilger borgeren en tidsbegrænset BPA. Borgeren har behov for døgnhjælp i en periode, da borgeren har et liggesår, som ikke vil heles. Kommunen vurderer derfor, at borgeren har behov for mere hjælp indtil liggesåret er helet. Derefter vil borgeren ikke længere have behov for døgnhjælp. Følgende fremgår af kommunens bevilling: "(...) Bevillingen er gældende fra du kan etablere din BPA-ordning og tre måneder frem".

Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse i eksemplet ikke er i overensstemmelse med reglerne og vores praksis, så-
dan som afgørelsen er formuleret. Kommunen giver den nød-
vendige hjælp løbende, og der er ikke hjemmel til at tidsbe-
grænse hjælpen. Kommunen skulle i stedet tydeligt forklare
borgeren, at sagen vil blive genvurderet inden en bestemt dato
fremfor at skrive, at hjælpen udløber efter en bestemt periode.

Hvis sagen var en klagesag, og kommunen havde standset be-
villingen automatisk uden en vurdering af sagen – ville vi vur-

KONTANT TILSKUD – FEM SAGER

dere på det foreliggende oplysningsgrundlag, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst. Vi ville på den baggrund have ophævet kommunens afgørelse.

Afgørende forhold ved tilkendelses- og afslagssager

Tabel 4.2. giver et overblik over antal sager, hvor kommunerne har taget stilling til, om borgeren er i personkredsen for kontant tilskud. Det er i alt fem sager om kontant tilskud. De fordeler sig på tre sager om tilkendelse og to sager om afslag. Vi har undersøgt, om kommunerne i disse sager har forholdt sig til, om betingelserne for hjælp efter denne ordning er til stede.

TABEL 4.2 ANTAL SAGER OM TILKENDELSE OG AFSLAG – KONTANT TILSKUD

	Antal
Tilkendelse af kontant tilskud	3
Afslag på kontant tilskudsordning i forbindelse med udmåling af hjælpen	2
I alt	5

Note: Tabellen omhandler sager om kontant tilskud.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

Fokus på om borgeren er i personkredsen

I tre sager om tilkendelse henviser kommunen i sin begrundelse til borgerens massive behov for hjælp på over 20 timer om ugen. I disse sager er der tilstrækkelige oplysninger til at kunne fastslå, at der er en nærtstående, som kan være tilskudsmodtager. Vi ville stadfæste kommunens afgørelse om personkredsen i disse sager.

Nedenfor er der et eksempel på, at tilskudsmodtageren og kommunen er enige om bevilling af kontant tilskud.

EKSEMPEL HVOR BETINGELSERNE FOR KONTANT TILSKUD ER OPFYLDT

Borgeren lider af tuberøs sklerose¹⁵ og epilepsi. Borgeren er som følge heraf multihandicappet og uden sprog. Kommunen vurderer, at borgeren har massivt behov for hjælp til både personlige og praktiske opgaver. Tilskudsmodtageren finder, at hjælpebehovet er status quo siden 2015 og vil fortsætte med bevilling på 37 timer ugentligt. Kommunen har i samarbejde med tilskudsmodtageren været enige om hjælpens omfang.

Kommunen har også vurderet, at borgeren på grund af sin svære kognitive funktionsnedsættelse ikke selv kan varetage arbejdslederrollen, men da borgeren bor hjemme, kan moderen som nærtstående varetage arbejdslederrollen. Kommunen har været i dialog med tilskudsmodtageren, som har tilkendegivet, at ordningen med den hidtidige hjælp på 37 timer fungerer optimalt.

Ankestyrelsens vurdering

Vi er enige i kommunens vurdering af, at hjælpebehovet er på mere end 20 timer ugentligt. Vi lægger vægt på, at kommunen har været i dialog med tilskudsmodtageren. Da tilskudsmodtageren har tilkendegivet, at kommunen har givet borgeren fuldt ud medhold, er der ingen krav til en begrundelse.

Vi ville have stadfæstet spørgsmålet om personkredsen i afgørelsen, hvis det var en klagesag.

KONTANT TILSKUD - TO SAGER VILLE VÆRE BLEVET HJEMVIST, HVIS BORGEREN HAVDE KLAGET

Fokus på om borgerne er i personkredsen

I to sager om kontant tilskud har kommunen givet afslag med den begrundelse, at borgerens samlede hjælpebehov ikke overstiger 20 timer om ugen.

Begge disse sager ville være blevet hjemvist, hvis borgeren havde klaget. I den ene sag mangler der oplysninger om, hvorvidt borgeren faktisk får dækket sit samlede hjælpebehov ved den udmålte hjælp. I den anden sag har kommunen ikke forklaret, hvordan den er kommet frem til udmålingen.

¹⁵ Sygdommen kan give knudedannelser også kaldet hamartomer i stort set alle kropens organer. Knudedannelserne opstår hyppigst i hud, hjerne, hjerte, lunger, nyrer, øjne og tænder.
Kilde: www.sundhed.dk.

Nedenfor er et eksempel på, at forkert vejledning kan få den betydning, at borgeren får afslag på ordningen uden, at kommunen nærmere har undersøgt, om der var yderligere opgaver, som skulle medtages i vurderingen af, om borgeren er omfattet af personkredsen.

EKSEMPEL HVOR FORKERT VEJLEDNING HAR KONSEKVENSER

Kommunen giver borgeren afslag på kontant tilskud til hjælpere, da det samlede hjælpebehov ikke overstiger 20 timer om ugen. Borgeren har et omfattende behov for hjælp på grund af udviklingshæmning forårsaget af kromosomafvigelse. Borgeren bor hjemme hos sine forældre. Kommunen giver afslag på praktisk hjælp i hjemmet, da forældrene kan påtage sig hjælpeopgaverne. Forældrene har ansøgt om afløsning og aflastning, men kommunen undlader at vurdere borgerens behov for det ansøgte. Årsagen hertil er, at det er en anden afdeling, der tager stilling til dette spørgsmål.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen skal i en sag om kontant tilskud tage stilling til behovet for afløsning og aflastning.

Den del af de praktiske opgaver i hjemmet, som borgeren ville kunne have udført, hvis borgeren ikke havde en funktionsnedsættelse, skal kommunen medtage i udmålingen af hjælpen. Det fremgår blandt andet af vores principafgørelse 3-19, at enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet. En kommune skal derfor bedømme borgerens samlede situation og om nødvendigt inddrage oplysninger om eventuelt andre medlemmer af husstanden.

Vi henviser til endeligt svar på spørgsmål 91 for årene 2016-17 fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg. Ifølge svaret skal kommunerne foretage udmålingen af hjælp til BPA ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede behov for hjælp til pleje, overvågning og ledsagelse. Der er *ikke* hjemmel til at pålægge et familiemedlem, herunder forældre, at varetage udvidede pleje-, overvågnings- og ledsagefunktioner, der ligger i BPA-ordningen efter servicelovens § 96. En kommune kan dermed ikke kræve, at forældre til et voksent barn med BPA varetager disse udvidede funktioner om natten.

I klagesagsbehandlingen er det vores praksis, at principperne i dette svar også er gældende i sager om kontant tilskud.

Nedenfor fremgår et eksempel hvor vi vurderer, at borgeren, ikke er berettiget til hjælp som kontant tilskud, selvom kommunen ikke har haft fokus på borgerens samlede behov for hjælp.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, DER IKKE OPFYLDER BETINGELSERNE OM OMFATTENDE HJÆLP, SOM OVERSTIGER 20 TIMER OM UGEN

Borgeren lider af Downs Syndrom og har på grund af dette en udviklingshæmning. Borgeren har svært ved mange ting og kan ikke udføre praktiske opgaver selv. Borgeren får alene bevilget personlig pleje. Praktisk hjælp giver kommunen afslag på, da borgeren bor hjemme.

Kommunen har ikke undersøgt, om borgeren kan få tildelt praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand til fx indkøb eller om dette kan indeholdes i en ledsageordning. Familien ønsker ikke, at andre passer borgeren end dem selv. Kommunen har bevilget hjælp i form af motivering efter servicelovens § 83. Den bevilgede hjælp er udmålt til 5 timer og 37 minutter om ugen.

Ankestyrelsens vurdering

Borgeren kan efter Ankestyrelsens praksis få tildelt praktisk hjælp, selvom borgeren bor hjemme. Vi har i sagen bemærket, at kommunen har givet tilskudsmodtageren hjælp til at motivere borgeren til selv at udføre de nødvendige dagligdagsopgaver. Vi finder, at kommunen korrekt har udmålt denne form for hjælp inden for ordningen, da der i servicelovens § 83 er hjemmel til at yde hjælp til motivering af borgeren. Formålet med bestemmelsen er at yde borgeren hjælp til selvhjælp. Det afgørende ved vurdering af, om der kan bevilges hjælp i form af motivering er, om opgavens karakter er indeholdt i servicelovens § 83. Da det er motivering til at løse opgaver i forbindelse med personlig pleje, er denne betingelse opfyldt. Ovennævnte forhold skal kommunerne også tage hensyn til ved udmåling af hjælp i ordningen.

Vi vil, trods manglende vurdering af behov for hjælp til praktiske opgaver, stadfæste kommunens afgørelse om, at borgeren ikke er omfattet af personkredsen for kontant tilskud. Den udmålte hjælp til udførelse af hjælp til personlige opgaver er fastsat meget lavt. Der er desuden heller ikke nogen konkrete forhold i sagen, der peger på, at borgeren har et samlet hjælpebehov på over 20 timer om ugen, når kommunen udmåler den nødvendige praktiske hjælp.

Vi ville bede kommunen om at udmåle korrekt hjælp til de nødvendige praktiske gøremål, hvis det var en klagesag.

BPA – 17 SAGER

Afgørende forhold ved bevillings- og afslagssager

Tabel 4.3. giver et overblik over antallet af sager, hvor kommunerne har taget stilling til, om borgeren er i personkredsen for BPA. Det er tilfældet i 17 sager. Disse fordeler sig på ni sager om tilkendelse, seks sager om afslag og to sager om ophør. Vi har undersøgt, om kommunerne i disse sager har forholdt sig til, om betingelserne for at bevilge hjælp efter denne bestemmelse er til stede.

TABEL 4.3 BEVILLINGS- OG AFSLAGSSAGER - BPA

	Antal
Tilkendelse af BPA-ordningen	9
Afslag på BPA-ordning (da borgeren ikke opfylder betingelserne)	4
Afslag på BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder	2
Ophør af BPA-ordningen (da borgeren ikke opfylder betingelserne)	1
Ophør af BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder	1
I alt	17

Note: Tabellen omhandler sager om borgerstyret personlig assistance.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

BPA – NI SAGER OM TILKENDELSE

Fokus på personkredsen

Alle ni sager om tilkendelse af BPA ville blive stadfæstet, hvis de var klagesager. Kommunen har i størstedelen af sagerne taget udgangspunkt i borgerens individuelle behov og ønsker om tildeling af hjælp. Borgeren finder, at hjælpen kan dække behovet for hjælp.

OVERGANG FRA KONTANT TIL- SKUD TIL BPA I TRE SAGER

Særligt vil vi fremhæve, at borgeren i tre af sagerne om tilkendelse af BPA overgik fra kontant tilskud til en BPA-ordning. Årsagen til en sådan overflytning fra den ene ordning til den anden kan være fx ændringer i borgerens forhold.

I en sag har borgeren haft kontant tilskud, hvor ægtefællen ikke længere ønsker at være tilskudsmodtager. Ved genvurderingen finder kommunen, at borgeren godt kan være arbejdsleder. I den sidste sag har borgeren tidligere modtaget hjemmehjælp 50 timer om ugen. Vi ville stadfæste denne sag, da borgeren får den ønskede hjælp. Vi har beskrevet den tredje sag i det efterfølgende eksempel.

EKSEMPEL HVOR KOMMUNEN ÆNDRER BORGERENS ORDNING FRA KONTANT TILSKUD TIL BPA

I en sag træffer kommunen afgørelse om, at borgeren skal overgå fra kontant tilskud til en BPA-ordning. Efter den indgåede rammeaftale mellem kommunen og borgers respirationscenter overgår arbejdsgiveransvaret til respirationscentret. Borgeren har muskelsvind og er som følge af denne lidelse kørestolsbruger. Borgeren ønsker at bibeholde arbejdsgiveransvaret, og det kan borgeren gennem BPA. Det fremgår af sagen, at hjælperne også i den tidligere ordning har ledsaget borgeren til blandt andet ferieaktiviteter i udlandet. Det kunne være afholdt af plejetillægget, men der er ingen oplysninger herom i sagen.

Ankestyrelsens vurdering

På baggrund af indgået rammeaftale mellem regionen og kommunen følger kommunen op på sagen.

Vi har ingen udmeldt praksis om, hvorvidt regionerne eller kommunerne gennem rammeaftaler kan begrænse borgernes ret til selv at beslutte, om de ønsker at overdrage arbejdsgiveransvaret til fx et firma.

Ifølge vores praksis i behandlingen af klagesager kan hverken regionen eller kommunen kræve, at borgeren indgår aftale med et firma om at overtage arbejdsgiveransvaret, hvis borgeren kan klare arbejdsgiverrollen og ønsker det. Det gælder for både kontant tilskud og BPA-ordningen.

Det er ikke muligt at medtage hjælpen under ferier i udlandet med kontant tilskud. Der er ingen oplysninger om, hvorvidt borgeren har anvendt sit plejetillæg til at dække sine hjælperudgifter under ferieophold.

Vi ville stadfæste sagen, hvis det var en klagesag, da vi er enige med kommunen i, at borgeren har brug for fleksibilitet i udmålingen af hjælpen.

BPA – SEKS SAGER OM AFSLAG

Fokus på andre bestemmelser

Kommunerne har i seks sager givet afslag på tildeling af BPA.

I fire af de seks sager vurderer kommunen, at borgeren ikke har et tilstrækkeligt sammensat hjælpebehov til, at det er nødvendigt at yde den særlige støtte i BPA-ordning. I de sidste

KOGNITIVE VANSKELIGHEDER

to sager har kommunen vurderet, at borgeren ikke opfylder betingelsen om at kunne være arbejdsleder.

I to af de seks sager følger kommunen ikke gældende regler og Ankestyrelsens praksis. Kommunen har i disse sager henvist til deres vurdering om, at borgerens behov kan blive dækket gennem servicelovens øvrige bestemmelser. Det fremgår ikke, hvilke oplysninger, der ligger til grund for denne vurdering. Kommunen har i de øvrige fire sager taget stilling til, hvordan behovet kunne blive dækket, og om betingelsen for at kunne være arbejdsleder var til stede.

Fokus på om borgerne kan være arbejdsledere

I to sager har kommunen givet afslag på BPA med den begrundelse, at borgeren ikke kan være arbejdsleder. De to sager ville blive stadfæstet, hvis de var klagesager. I begge sager har kommunen lagt vægt på, at borgeren har så store kognitive vanskeligheder, at borgeren ikke selv kan varetage arbejdslederrollen.

Nedenfor gennemgår vi en sag, hvor borgeren ikke kan være arbejdsleder, og hvor de pårørende ønsker at passe borgeren, da de ikke finder, at plejehjemmet, hvor borgeren bor, kan give borgeren den nødvendige pleje.

EKSEMPEL PÅ AT MANGLENDE VURDERING AF BORGERNS BEHOV FOR HJÆLP KAN MEDFØRE MANGLENDE STILLINGTAGEN TIL DÆKNING AF HJÆLP

Borgeren har multipel sklerose med svær progression. Borgeren er i terminalfasen som følge af sin sygdom, hvorfor borgeren har et massivt hjælpebehov til både personlig og praktisk hjælp. Borgeren har kognitive vanskeligheder og vil derfor ikke kunne fungere som arbejdsleder. Borgeren bor på et plejehjem, men de pårørende vil gerne passe borgeren, da de mener, at borgeren ikke får den nødvendige hjælp. Kommunen giver afslag på BPA. Vi kan ikke ud fra sagen se, om kommunen har taget stilling til, om der er behov for at bevilge anden form for hjælp fx på plejehjemmet eller et andet sted.

BPA – TO SAGER OM OPHØR

Ankestyrelsens vurdering

Vi finder, at kommunen på baggrund af de lægelige oplysninger korrekt har vurderet, at borgeren ikke vil kunne fungere som arbejdsleder.

Vi kan ikke ud fra sagen se, at kommunen undersøger de pårørendes indsigelser om, at borgeren ikke får den nødvendige pleje på plejehjemmet. Kommunen burde have undersøgt, om borgeren får den nødvendige hjælp på plejehjemmet, eller om hjælpen skulle gives på anden vis, fx som kontant tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3.

Vi ville stadfæste kommunens afgørelse om afslag på BPA, hvis det var en klagesag. Det skyldes, at borgeren ikke opfylder betingelserne herfor. Vi ville samtidig bede kommunen om at undersøge, om borgeren har behov for mere eller anden hjælp end den, der er bevilget på plejehjemmet.

Ophør af ordningen

I to sager har kommunen standset BPA-ordningen. I den ene sag vurderer kommunen, at borgeren ikke længere kan være arbejdsleder. I den anden sag retter kommunen op på en tidligere vildfarelse, idet borgeren efter kommunens vurdering aldrig har været berettiget til en BPA-ordning.

De to sager er i overensstemmelse med gældende regler og Ankestyrelsens praksis. Kommunerne skal standse BPA-ordningen, når betingelserne for ordningen ikke længere er til stede.

KONTANT TILSKUD – TO SAGER OM AFSLAG

Eksempel på at kommunen standser BPA-ordningen og retter op på en tidligere vildfarelse

Borgeren har en cerebral parese¹⁶ som følge af blodprop i hjernen. Borgeren er permanent kørestolsbruger. Der antydes tilkomne kognitive vanskeligheder. Kommunen vurderer i sin afgørelse, at borgeren ikke har et massivt og sammensat hjælpebehov, at behovet ikke kan dækkes gennem andre bestemmelser. Borgerens behov for hjælp opfatter ikke mange eller spredte opgaver i løbet af døgnet. Borgeren ønsker ikke at være arbejdsleder.

Ankestyrelsens vurdering

Borgeren ønsker ikke længere at være arbejdsgiver, hvilket er en betingelse for at få BPA. Kommunens vurdering og begrundelse for ophør er dermed korrekt. Kommunen bevilger herefter hjælp efter flere andre bestemmelser i serviceloven. Kommune har inddraget borgeren og været i tæt dialog med borgeren.

Vi ville stadfæste sagen, hvis det var en klagesag, da kommunen har inddraget alle borgerens behov, ligesom kommunen også sørger for at bevilge de nødvendige hjælpemidler til at afhjælpe borgerens funktionsnedsættelse.

Helhedsvurdering ved afslag på eller ophør af ordningerne

I sagsgennemgangen har kommunen alene i to ud af 14 sager givet borgeren afslag på kontant tilskud, se tabel 2.1. I begge afslagssager har kommunen ikke fokus på helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp.

I den ene sag har kommunen alene tildelt personlig hjælp, da kommunen fejlagtigt vurderer, at praktisk hjælp ikke kan bevilges, når borgeren bor hos sine forældre. I den anden sag tager kommunen ikke stilling til borgerens behov for aflastning. Oplysningsgrundlaget er desuden så sparsomt, så vi ikke kan vurdere, om den udmålte hjælp i hjemmet er tilstrækkeligt til at dække borgerens samlede behov. I de to sager kan vi på baggrund af de indsendte akter ikke se, om borgeren i øvrigt har behov for anden form for hjælp.

¹⁶ Cerebral parese er spastisk lammelse på grund af en pludselig hjerneskade (for eksempel som følge af en trafikulykke, en blodprop i hjernen eller en hjernesvulst). Kilde: www.netdoktor.dk.

BPA – FIRE SAGER OM AFSLAG

I den ene sag har kommunen bevilget meget lavt timefastsættelse. Selvom kommunen skal øge udmålingen af timer til praktiske opgaver, vil borgerens samlede behov for hjælp ikke overstige 20 timer, som er en betingelse for at være omfattet af personkredsen for kontant tilskud. Borgeren vil derfor ikke være omfattet af reglerne om kontant tilskud. Denne sag ville derfor blive stadfæstet, hvis det havde været en klagesag, men vi ville hjemvise spørgsmålet om udmåling af praktisk hjælp efter servicelovens § 83.

I fire afslagssager ud af otte om BPA foretager kommunen ikke den nødvendige helhedsvurdering i forbindelse med tildeling af anden form for hjælp, se tabel 2.1.

I tre af de fire sager har kommunen ikke vurderet, om borgeren skulle have anden form for hjælp. I den ene sag har de pårørende påpeget, at borgeren ikke får den nødvendige hjælp på plejehjemmet. Kommunen vurderer ikke, om plejehjemmet er egnet til at levere den nødvendige hjælp, eller om borgeren bedre kunne få sit hjælpebehov dækket på anden vis end på et plejehjem, fx i egen bolig hvor en nærtstående kan være tilskudsmodtager. I den anden sag lægger kommunen vægt på, at borgeren har hjælpemidler, som kompenserer for borgerens funktionsnedsættelse. Kommunen tager dog ikke stilling til, om ægtefælle eller datter påtager sig en hel del af de praktiske opgaver, som borgeren ikke kan klare. Det kan derfor ikke udelukkes, at borgeren ikke får sit fulde hjælpebehov dækket. I den tredje sag tager kommunen ikke stilling til, om borgeren kan få hjælpen efter servicelovens § 94 (selvudpeget hjælper) eller som kontant tilskud, når borgeren ikke ønsker hjælpen leveret af kommunens leverandører.

Den sidste afslagssag, hvor kommunen ikke har foretaget den nødvendige helhedsvurdering, bliver gennemgået i det efterfølgende eksempel.

EKSEMPEL PÅ AT BORGEREN IKKE KAN MODTAGE DEN HJÆLP, KOMMUNEN BEVILGER

Borgeren har behov for 15 timers hjælp ugentlig til personlig pleje og praktiske opgaver. Derfor har kommunen givet afslag på ansøgning om BPA. Borgeren får i stedet bevilget personlig og praktisk hjælp i hjemmet samt ledsageordning efter servicelovens §§ 83 og 97. Borgeren er blevet bevilget kørestole, rollator, krykker og andre hjælpemidler.

Borgeren har gjort indsigelse overfor kommunen, da borgeren ikke kan modtage hjælpen. Det skyldes, at hjælpen ikke passer ind i borgerens dagsrytme. Borgeren kan heller ikke anvende ledsageordningen, da borgeren ikke kan planlægge sine aktiviteter som følge af svingende energiniveau. Kommunen forholder sig ikke til borgerens indsigelser. Med hensyn til ledsageordningen henviser kommunen borgeren til i stedet at benytte flekshandicapkørsel og at kontakte leverandøren, som er ansvarlig for personlig og praktisk hjælp i kommunen.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen skal forholde sig til borgerens samlede behov for hjælp, når kommunen har vurderet, at der er behov for hjælp. Desuden skal kommunen sikre sig, at leverandøren kan levere den nødvendige hjælp.

Kommunen har ikke dokumenteret, at borgeren kan blive kompenseret for sit fulde behov for hjælp gennem den bevilgede hjælp. Kommunen har bevilget forskellige hjælpemidler, men vi kan på baggrund af oplysningerne ikke vurdere, om disse kan kompensere borgeren for funktionsnedsættelsen. Vi ville derfor have hjemvist sagen, hvis det havde været en klagesag.

BPA

Sagsgennemgangen viser, at kommunen i den ene sag ikke har foretaget den fornødne helhedsvurdering, men kommunen har gjort dette i den anden sag om ophør af BPA. I den ene sag kan borgeren ikke være arbejdsleder. Kommunen har ikke taget stilling til, om borgeren kan få hjælp efter servicelovens §§ 94 (selvudpeget hjælper) eller 95, stk. 3, når borgeren ikke ønsker at få hjælpen leveret af kommunens leverandører. Vi kan ikke ud fra oplysningerne udlede, om borgeren på ophørstidspunktet for ordningen faktisk modtager den nødvendige personlige og praktiske hjælp.

BEGGE ORDNINGER

I den anden sag om ophør af ordningen har kommunen foretaget den fornødne helhedsvurdering af, om borgeren er omfattet af personkredsen for BPA, og om borgeren kan få hjælp på anden vis. Kommunen har tilstrækkeligt begrundet, at borgers samlede hjælpebehov kan dækkes gennem andre bestemmelser i serviceloven. Kommunen har været i dialog med borgeren og har også begrundet, hvordan anden form for hjælp kan dække borgerens behov for hjælp.

Fælles for kommunernes sagsbehandling i afslags- og ophørs-sager i begge ordninger er, at kommunerne har overvejende fokus på borgerens behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet. Selv om kommunerne bevilger anden form for hjælp fx hjælpemidler, undersøger de typisk ikke, om borgerens samlede behov for hjælp i og uden for hjemmet er dækket.

SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

BETINGELSERNE SKAL VÆRE OP- FYLDT FOR, AT BORGEREN ER OMFATTET

Ved vurderingen af betingelserne for at få hjælp i form af kontant tilskud eller BPA skal alle betingelserne i bestemmelserne være opfyldte. Det er derfor væsentligt, at kommunen har fokus på formålet med bestemmelserne.

I 35 SAGER HAR BORGEREN DEN ØNSKEDE FLEKSIBILITET

Forfølger formålet med bestemmelserne i forhold til at sikre fleksibilitet i ordningen

I 35 ud af 50 sager har kommunen haft fokus på borgerens hjælpebehov, så borgeren får den ønskede fleksibilitet i ordningen. I en sag har kommunen alene lagt vægt på økonomiske kriterier. Den mangelfulde hensyntagen til formålet i de resterende 15 sager består typisk i manglende støtte uden for hjemmet og manglende fleksibilitet i ordningen, så borgeren ikke kan tilrettelægge hjælpen efter egne behov og ønsker. Det ses i tabel 4.1.

KONTANT TILSKUD ER EN LØBENDE YDELSE

Kommunen skal være opmærksom på, at det kontante tilskud er en løbende ydelse, og at hjælpen ikke må tidsbegrænses, så den automatisk standses på et bestemt tidspunkt. Kommunen skal dog løbende foretage opfølgning i sagerne.

Personkredsen

Betingelserne skal være opfyldt for, at borgeren kan være omfattet af ordningen. Ud af de fem sager om kontant tilskud, der omhandler personkredsvurderingen, ville vi have stadfæstet tre afgørelser og hjemvist to sager. Ud af 17 sager om personkredsvurderingen i BPA, drejer ni sager sig om tilkendelse, og otte sager drejer sig om afslag og ophør. Alle ni sager om tilkendelse ville blive stadfæstet, hvis de havde været klagesager. Ud af seks sager om afslag ville vi have stadfæstet fire

sager og hjemvist to sager. Vi ville have stadfæstet de to sager, hvor kommunen havde standset BPA-ordningen.

Vi kan på baggrund af sagsgennemgangen ikke vurdere, om kommunerne foretager en helhedsvurdering af arbejdslederevnen. Det skyldes, at der kun er to sager, hvor kommunen har vurderet arbejdslederevnen i forbindelse med afslag på BPA-ordningen. I begge sager har borgeren så store kognitive vanskeligheder, at borgeren ikke kan varetage arbejdslederrollen. Vi ville derfor stadfæste kommunens afgørelse, hvis sagerne var påklaget.

MANGLENDE OPLYSNINGER OM SIKRING AF FLEKSIBILITET

Kommunerne bedst til at sikre fleksibilitet i BPA-sager

I flere sager om kontant tilskud er der ikke oplysninger om, hvordan kommunen har sikret fleksibilitet i ordningen, så borgeren fx kan få egne hjælpere til også at udføre hjælpeopgaver udenfor hjemmet. Vi kan derfor ikke vurdere, om der er den fornødne fleksibilitet. Vi bemærker, at der ikke er den samme mulighed for fleksibilitet i kontant tilskud som i BPA. Det skyldes, at kommunen ved vurdering af hjælpen skal tage udgangspunkt i sin kvalitetsstandard for hjælp efter servicelovens §§ 83 og 84. Modsat BPA er der i en kontant tilskudsordning ingen anden hjælp end den, der fremgår af servicelovens §§ 83 og 84.

I enkelte sager om BPA har kommunerne ikke bevilget hjælpen på en sådan måde, at der er fleksibilitet i ordningen. Kommunen har blandt andet ikke ydet tilstrækkelig fleksibilitet, så det er nødvendigt for borgeren jævnligt at søge om ekstra timer.

IKKE INDDRAGET ALLE MULIGHEDER FOR HJÆLP

Helhedsvurdering

I to afslagssager om kontant tilskud og i fire afslagssager om BPA har det været relevant at undersøge, om kommunerne har foretaget en tilstrækkelig helhedsvurdering. I de to sager om kontant tilskud har kommunen i sin vurdering af borgerens behov for hjælp ikke inddraget alle muligheder inden for den sociale lovgivning. Kommunen har i en sag om BPA ved tildeling af anden form for hjælp ikke sikret sig, at borgeren kan modtage den bevilgede anden hjælp. I de tre andre BPA-sager har kommunen ikke konkret vurderet hvilket andet behov for hjælp, borgeren havde på vurderingstidspunktet.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE PÅ BAGGRUND AF SAGSGENNEMGANGEN:

Fælles for begge ordninger

- Vær opmærksom på at ordningerne ikke kan tidsbe- grænses.
- Tag hensyn til formålet med ordningerne ved person- kredsvurderingen.

Kontant tilskud

Fokus på personkredsen

- Vær opmærksom på om borgerens samlede behov for hjælp overstiger 20 timer om ugen – ved også at ind- drage hjælp under ophold udenfor hjemmet.
- Afsæt også tid til aflastnings- og afløsningsopgaver ved vurdering af borgerens hjælpebehov

BPA

Fokus på personkredsen

- Vurdér det individuelle behov for en særlig støtte til pleje, overvågning eller ledsagelse, så borgeren kan få den nødvendige fleksibilitet.
- Vær opmærksom på at borgeren kun er omfattet af BPA-ordningen, når hjælpebehovet ikke kan blive dæk- ket gennem andre bestemmelser i serviceloven.

KAPITEL 5

Tidsfastsættelse og udmåling af hjælpen

Dette kapitel handler om de 38 ud af 50 sager, der kun vedrører udmåling. Her indgår alene sager om tilkendelse, hvor der er udmålt hjælp, foretaget øgning og nedsættelse af hjælp samt fortsat ret til hjælp. Afslags- og ophørssager er behandlet ovenfor i kapitel 4, hvor betingelserne for ordningerne er gennemgået. Sidst i kapitlet sammenfatter vi kapitlets resultater og kommer med anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere.

GENERELT OM UDMÅLING AF HJÆLP

FASTSÆTTELSE AF TIMETALLET

Kommunens tildeling af hjælp og fastsættelse af timetallet, efter servicelovens §§ 95, stk. 3, eller 96, stk. 1, danner grundlag for udmåling af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere og tilskud til borgerstyret personlig assistance.¹⁷



Udmåling af det kontante tilskud

Tilskuddet kan maksimalt udgøre de faktiske omkostninger, der er forbundet med ordningen. Det fremgår særligt, at kommunen ved beregningen af tilskuddet skal foretage en konkret vurdering af borgerens behov, herunder behov der kan medføre, at det er nødvendigt at ansætte hjælpere med særlige kvalifikationer eller særlig faglig baggrund. Kommunen skal udmåle et tilskud til dækning af andre direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og udenfor hjemmet, i det omfang kommunen efter en konkret vurdering finder, at borgerens omkostninger hertil ikke kan dækkes efter § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

¹⁷ Udmåling af tilskud til kontant tilskud og BPA tager udgangspunkt i bekendtgørelse om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven (nr. 1246 af 13. november 2017).

KONTANT TILSKUD

BPA

KONTANT TILSKUD

Udmålingen af hjælpen til en kontant tilskudsordning sker med udgangspunkt i kvalitetsstandarder for servicelovens § 83. Der er ikke lovhjemmel til at udmåle timer til overvågning.¹⁸

BPA

Udmålingen af hjælp efter servicelovens § 96 tager udgangspunkt i, hvad den enkelte borger selv kan klare med henblik på at kunne leve et almindeligt liv som andre borgere uden en funktionsnedsættelse ville have haft, både i og uden for hjemmet.

Ordningen indeholder også hjælp i forbindelse med ledsagelse og overvågning.

PRINCIPAFGØRELSE 63-15

Konkret vurdering af borgerens hjælpebehov.

RÅDIGHEDSTIMER

Hermed forstås timer, hvor hjælpen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis bliver udført aktiviteter for borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste, eller hvis borgeren har et spredt behov for hjælp.

Timefastsættelsens betydning for borgerne

Kommunen skal opgøre og begrunde, hvor lang tid de enkelte hjælpeopgaver tager i en ordning om kontant tilskud efter servicelovens § 95.

Kommunens tildeling af hjælp og fastsættelse af timetallet danner grundlag for udmåling af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere i hjemmet. Vi henviser til principafgørelse 63-15.

Udmåling af rådighedstimer

Kommunen kan i helt særlige tilfælde udmåle tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren.¹⁹

¹⁸ Vestre Landsretsdom, 14. afd., af 13. maj 2015, V.L.B.-0122-14.

¹⁹ Se § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1246 af 13. november 2017 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven.

RÅDIGHEDSTIMER

Kontant tilskud og BPA-ordningen er rettet mod borgere, som har omfattende behov for hjælp. Formålet med en BPA ordning er, at borgeren kan foretage en bestemt aktivitet, når det passer borgeren. Det kan være svært, hvis der kun er bevilget lige præcis den tid, som aktiviteterne kræver. Det betyder også, at der er mere fleksibilitet i en BPA ordning end i en kontant tilskudsordning, da kommunen i en kontant tilskudsordning kun skal udmåle præcis den tid, aktiviteterne kræver.

BPA-ordningen er rettet mod borgere med massive og sammensatte hjælpebehov, hvor behovet ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp mv. Det betyder, at for at være berettiget til en BPA vil borgeren ofte have behov for hjælp spredt ud på alle døgnets 24 timer. Dog betyder det ikke, at borgeren automatisk har ret til hjælp i alle døgnets 24 timer, idet kommunen altid skal foretage en individuel og konkret udmåling af hjælpen.

Der vil derfor være behov – især i en BPA ordning – for at overveje om kommunerne kan tildele noget af hjælpen som rådighedstimer.

Det kan ikke udelukkes, at der kan være behov for rådighedstimer i en kontant tilskudsordning, hvis hjælpebehovet ofte omfatter større og mindre opgaver spredt over hele døgnet, og hvis det ikke nødvendigvis er forudsigeligt, hvornår hjælpen skal leveres og konkret til hvilke opgaver.

PRINCIPAGØRELSE 94-16

Bevilling af rådighedstimer.

Kommunen kan i særlige tilfælde bevilge rådighedstimer i ordningen om kontant tilskud. Rådighedstimer kan anvendes fx i forbindelse med delt tjeneste, hvor der eksempelvis er behov for, at to hjælpere er til stede samtidig. Det kan også være, hvis borgeren har et mere spredt hjælpebehov ud over dagen. Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed. Rådighedstimer skal have tilknytning til den hjælp, der kan bevilges efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje.

PULJETIMER

Kommunen skal særligt til borgere, som ikke modtager døgnhjælp, vurdere, om der kan være behov for at udmåle en årlig pulje til f.eks. week-endophold, kurser, ferier mv., hvor der kan være behov for ekstra hjælpetimer.

Udmåling af puljetimer

Kommunen har mulighed for at fastsætte puljetimer til alle aktiviteter i stedet for konkret at udmåle hjælp. Puljetimer vil typisk blive anvendt til udmåling af behov, hvor kommunen sammen med borgeren ikke helt kan fastslå, om der i løbet af året kan være et behov for yderligere udmåling af tid. Det er især i situationer, som kommunen ikke præcis kan udmåle hjælp til, fx i forbindelse med udflugter og ferie.

PRINCIPAFGØREL- SE 110-11 OG 87-09

Borgere, der kan være kortvarigt alene, har ikke ret til døgnhjælp.

BORGERENS HJÆLPEBEHOV

DIREKTE OG INDIREKTE OMKOSTNINGER

Puljetimer kan anvendes, når borgeren har behov for at kunne deltage i aktiviteter i løbet af året, hvor det ikke er muligt for borgeren at kunne fastlægge tidspunkt og varighed ved planlægningen af årets aktiviteter. Det kan også være nødvendigt at have puljetimer til at kunne ansætte hjælpere, fx når ægtefælle, som typisk udfører disse opgaver, er på forretningsrejse.

Derudover kan man fastsætte puljetimer til fx medarbejderudviklingssamtaler og oplæring. Vi henviser til principafgørelse 110-11 og 87-09. Ifølge vores praksis har kommunen, i forhold til de borgere der kan være alene, mulighed for at lave en tidsplan så hjælpen kan blive ydet på de tidspunkter af dagen, hvor borgeren har behov for den. I forhold til borgere, hvor hjælpebehovet ikke kan fastsættes efter en tidsplan, har kommunen mulighed for at sætte puljetimer af, så borgeren kan anvende disse til at dække sådanne hjælpebehov.

Udmåling af hjælp skal ske efter en nøje individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad borgeren selv kan klare. Udgangspunktet er ikke, at borgeren har ret til hjælp 24 timer i døgnet.

Principperne i principafgørelserne kan også anvendes i sager, hvor der er bevilget kontant tilskud.

Hjælpernes kvalifikationer

Kommunen skal foretage en konkret vurdering af borgerens hjælpebehov, og den skal konkret forholde sig til hvilke kvalifikationer, hjælperne skal have for at kunne udføre de bevilgede opgaver.

Kommunen skal sørge for, at det er muligt for borgeren/tilskudsmodtageren at ansætte og fastholde de nødvendige hjælpere, der kan dække borgerens behov for hjælp. Kommunen skal derfor sikre, at hjælpere har de rigtige faglige kvalifikationer, så borgerens behov kan blive dækket.

Direkte og indirekte omkostninger ved ansættelse af hjælpere

Der kan udmåles et særskilt beløb til dækning af direkte og indirekte udgifter, der er forbundet med ansættelse af hjælpere i begge ordninger, såfremt omkostningerne hertil efter en konkret vurdering ikke dækkes af et bistands- eller plejetillæg.

Omkostninger ved at have hjælpere kan fx være

- merudgifter til vand, varme og el o.l. (hjelperandel)
- sæbe, toiletpapir o.l. (hjelperandel)
- porto og kontorartikler og
- hjælpers entréudgifter ved ledsagelse til aktiviteter.

Kommunen skal sørge for, at det udmålte tilskud vil kunne dække de omkostninger, der er forbundet med at have hjælpere.

PRAKSISUNDERSØGELSENS RESULTATER

I dette afsnit undersøger vi, hvordan kommunerne tidsfastsætter hjælpen i ordningerne, herunder udmåling af rådigheds- og puljetimer. Vi undersøger også, om kommunerne har foretaget en konkret vurdering af hjælpernes kvalifikationer og udmålingen af det kontante tilskud til anvendelse af direkte og indirekte omkostning ved ansættelse af hjælpere.

KONTANT TILSKUD – 12 SAGER OM UDMÅLING

Behov for øget fokus på udmåling i sager om kontant tilskud

I 12 sager om kontant tilskud udmåler kommunen timetal for den hjælp efter servicelovens §§ 83 og 84, som borgeren får. De 12 sager fordeler sig på tre sager om bevilling af kontant tilskud, tre sager om øgning af hjælp og seks sager om fortsat hjælp, hvor kommunen samtidig tager stilling til udmålingen. Se tabel 5.1.

TABEL 5.1 FORDELING AF SAGER OM UDMÅLING – KONTANT TILSKUD

	Antal
Tilkendelse af kontant tilskud med udmåling	3
Øgning af timer i ordningen	3
Fortsat ret til kontant tilskud	6
I alt	12

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

Kommunen har i 12 sager om kontant tilskud haft fokus på udmåling af hjælpen. Der er ikke tvivl i sagerne om, at borgeren er omfattet af personkredsen for ordningen

I tre af de 12 sager har kommunen øget timerne i ordningen. Heraf ville vi hjemvise to sager og stadfæste en sag. I seks sager er kommunen fortsat med den tidligere bevilgede hjælp. Heraf ville tre sager blive stadfæstet, og tre af sager ville blive hjemvist, hvis de havde været klagesager.

I tre sager har kommunen både vurderet, at borgeren er omfattet af ordningen for kontant tilskud og taget stilling til udmåling af hjælpen. Alle tre sager ville blive hjemvist, hvis de havde været klagesager.

KONTANT TILSKUD – TRE SAGER

PRINCIPAFGØREL- SE 75-16

Personlig og praktisk
hjælp kan bevilges
udenfor hjemmet.

Opsamlende lever afgørelserne i fire sager op til vores praksis, mens otte afgørelser om kontant tilskud ikke gør.

Fokus på udmåling af tid og udførelse af opgaver

Kommunerne har ved opfølgning på sager om kontant tilskud typisk fokus på omfanget af hjælpen i ordningen og ikke fokus på, om betingelserne for at få bevillingen er opfyldt. Borgerne har i disse sager et meget omfattende hjælpebehov og har derfor behov for ordningen. Der er derfor som hovedregel ikke tvivl om, at betingelserne for bevilling af ordningen er til stede.

Fokus på praksis ved udmåling af hjælpen

Kommunen forholder sig til borgerens hjælpebehov i de tre sager om øget udmåling af hjælp, men har ikke tilstrækkelig fokus på, om udmålingen af hjælpen kan dække borgerens fulde behov for hjælp.

I alle tre sager er den typiske mangel, at vejledningen ikke er fyldestgørende, og at oplysningsgrundlaget ikke er tilstrækkeligt fyldestgørende.

I en af sagerne vejleder kommunen borgeren om, at der alene kan gives hjælp i hjemmet. Kommunen har i den forbindelse ikke fulgt vores praksis om, at hjælpen kan bevilges udenfor hjemmet. Der er i sagen ingen oplysninger om behov for denne form for hjælp. Afgørelsen ville blive stadfæstet, hvis den var en klagesag. Tilskudsmodtageren er enig i kommunens tidsestimering af hjælpen, og der er ingen oplysninger om, at borgeren har et større hjælpebehov, der skal dækkes.

To af sagerne ville blive hjemvist, hvis de var klagesager. Årsagen er, at oplysningsgrundlaget er mangelfuldt. Det er derfor ikke muligt at vurdere, om borgeren får tilstrækkelig udmålt hjælp som følge af funktionsnedsættelsen.

EKSEMPEL PÅ AT UDMÅLINGEN AF HJÆLP OG TIDSESTIMERINGEN ER SKET I SAMARBEJDE MED TILSKUDSMODTAGEREN

Borgeren har spasticitet og medfødt skade i hjernen og epilepsi. Kommunen har lagt vægt på, at borgeren på grund af følgerne af skade i hjernen ikke kan være arbejdsleder, og kommunen har derfor bevilget kontant tilskud. Udmålingen i sagen er sket i samarbejde med tilskudsmodtageren, som er enig i kommunens udmåling af tid til de enkelte opgaver.

**KONTANT TIL-
SKUD – SEKS
SAGER OM
FORTSAT RET
ELLER
TILKENDELSE VED
UDMÅLING AF
HJÆLP**

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har inddraget både oplysningerne om borgerens funktionsnedsættelse, borgerens ansøgning og relevante faglige oplysninger. På dette grundlag er kommunen i samarbejde med tilskudsmodtageren kommet frem til tidsestimeringen. Når der er enighed mellem borgeren og kommunen, og borgeren derved får fuldt ud medhold, er der ikke krav om en begrundelse.

Af kommunens afgørelse fremgår:

"Der er foretaget en individuel vurdering af dit behov for hjælp ud fra Servicelovens § 83 om personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice, samt de kommunale kvalitetsstandarder og serviceniveau. Herudover er der inddraget de oplysninger, der er fremkommet ved hjemmebesøg d. 21. juli 2017."

Ifølge vores praksis er dette ikke en tilstrækkelig konkret vurdering, da kommunen alene har henvist til, at der er foretaget en konkret vurdering. Kommunen har i afgørelsen ikke henvist til de hovedhensyn, som er afgørende for skønnet, og de konkrete oplysninger, der ligger til grund for skønnet. Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til hjemmebesøget.

Da sagen er tilstrækkeligt oplyst, vil vi kunne reparere på den begrundelsesmangel. Vi vil stadfæste afgørelsen, hvis det var en klagesag, men kritisere kommunens mangelfulde begrundelse.

Fokus på hvilke oplysninger skønnet er baseret på

Kommunen træffer i seks sager afgørelse om, at borgeren fortsat har behov for tildeling af kontant tilskud. I tre sager træffer kommunen afgørelse om tilkendelse af hjælp, samtidig med at den træffer afgørelse om udmåling. Tre af sagerne om fortsat bevilling ville blive stadfæstet, hvis de var klagesager. I to af disse sager er borgeren enige i kommunens udmåling, og i den tredje sag er der ingen oplysninger, der betvivler, at borgerens hjælpebehov er opfyldt ved kommunens skønsmæssige udmåling af hjælpen.

Vi ville hjemvise tre af sagerne om fortsat bevilling og tre af sagerne om tilkendelse med udmåling af hjælp, hvis de var klagesager. Den typiske mangel i alle seks sager er, at vi ikke kan se, hvilke oplysninger kommunerne baserer deres skøn på.

Nedenfor er et eksempel på en sag, hvor kommunen ikke forklarer, hvordan den er kommet frem til den udmålte hjælp.

Eksempel på manglende forklaring på tidsfastsættelsen

Borgeren er født med en alvorlig kromosomfejl, som medfører mental retardering, autisme, sanseforstyrrelser, hypotoni²⁰ og svær epilepsi. Borgeren har intet sprog og kommunikerer udelukkende gennem handlinger. Ifølge kommunens funktionsvurdering er borgeren afhængig af hjælp i alle døgnets timer, da borgeren ikke er i stand til at tage vare på sig selv. Borgerens kognitive niveau svarer til et barn på halvandet år. Ifølge kommunes afgørelse er timerne fordelt med flere timer i weekenden end i hverdagen, hvor borgeren er i dagtilbud. Desuden indeholder bevillingen om kontant tilskud ekstra tid midt på dagen, som bliver ydet, når borgeren er hjemme på grund af sygdom eller lukning af dagtilbuddet. Hyppigheden af fraværet er udregnet efter moderens opgørelse og svarer til 1,5 dag pr. uge. Der er alene vedlagt en beregning af de differentierede timetillæg.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har ikke forklaret, hvordan den er nået frem til en bevilling på 21 timer om ugen. Ifølge tilskudsmodtagerens gennemgang er hjælpebehovet på mindst 56 timer om ugen. Kommunen har hverken i afgørelsen eller journalnotater beskrevet, hvilke konkrete oplysninger, den lægger vægt på for at nå frem til udmålingen på 21 timer om ugen.

Sagen ville blive hjemvist, hvis det var en klagesag, da kommunen ikke har forklaret, hvorfor borgeren, som har et massivt hjælpebehov og et i sagen beskrevet behov for tilsyn 24 timer i døgnet, bliver bevilget 21 timers hjælp om ugen. Kommunen har anvendt bestemmelsen om kontant tilskud korrekt i forhold til overvågning, da sådanne opgaver ikke kan bevilges efter bestemmelsen om kontant tilskud. Hertil ville vi bemærke, at kommunen ikke kan udmåle hjælp til rene overvågningsopgaver.

Kommunerne har fokus på udmåling af sagerne

I 28 sager om BPA udmåler kommunen timetal for den samlede hjælp, borgeren får. De 28 sager fordeler sig, jf. tabel 5.2 på ni sager om tilkendelse med udmåling, ni sager om øgning af hjælp, to sager om nedsættelse af hjælp, og otte sager om

BPA – 28 sager om udmåling

²⁰ Formindsket spænding i fx muskler eller blodårer.

fortsat hjælp, hvor kommunen samtidig tager stilling til udmålingen.

TABEL 5.2 FORDELING AF SAGER OM UDMÅLING - BPA

	Antal
Tilkendelse af BPA-ordningen med udmåling	9
Øgning af timer i ordningen	9
Nedsættelse af BPA-ordningen	2
Fortsat ret til BPA	8
I alt	28

Note: Én bevillingssag er ikke med i opgørelsen, da den kun omhandler vurdering af personkredsen.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

Kommunen har i ni sager øget timerne i ordningen. Syv sager ville blive stadfæstet, og to sager ville blive hjemvist, hvis de var klagesager.

Årsagen til, at de syv sager ville blive stadfæstet, hvis de var klagesager, er, at kommunen har taget udgangspunkt i borgerens individuelle ønsker og behov. To sager ville blive hjemvist, hvis de var klagesager, idet kommunen ikke nærmere har forklaret, hvorfor borgeren ikke kunne få den ønskede øgning af timer.

Fokus på begrundelsen for nedsættelse af hjælpen

Kommunen har i to sager om nedsættelse af timetallet for udførelsen af hjælpeopgaverne bibeholdt borgerens ordninger.

Vi ville stadfæste begge afgørelser, hvis de var klagesager, idet nedsættelsen af hjælpen skyldes borgerens forhold, fx fordi hjælpebehov ville kunne blive mindre gennem tildeling af hjælpemidler.

Fokus på det individuelle behov ved udmåling af hjælp

Kommunen har i otte sager truffet afgørelse om fortsat hjælp, og i otte sager truffet afgørelse om både bevilling og udmåling af hjælp.

Alle otte sager om fortsat hjælp ville blive stadfæstet, hvis de var klagesager. I fire af sagerne har borgeren så omfattende et hjælpebehov, at borgeren har fået tildelt døgnhjælp. I de øvrige sager om fortsat hjælp har kommunen konkret forholdt sig til borgerens funktionsnedsættelse og udmålt hjælp i forhold til dette.

BPA – TO SAGER OM NEDSÆTTELSE

BPA - OTTE SAGER OM FORTSAT HJÆLP OG OTTE SAGER OM TILKENDELSE

KONTANT TILSKUD – 12 SAGER OM UDMÅLING

I de otte sager om tilkendelse med udmåling af hjælp ville vi stadfæste seks sager og hjemvise to sager, hvis de var klagesager. Kommunen sørger i de seks sager for at dække borgerens hjælpebehov på baggrund af det individuelle behov. Grunden til, at vi ville hjemvise to af sagerne, er, at vi, med de oplysninger, der er i sagerne, ikke vil kunne vurdere, om kommunen har dækket borgerens hjælpebehov og sørget tilstrækkeligt for fleksibilitet i ordningen. Sagerne er med andre ord ikke tilstrækkeligt oplyste.

Konkret vurdering ved udmåling af tidsforbruget

Sagsgennemgangen viser, at kommunen i to ud af 12 sager om kontant tilskud har udmålt tidsforbruget efter en konkret vurdering af borgerens samlede behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet.

I ti sager har kommunen ikke udmålt tidsforbruget efter en konkret vurdering af borgerens samlede behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet. Dermed lever disse sager ikke op til vores praksis. Se tabel 5.3.

TABEL 5.3 HAR KOMMUNEN FORETAGET EN KONKRET VURDERING AF UDMÅLINGEN AF HJÆLPEN I SAGER OM KONTANT TILSKUD?

	Antal
Ja	2
Nej	10
I alt	12

Note: Tabellen vedrører de 12 sager om kontant tilskud, som handler om udmåling af hjælp.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TIL- SKUD – 10 SAGER MANGLER FOR- KLARING PÅ HVORDAN TIME- TALLET ER FASTSAT

Årsagen til, at vi finder, at der mangler konkrete vurderinger, er, at kommunen ikke har begrundet eller forklaret, hvordan den er kommet frem til det fastsatte timetal for udførelsen af de enkelte opgaver. I sin begrundelse skal kommunen forklare, hvordan den er nået frem til det bestemte antal minutter, der er udmålt til hver hjælpeopgave.

Det er ikke tilstrækkeligt, hvis kommunen laver et tidsskema, der uden nærmere forklaring, angiver minuttallet. Det skyldes, at hvis borgeren ikke er enig, skal borgeren kunne se, hvordan kommunen er nået frem til, hvordan de enkelte hjælpeopgaver kan udføres inden for den tildelte tid.²¹

²¹ Nyt fra Ankestyrelsen nr. 4, 2016, om at kommunen skal forklare og begrunde tidsforbruget til hjælpeopgaver

I de to sager jf. tabel 5.3, hvor kommunen foretager en konkret vurdering af udmålingen, har kommunen lagt vægt på oplysningerne fra tilskudsmodtageren. I disse to sager har kommunen fortsat ikke forklaret, hvordan den er kommet frem til tidsestimeringen for udførelse af hver opgave. Vi finder, at der ikke er krav herom i begrundelsen i de situationer, hvor borgeren er enig i kommunens fastsættelse af tid til de enkelte opgaver.

Vi vurderer i disse situationer, at kommunen har taget udgangspunkt i tilskudsmodtagerens oplysninger ved udmålingen, og at tilskudsmodtageren er enig i udmålingen.

Vi har nedenfor et eksempel på, at kommunen ikke nærmere forklarer, hvordan udmålingen af hjælp kan dække borgerens behov for hjælp.

EKSEMPEL PÅ AT ET SKEMA MED TIMEFORDDELING IKKE ER EN KONKRET VURDERING

Borgeren er infantil autist²² og mentalt retarderet. Borgeren har desuden en udtalt skævhed i ryggen (scoliose²³). Borgeren kan ikke selvstændigt sørge for personlig pleje, herunder på- og afklædning samt toiletbesøg. Tilskudsmodtageren oplyser, at det kan være konfliktfyldt at hjælpe borgeren med den personlige pleje, men at det er blevet nemmere efter etablering af en bruseniche. Kommunen har beskrevet et massivt behov for hjælp. Der er ingen oplysninger om, hvordan 25 timer om ugen kan dække borgerens hjælpebehov.

²² Børn under tre år, som udviser svækkede sociale egenskaber, har svært ved at kommunikere og lader til at leve i sin helt egen verden, kan måske lide af infantil autisme. Infantil autisme er en neurologisk og gennemgribende udviklingsforstyrrelse, der typisk manifesteres inden for de første tre år af barnets liv.
Kilde: www.gomentor.dk.

²³ Scoliose er en skævhed i rygsøjlen, så der set bagfra er kurver mod højre eller venstre. Der er en primær kurve, som er den med størst vinkel og desuden kompensationskurver over og/eller under. Som oftest er scoliosen formet som et S eller omvendt.
Kilde: www.fto.dk.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen skal forklare borgeren, hvordan den er kommet frem til de fastsatte tider for udførelsen af hver opgave. Kommunen skal også her tage stilling til, om fx henvisning til kvalitetsstandard kan dække hjælpebehovet, eller om kvalitetsstandard skal fraviges.

Eksempelvis er det ikke nok, at kommunen meddeler, at borgeren har fået udmålt 20 minutters hjælp til morgentoilette, herunder bad, medmindre de 20 minutter tager udgangspunkt i borgerens oplysninger om tidsfastsættelse af opgaven. Borgeren skal altså kunne se, hvordan kommunen er nået frem til, at opgaven kan blive udført på 20 minutter.

BPA – 20 SAGER UDMÅLT EFTER KONKRET VURDERING

Manglende forklaring på tidsforbruget medfører ikke ugyldighed

Undersøgelsen viser, at kommunen i 20 ud af 27 BPA sager, har udmålt tidsforbruget efter en konkret vurdering af borgerens samlede hjælpebehov. Se tabel 5.4.

TABEL 5.4 HAR KOMMUNEN FORETAGET EN KONKRET VURDERING AF UDMÅLINGEN AF HJÆLPEN I BPA-SAGER?

	Antal
Ja	20
Nej	7
I alt	27

Note: Tabellen vedrører de 27 BPA-sager, som handler om udmåling af hjælp.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

BPA – SYV SAGER MANGLER FOR- KLARING PÅ HVORDAN TIMETALLET ER FASTSAT

I en del af disse sager har kommunen dog ikke forklaret, hvordan den er kommet frem til den udmålte tid. Det er en begrundelsesmangel. Men da der ikke er beskrevet andre behov for hjælp i sagerne, og der desuden er en beskrivelse af fleksibilitet i udmålingen, vil denne mangel ikke føre til ugyldighed, hvis sagerne havde været påklaget til Ankestyrelsen. I visse sager er der ingen begrundelsesmangel, da borgeren har fået den ønskede hjælp. Vi ville i enkelte sager bemærke overfor kommunen, at en utilstrækkelig vejledning kan føre til, at borgeren ikke bliver kompenseret for følgerne af sin funktionsnedsættelse, hvis sagerne havde været påklaget til Ankestyrelsen.

I syv ud af de 27 sager har kommunen ikke udmålt tidsforbruget efter ordningens formål. Kommunen redegør i størstedelen af disse sager ikke for den konkrete udmåling. Den forholder sig heller ikke til borgerens bemærkninger. Samlet set har

kommunen i disse sager ikke truffet en afgørelse i overensstemmelse med regler og vores praksis.

Udmåling af rådighedstimer

Tabel 5.5 viser hvor mange sager om kontant tilskud, kommunerne har udmålt rådighedstimer i.

TABEL 5.5 HAR KOMMUNEN UDMÅLT RÅDIGHEDSTIMER I SAGER OM KONTANT TILSKUD?

	Antal
Ja	0
Nej	12
I alt	12

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – IKKE UDMÅLT RÅDIG- HEDSTIMER

Kommunen har ikke udmålt rådighedstimer i nogen af de 12 sager om kontant tilskud. I ni sager er der ingen oplysninger i sagen, der kan forklare, hvorfor der ikke er behov for udmåling af rådighedstimer. I to af de 12 sager fremgår det af borgerens funktionsbeskrivelse, at der ikke er behov for hjælp på uforudsigelige tidspunkter eller regelmæssig behov for hjælp, som ikke vil kunne tilrettelægges. Kommunen har derfor korrekt vurderet, at betingelserne for at få udmålt rådighedstimer ikke er opfyldt i disse to sager.

I en af de 12 sager har borgeren massivt behov for hjælp. Dog mangler der oplysninger om, at borgeren har et spredt behov eller behov for hjælp på uforudsigelige tidspunkter. Der er ingen indikation for brug af rådighedstimer på grund af det massive behov for hjælp udover overvågning. Vi skal bemærke, at der ikke er lovhjemmel til at udmåle rådighedstimer til overvågning i en kontant tilskudsordning.²⁴

BPA – UDMÅLT RÅDIGHEDSTIMER I NI SAGER

I ni sager har kommunen udmålt rådighedstimer i forbindelse med udmåling af hjælp i en BPA. Se tabel 5.6.

²⁴ Venstre Landsretsdom, 13. maj 2015 V.L.B.-0122-14

TABEL 5.6 HAR KOMMUNEN UDMÅLT RÅDIGHEDSTIMER I BPA-SAGER?

	Antal
Ja	9
Nej	18
I alt	27

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

I fem af de ni sager har kommunen udmålt rådighedstimer i forbindelse med, at borgeren har 14 dages ferie i udlandet. Der er ingen oplysninger om, hvorfor kommunen ikke i denne situation har udmålt puljetimer.

I to af de ni sager har kommunen udmålt rådighedstimer til fx dækning af hjælp om natten, hvor der undtagelsesvist vil være behov for hjælp. I en sag har kommunen udmålt rådighedstimer i forbindelse med hospitalsbesøg, og i den sidste sag mangler der oplysninger om grunden til bevilling af rådighedstimer.

BPA – I 18 SAGER ER RÅDIGHED- STIMER IKKE UDMÅLT

I 18 sager har kommunen vurderet, at borgeren ikke har behov for udmåling af rådighedstimer i BPA-ordningen. I nogle af sagerne kan vi ud fra oplysningerne udlede, at borgeren ikke har et sådant behov, da hjælpebehovet er forudsigeligt, eller der ikke er et spredt behov for hjælp over hele døgnet. I enkelte af sagerne bliver hjælpen dækket af faktiske udmålte timer.

Nedenfor er et eksempel på korrekt udmåling af rådighedstimer i forbindelse med afholdelse af ferie.

EKSEMPEL PÅ KORREKT UDMÅLING AF RÅDIGHED- STIMER I FORBINDELSE MED FERIE

Borgeren er meget lav som følge af et syndrom. Borgeren har en lungekapacitet på 1 liter og er kørestolsbruger. Borgerens arme er deforme. Borgeren har brug for personlig hjælp til næsten alle funktioner. Kommunen og borgeren er enige om udmålingen. Borgeren har søgt om yderligere timer til hjælpere, når denne er på ferie, da borgeren ikke kan have sine hjælpemidler med under ferien. Kommunen lægger vægt på dette, og at borgeren er nervøs for, om dennes B-pap maskine (åndedræt) fungerer korrekt.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen undersøger hvilket behov, borgeren har, og om der derigennem er behov for yderligere timer. Sagen ville blive stadfæstet, hvis det var en klagesag, da kommunen har forholdt sig til behovet for hjælp, når borgeren er på ferie. Kommunen skal dog forklare nærmere, hvorfor den vælger at udmåle rådighedstimer fremfor puljetimer.

Kommunen skal være opmærksom på, at der kan være behov for egentlig udmåling af timer, når hjælperne udfører faktiske opgaver for borgeren.

Vi bemærker, at kommunerne skal undersøge, om den ekstra hjælper kun undtagelsesvis skal hjælpe borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste.

Udmåling af puljetimer

Tabel 5.7 er en oversigt over, om kommunen har udmålt puljetimer i de sager, hvor dette er relevant. Ved gennemgangen vil vi belyse til hvilke formål, kommunen udmåler puljetimer.

TABEL 5.7 HAR KOMMUNEN UDMÅLT PULJETIMER?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	0	15
Nej	12	12
I alt	12	27

Note: Det har ikke været relevant for kommunen at udmåle puljetimer i to sager om kontant tilskud og 11 BPA-sager, hvilket skyldes, at der er tale om sager om hhv. afslag, ophør og sager, hvor kommunen alene har taget stilling til, om borgeren var i personkredsen for ordningen.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – IKKE UDMÅLT PULJETIMER I 12 SAGER

Vi kan konstatere, at der ikke er udmålt puljetimer i samtlige 12 sager om kontant tilskud.

Det er vores praksis, at der i helt særlige situationer er mulighed for at udmåle puljetimer til fx personlig pleje og praktisk hjælp og weekendophold, så borgeren ikke behøver at søge om hjælp, hver gang borgeren har behov for ekstra hjælp i forbindelse med familiebesøg m.v.

BPA – UDMÅLT PULJETIMER I 15 SAGER

Puljetimer udmålt i over halvdelen af BPA-sagerne

Kommunen har i 15 BPA-sager udmålt puljetimer i stedet for at udmåle faktiske timer. Det fremgår, at kommunen har udmålt puljetimer til at afløse fx ægtefællen, når denne er ude at rejse, deltage i fx aktiviteter i weekender, ferier og stævner, oplæring, kurser, lave APV og afholde personalemøder. Endelig har kommunen udmålt puljetimer til dækning af hjælp, når borgerens dagtilbud er lukket, herunder i ferieperioden.

Kommunen har i 12 BPA-sager valgt ikke at udmåle puljetimer. I flere af sagerne er der ikke oplysninger om, hvad grunden hertil er. I nogle af sagerne er der ikke beskrevet et behov for udmåling af puljetimer. Derudover har kommunen i en enkelt sag valgt at udmåle faktiske timer til medarbejderudviklings-samtaler, personalemøder mv.

Kriterier for hjælpernes kvalifikation

Af tabel 5.8 nedenfor fremgår, hvorvidt kommunen har lagt vægt på, hvilke kvalifikationer hjælperne skal have for at varetage borgerens behov.

TABEL 5.8 HAR KOMMUNEN LAGT VÆGT PÅ KRITERIER, DER ANGÅR HJÆLPERNES KVALIFIKATIONER?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	3	14
Nej	4	12
I alt	7	26

Note: I hhv. syv sager om kontant tilskud og 10 sager om BPA har det ikke været relevant for kommunen at fastsætte kriterier for hjælpernes kvalifikation.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – TRE SAGER OM KVALIFIKATIONER

I tre ud af syv sager om kontant tilskud er der oplysninger om, at der ikke er behov for faglært hjælper til de opgaver, borgeren skulle have hjælp til. I disse sager følger kommunen FOA's overenskomsts løntrin 11/12.

I fire ud af syv sager om kontant tilskud har kommunen ikke lagt vægt på kriterier, der angår hjælpernes kvalifikation. Det kan skyldes, at tilskudsmodtageren typisk er den eneste hjælper i ordningen. Typisk bliver tilskudsmodtageren her aflønnet som ufaglært.

BPA – 14 SAGER OM KVALIFIKATIONER

I 14 ud af 26 sager om BPA har kommunen lagt vægt på kriterier, der angår hjælpernes kvalifikation, mens kommunen i 12 sager ikke har lagt vægt på kriterierne.

Eksempel på en korrekt vurdering af hjælpernes kvalifikationer

Borgeren har en svær grad af Parkinson. Borgeren har derudover gigt, som medfører smerter i led i bl.a. venstre arm og håndled. Borgeren kan ikke eller kun i begrænset omfang udføre almindelige dagligdags opgaver i form af eksempelvis personlig pleje, madlavning, rengøring og transport. Det fremgår af sagen, at kommunen sædvanligvis observerer borgeren i en kortere periode i forbindelse med afdækning af det konkrete støttebehov og tidsforbruget i den forbindelse. Borgeren nævner, at det vil være en belastning, og kommunen har derfor fraveget det. Kommunen har derfor taget afsæt i borgerens mundtlige tilkendegivelser om hjælpebehovet.

Følgende oplysninger fremgår af tillæg til kommunens afgørelse: *"Ud fra de oplysninger, der foreligger i sagen, vurderer vi ikke, at der er behov for, at du ansætter hjælpere med særlige faglige kvalifikationer og/eller en særlig faglig baggrund."*

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har forsøgt at indhente relevante oplysninger og har på det konkrete grundlag vurderet, at hjælperne ikke behøver at være særligt fagligt uddannet for at udføre de nødvendige hjælpeopgaver.

Vi ville derfor have stadfæstet dette spørgsmål, hvis sagen var en klagesag.

Udmåling af hjælp til direkte og indirekte omkostninger

Tabel 5.9 viser, hvorvidt kommunerne har udmålt hjælp til direkte og indirekte omkostninger forbundet med ansættelse af hjælpere.²⁵

²⁵ § 10 i bekendtgørelse nr. 1246 af 13. november 2017 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret assistance efter serviceloven.

TABEL 5.9 HAR KOMMUNEN UDMÅLT HJÆLP, DER ANGÅR DIREKTE OG INDIREKTE OMKOSTNINGER FORBUNDET MED ANSÆTTELSE AF HJÆLPERE?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	1	23
Nej	11	4
I alt	12	27

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

**BEGGE
ORDNINGER –
INGEN OPLYS-
NINGER I DE
FLESTE SAGER**

For begge ordninger gælder, at størstedelen af sagerne ikke indeholder oplysninger om, hvordan kommunen er kommet frem til tilskuddets størrelse. I enkelte sager kan vi udlede, at tilskuddet er baseret på kommunens kvalitetsstandard, og at kommunen ikke har taget stilling til, om der er grundlag for at fravige disse. Enkelte borgere har haft indsigelser mod det fastsatte beløb, da beløbet efter borgernes meninger ikke kan dække de konkrete omkostninger i ordningerne. I disse sager foretager kommunen ikke en selvstændig prøvelse af, om der er forhold i de enkelte situationer, der gør, at den skal fravige standardbeløbet.

**KONTANT
TILSKUD – EN
SAG OM
OMKOSTNINGER**

Gennemgangen af de 12 sager om kontant tilskud viser, at kommunen kun i en enkelt sag har udmålt hjælp, der angår direkte og indirekte omkostninger forbundet med ansættelse af hjælpere.

I denne ene sag har borgeren gjort indsigelse mod standardbeløbet til hjælperelaterede udgifter. Kommunen har konkret forholdt sig til indsigelsen og har vurderet, at der ikke er grundlag for at fravige det fastsatte standardbeløb.

**BPA –
23 SAGER OM
OMKOSTNINGER**

I 23 ud af 27 BPA-sager har kommunen udmålt hjælp, der angår direkte og indirekte omkostninger forbundet med at ansætte hjælpere. I størstedelen af sagerne har kommunen udmålt et fast beløb, som varierer mellem 105 kr. og 2.500 kr. månedligt. Af en enkelt sag fremgår, at borgeren skal anvende 30 procent af sit bistanstillæg til at dække disse omkostninger.

Eksempel med forklaring på hvorfor standardbeløbet ikke kan fraviges

Borgeren lider af knogleskørhed, scoliose og lavt blodtryk. Borgeren er desuden tetraplegiker og har et respirations behov. Borgeren har brug for personlig og praktisk hjælp, ledsagelse og overvågning. Kommunen har i sin afgørelse oplyst, at borgeren får 1.000 kr. om måneden til brug for køb af sæbe, toiletpapir og første hjælpers rejseudgifter.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har konkret forholdt sig til, hvilke udgifter der er udmålt tilskud til fx sæbe, el/vand, transport og cafebesøg. Kommunen har på forespørgsel fra borgeren konkret forholdt sig til, at telefonmøder med hjælpere ikke er nødvendige.

Vi ville derfor stadfæste denne sag, hvis det var en klagesag.

Sammenfatning og anbefalinger til kommunerne

Kommunerne er i sager om BPA bedre til konkret at udmåle hjælpen, så borgeren kan få sit behov dækket

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne i højere grad foretager en udmåling af hjælpen, som følger regler og vores praksis i sager om BPA end i sager om kontant tilskud. Det skyldes, at kommunerne i større omfang inddrager borgerens egne oplysninger om, hvordan udmålingen af tid vil kunne dække behovet for hjælp. Grunden til, at det ikke altid gør sig gældende i sager om kontant tilskud er, at kommunerne lægger vægt på egne kvalitetsstandarder, uden konkret at undersøge, om de skal fravige disse.

Kommunerne skal også ved udmåling af hjælpen i begge ordninger foretage en konkret vurdering af, om hjælpen kan leveres inden for den afsatte tid, der er bevilget.

Øget fokus på at undersøge borgernes samlede hjælpebehov og forklare udmålingen af hjælp

Sagsgennemgangen viser, at afgørelsen i otte ud af de 12 tilkendelsessager med udmåling gennemgået i dette kapitel om kontant tilskud ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis.

UDMÅLING

KONTANT TILSKUD – OTTE SAGER IKKE I OVERENSSTEM- MELSE

BPA – TO SAGER IKKE I OVERENSSTEM- MELSE

I de sager, hvor afgørelsen ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis, skyldes det primært, at kommunen ikke har begrundet eller forklaret, hvordan den er kommet frem til det fastsatte timetal for udførelsen af de enkelte opgaver.

I de sager, hvor afgørelsen er i overensstemmelse med regler og vores praksis, har kommunen forholdt sig konkret til borgerens samlede hjælpebehov. Kommunen har været i dialog med eller inddraget bemærkninger fra nærtstående om fastsættelse af tidsforbruget til løsning af de enkelte opgaver.

Undersøgelsen viser, at afgørelsen i to ud af 27 BPA-sager om tilkendelse med udmåling ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

I de sager, hvor afgørelsen ikke er i overensstemmelse med regler og vores praksis, skyldes det primært, at kommunen ikke har redegjort for udmålingen af hjælpen, og at der ikke er oplysninger herom i sagerne.

I de sager, hvor afgørelsen er i overensstemmelse med regler og vores praksis, beror det på, at kommunen konkret har vurderet borgerens hjælpebehov og ved udmålingen har taget højde for den nødvendige fleksibilitet i ordningen. Det er typisk sket gennem inddragelse af borgerens bemærkninger eller i en dialog med borgeren.

Kun i BPA-sager har kommunerne vurderet behovet for pulje- og rådighedstimer

Sagsgennemgangen viser, at kommunerne i sager om kontant tilskud slet ikke har taget stilling til udmåling af timer som pulje- eller rådighedstimer.

KONTANT TILSKUD

BPA

Kommunerne har udmålt rådighedstimer i hver tredje sag om BPA, og i over halvdelen af sagerne har kommunerne udmålt puljetimer. Rådighedstimer er primært blevet udmålt til afholdelse af udgifter til anden hjælper under midlertidigt ophold i udlandet, fx 14 dages ferieophold. Puljetimerne er især blevet udmålt til afholdelse af personalemøder, MUS og oplæring af nye ansatte. Vi kan ikke se, hvorfor kommunerne har foretaget den skelnen mellem pulje- og rådighedstimer.

Kommunerne skal vurdere hjælpernes kvalifikationer

Kommunerne har konkret taget stilling til hjælpernes kvalifikationer i tre sager om kontant tilskud. I fire sager, hvor kommunerne ikke har taget stilling til hjælpernes kvalifikationer, er det typisk fordi, tilskudsmodtageren er den eneste hjælper i ordningen.

KONTANT TILSKUD

BPA

Kommunerne har i lidt over halvdelen af sagerne om BPA i forhold til udmåling lagt til grund, at der alene er behov for ufaglærte hjælpere til at dække borgerens hjælpebehov. I en del sager er der ikke oplysninger, som kan understøtte kommunernes vurderinger heraf.

Kommunerne skal forholde sig til de opgaver, som borgeren har behov for hjælp til og begrunde, om der på dette grundlag er behov for at ansætte hjælpere med særlige faglige kompetencer.

Omkostninger ved at ansætte hjælpere**KONTANT
TILSKUD**

Alene i en sag om kontant tilskud har kommunen udmålt tilskud til direkte og indirekte udgifter forbundet med at ansætte hjælpere. I hovedparten af de resterende sager er tilskudsmodtageren den eneste hjælper, og der er derfor ikke udmålt hjælp til direkte eller indirekte omkostninger forbundet med at ansætte hjælpere.

BPA

I 23 BPA-sager har kommunerne udmålt et beløb til at dække de direkte og indirekte omkostninger forbundet med at ansætte hjælpere. Der er givet forskellige beløb til at dække forskellige udgifter.

Ved gennemgang af disse BPA-sager, er der i størstedelen af sagerne henvist til et fast beløb uden konkret vurdering af, hvor mange hjælpere, der er i den enkelte ordning, og om disse har særlige forhold, fx har fået tildelt et værelse hos borgeren.

Kommunerne skal ved beregning af tilskud til de omhandlede udgifter kunne begrunde, at tilskuddet kan dække de nødvendige udgifter i ordningerne.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE PÅ BAGGRUND AF SAGSGENNEMGANGEN:

Fælles anbefalinger for begge ordninger

- Forklar hvordan kommunen er kommet frem til det fastsatte timetal for udførelsen af opgaverne.
- Beskriv hvilke kvalifikationer hjælperne skal have.
- Redegør for kriterierne for beregningen af direkte og indirekte omkostninger forbundet med ansættelse af hjælpere.

Kontant tilskud

- Udmål hjælp til personlige og praktiske opgaver udenfor hjemmet.
- Inddrag anden hjælp ved udmålingen, som bestemmelsen ikke dækker.

BPA

- Sørg for at borgeren gennem udmålingen får hjælp både i og udenfor hjemmet.
- Sørg for at kommunen også bevilger hjælp til overvågning og ledsagelse.

KAPITEL 6

Helhedsvurdering

Efter serviceloven skal kommunernes indsats være sammenhængende og koordineret ud fra borgerens perspektiv, og kommunerne skal gennem en konkret og individuel vurdering sikre sig, at borgeren får sit samlede hjælpebehov dækket.

Dette kapitel omhandler kommunernes helhedsvurdering af borgerens behov i de to ordninger. Vi har fokus på, om borgeren får det nødvendige hjælpebehov dækket gennem den bevilgede ordning.

**KUN FOKUS PÅ
AFDÆKNING AF
HJÆLP I
ORDNINGERNE**

Vi har ikke fokus på, om den hjælp, kommunen har bevilget ud over enten kontant tilskud eller BPA, er tilstrækkeligt til at dække borgerens behov for hjælp. Det skyldes, at vi i langt de fleste sager ikke - på baggrund af de indsendte dokumenter - har været i stand til at vurdere, om borgerens hjælpebehov for hjælp uden for ordningerne er opfyldt. Vi vil dog, i de sager, hvor det har været muligt, kommentere på det i kapitlet.

Der er få sager, hvor kommunernes bevilling af fx diverse hjælpemidler har ført til en lavere udmåling af hjælp i ordningerne, end hvis borgeren ikke har haft hjælpemidlerne til rådighed. Årsagen er, at borgeren gennem bevillingen af hjælpemidlerne ikke har behov for støtte til enkelte opgaver, som borgeren ellers ville have fået udmålt hjælp til i ordningerne, hvis borgeren ikke havde fået bevilget de nødvendige hjælpemidler.

I dette kapitel inddrager vi de sager, hvor kommunerne har fokus på udmålingen. I disse sager har kommunerne vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at være omfattet af ordningerne. Sidst i kapitlet sammenfatter vi kapitlets resultater og kommer med anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere.

GENERELT OM HELHEDSVURDERING

Efter retssikkerhedslovens § 5 skal kommunen behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

§

RETSSIKKERHEDSLOVENS § 5

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om borgeren kan søge om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Ved ansøgninger om hjælp

Kommunen skal i forbindelse med sin sagsbehandling i de enkelte ansøgningssager være opmærksom på, om borgeren har behov for anden hjælp end netop den hjælp, som borgeren har ansøgt om. På den anden side vil der også være en række tilfælde, hvor det vil være mindre relevant at foretage en bred helhedsvurdering.

Hjælp hos anden myndighed m.v.

Endelig fremgår det af retssikkerhedslovens § 5, at kommunen skal være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning. Det forventes i disse situationer, at borgeren bliver rådgivet bredt om de forskellige hjælpemuligheder, der er relevante for borgeren, som søger om hjælp.

PRAKSISUNDERSØGELSENS RESULTATER**Helhedsorienteret sagsbehandling**

Af tabel 6.1 nedenfor fremgår, at borgeren i to af 12 sager om kontant tilskud har fået dækket sit samlede hjælpebehov, mens borgeren i 10 sager ikke har fået dækket sit behov for hjælp fuldt ud.

TABEL 6.1 HAR BORGEREN EFTER EN SAMLET VURDERING FÅET DÆKKET SIT BEHOV FOR HJÆLP?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	2	24
Nej	10	3
I alt	12	27

Note: To sager om kontant tilskud og ni sager om BPA-ordningen indgår ikke i tabellen, da de handler om hhv. afslag, ophør og bevilning (om personkreds).

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

I de to sager, hvor borgeren har fået dækket sit behov, har kommunen efter borgerens funktionsbeskrivelse givet den

**KONTANT
TILSKUD – I 10
SAGER ER DER
IKKE UDMÅLT
PRAKTISK HJÆLP**

nødvendige hjælp i forhold til borgerens vanskeligheder som følge af funktionsnedsættelsen. I disse sager er der ikke beskrevet yderligere hjælpebehov, som kommunen ikke har dækket, og der er ikke formodning om, at de nødvendige opgaver ikke kan klares indenfor udmålingen af hjælpen. Herudover er borgeren blevet bevilget anden form for hjælp, som fx kørestol, aktivitets- og samværstilbud, ledsagelse og handicappil.

I de 10 sager, hvor borgerens samlede hjælpebehov ikke bliver dækket, skyldes det, at borgeren ikke får udmålt hjælp til praktiske opgaver, som borgeren ikke kan påtage sig på grund af sin funktionsnedsættelse. Kommunen forudsætter, at de praktiske opgaver enten kan blive udført af tilskudsmodtageren, eller at der ikke er et hjælpebehov, så længe borgeren bor hjemme. Det er ikke i fuld overensstemmelse med vores praksis, da borgeren uanset om borgeren bor hos sine forældre eller i egen bolig kan få udmålt hjælp til praktiske opgaver, som denne ikke selv kan udføre uden støtte. Borgeren har typisk fået bevilget anden form for hjælp fx handicappil og kørestol, men den form for hjælp er ikke tilstrækkelig til, at det samlede hjælpebehov er dækket.

**BPA – I 24 SAGER
FÅR BORGEREN
DÆKKET SIT
FULDE BEHOV
FOR HJÆLP**

I 24 BPA-sager har borgeren fået dækket sit samlede hjælpebehov, mens borgeren i to BPA-sager ikke har fået dækket sit samlede hjælpebehov fuldt ud.

I de 24 sager har kommunen gennem grundige beskrivelser af borgerens funktionsnedsættelse, oplysninger om behov for anden form for hjælp og dialog med borgeren foretaget en begrundet skønsmæssig vurdering af dennes behov for hjælp. Borgeren får på denne måde tilstrækkeligt tilskud til at ansætte de nødvendige hjælpere og tilrettelægge hjælpen efter eget ønske. I disse sager har kommunen typisk imødekommet borgerens ønske om hjælp. Vi har derfor en formodning om, at kommunen har dækket borgerens samlede hjælpebehov, dvs. også uden for ordningen. Borgeren har i disse sager også fået bevilget fx kørestol, handicappil, merudgifter og sejl til forflytninger. Vi kan dog ikke ud fra sagens oplysninger vurdere, om borgeren er kompenseret ved bevilling af hjælpemidler, herunder om borgeren er blevet overkompenseret for sin funktionsnedsættelse. I flere sager vejleder kommunen borgeren om, at noget af hjælpebehovet skal dækkes med hjælp fra respirationscentret. Desuden vejleder kommunen borgerne om, at transporten også kan leveres af regionen i forbindelse med behandling. Respirationshjælp er ikke en ydelse, som kan leveres efter servicelovens § 96, da det er en sundhedsydelse.

I de tre sager, hvor borgeren ikke har fået sit behov dækket, har kommunen fx ikke forholdt sig til alle de hjælpeopgaver,

som borgeren har oplyst at have behov for hjælp til. Kommunen har i en af sagerne ikke forholdt sig til, at borgerens ægtefælle yder forholdsvis meget hjælp.

Nedenfor fremgår et eksempel, hvor kommunen har vejledt borgeren om hjælp fra regionen.

EKSEMPEL HVOR KOMMUNEN VEJLEDER BORGEREN OM, AT NOGET AF HJÆLPEN SKAL LEVERES AF REGIONEN

Borgeren har muskelsvind og har væsentligt nedsat muskelkraft, rygskævhed og mangelfuld vejtrækning med behov for respirator. Borgeren får hjælp bevilget af kommunen til personlig pleje, praktiske gøremål, overvågning og støtte i hjemmet. Borgeren har hjælpemidler i form af handicapbil og kørestol. Kommunen vejleder, at respirationsopgaver varetages af regionen.

Ankestyrelsens vurdering

Vi ville stadfæste dette spørgsmål, hvis det var en klagesag, da respirationsopgaver skal varetages af regionen efter sektoransvarlighedsprincippet.

Nedenfor fremgår et eksempel, hvor kommunen foretager en helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp.

EKSEMPEL HVOR KOMMUNEN FORETAGER EN HELHEDSVURDERING AF BORGERENS SAMLEDE BEHOV

Borgeren har fået afslag på ansøgning om en BPA-ordning, da kommunen har vurderet, at borgeren kan få sit samlede hjælpebehov dækket gennem andre bestemmelser. Borgeren har en rygmarvsskade og har smerter og delvis lammelse medfølgende spasticitet i begge ben. Borgeren har derudover en lidelse, som giver kløende knopper og smertefulde sår på slimhinderne. Søvnkvaliteten er påvirket negativt, og borgeren kan have vanskeligheder ved at indtage føde og væske på grund af sår i slimhinderne. Borgeren vil fortsat gerne klare sin personlige pleje selv. Borgeren har brug for praktisk bistand. Borgeren har en ordning efter servicelovens § 94. Borgeren har desuden handicapbil, kørestol og servicehund. Kommunen forholder sig til borgerens oplysninger om hjælp af dennes børn i hjemmet.

Ankestyrelsens vurdering

Borgeren har behov for primært praktisk hjælp. Borgeren har gennem bevilling af bl.a. hjælpemidler et forudsigeligt og ikke så sammensat behov for hjælp. Dermed vil behovet ikke kunne dækkes gennem andre bestemmelser i serviceloven. Der er ikke uenighed om faktum i sagen. Kommunen har vurderet borgerens behov på baggrund af beskrivelsen af funktionsnedsættelsen og borgerens egne oplysninger om hjælpebehovet. Kommunen ser også på, hvordan borgerens børn har hjulpet.

Vi ville stadfæste afgørelsen, hvis sagen var en klagesag. Kommunen har oplyst, at kommunen gennem bevilling af praktisk hjælp og hjælp til håndsrækninger vil kunne mindske børnenes praktiske opgaver i hjemmet som følge af borgerens funktionsnedsættelse.

SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Sammenfattende kan vi konkludere, at kommunerne i sagerne om BPA er bedre til at foretage en konkret vurdering af borgerens samlede behov for hjælp i deres hjælpeordning end i sager om kontant tilskud.

Manglende helhedsvurdering inden for ordningen i en stor andel sager om kontant tilskud

I hovedparten af sagerne om kontant tilskud har kommunerne ikke dækket borgerens fulde behov for personlig og praktisk

**HELHEDSVURDERING
BEDST I
BPA-SAGER**

**KONTANT
TILSKUD**

hjælp. Årsagen er typisk, at kommunerne ikke har fulgt vores praksis på området. På baggrund af oplysningerne i sagerne har vi konstateret, at kommunerne også har bevilget borgeren anden form for hjælp i form af fx handicapbil og kørestol.

BPA

Helhedsvurdering i flertallet af sager om BPA

I størstedelen af BPA-sagerne har kommunerne foretaget den nødvendige helhedsvurdering af borgerens samlede hjælpebehov. Det skyldes, at kommunerne har inddraget borgeren i sagsbehandlingen og imødekommet borgerens ønske om hjælp. Derudover har kommunen vejledt borgeren om hjælp efter anden lovgivning, fx respirationshjælp efter sundhedslovgivningen. I disse sager har kommunerne også bevilget anden form for hjælp i form af kørestol, handicapbil, merudgifter mv.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE PÅ BAGGRUND AF SAGSGENNEMGANGEN:

- Undersøg borgerens hjælpebehov i forhold til alle de muligheder, der eksisterer for at give hjælp efter den sociale lovgivning.
- Inddrag borgeren i forhold til hvilken form for hjælp, der er brug for.
- Vær opmærksom på om der er behov for anden form for hjælp hos anden myndighed eller efter anden lovgivning.
- Vejled borgeren hvis der er behov for dette i forhold til anden hjælp fx hjælp efter sundhedslovgivningen.

KAPITEL 7

**GARANTI-
FORSKRIFTER**

De formelle sagsbehandlingsregler

I dette kapitel behandler vi følgende formelle mangler i sagsbehandlingen:

- Mangelfuldt oplysningsgrundlag
- Mangelfuld begrundelse for afgørelsen
- Mangelfuld partshøring
- Mangelfuld konkret og individuel vurdering

De oplistede formelle mangler er garantiforskrifter. Hvis kommunerne tilsidesætter disse garantiforskrifter, kan konsekvensen være, at kommunernes afgørelser er ugyldige, medmindre vi ved en klagesagsbehandling vil kunne rette op på mangler.

Vi har undersøgt, om afgørelserne er i overensstemmelse med forvaltningslovens regler og Ankestyrelsens praksis.

Sidst i kapitlet sammenfatter vi resultaterne og kommer med anbefalinger til kommunernes sagsbehandlere.

REGELGRUNDLAGET

I det følgende beskriver vi reglerne om oplysningsgrundlaget, begrundelse, partshøring og krav om at foretage en konkret og individuel vurdering.

Reglerne om oplysningsgrundlaget findes i retssikkerhedsloven, mens reglerne om begrundelse og partshøring er fastsat i forvaltningsloven.



OPLYSNINGSGRUNDLAGET

REGLERNE OM OPLYSNING AF SAGEN

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 10, at det er kommunens ansvar at oplyse sagen tilstrækkeligt, før der bliver truffet en afgørelse.

Kommunerne skal sørge for at have tilstrækkelige oplysninger til at kunne træffe afgørelse i sagen (officialprincippet).

Et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag er en forudsætning for at kunne træffe en rigtig afgørelse. Det er altid en konkret vurdering, hvilke oplysninger der er behov for, før der bliver truffet en afgørelse.

Kommunen kan inddrage borgeren eller dennes partsrepræsentant for at sikre sig, at alle relevante oplysninger er indhentet for at kunne træffe en afgørelse.

UGYLDIGHED NÅR AFGØRENDE OPLYSNINGER MANGLER

Konsekvenserne af et mangelfuldt oplysningsgrundlag

Hvis sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, og der mangler afgørende oplysninger for at kunne vurdere sagen, er afgørelsen ugyldig. Hvis vi i en klagesag vurderer, at oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt, ophæver eller hjemviser vi sagen.

HJEMVISNING

En hjemvisning indebærer efter almindelig forvaltningsret en annullation af den pågældende afgørelse, medmindre andet bliver fastsat i hjemvisningsafgørelsen. Annullationen betyder, at retsvirkningerne af den påklagede afgørelse bliver ophævet (afgørelsen får ikke virkning efter sit indhold).

GENOPTAGE TIDLIGERE AFGØRELSE

Hvis vi hjemviser en afgørelse om ophør eller nedsættelse af en kontant tilskudsordning eller en BPA-ordning, vil kommunen som udgangspunkt skulle genoptage den hidtidige ordning, indtil der er truffet en ny afgørelse. Vi gør opmærksom på den særlige varslingsordning i disse sager, jf. servicelovens § 3 a.

TRÆFFE NY AFGØRELSE

Når vi hjemviser en sag til kommunen, betyder det, at kommunen skal træffe en ny afgørelse.



BEGRUNDELSE

REGLERNE OM BEGRUNDELSE

Reglerne om begrundelse fremgår af forvaltningslovens §§ 22-24.

En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, begrundes, når borgeren ikke får fuldt ud medhold. Begrundelsen skal give borgeren en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende udfald.

Det er både afgørende, når sagen drejer sig om, hvorvidt betingelserne for at få bevilget en ydelse er til stede og ved udmålingen af hjælp.

FULDT UD MEDHOLD

Krav til begrundelse

Der er ingen krav til en begrundelse, hvis kommunen har imødekommet borgeren fuldt ud. Hvis kommunen er i tvivl om det, skal kommunen overholde de forvaltningsretlige krav til en begrundelse. En borger vil generelt kunne anses for at have fået fuldt ud medhold, hvis borgeren har tilkendegivet at være indforstået med en bevilget ydelse.

Begrundelsen skal desuden indeholde et svar på relevante bemærkninger, som borgeren er kommet med fx i forbindelse med en partshøring.

HOVEDHENSYN DER ER BESTEMMENDE SKAL FREMGÅ AF AFGØRELSEN

Kommunens afgørelse er ikke tilstrækkelig begrundet, hvis det ikke fremgår af afgørelsen, hvilke faktiske forhold/hovedhensyn der har været bestemmende for kommunens vurdering. Det betyder, at når kommunen foretager en vurdering, skal den forklare borgeren, hvad den har lagt vægt på i sin vurdering.

Kommunen skal især i udmålingssagerne kunne forklare, hvordan den er kommet frem til udmålingen og kunne forklare, hvordan udmålingen kan dække borgerens behov for hjælp.

NEDSÆTTELSE AF HJÆLPEN

Ifølge gældende regler og vores praksis har borgeren krav på en fyldestgørende begrundelse. Det gælder navnlig, når borgeren får nedsat en ydelse, som borgeren har modtaget igennem længere tid, og borgerens funktionsniveau ikke har ændret sig. Der henvises til udtalelse fra Folketingets Ombudsmand af 29.

november 2011 om skærpet begrundelseskrav²⁶ og vores principafgørelse [93-12](#).

PARTSHØRING



Reglerne om partshøring fremgår af forvaltningslovens §§ 19-20.

Sagens parter skal vide, hvilke oplysninger myndigheden har i sagen. De skal desuden have mulighed for at kommentere og/eller supplere oplysningerne, inden kommunen træffer afgørelse.

GARANTI-FORSKRIFT

Krav til partshøring

Partshøring er en garanti for, at kommunerne træffer korrekte og lovlige afgørelser.

Kommunen skal partshøre borgeren (parten) over nye oplysninger af betydning for afgørelsens udfald, der er til ugunst for borgeren, og som borgeren ikke kan antages at være bekendt med.

INGEN FORMKRAV

Der er ingen formkrav til selve høringsproceduren, som kan gennemføres skriftligt eller mundtligt. Formen skal dog respektere formålet med pligten til at partshøre. Det betyder, at borgeren skal have mulighed for at kommentere, korrigere og supplere sagernes faktuelle grundlag.

FRIST FOR PARTSHØRING

Fristen for at komme med bemærkninger skal være rimelig i forhold til de oplysninger, som borgeren skal gennemgå og afgørelsernes karakter.

²⁶ Folketingets Ombudsmands beretning 2011 (16-1).



INDIVIDUELT HENSYN

KONKRET OG INDIVIDUEL VURDERING

SERVICELOVENS § 1, STK. 3

Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Kommunen skal i sin vurdering tage udgangspunkt i den enkelte borgers situation og behov for hjælp. Kommunen skal i den forbindelse kunne forklare, at den har taget det individuelle hensyn.

PRAKSISUNDERSØGELSENS RESULTATER

Oplysningsgrundlaget

Af tabel 7.1. fremgår et overblik over, i hvilket omfang de i alt 50 sager er oplyst²⁷. Vi har undersøgt, om der mangler afgørende oplysninger i sagerne, så det ikke ville være muligt for os at reparere på manglen i kommunernes afgørelser, hvis sagerne havde været påklaget.

TABEL 7.1 I HVILKET OMFANG ER SAGEN OPLYST?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Der mangler ingen væsentlige oplysninger	5	32
Afgørende oplysninger mangler	9	4
I alt	14	36

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – NI SAGER MANGLER AFGØRENDE OPLYSNINGER

Sagerne er ikke tilstrækkeligt oplyst

I ni sager om kontant tilskud mangler der afgørende oplysninger om borgerens samlede hjælpebehov. Kommunen har ikke undersøgt borgerens behov for hjælp til praktiske opgaver nærmere så som indkøb og rengøring. Kommunen har i disse sager heller ikke haft tilstrækkelige oplysninger til at kunne re-

²⁷ I bilag 2 fremgår kommunefordelte tal om, hvordan de 50 sager er oplyste, og om de lever op til Ankestyrelsen regler og praksis.

degøre for, at den bevilgede udmåling kan dække alle de nødvendige hjælpeopgaver.

Nedenfor er et eksempel på, at et mangelfuldt oplysningsgrundlag kan påvirke dækningen af borgerens hjælpebehov.

Eksempel på et mangelfuldt oplysningsgrundlag

Kommunen har givet afslag på en kontant tilskudsordning, da kommunen har vurderet, at borgeren, som har diagnosen Downs Syndrom, alene har behov for personlig pleje. Kommunen har vurderet, at der ikke kan bevilges udmåling af praktisk hjælp, da borgeren bor hjemme. Kommunen oplyser i afgørelsen, at det er uvist, hvor meget borgeren kan deltage ved udførelsen af praktiske opgaver. Kommunen har udmålt hjælp til personlig pleje til 5 timer og 37 minutter pr. uge. Kommunen forklarer det ikke nærmere, end at borgeren selv kan udføre den personlige pleje, hvis moren motiverer borgeren. Kommunen henviser i afgørelsen til, at udmålingen er sket i forbindelse med hjemmebesøg. Der er dog ingen oplysninger om, hvordan kommunen er kommet frem til tidsfastsættelsen, herunder begrundelse for hvorfor enkelte opgaver er fastsat til et givent minuttal.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen redegør ikke for, hvilke oplysninger der er lagt til grund ved udmålingen, og hvordan den skønsmæssige udmåling er foretaget. Kommunen har ikke undersøgt, hvilke praktiske opgaver borgeren har behov for hjælp til, og hvordan dette hjælpebehov kan dækkes. Vi skal bemærke, at borgeren kan få udmålt hjælp til praktiske opgaver uanset boform.

Da udmålingen af hjælpen er på 5 timer og 37 minutter vil en ny udmåling af hjælpebehovet ikke blive så stor, at borgeren vil komme op på et hjælpebehov over 20 timer om ugen, som er en betingelse for at være omfattet af personkredsen.

Sagen ville derfor blive stadfæstet, hvis det var en klagesag, selvom kommunen skal foretage en fornyet udmåling. Ved udmåling af hjælpen mangler kommunen at indhente oplysninger, som kan beskrive, hvilken hjælp borgeren har brug for. Samtidig skal kommunen beskrive, hvordan kommunen er kommet frem til den fastsatte udmåling. En øget udmåling vil efter vores vurdering ikke kunne føre til, at borgeren vil blive omfattet af personkredsen for kontant tilskud. Borgeren er ikke omfattet af personkredsen, da yderligere udmåling ikke vil føre til, at borgeren har et hjælpebehov på over 20 timer ugentligt.

KONTANT TILSKUD – FEM SAGER MANGLER INGEN VÆSENTLIGE OPLYSNINGER

Sagerne er tilstrækkeligt oplyst

I fem sager om kontant tilskud mangler der ingen eller mindre væsentlige oplysninger. Kommunen har i disse sager primært lagt borgerens oplysninger om omfanget af tidsforbruget til udførelse af hjælpeopgaverne til grund. På baggrund af fyldestgørende funktionsbeskrivelser har kommunen forholdt sig konkret til borgerens behov for hjælp.

Her følger et eksempel på en sag, hvor borgerens hjælpebehov er tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan vurdere, at udmålingen af hjælpen kompenserer for borgerens funktionsnedsættelse.

EKSEMPEL PÅ AT HJÆLPEBEHOVET ER TILSTRÆKKELIGT OPLYST, SELV OM KOMMUNEN IKKE HAR FORKLARET UDMÅLINGEN AF HJÆLP

Borgeren modtager kontant tilskud, hvor kommunen har udmålt hjælpen til 55 timer og 15 minutter om ugen, da borgeren ifølge kommunen har et omfattende hjælpebehov. Kommunen har truffet afgørelse om fortsat bevilling af hjælp.

Kommunen begrundet afgørelsen på denne måde: "Du er udviklingshæmmet og kørestolsbruger. Du er ikke selv i stand til at varetage egen personlig hygiejne, ernæring med mere. Du skal mades med ske også ved væske. Du skal forflyttes med lift, har kortvarig ståfunktion på gode dage, bader på bækkenstol, bruger ble. Du er venstresiddigt lammet og sidder derfor med sele i din kørestol, så du ikke falder ud af din kørestol. Du har ikke noget talesprog men kan udtrykke dig via lyde samt nonverbalt så personer, der kender dig, kan forstå dig. Du kan sove for dig selv med tilsyn i løbet af natten."

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har oplyst sagen tilstrækkeligt. Kommunen har i stor udstrækning sammenholdt borgerens funktionsnedsættelse med borgerens oplysninger under hjemmebesøg og faglige beskrivelser om borgerens lidelser og funktionsnedsættelse på baggrund af disse. Begrundelsesniveauet er alligevel ikke fyldestgørende, da kommunen ikke har redegjort nærmere for, at hjælpebehovet kan dækkes indenfor tidsfastsættelsen af hjælpen.

Oplysningerne i sagen peger på, at borgerens hjælpebehov kan dækkes gennem kommunens skønsmæssige udmåling. Vi vurderer derfor, at der ikke er fornødent grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige udmåling. Hvis sagen

BPA – FIRE SAGER MANGLER AFGØRENDE OPLYSNINGER

blev påklaget, ville vi stadfæste afgørelsen og rette op på kommunens begrundelsesmangel. Vi vil samtidig udtrykke kritik af kommunens begrundelse.

Sagerne er ikke tilstrækkeligt oplyst

I fire sager har kommunen manglet afgørende oplysninger til at kunne træffe en afgørelse. Kommunen har i disse sager ikke forholdt sig til borgerens indsigelse, herunder behov for yderligere undersøgelse af hjælpebehovet. Kommunen mangler at indhente faglige oplysninger, der ville kunne understøtte dens begrundelse og manglende undersøgelse af behovet for udførelse af praktiske opgaver.

BPA – 32 SAGER MANGLER INGEN AFGØRENDE OPLYSNINGER

Sagerne er tilstrækkeligt oplyst

I 32 BPA-sager mangler der ingen eller mindre væsentlige oplysninger. I disse sager har kommunen haft tilstrækkelige oplysninger til at afgøre sagen. I enkelte sager har borgeren ifølge funktionsbeskrivelsen haft så massivt behov for hjælp, at kommunen ikke har været i tvivl om udmåling af døgnhjælp. I de øvrige sager har kommunen forholdt sig til faglige oplysninger og oplysninger fra borgeren. Kommunen har også i en del af sagerne været på hjemmebesøg.

EKSEMPEL HVOR KOMMUNEN HAR OPLYST SAGEN TILSTRÆKKELIGT

Borgeren lider af muskelsvind og har nedsat muskelkraft. Kommunen har baseret borgerens hjælp til egen omsorg på oplysninger fra borgeren. Borgeren har oplyst, at denne har behov for støtte til stort set alle gøremål og til personlig pleje. Kommunen har bevilget det antal timer, som borgeren ønsker. Desuden har kommunen indhentet oplysninger der viser, at borgerens funktionsniveau er faldet over tid.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har indhentet de nødvendige oplysninger til belysning af borgerens funktionsnedsættelse og behov for hjælp. Desuden har kommunen aktivt anvendt borgerens oplysninger i vurderingen af omfanget af borgerens behov for hjælp. Vi ville derfor have stadfæstet afgørelsen, hvis det havde været en klagesag.

Borgerens oplysninger

Tabel 7.2 viser, om kommunen har forholdt sig til de oplysninger, borgeren er kommet med i forbindelse med sagsbehandlingen.

TABEL 7.2 HAR KOMMUNEN FORHOLDT SIG TIL BORGERENS OPLYSNINGER?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	7	27
Nej	1	3
Ved ikke	2	0
Ikke relevant	4	6
I alt	14	36

Note: "Ved ikke" dækker over et spinkelt oplysningsgrundlag, hvor vi ikke kan svare på spørgsmålet. "Ikke relevant" dækker over, at borgeren ikke er kommet med nogen spørgsmål til kommunen.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – I SYV SAGER ER BORGERENS OPLYSNINGER INDDRAGET

I syv sager om kontant tilskud har kommunen inddraget borgerens oplysninger i sagen. I en sag om kontant tilskud har kommunen ikke forholdt sig til borgerens oplysninger. Vi ville derfor have hjemvist sagen, da vi ikke kan reparere på fejlen på grund af manglende oplysninger. Årsagen hertil er, at kommunen ikke på baggrund af indsigelserne fra borgeren undersøger, om der kan være behov for yderligere hjælp. I to sager om kontant tilskud er der ingen oplysninger om, hvorvidt borgeren har haft oplysninger til sagen, hvorfor vi ikke ved det. I fire sager om kontant tilskud er det ikke relevant, at kommunen forholder sig til borgerens oplysninger. Det skyldes, at borgeren ikke har bestridt kommunens oplysningsgrundlag.

BPA – I 27 SAGER ER BORGERENS OPLYSNINGER INDDRAGET

I 27 sager om BPA har kommunen inddraget borgerens oplysninger i sagen. I tre BPA-sager har kommunen ikke forholdt sig til borgerens oplysninger. Vi ville have hjemvist sagerne, hvis de var klagesager. Årsagen hertil er, at kommunen ikke på baggrund af væsentlige oplysninger fra borgeren undersøger, om der kan være behov for yderligere hjælp. I seks sager om BPA er det ikke relevant for kommunen at forholde sig til borgerens oplysninger. Det skyldes, at borgeren ikke har bestridt kommunens oplysningsgrundlag.

Begrundelse

I tabel 7.3 fremgår et overblik over, om kommunerne har begrundet afgørelserne overfor borgerne i de 50 sager, vi har gennemgået.

TABEL 7.3 ER KRAVENE TIL BEGRUNDELSEN I AFGØRELSEN OPFYLDT?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	4	28
Nej	10	8
I alt	14	36

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

KONTANT TILSKUD – I TI SAGER ER KRAV TIL BEGRUNDELSE IKKE OPFYLDT

Fokus på kravene til begrundelse

I ti ud af de 14 sager om kontant tilskud har kommunen ikke opfyldt kravene til en begrundelse i afgørelsen. Kommunen har i fire sager om kontant tilskud opfyldt kravene til en begrundelse. I tre af de fire sager har borgeren fået fuldt ud medhold. Det skyldes, at der ikke er et krav om begrundelse i forvaltningsloven. I den fjerde sag har kommunen begrundet borgere-rens behov for hjælp ud fra funktionsbeskrivelsen. Kommunen har ikke forklaret tidsforbruget, men tilskudsmodtageren har været tilfreds med udmålingen af hjælpen. Vi vurderer på den baggrund, at der er givet fuldt ud medhold.

I syv ud af ti sager har kommunen ikke begrundet sagerne på en sådan måde, at kravene til begrundelse er opfyldte. I størstedelen af de syv sager er afgørelserne ugyldige, da det ikke vil være muligt for os at reparere på denne mangel som følge af manglende oplysninger. Vi kan derfor ikke efterprøve, om hjælpen er tilstrækkelig i forhold til borgerens konkrete hjælpebehov. Disse sager ville derfor blive hjemvist, hvis de var klagesager.

FORKERT VEJLEDNING

I en sag har kommunen givet forkert vejledning om, hvilke opgaver der kan bevilges hjælp til, og vi kan ikke vurdere, om denne mangel kunne have ført til yderligere tildeling af hjælp.

I en anden sag er oplysningerne så sparsomme, at vi ikke kan efterprøve resultatet af kommunens afgørelse.

I en tredje sag har kommunen ikke præciseret, hvad der er ansøgt om, og om hjælpebehovet er dækket.

BPA- I OTTE SAGER ER KRAVET TIL BEGRUNDELSE OPFYLDT

Fokus på kravene til en begrundelse

I otte ud af de 36 sager om BPA har kommunerne ikke opfyldt kravene til en begrundelse i afgørelsen. Kommunerne har i 28 sager om BPA opfyldt kravene til en begrundelse.

I de otte sager er den typiske årsag til manglende begrundelse, at kommunen ikke har begrundet timetallet, ikke indhentet tilstrækkelige oplysninger og ikke har forholdt sig til borgerens oplysninger. En typisk mangel er desuden, at den udmålte

BPA – I 28 SAGER ER KRAVET TIL BEGRUNDELSE OPFYLDT

hjælp ikke er tilstrækkelig til at vurdere, om borgeren er blevet kompenseret for følgerne af sin funktionsnedsættelse. Kommunen underbygger ikke sit skøn ved henvisning til de oplysninger, der kunne pege på dette.

Kommunen har i 28 sager om BPA begrundet sagen konkret ved at sammenholde borgerens funktionsnedsættelse med de nødvendige hjælpeopgaver. Kommunen har på denne baggrund forholdt sig til borgerens oplysninger og foretaget en udmåling af hjælpen. I flere af sagerne har kommunen givet borgeren døgnhjælp, og borgeren er enig i, at udmålingen kan kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen. Kommunen har henvist til lovlige kriterier, og der er ikke oplysninger i sagen, der peger på, at borgeren har behov, som der ikke er kompenseret for. Vi har derfor ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af hjælpebehovet og udmålingen.

Nedenfor er et eksempel på, at begrundelseskravet er opfyldt, og at kommunen også inddrager, hvordan bevilgede hjælpemidler kan kompensere for dele af borgerens hjælpebehov.

BEGRUNDELSESKRAVET ER OPFYLDT

Borgeren lider af sklerose, obstruktiv lungesygdom, leddegigt og afklemningssyndrom i skulderen. Borgeren har behov for personlig og praktisk hjælp, ledsagelse og brug for hjælpemidler. Der er sket en reduktion af hjælpen fra 40 timer til 35 timer om ugen. Kommunen havde ved den tidligere bevilling i 2016 givet borgeren fem timer ekstra om ugen på grund af en ny opstået forværring af borgerens skuldergener. Kommunen vurderer efterfølgende, at borgerens skuldergener efter operation er bedret, og at bevilling af et skylle/tørretoilet betyder, at borgeren ikke længere har brug for hjælp til toiletbesøg. Borgeren er efter kommunens vurdering kompenseret for følgerne af sin funktionsnedsættelse ved den nedsatte udmåling og bevilling af skylle/tørre toilet. Kommunen har også lagt vægt på, at borgeren og ægtefællen deler de huslige opgaver mellem sig. Kommunen har indhentet faglige oplysninger om borgerens funktionsniveau fra fysioterapeut og egen læge.

Ankestyrelsens vurdering

Kommunen har fulgt op på sagen og vurderet, om den udvidede hjælp på fem ekstra timer fortsat er nødvendig. Kommunen har inddraget, hvorvidt anden form for hjælp kan begrunde nedsættelse af hjælpen. Kommunen har i denne sag henvist til oplysninger i sagen, der kan understøtte kommunens begrundelse for en nedsættelse af hjælpen.

Vi finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens skøn, da kommunen konkret har forholdt sig til borgerens individuelle behov for hjælp. Vi ville derfor stadfæste afgørelsen.

Partshøring

I tabel 7.4 nedenfor fremgår et overblik over, om kommunerne har foretaget partshøring og i hvor mange sager, partshøring ikke er relevant.

TABEL 7.4 HAR KOMMUNEN FORETAGET PARTSHØRING?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	3	9
Nej	6	5
Ikke relevant	5	22
I alt	14	36

Note: Det har alene været relevant at undersøge, om kommunen har foretaget partshøring i de tilfælde, hvor der er tale om væsentlige oplysninger til ugunst for borgeren.

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

**BEGGE
ORDNINGER –
IKKE RELEVANT
AT PARTSHØRE I
27 SAGER**

**I SEKS SAGER OM
KONTANT TIL-
SKUD OG I SEKS
SAGER OM BPA
HAR KOMMUNEN
IKKE PARTSHØRT**

Partshøring har ikke været relevant i over halvdelen af sagerne

I fem sager om kontant tilskud og i 22 sager om BPA har det ikke været relevant at partshøre borgeren. Årsagen er til dels, at der ikke er oplysninger i sagen, som borgeren ikke er bekendt med vil indgå i sagens vurdering. Årsagen kan også være, at afgørelserne ikke er til ugunst for borgeren. Endelig kan årsagen være, at kommunen ved vurderingen af sagen har taget udgangspunkt i borgerens egne oplysninger.

Fokus på hvornår kommunen skal partshøre

I seks sager om kontant tilskud og i fem sager om BPA har kommunen ikke foretaget partshøring. I størstedelen af sagerne er oplysningsgrundlaget ikke tilstrækkeligt til, at vi kan vurdere, om kommunen skulle have partshørt borgeren. Herudover er der enkelte sager, hvor kommunen forudsætter, at afgørelserne ikke er til ugunst for borgeren, da fx udmålingen af hjælpen er sket i samarbejde med enten borgeren eller tilskudsmodtageren. Vi vil i vores klagesager kunne tage stilling

I TRE SAGER OM KONTANT TIL- SKUD OG NI SA- GER OM BPA HAR KOMMUNEN PARTSHØRT

til ovennævnte på baggrund af borgerens klage. Under klagesagsbehandlingen ville vi derfor kunne reparere denne mangel, da vi ville kunne høre borgeren om det.

I tre sager om kontant tilskud og ni sager om BPA har kommunen foretaget partshøring. Enkelte kommuner har løbende partshørt borgeren over nye oplysninger i sagen og også bedt borgeren om selv at komme med oplysninger i sagen. Andre kommuner har sendt lægefaglige oplysninger, udkast til afgørelse, oplysninger fra visitator og referat fra hjemmebesøg til partshøring hos borgeren.

Konkret og individuel vurdering

Af tabel 7.5 nedenfor fremgår en oversigt over, om kommunerne har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp, herunder af borgerens funktionsevne.

TABEL 7.5 HAR KOMMUNEN FORETAGET EN KONKRET OG INDIVIDUEL VURDERING AF BORGERENS BEHOV FOR HJÆLP, HERUNDER AF BORGERENS FUNKTIONSEVNE?

	Kontant tilskud	Borgerstyret personlig assistance
Ja	4	32
Nej	10	4
I alt	14	36

Kilde: Sagsgennemgang af 50 sager.

BEGGE ORDNINGER – 14 SAGER MANGLER KONKRET VURDERNING

Fokus på vurdering af den individuelle borgers behov

I 10 sager om kontant tilskud og i fire sager om BPA har kommunen i afgørelsen ikke foretaget en konkret og individuel vurdering. Når kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering, vil afgørelsen typisk lide af en begrundelsesmangel. Eksempelvis har kommunen ikke konkret forholdt sig til borgerens situation, så borgeren kan se, at der er givet tilstrækkelig tid til udførelse af de bevilgede hjælpeopgaver.

EKSEMPEL PÅ AT MANGLENDE KONKRET OG INDIVIDUEL VURDERING MEDFØRER TVIVL OM, HVORVIDT BORGERENS HJÆLPEBEHOV ER DÆKKET

Borgeren lider af katatonisk skizofreni og autisme spektrum forstyrrelse. Borgeren har ingen fysiske funktionsnedsættelser. Ifølge beskrivelsen af borgeren har denne et bredt hjælpebehov til dækning af personlig pleje, afløsning, socialpædagogisk bistand, ledsagelse og aktivitets- og samværstilbud. Kommunen har vurderet, at borgeren er omfattet af personkredsen. Kommunen har ikke nærmere beskrevet, hvad det konkrete hjælpebehov er, og hvilken form for opgaver, der skal udføres i den forbindelse, og hvor lang tid det tager at udføre disse opgaver. Kommunen har uden nærmere begrundelse fastsat udmålingen til at være 30 timer om ugen.

Ankestyrelsens vurdering

Der mangler en præcis vurdering af, hvad det konkrete hjælpebehov er og hvilken form for hjælp, der på denne baggrund kan bevilges. Vi ville have hjemvist sagen til fornyet behandling, da der mangler beskrivelser af det konkrete hjælpebehov og kommunens tidsangivelse er for upræcist. Vi vurderer, at vi ikke kan reparere denne mangel, da oplysningsgrundlaget er sparsomt.

I fire sager om kontant tilskud og 32 sager om BPA har kommunerne overvejende foretaget en konkret og individuel vurdering af, om betingelserne for udmåling af hjælp er opfyldte. Kommunerne har også i flere sager inddraget oplysningerne fra borgeren og taget udgangspunkt i disse ved vurdering af sagerne.

SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Øget fokus på oplysningsgrundlaget

Sagsgennemgangen viser, at en overvejende del af sagerne om kontant tilskudsordning ikke er tilstrækkeligt oplyste. Det modsatte gør sig gældende for sager om BPA. På den baggrund ville vi derfor i langt højere grad hjemvise sagerne om kontant tilskud end sager om BPA-ordning, hvis de havde været påklaget til Ankestyrelsen.

I hovedparten af sagerne om kontant tilskud, hvor afgørende oplysninger mangler, er der ingen oplysninger om, hvilke

**BEGGE
ORDNINGER –
36 SAGER
INDEHOLDER EN
KONKRET
VURDERING**

**SAGER OM BPA ER
BEDST OPLYSTE**

**SAGER OM
KONTANT
TILSKUD
MANGLER
OPLYSNINGER OM
BEHOV FOR
HJÆLP OG TID
FOR OPGAVEN**

BPA

**BEGGE
ORDNINGER -
BORGERENS
OPLYSNINGER
INDDRAGET I 34
SAGER**

**KRAV TIL
BEGRUNDELSE
IKKE OPFYLDT I
18 SAGER**

**I 27 SAGER IKKE
RELEVANT AT
FORETAGE
PARTSHØRING**

**INDIVIDUEL
VURDERING AF
BEHOVET FOR
HJÆLP I 36
SAGER**

hjelpebehov borgeren har og reelt hvor lang tid, hver enkelt-hjelpeopgave tager.

I de få sager om BPA-ordning, hvor der mangler afgørende oplysninger, skyldes det primært, at der mangler faglige vurderinger af, hvilke vanskeligheder borgeren har på grund af sin funktionsnedsættelse og stillingtagen til borgerens hjælpebehov.

Kommunerne inddrager ofte borgerens oplysninger

I 34 af de 50 sager har kommunen inddraget borgerens oplysninger i sagen, mens det i 10 sager ikke er relevant. Sagsgennemgangen viser, at kommunen skal have større fokus på at notere borgerens eventuelle oplysninger i sagen. Kommunen skal også i større grad forholde sig til borgerens konkrete indsigelser i sagsbehandlingen.

Kommunerne kan begrunde afgørelserne bedre

Sagsgennemgangen viser også, at kommunens sagsbehandling i 18 ud af 50 sager ikke lever op til de forvaltningsretlige krav til en begrundelse. Årsagen er, at kommunen hovedsageligt ikke har henvist til de konkrete forhold, der kan forklare, hvordan udmålingen af hjælpen kan kompensere for borgerens behov for hjælp. Når kommunen nedsætter eller standser ordningen, skal den være opmærksom på det skærpede begrundelseskrav, der følger af, at borgeren har en forventning om, at hjælpen vil fortsætte. I de sager, hvor vi har vurderet, at der ikke foreligger en begrundelsesmangel, skyldes det, at der ikke er krav til en begrundelse, da borgeren har fået fuldt ud medhold eller er enig i hjælpebehovets omfang og kommunens udmåling af hjælp dertil.

Kommunerne kan blive bedre til at vurdere, hvornår partshøring er relevant

I 12 ud af 50 sager har kommunen foretaget relevant partshøring. I 27 sager har det ikke været relevant at foretage partshøring, da der ikke er oplysninger i sagen, som er til ugunst for borgeren. I størstedelen af de resterende 11 sager, hvor der burde have fundet partshøring sted, er der ingen oplysninger om, hvorvidt der er foretaget partshøring, og hvad årsagen til den manglende partshøring er.

Manglende konkret og individuel vurdering ved udmåling af hjælpen er den hyppigst forekomne mangel

I 13 ud af 50 sager har kommunen ikke foretaget den fornødne konkrete og individuelle vurdering af borgerens hjælpebehov. I størstedelen af disse sager har kommunen ikke ved udmålingen af hjælp konkret forholdt sig til borgerens situation, sådan at borgeren kan se, at der er givet tilstrækkelig tid til udførelse af de bevilgede hjælpeopgaver. I flere af sagerne har kommunen forholdt sig til borgerens oplysninger.

Undersøgelsens resultater om de ovennævnte formelle sagsbehandlingsregler giver anledning til følgende anbefalinger:

ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE PÅ BAGGRUND AF SAGSGENNEMGANGEN:

Fokus på oplysningsgrundlaget

- Indhent de nødvendige oplysninger fx fra observationer i hjemmet eller fra fagpersoner, der kan understøtte vurderingen af borgerens behov for hjælp.
- Inddrag borgerens oplysninger, når der skal træffes afgørelse.

Fokus på begrundelser

- Henvi til de konkrete forhold, kommunen lægger vægt på ved vurderingen.

Fokus på partshøringer

- Vær opmærksom på, om det er relevant at partshøre og indhente oplysninger fra borgeren, når kommunen er i tvivl, om partshøring er til ugunst for borgeren.

Fokus på at foretage konkret og individuel vurdering

- Vær især ved udmåling af hjælpen opmærksom på at forklare, hvordan den skønsmæssige tidsfastsættelse er foretaget.

KAPITEL 8

Resultater af spørgeskemaundersøgelsen

Vi har gennemført en spørgeskemaundersøgelse²⁸ i alle landets kommuner, som belyser kommunernes praksis i forhold til følgende tre temaer:

1. Oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder jf. § servicelovens § 85 før kommunen frakender støtten eller før kommunen giver afslag.
2. Administrationsbidrag, herunder fastsættelse og beregning af bidraget.
3. Kommunernes praksis for at dække ledsagelse og overvågning, der ikke kan dækkes efter § 95.

Vi har valgt at undersøge temaerne ved at sende et spørgeskema til kommunerne, da sagerne ikke indeholder oplysninger om disse forhold.

**97 PROCENT AF
KOMMUNERNE
HAR SVARET**

95 kommuner har besvaret spørgeskemaundersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 97. I bilag 1 redegør vi for processen i forbindelse med udsendelsen af spørgeskemaet til kommunerne og den efterfølgende validering og behandling af kommunernes besvarelser.

SAMMENFATNING

Her følger en kort sammenfatning af hovedresultaterne af spørgeskemaundersøgelsen. Disse bliver foldet ud i de efterfølgende afsnit. Enkelte er også allerede nævnt i kapitel 2.

Godt halvdelen af kommunerne tilbyder oplæring

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at lidt under halvdelen af kommunerne anvender muligheden for oplæring som arbejdsleder/arbejdsgiver efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte i forhold til kontant tilskud, mens det gør sig gældende for lidt over halvdelen af kommunerne i forhold til BPA-ordningen.

**OFTEST TILBUD
OM OPLÆRING
TIL BORGERE MED
FYSISK
FUNKTIONS-
NEDSÆTTELSE**

For begge ordninger gælder, at godt hver fjerde kommune tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgere med fysisk funktionsnedsættelse. Lidt færre kommuner tilbyder oplæring til borgere med psykisk funktionsnedsættelse.

²⁸ Spørgeskemaet fremgår af bilag 7.

FLEST KOMMUNER TILBYDER OPLÆRING TIL BORGERE I BPA-ORDNINGEN

I forhold til kontant tilskud tilbyder knap hver fjerde af kommunerne oplæring, når de vurderer, at borgeren ved oplæring kan være omfattet af hjælpen. Til sammenligning gør det sig i forhold til BPA-ordningen gældende for godt hver tredje kommune.

Hvad er den hyppigste grund til afslag på oplæring?

Knap hver fjerde kommune giver afslag på oplæring i at være arbejdsgiver i forhold til kontant tilskud, når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer, når tilskudsmodtageren godt kan være arbejdsleder.

I forhold til BPA-ordningen giver knap hver tredje kommune afslag på oplæring, når de vurderer, at borgeren ikke vil kunne opnå kompetencerne.

ADMINISTRATI- ONSBIDRAG PR. TIME

Knap halvdelen af kommunerne har faste administrationsbidrag

Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har et fast administrationsbidrag pr. time. Dette spænder mellem tre og 17 kroner i timen. I flertallet af disse kommuner udgør bidraget typisk fem kroner i timen. Knap en fjerdedel af kommunerne udmåler administrationsbidraget som en procentdel af udmålingen. For størstedelen af disse kommuner udgør administrationsbidraget mellem fire og fem procent af udmålingen. Lidt under hver tiende kommune udmåler administrationsbidraget fra sag til sag. Hver femte kommune udregner administrationsbidraget på andre måder.

KNAP HALVDELEN HAR ÆNDRET AD- MINISTRATIONS- BIDRAGET

Er der sket ændringer i administrationsbidraget?

Vi har spurgt kommunerne, om der er sket ændringer i administrationsbidraget inden for de sidste fem år. Dette gør sig gældende i lidt under halvdelen af kommunerne.

Fire ud af fem kommuner dækker behovet for ledsagelse efter servicelovens § 97

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at fire ud af fem kommuner gør brug af servicelovens § 97, når de skal dække behovet for ledsagelse i sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Lidt over halvdelen af kommunerne dækker også ledsagelse efter servicelovens § 85 i disse sager.

Hver tredje kommune dækker ikke overvågning i sager om kontant tilskud

Endelig viser spørgeskemaundersøgelsen, at hver tredje kommune ikke dækker behovet for overvågning i sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Hver fjerde kommune dækker behovet for overvågning i § 95-sager ved at optage borgeren på et botilbud, hvor der eventuelt gives en til en

HVER TREDJE DÆKKER IKKE OVERVÅGNING I § 95-SAGER

FØRST KONTANT TILSKUD DERNÆST BPA-ORDNINGEN



hjælp i alle døgnets 24 timer. Knap halvdelen af kommunerne oplyser, at de har en anden praksis for at dække overvågning i sager om kontant tilskud, der ikke kan blive dækket efter servicelovens § 95.

OPLÆRING

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt kommunerne, om de anvender hjælp til træning i funktionerne som arbejdsleder efter servicelovens § 85. Først fremgår resultaterne om kommunernes praksis med at bevilge oplæring i forhold til kontant tilskud. Herefter gennemgår vi kommunernes svar om deres praksis med at bevilge oplæring i forhold til BPA-ordningen.

HJÆLP TIL TRÆNING I FUNKTIONERNE SOM ARBEJDSLEDER EFTER SERVICELOVENS § 85

Af punkt 87 i vejledning om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance fremgår, at hjælp til træning i funktionerne som arbejdsleder eventuelt efter en konkret vurdering kan være omfattet af servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte.

Af samme vejlednings punkt 41 fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at borgeren får den nødvendige rådgivning og vejledning, herunder om de opgaver og det ansvar, der er forbundet med at være arbejdsgiver, så borgeren kan sammensætte sin ordning ud fra egne ønsker, behov og forudsætninger.

KONTANT TILSKUD

Kontant tilskud

42 kommuner anvender muligheden for hjælp til oplæring som arbejdsleder efter servicelovens § 85 i forhold til kontant tilskud, mens 53 kommuner ikke gør brug af muligheden. Se tabel 8.1.

TABEL 8.1 ANVENDER KOMMUNEN MULIGHEDEN FOR HJÆLP TIL OPLÆRING SOM ARBEJDSLEDER EFTER SERVICELOVENS § 85 I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?

	Antal
Ja	42
Nej	53
I alt	95

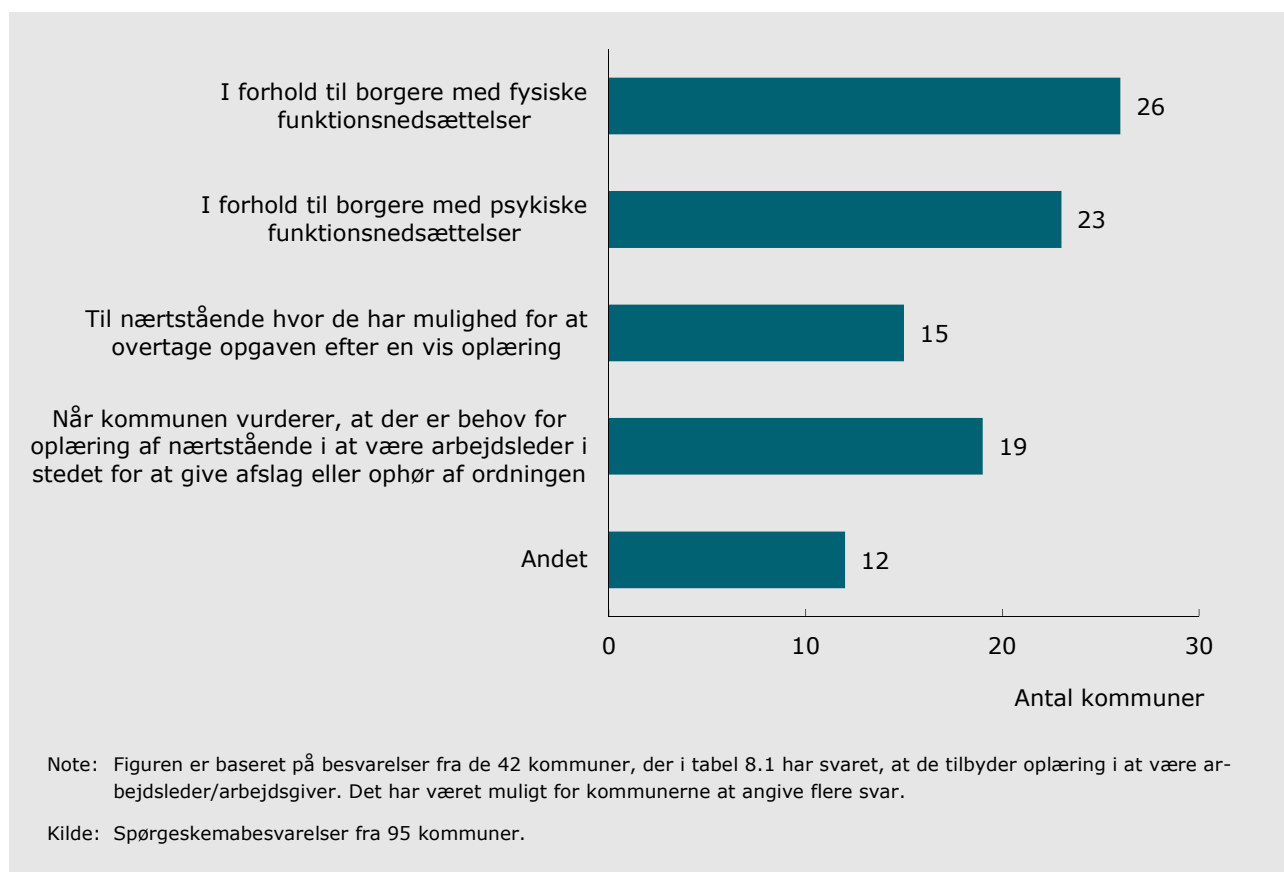
Kilde: Spørgskemabesvarelser fra 95 kommuner.

HVORNÅR TILBY- DER KOMMUNER- NE OPLÆRING I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?

Af figur 8.1 nedenfor fremgår, at 26 af de 42 kommuner tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgere med fysiske funktionsnedsættelser i forhold til kontant tilskud. 23 kommuner angiver, at de tilbyder oplæring i at være arbejdsleder i forhold til borgere med psykiske funktionsnedsættelser.

12 kommuner tilbyder oplæring i at være arbejdsleder i andre tilfælde. Flere kommuner beskriver, at de aktuelt ikke har ordninger, hvor det bliver brugt, eller hvor det er relevant at tilbyde oplæring i at være arbejdsleder. Samme kommuner bemærker, at de ved behov og ud fra en konkret vurdering vil gøre brug af muligheden, når det bliver relevant. Flere kommuner henviser til, at de gør brug af vejledninger og kurser blandt andet udbudt af Socialstyrelsen. En kommune tilbyder borgerne gratis arbejdsgiverrådgivning.

FIGUR 8.1 I HVILKE TILFÆLDE TILBYDER KOMMUNEN OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSLEDER I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?



NI KOMMUNER BEVILGER BÅDE OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSGIVER OG ARBEJDSLEDER

Som det fremgår af tabel 8.2 på næste side, bevilger 25 kommuner ud af 42 alene oplæring i at være arbejdsleder, mens ni kommuner også bevilger oplæring i at være arbejdsgiver.

Otte kommuner angiver "Andet". I et par kommuner beror det på en individuel vurdering. I flere kommuner har det endnu ikke været relevant at tilbyde oplæring i at være arbejdsleder i forhold til kontant tilskud. En enkelt kommune nævner, at den ser forberedelse og oplæring som borgerens egen opgave men, at kommunen henviser borgere til vejledning og rådgivning på området. En anden kommune oplyser, at den henviser borgere og pårørende til gratis arbejdsgiverrådgivning.

TABEL 8.2 BEVILGER KOMMUNEN ALENE OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSLEDER I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?

	Antal
Ja	25
Nej, vi bevilger også oplæring i at være arbejdsgiver	9
Andet	8
I alt	42

Note: Tabellen er baseret på besvarelser fra de 42 kommuner, der i tabel 8.1 har svaret, at de tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til kontant tilskud.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

HVORNÅR GIVER KOMMUNERNE AFSLAG PÅ OPLÆRING I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?

Af tabel 8.3 på næste side fremgår i hvilke tilfælde, kommunerne giver afslag på oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver. 24 kommuner angiver, at de giver afslag på oplæring, når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer, fordi borgeren godt kan være arbejdsleder. 22 kommuner svarer, at de giver afslag, når de vurderer, at nærtstående ikke vil kunne opnå de rette kompetencer.

20 ud af de 42 kommuner angiver, at de giver afslag i andre tilfælde. Knap halvdelen af de 20 kommuner oplyser, at de ikke har modtaget nogen ansøgninger, som de har givet afslag på. Et par andre kommuner nævner, at de ikke har modtaget nogen ansøgninger overhovedet om, at borgeren ønsker at være arbejdsgiver/arbejdsleder. Flere kommuner angiver, at de giver afslag som følge af borgerens kognitive begrænsninger. En af disse kommuner oplyser, at afslaget er begrundet i resultaterne i borgerens neurologiske rapport. En kommune nævner, at borgeren har fået afslag, men at det er nærtstående, der står for arbejdslederopgaven.

TABEL 8.3 I HVILKE TILFÆLDE GIVER KOMMUNEN AFSLAG PÅ OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSGIVER/ARBEJDSLEDER I FORHOLD TIL KONTANT TILSKUD?

	Antal
Ved vurdering af at nærtstående ikke vil kunne opnå de rette kompetencer	22
Når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer, da tilskudsmodtageren godt kan være arbejdsleder	24
Andet	20

Note: Tabellen er baseret på besvarelser fra de 42 kommuner, der i tabel 8.1 har svaret at de tilbyder oplæring i at være arbejdsleder i forhold til kontant tilskud. Det har været muligt at angive flere svar

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

BPA

Borgerstyret personlig assistance

49 kommuner anvender muligheden i servicelovens § 85 for at tilbyde træning i funktionen som arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til BPA, mens 46 kommuner har svaret, at de ikke gør brug af muligheden. Se tabel 8.4.

TABEL 8.4 ANVENDER KOMMUNEN MULIGHEDEN FOR HJÆLP TIL OPLÆRING SOM ARBEJDSLEDER/ARBEJDSGIVER EFTER SERVICELOVENS § 85 I FORHOLD TIL BPA-ORDNINGEN?

	Antal
Ja	49
Nej	46
I alt	95

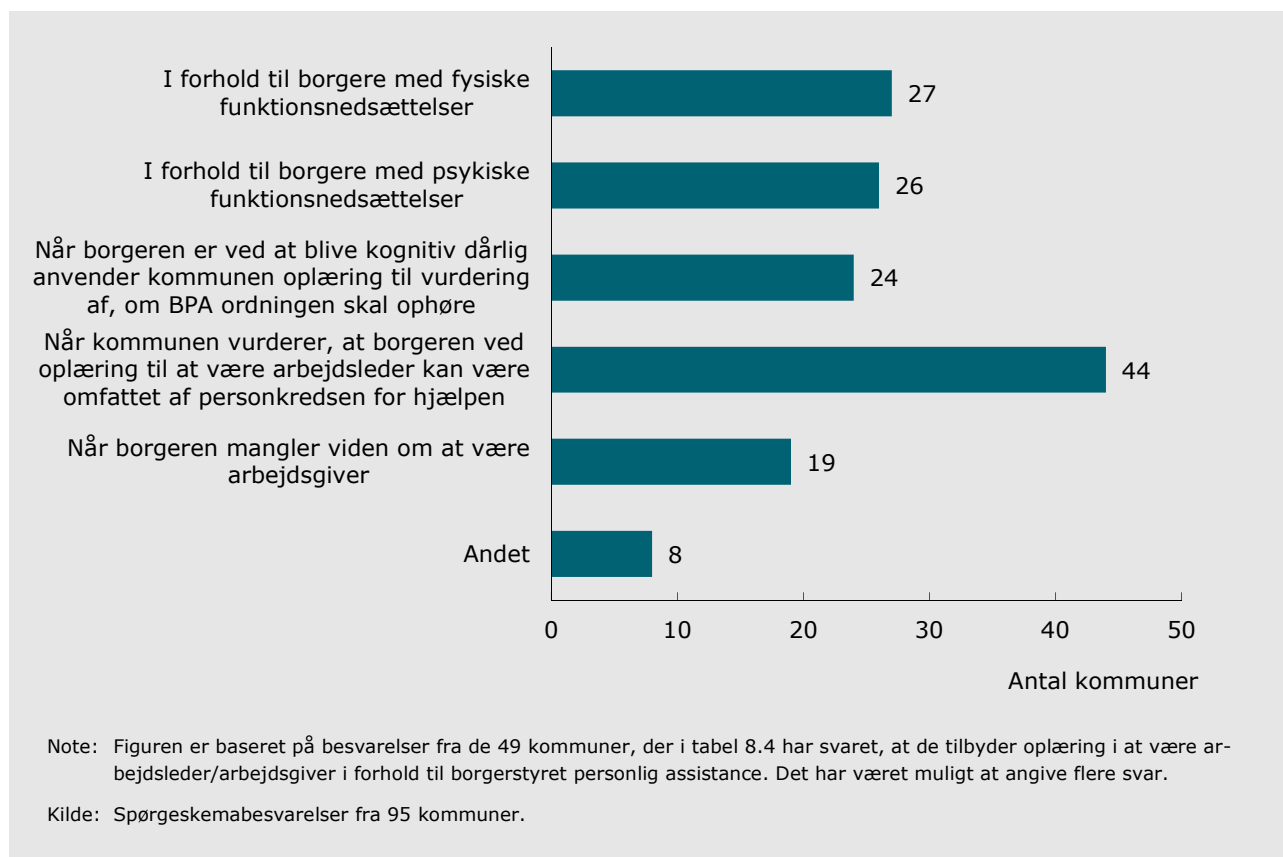
Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

HVORNÅR TILBYDER KOMMUNERNE OPLÆRING I FORHOLD TIL BPA?

Ud af de 49 kommuner, der i tabel 8.4 har angivet, at de i forhold til BPA anvender muligheden for oplæring i servicelovens § 85, svarer størstedelen (44 kommuner) jf. figur 8.2 på næste side, at de anvender muligheden, når kommunen vurderer, at borgeren ved oplæring i at være arbejdsleder kan være omfattet af personkredsen for hjælpen.

Otte af de 44 kommuner har svaret "Andet". Flere kommuner angiver, at de orienterer borgerne om, at denne kan overgive sit arbejdsgiveransvar til firmaer, private mv. En kommune tilbyder borgeren oplæring i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt det rent faktisk er hjælperen, - frem for borgeren - der varetager opgaven. En anden kommune har ikke oplevet, at det har været relevant at tilbyde oplæring. Samme kommune vil tilbyde oplæring, hvis den i et konkret tilfælde vurderer, at det vil være muligt for borgeren at opnå kompetence som arbejdsleder/arbejdsgiver.

FIGUR 8.2 I HVILKE TILFÆLDE TILBYDER KOMMUNEN OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSLEDER/ARBEJDSGIVER I FORHOLD TIL BPA-ORDNINGEN?



**30 AF 49
KOMMUNER
TILBYDER KUN
OPLÆRING I AT
VÆRE
ARBEJDSLEDER**

Vi har spurgt de 49 kommuner, om de alene bevilger oplæring i at være arbejdsleder i forhold til borgerstyret personlig assistance. Det gør sig gældende i 30 kommuner. 11 kommuner bevilger også oplæring i at være arbejdsleder. Ud af de otte kommuner, der har angivet "Andet", bemærker et par kommuner, at spørgsmålet ikke har været relevant, da de ikke har oplevet, at borgere søger om oplæring i at være arbejdsleder. En enkelt kommune angiver som grund, at de fleste borgere vælger en ekstern arbejdsleder, hvorfor oplæring i arbejdslederrollen endnu ikke er kommet på tale. En anden kommune angiver, at kommunen ikke bevilger oplæring i arbejdslederrollen, men at der i kommunen er et eksempel på, at enkelte er blevet introduceret til arbejdslederrollen i forbindelse med et højskoleophold. Se tabel 8.5.

TABEL 8.5 BEVILGER KOMMUNEN ALENE OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSLEDER I FORHOLD TIL BPA-ORDNINGEN?

	Antal
Ja	30
Nej, vi bevilger også oplæring i at være arbejdsgiver	11
Andet	8
I alt	49

Note: Tabellen er baseret på besvarelser fra de 49 kommuner, der i tabel 8.4 har svaret, at de tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgerstyret personlig assistance.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

HVORNÅR GIVER KOMMUNERNE AFSLAG PÅ OPLÆRING I FORHOLD TIL BPA-ORDNINGEN?

38 kommuner angiver, at de giver afslag på oplæring i forhold til BPA, når kommunen vurderer, at borgeren ikke vil kunne opnå arbejdslederkompetencerne. 13 kommuner angiver, at det gør sig gældende, når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer. Seks kommuner giver afslag, når de vurderer, at borgeren ønsker og gerne vil overtage arbejdsgiverrollen.

16 kommuner har angivet andre grunde til at give afslag. Heraf skriver flere, at de aldrig har givet afslag i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgerstyret personlig assistance. Et par andre kommuner nævner, at de ikke har modtaget ansøgninger fra borgere i en BPA-ordning, der ønsker oplæring i at være arbejdsleder. Flere kommuner angiver, at de giver afslag, hvis en neuropsykologisk udredning viser, at borgeren ikke kan opnå de kognitive kompetencer, det kræver at være arbejdsleder. Se tabel 8.6 på næste side.

TVIVL OM ROLLERNE

En kommune bemærker afslutningsvist, at der ofte er forvirring og tvivl både hos sagsbehandlere og borgere i forhold til både arbejdsgiver- og arbejdslederrollen trods det, at der eksisterer en udtømmende liste fra lovgivers side.

TABEL 8.6 I HVILKE TILFÆLDE GIVER KOMMUNEN AFSLAG PÅ OPLÆRING I AT VÆRE ARBEJDSLEDER/ARBEJDSGIVER I FORHOLD TIL BORGERSTYRET PERSONLIG ASSISTANCE?

	Antal
Når kommunen vurderer, at borgeren ikke vil kunne opnå kompetencerne	38
Når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer	13
Når kommunen vurderer, at borgeren ønsker og gerne vil overtage arbejdsgiverrollen	6
Andet	16

Note: Tabellen er baseret på besvarelser fra de 49 kommuner, der i tabel 8.4 har svaret, at de tilbyder oplæring i at være arbejdsleder/arbejdsgiver i forhold til borgerstyret personlig assistance. Det har været muligt at angive flere svar.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

ADMINISTRATIONS BIDRAG

Vi har spurgt kommunerne om, hvordan de udmåler administrationsbidraget.



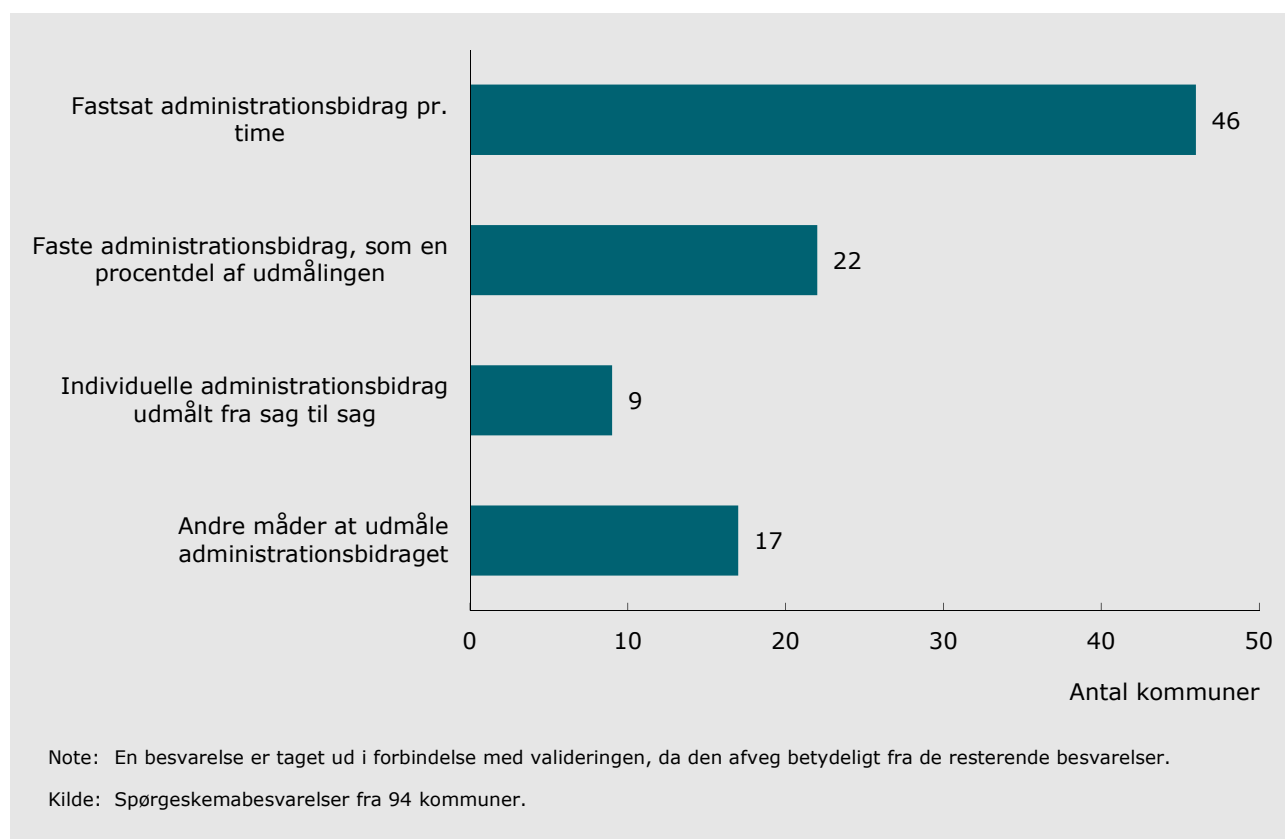
**KNAP HVER ANDEN KOMMUNE HAR ET FAST ADMINISTRATIONS-
BIDRAG PR. TIME**

ADMINISTRATIONS BIDRAG

Af punkt 53 i vejledning om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance fremgår, at kommunalbestyrelsen har pligt til at udmåle et administrationsbidrag, når arbejdsgiveransvaret overdrages til en forening eller privat virksomhed.

Knap halvdelen af kommunerne udmåler administrationsbidraget ud fra et fastsat administrationsbidrag pr. time. *Se figur 8.3.* En kommune angiver i de afsluttende bemærkninger, at administration af ordningerne er meget tung, og at der er behov for at lette kommunerne for noget administration.

FIGUR 8.3 HVORDAN UDMÅLER KOMMUNEN ADMINISTRATIONSBRIDRAGET?



Herunder uddyber vi besvarelserne i figur 8.3, da kommunerne også har angivet administrationsbidragets størrelse opgjort henholdsvis

1. pr. time
2. som en procentdel af udmålingen
3. fra sag til sag og
4. på andre måder (end de ovenfor nævnte).

1. Fastsat administrationsbidrag pr. time.

Vi har spurgt de 46 kommuner, der udmåler et fast administrationsbidrag pr. time om, hvor meget administrationsbidraget udgør i kroner. Heraf angiver 43 kommuner, at de har et fast administrationsbidrag pr. time. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at administrationsbidraget spænder fra 2,55 kr. til 17 kr. pr. time. Når vi ser på fordelingen, har flest kommuner (12) et administrationsbidrag, der ligger omkring fem kr. pr. time. En enkelt kommune angiver, at kommunen har et administrationsbidrag på 17 kr. pr. time. Samme kommune bemærker dog, at administrationsbidraget fremadrettet vil blive nedsat til fem kr. i timen. Se figur 8.4.

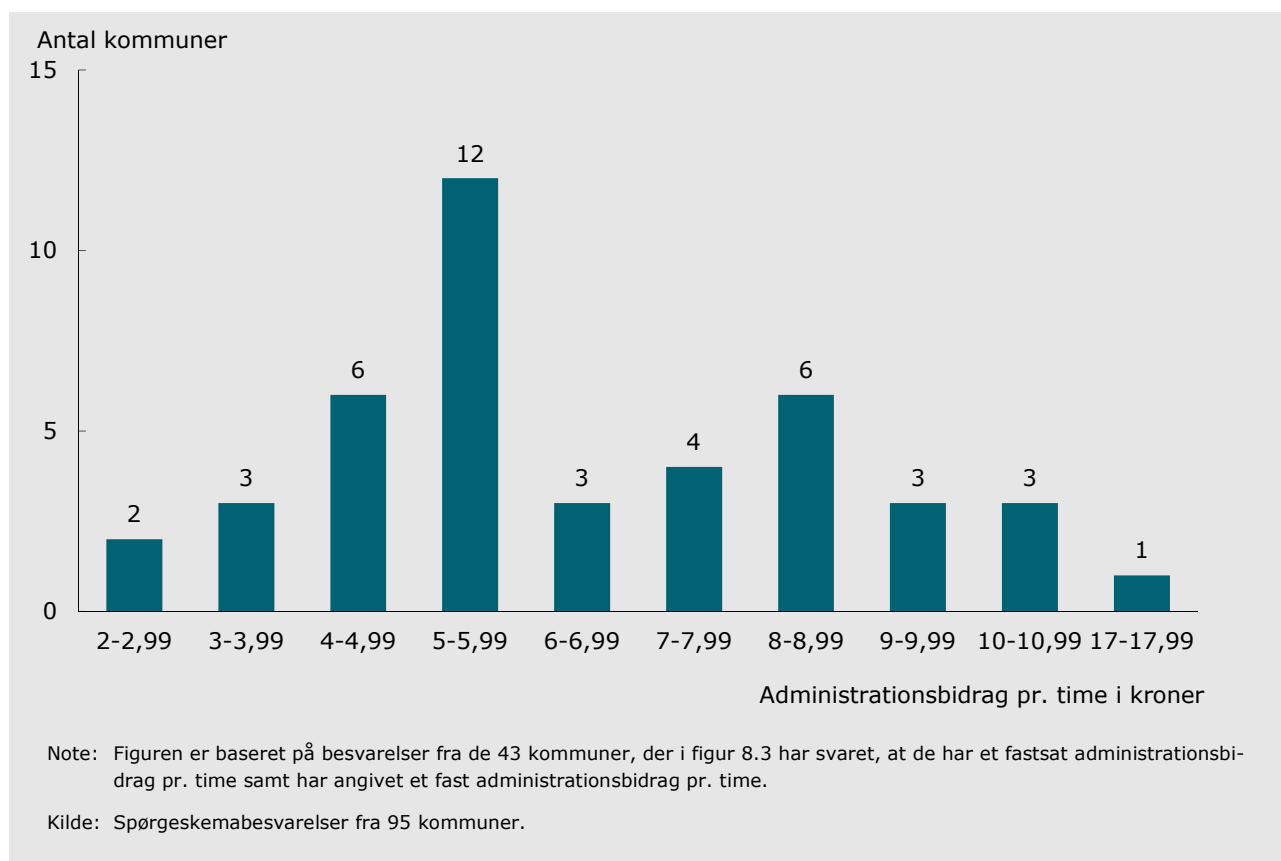
KOMMUNERNE REGULERER BI- DRAGET EFTER FORSKELLIGE FORHOLD

Flere af de 43 kommuner, der har angivet et fast administrationsbidrag pr. time, nævner, at administrationsbidraget bliver reguleret efter forskellige forhold. Heraf angiver nogle kommu-

ner, at administrationsbidraget varierer efter antal bevilgede timer og antal ansatte hjælpere i den enkelte ordning, samt efter hvor meget det kræver at oplære og rekruttere hjælpere fx ved opstart af en ny BPA-ordning. En kommune oplyser, at den i forbindelse med BPA-ordninger, hvor der er bevilget over 90 timer ugentligt, opererer med både et administrationsgebyr plus et beløb for hver fuldtidsansat hjælper. En anden kommune angiver, at hvis arbejdsgiveransvaret bliver overgivet til en forening, udmåler kommunen ikke administrationsbidraget pr. time. I stedet udmåler kommunen 2.030 kr. pr. hjælper pr. år.

Tre af de 46 kommuner skriver, at udmålingen afhænger af antallet af bevilgede timer i ordningen. De tre kommuner udmåler henholdsvis 12 kr. pr. time op til 37 bevilgede timer, 10 kr. pr. bevilget time mellem 38 og 100 timer og otte kr. pr. time ved 101 bevilgede timer og derover.²⁹

FIGUR 8.4 ANGIV HVOR MANGE KRONER ADMINISTRATIONSBIDRAGET TYPISK UDGØR PR. TIME



²⁹ Af besvarelserne fremgår ikke, hvilken periode de bevilgede timer vedrører, eksempelvis om det er timer pr. uge, måned eller år.

2. Faste administrationsbidrag som en procentdel af udmålingen

Som det fremgår af figur 8.3 ovenfor angiver 22 kommuner, at administrationsbidraget udgør en procentdel af udmålingen. 18 af de 22 kommuner har angivet kommunens procentdel af udmålingen. De angivne procenter spænder fra tre til syv procent af udmålingen. For mere end 2/3 af kommunerne udgør administrationsbidraget mellem fire og fem procent af udmålingen.³⁰ Se tabel 8.7.

TABEL 8.7 ANGIV HVOR MANGE PROCENT ADMINISTRATIONSBRIDRAGET UDGØR AF UDMÅLINGEN

Procent	Antal kommuner
3	2
4	6
4,5	1
5	6
6	0
7	3

Note: Tabellen er baseret på besvarelser fra 18 ud af de 22 kommuner, der i figur 8.3 har svaret, at de har et fast administrationsbidrag, der udgør en procentdel af udmålingen samt har angivet procentdelen. Fire kommuner har ikke angivet hvor mange procent, administrationsbidraget udgør af udmålingen.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelser fra 95 kommuner.

NI KOMMUNER UDMÅLER INDIVIDUELLE ADMINISTRATIONSBRIDRAG

3. Individuelle administrationsbidrag udmålt fra sag til sag

Vi har i spørgeskemaundersøgelsen bedt kommunerne om at angive størrelsen på deres aktuelle administrationsbidrag pr. sag i kroner.³¹ Af figur 8.3 ovenfor fremgår, at ni kommuner udmåler individuelle administrationsbidrag. To af disse kommuner angiver et gennemsnit beløb pr. sag månedligt på henholdsvis 2.435 kr. og 2.364 kr. En anden kommune oplyser, at administrationsbidraget varierer mellem 1.102 og 3.494 kr. pr. måned. To andre kommuner angiver et administrationsbidrag pr. år. Den ene af disse kommuner har angivet et beløb på 36.432 kr. for en 24 timers dækket BPA-ordning. Flere kommuner kan ikke oplyse et fast administrationsbidrag, da det afhænger af antallet af ansatte hjælpere i den enkelte ordning.

³⁰ De kommuner, der har angivet, hvor stor en procentdel administrationsbidraget udgør af udmålingen, har vi ikke bedt om at angive størrelsen på administrationsbidraget i spørgeskemaet.

³¹ Maj måned 2018.

**UDMÅLER I
FORHOLD TIL
ANTAL HJÆLPERE
I DEN ENKELTE
ORDNING**

Enkelte kommuner nævner, at de udregner administrationsbidraget på baggrund af KL's anbefalinger.

4. Udmåling af administrationsbidraget på andre måder

17 kommuner har i figur 8.3 ovenfor angivet, at de udmåler administrationsbidraget på andre måder (end gennemgået ovenfor).

Størstedelen af de 17 kommuner udmåler administrationsbidraget i forhold til antal hjælpere ansat i den enkelte ordning. Tre kommuner beskriver, at de udmåler administrationsbidraget pr. hjælper pr. år. Heraf angiver to kommuner, at de udmåler 1.643 kr. pr. hjælper pr. år, mens den tredje kommune angiver, at den udmåler 1.800 kr. i administrationsbidrag pr. hjælper pr. år. En anden kommune angiver bl.a., at den udmåler administrationsbidraget individuelt ud fra hvor mange hjælpere, der er ansat i den enkelte ordning. Herudover tillægger samme kommune 4,5 procent af udmålingen til dækning af de udgifter, der ligger ud over det individuelt beregnede administrationsbidrag. Enkelte kommuner skriver, at de har et fast administrationsbidrag enten pr. time eller pr. år, men at dette bliver reguleret efter antal hjælpere i den enkelte ordning. En kommune har eksempelvis et fast administrationsbidrag på 9,75 kr. pr time, som derefter reguleres efter antal hjælpere i den enkelte ordning. Samme kommune angiver, at administrationsbidraget udgør cirka 7.043 kr. pr. sag pr. måned for en 24 timers ordning.

**SAMARBEJDE
MELLEM
KOMMUNER PÅ
BPA-OMRÅDET**

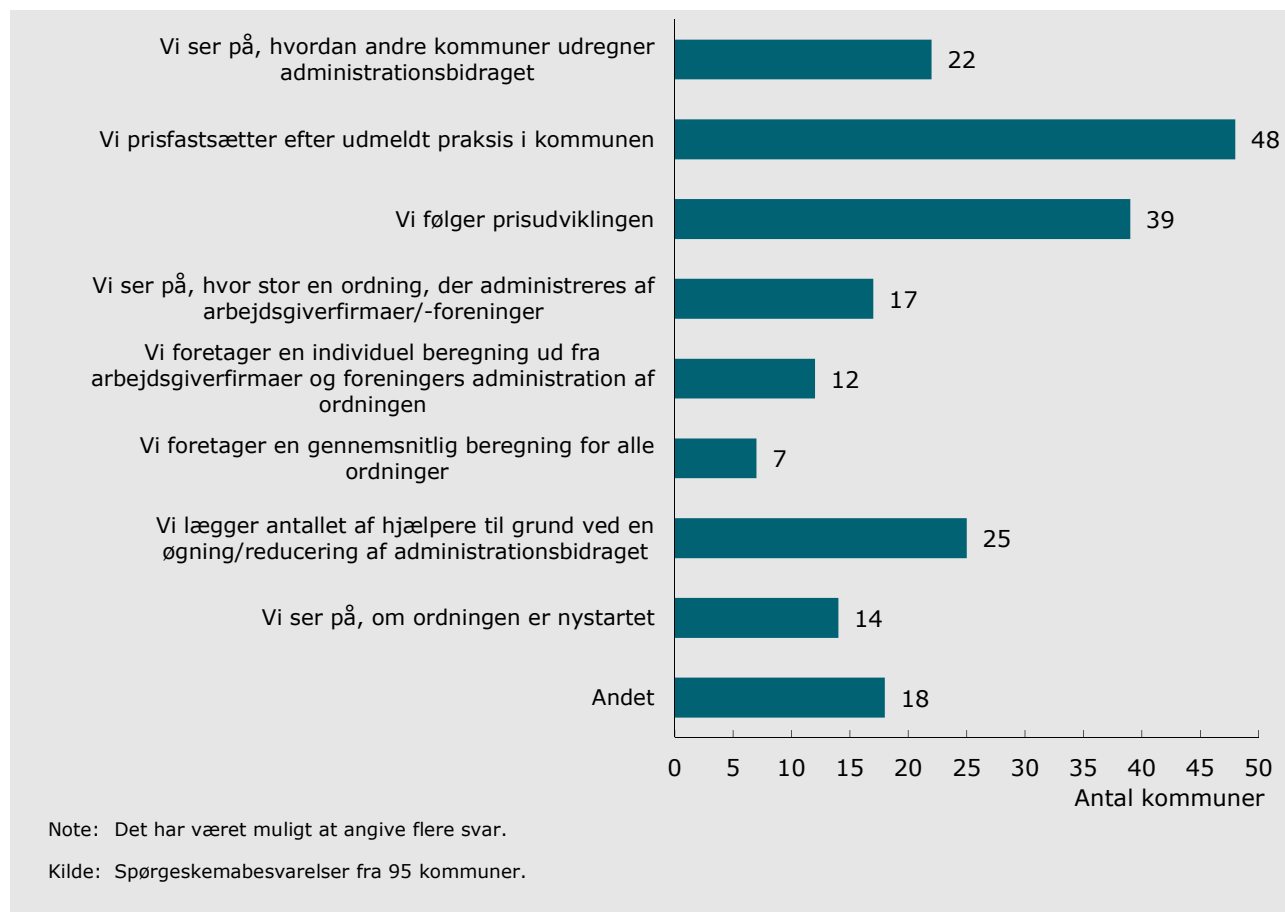
En kommune beskriver, at en række kommuner efter vejledning fra KL har indgået et samarbejde på BPA-området, hvor de samarbejdende kommuner har fastsat en norm om, at 5,4 hjælpere udløser et administrationsgebyr på 46 timer. Det medfører, at administrationsbidraget typisk ligger på omkring 43.000 kr. pr. år for en fuldtidsordning.

Vi har spurgt kommunerne om hvilke elementer, de lægger vægt på ved henholdsvis reducere eller øgning af administrationsbidragets størrelse.

**DEN UDMELDTE
PRAKSIS ER
AFGØRENDE**

Omkring halvdelen af de 95 kommuner angiver, at de prisfastsætter administrationsbidraget efter udmeldt praksis i kommunen. 39 ud af de 95 kommuner angiver, at de følger prisudviklingen. 18 kommuner angiver "Andet". Her beskriver flere kommuner, at de lægger vægt på antallet af medarbejdere og antal bevilgede timer i den enkelte ordning. En enkelt kommune nævner, at den i enkelte tilfælde har øget administrationsbidraget på baggrund af en vurdering af, at borgeren har brug for ekstra støtte til nogle specifikke opgaver. Supplerende nævner flere kommuner, at de følger KL's anbefalinger på området. Se figur 8.5.

FIGUR 8.5 HVILKE ELEMENTER LÆGGER KOMMUNEN VÆGT PÅ VED REDUCERING/ØGNING AF ADMINISTRATIONSBI DRAGET?



INGEN ÆNDRINGER I 53 KOMMUNER

Vi har spurgt kommunerne, om der er sket ændringer i administrationsbidragets størrelse inden for de seneste fem år. Lidt over halvdelen (53 kommuner) angiver, at der ikke er sket ændringer i administrationsbidraget i perioden, mens 42 kommuner angiver, at der er sket ændringer. Se tabel 8.8.

TABEL 8.8 ER DER SKET ÆNDRINGER I ADMINISTRATIONSBI DRAGETS STØRRELSE INDEN FOR DE SENESTE FEM ÅR?

	Antal
Ja	42
Nej	53
I alt	95

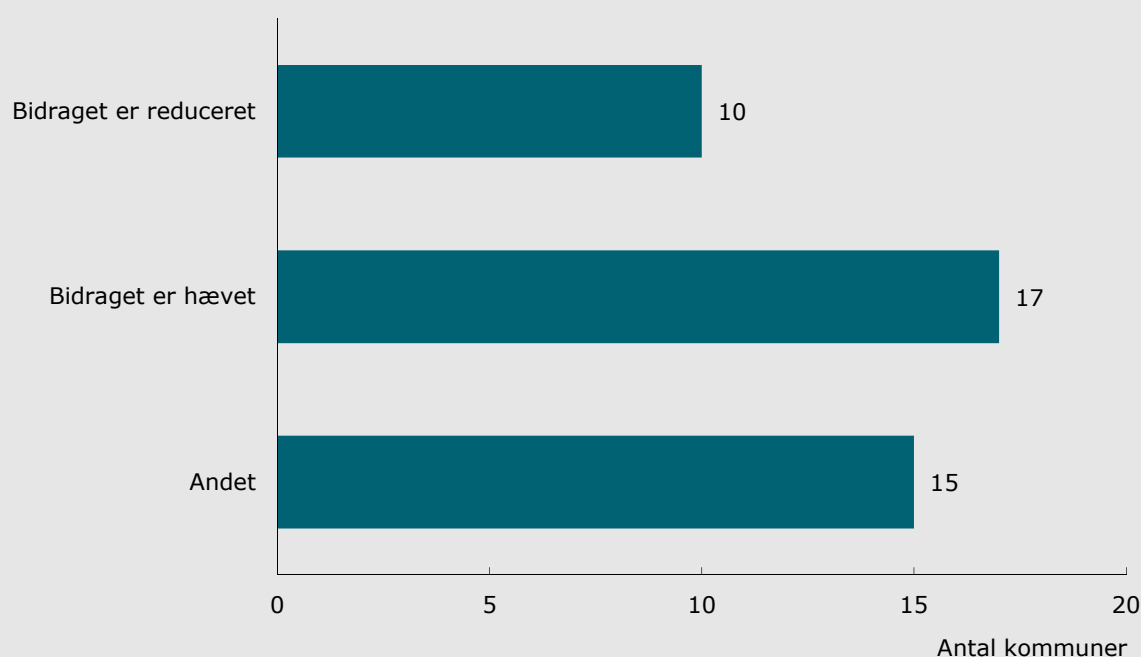
Note: Vi har skullet undersøge, om der er sket ændringer i administrationsbidragets størrelse inden for de seneste år. Dette har vi valgt at definere som værende en femårig periode.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

**10 KOMMUNER
HAR REDUCERET
ADMINISTRATI-
ONSBIDRAGET,
MENS 17 KOMMU-
NER HAR HÆVET
DET**

10 af de 42 kommuner, der har ændret administrationsbidraget angiver, at det er reduceret i perioden, mens 17 kommuner angiver, at det er hævet. 15 kommuner har angivet "Andet". Heraf bemærker flere kommuner, at ændringen følger prisfremskrivningen. En kommune oplyser, at den har opdateret sin kvalitetsstandard for servicelovens § 96 og på den baggrund har foretaget nogle småjusteringer af administrationsbidraget. Se figur 8.6.

FIGUR 8.6 HVILKEN ÆNDRING ER DER SKET MED ADMINISTRATIONSBIDRAGET?



Note: Figuren er baseret på besvarelser fra de 42 kommuner, der i tabel 8.8 har svaret, at der er sket en ændring i administrationsbidragets størrelse inden for de seneste fem år.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

DÆKNING AF LEDSAGELSE OG OVERVÅGNING

**DÆKNING AF
LEDSAGELSE OG
OVERVÅGNING**

Vi har spurgt kommunerne om deres praksis for at dække behovet for ledsagelse i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter § 95 i serviceloven.



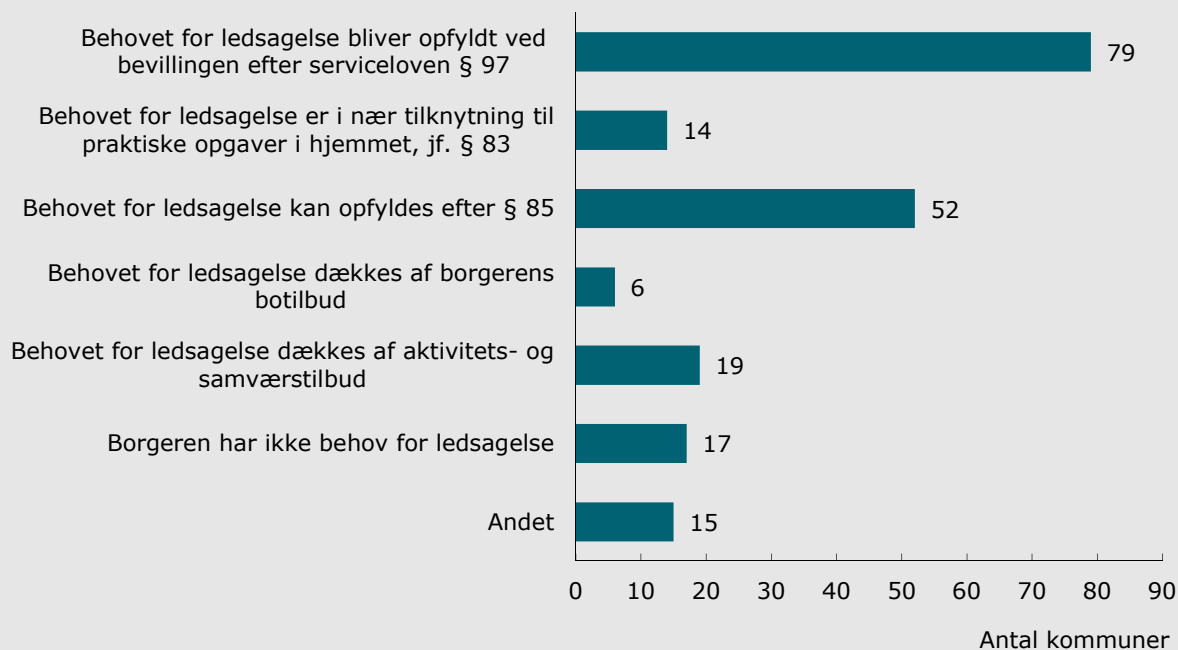
**79 KOMMUNER
DÆKKER
LEDSAGSAGELSE
EFTER § 97 I
SERVICELOVEN**

Dækning af ledsagelse og overvågning

Hvis en borger får hjælp efter servicelovens § 95, kan der ikke bevilges ledsagelse eller overvågning efter denne bestemmelse. Ledsagelse skal vurderes efter servicelovens § 97, evt. § 85. Der er ikke hjemmel i serviceloven til at udmåle hjælp til overvågning med undtagelse af § 96, hvor det direkte fremgår, at der kan ydes hjælp til overvågning.

79 kommuner angiver, at behovet for ledsagelse bliver opfyldt efter servicelovens § 97. 52 kommuner dækker behovet for ledsagelse efter § 85 i serviceloven. 15 kommuner har angivet "Andet". Heraf bemærker flere kommuner, at de enten ikke har, - eller kun har meget få borgere - hvor det er relevant at bevilge ledsagelse. Enkelte andre kommuner hjælper borgeren med at finde frivillige organisationer, der tilbyder ledsagelse eller besøgsvenner. En kommune bemærker, at den i enkelte tilfælde har bevilget tilskud til aflastning efter servicelovens § 84 fx, når en ægtefælle står for ledsagelse i svømmehallen. En anden kommune angiver, at den bevilger ledsagelse efter servicelovens § 85, når der er tale om ikke selvvalgte aktiviteter som læge- eller hospitalsbesøg, hvis borgeren fx er kognitivt udfordret og derfor har behov for ledsagelse med socialpædagogisk indhold for at sikre korrekt behandling. Se figur 8.7.

FIGUR 8.7 HVAD ER KOMMUNENS PRAKSIS FOR AT DÆKKE BEHOVET FOR LEDSAGELSE I DE SAGER, HVOR DER ER TILDELT HJÆLP EFTER SERVICELOVENS § 95?



Note: Det har været muligt at angive flere svar. Paragrafferne henviser til serviceloven.

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 95 kommuner.

KNAP HVER TREDJE KOMMUNE DÆKKER IKKE BEHOVET FOR OVERVÅGNING

Afslutningsvis har vi spurgt kommunerne om, hvad deres praksis er for at dække behovet for overvågning i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95. Spørgsmålet er kun relevant i forhold til de sager, hvor overvågning ikke kan dækkes efter sundhedslovgivningen.

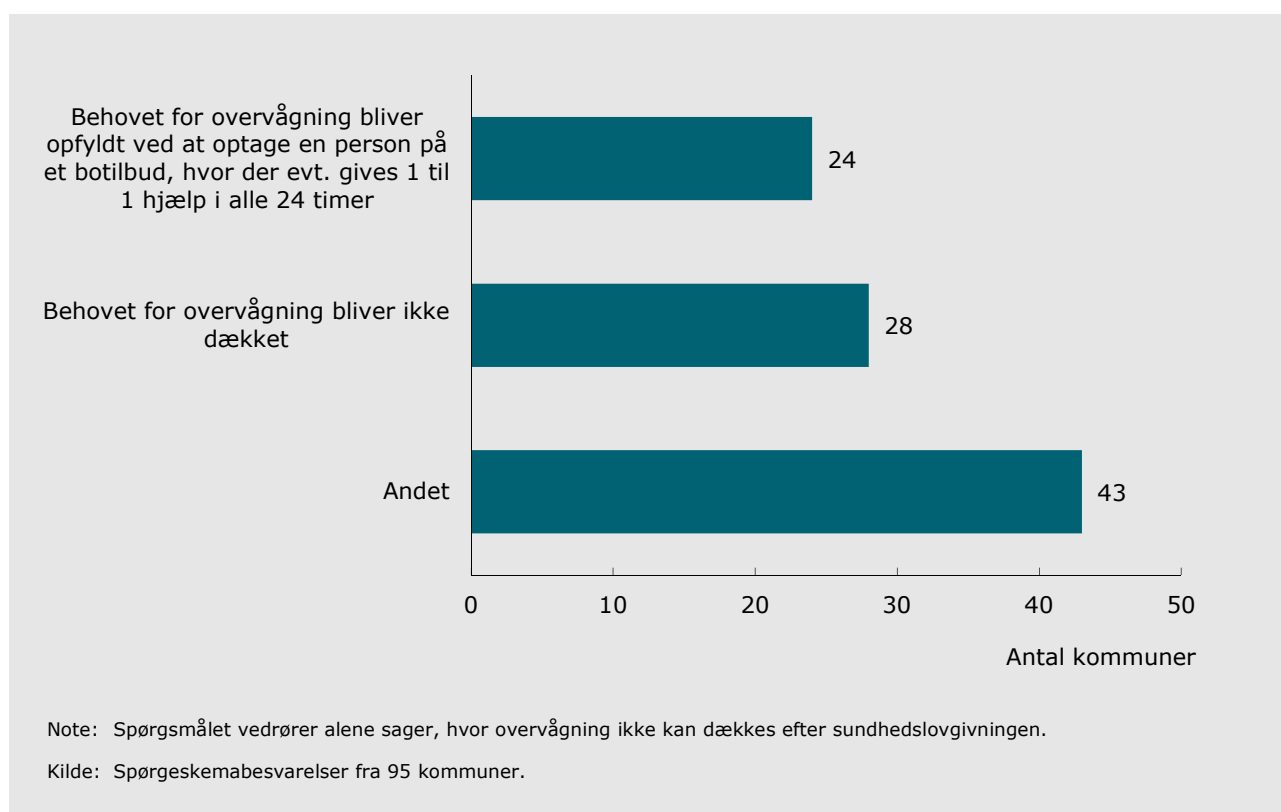
28 kommuner svarer, at behovet for overvågning ikke bliver dækket, mens 24 kommuner oplyser, at de dækker behovet for overvågning ved at optage borgeren på et botilbud, hvor der evt. gives en til en hjælp i alle døgnets timer.

43 kommuner angiver, at de har en anden praksis. 10 kommuner angiver, at de enten ikke har nogen eller har meget få borgere i målgruppen for overvågning.

Flere kommuner beskriver, at de, i forhold til borgere der ønsker at forblive i eget hjem, ikke tilbyder overvågning. I stedet tilbyder de borgeren botilbud med overvågning, hvis borgerens støttebehov er til det. Kommunerne beskriver, at hvis borgeren takker nej til tilbuddet om botilbud, forbliver borgeren i eget hjem uden overvågning, med den støtte der er lovhjemmel til. Et par kommuner angiver, at pårørende i disse tilfælde ofte påtager sig overvågningsopgaven ulønnet. Et par andre kom-

muner angiver, at de ud over at tilbyde ophold i botilbud tilbyder plejebolig til borgere med behov for overvågning. To kommuner angiver, at de tilbyder 24 timers dækning efter § 95, stk. 3 i serviceloven. En anden kommune beskriver, at det beror på en konkret vurdering, hvorvidt kommunen tilbyder borgere med behov for overvågning et botilbud, om behovet er udækket eller, om kommunen eksempelvis kan tilbyde socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85. Enkelte kommuner bevilger enten hjælp i hjemmet jf. servicelovens § 83, afløsning og aflastning jf. servicelovens § 84 og rådighedstimer til borgere med behov for overvågning. Supplerende beskriver en kommune, at den har en praksis om at tilbyde råd og vejledning om eventuel flytning til anden boform til borgere med behov for overvågning i tilfælde af, at borgeren ikke er i målgruppen for § 96 i serviceloven (BPA). Se figur 8.8.

FIGUR 8.8 HVAD ER KOMMUNENS PRAKSIS FOR AT DÆKKE BEHOVET FOR OVERVÅGNING I DE SAGER, HVOR DER ER TILDELT HJÆLP EFTER SERVICELOVEN § 95?



Bilag 5/5

Dokument Titel:	Bilag til praksisundersøgelse om kontant tilskud og BPA
Dagsordens titel:	Praksisundersøgelse af kontant tilskud og BPA
Dagsordenspunkt nr	1.3

Februar 2019

Undersøgelse af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assi- stance Bilag



Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-366-5

Indholdsfortegnelse

BILAG 1	METODE	4
BILAG 2	KOMMUNEFORDELTE TAL	9
BILAG 3	REGLERNE FOR KONTANT TILSKUD OG BPA-ORDNINGEN	13
BILAG 4	PRINCIPAFGØRELSE – SERVICELOVENS §§ 95 OG 96	18
BILAG 5	INDKALDESESBREVE	27
BILAG 6	ANALYSESKEMA	35
BILAG 7	SPØRGESKEMA TIL KOMMUNERNE	51

BILAG 1

Metode

I dette bilag beskriver vi det metodiske grundlag for både den juridiske sagsgennemgang og spørgeskemaundersøgelsen.

Deltagende kommuner, sager og høring

De 13 kommunerne, hvis sager indgår i praksisundersøgelsen, er:

Aalborg Kommune	Jammerbugt Kommune
Aarhus Kommune	Kalundborg Kommune
Frederiksberg Kommune	Lejre Kommune
Furesø Kommune	Nordfyns Kommune
Gladsaxe Kommune	Randers Kommune
Haderslev Kommune	Silkeborg Kommune
Hedensted Kommune	

KRITERIER FOR UDVÆLGELSE

Vi har udvalgt kommunerne ud fra følgende kriterier:

- *At kommunerne har haft egnede sager.* Her har vi gjort brug af ankestatistikken fra 2017 til at give indblik i, hvilke kommuner der har klagesager på § 95, stk. 3 og § 96, stk. 1 i serviceloven.¹
- *Kommunens størrelse.* Dette kriterium er valgt for at få afdækket praksis i sagsbehandlingen uanset kommunens størrelse. Der indgår sager fra både store og små kommuner i undersøgelsen.
- *Geografisk spredning.* Dette kriterium er valgt for at få afdækket praksis i sagsbehandlingen uanset kommunens geografiske placering.

Et overordnet kriterium er desuden, at sager, der indgår i praksisundersøgelsen, ikke må være påklagede til Ankestyrelsen.

FORDELING AF SAGER PÅ DE TO BESTEMMELSER

Kriterier for de sager der indgår i praksisundersøgelsen

Vi har indkaldt seks sager fra hver kommune, der fordeler sig sådan på de to bestemmelser:²

- tre sager om kontant tilskud (servicelovens § 95, stk. 3, jf. stk. 2).
- tre sager om borgerstyret personlig assistance (servicelovens § 96, stk. 1)

¹ Vi er opmærksomme på, at antallet af klagesager ikke giver et billede af, hvor mange sager den enkelte kommune har i alt inden for den enkelte bestemmelse

² De udsendte indkaldelsesbreve til kommunerne fremgår af bilag 4.

SAGSKRITERIER

For hver af ovenstående bestemmelser har vi bedt kommunerne indsende

- en sag hvor der er givet afslag/nedsættelse eller frataelse af hjælp, hvor sagen ikke er indklaget til Ankestyrelsen.
- to bevillingssager

Hvis kommunen ikke har kunnet leve op til disse kriterier, har vi bedt den om at 'fylde op' til seks sager med de typer af sager, der levede op til kriterierne, som kommunen kunne mønstre.

VI HAR BEDT OM ALLE RELEVANTE SAGSAKTER

Indhentning af sagsakter

Oprindelig bad vi i marts måned 2018 ti kommuner om at indsende sager til brug for praksisundersøgelsen. Kommunerne blev ved indkaldelsen af sager bedt om at indsende samtlige relevante sagsakter. På baggrund af klagesagsbehandlingen havde vi en formodning om, at det ville være svært for kommunerne at indsende tilstrækkelig med relevante sager til brug for undersøgelsen, der ikke var påklagede til Ankestyrelsen. Da vi i foråret samme år kunne konstatere, at vores formodning holdt stik, udvalgte vi på baggrund af ovenstående kriterier yderligere tre kommuner til at indgå i undersøgelsen for, at der kunne indgå 50 sager i den juridiske sagsgennemgang.

SCREENING AF AKTER

Vi har screenet de modtagne sager efter modtagelsen. Screenings formål var dels at sikre, at sagerne opfyldte de valgte kriterier og dels at sikre, at der ikke manglede sagsakter. I forlængelse heraf har der været tilfælde, hvor afgørelsen gav indtryk af, at der forelå yderligere relevante akter, som er indgået i kommunens vurdering af sagen, men som kommunen ikke havde sendt ind til Ankestyrelsen til brug for praksisundersøgelsen. Dette gjorde vi ud fra en hensigt om, at undersøgelsen herved giver et mere kvalificeret billede af de afgørelser i kommunerne, som efter sagsgennemgangen er vurderet ikke at leve op til regler og praksis.

INDHENTNING AF SUPPLERENDE AKTER

I de tilfælde, hvor screeningen gav en formodning om, at der var oplysninger i sagen, der ikke var sendt ind til Ankestyrelsen til brug for praksisundersøgelsen, har vi kontaktet de pågældende kommuner og bedt dem sende de relevante sagsakter til os. Eksempelvis var der tale om sager, hvor der i afgørelsen var henvist til konkrete sagsakter (eksempelvis en udtalelse fra en læge eller statusattest), men hvor kommunen ikke havde indsendt disse sagsakter til os.

LISTE OVER RELEVANTE BILAG

Efter den indledende screening sendte vi et supplerende bilag (fremgår af bilag 4) til kommunerne. Bilaget udgør en liste

SKÆRINGSDATO FOR SUPPLERNEDE AKTER

over hvilke akter, det kunne være nødvendigt for kommunerne at indsende til brug for praksisundersøgelsen.

Vi har slutteligt 8. maj 2018 sendt et brev til de 13 deltagende kommuner, hvor vi på baggrund af screeningen af de på daværende tidspunkt indkomne sager forlængede fristen for at indsende supplerende akter til 18. maj 2018. Samtidig gjorde vi kommunerne opmærksomme på, at det kun var de akter, der var modtaget i Ankestyrelsen 18. maj 2018, der ville indgå i vurderingen af sagerne.

FIRE INDSENDTE SAGER UDTAGET

Indsendte sager udtaget af undersøgelsen

Den 18. maj 2018 havde vi i alt modtaget 54 sager til brug for praksisundersøgelsen fra de 13 kommuner. Heraf har vi ladet fire sager udgå med følgende begrundelser: I en sag lå afgørelsen flere år uden for måleperioden. I en anden sag var der truffet afgørelse om bevilling af to hjælpere, hvilket ligger uden for praksisundersøgelsens fokus. Vi udtog en tredje sag, fordi den ikke levede op til undersøgelsens kriterier. En fjerde sag blev udtaget, da kommunen ikke havde indsendt akter med relevans for sagsgennemgangen, men derimod mange akter om regnskab. Regnskaber indgår ikke som en del af sagsgennemgangen.

HØRING OVER ANALYSESKEMAER OG PRAKSIS- UNDERSØGELSEN

Høring af kommunerne

De 13 kommuner har i efteråret 2018 fået Ankestyrelsens udfyldte analyseskemaer om de konkrete sager og udkast til praksisundersøgelsen i faktuel skriftlig høring i en periode på to uger. Formålet med høringen er både, at give kommunerne mulighed for at gøre brug af den læring, der er i Ankestyrelsens analyseskemaer, og at kommunerne får lejlighed til at gøre indsigelser imod eventuelle fejl i både analyseskemaer og i praksisundersøgelsen.

Analyseskema

Af bilag 6 fremgår det analyseskema, vi har anvendt i forbindelse med den juridiske sagsgennemgang af de 50 sager.

SAMME VURDE- RING SOM VED KLAGESAGS- BEHANDLING

Vurderingsgrundlag

Ankestyrelsen har vurderet sagen, som den ville være blevet vurderet, hvis der havde været tale om en klagesag. Vi tager forbehold for, at sagen kun bliver vurderet ud fra de akter, kommunen har sendt til Ankestyrelsen.

AKTER I EN TO- ÅRIG PERIODE

Vi har i forbindelse med sagsindkaldelsen valgt at gå to år tilbage fra tidspunktet for kommunens sidste afgørelse i sagen inden for perioden 1. marts 2016 - 1. marts 2018. Formålet er at vurdere, hvilken hjælp kommunen har ydet, og om borgeren har fået den rette hjælp i relativt aktuelle sager. I praksisundersøgelsen er der taget udgangspunkt i den seneste truffede

CENTRALT I VURDERINGEN

afgørelse, som kommunen har indsendt inden for den valgte måleperiode.

Vi har undersøgt, om kommunens oplysningsgrundlag har været tilstrækkelig til at træffe afgørelsen om kontant tilskud eller BPA. Afgørende er, om kommunen enten ved nedsættelse/afslag/ophør eller tilkendelse/fortsat bevilling eller øgning af bevillingen er opmærksom på betingelserne for at få bevilget en kontant tilskudsordning eller en BPA-ordning, herunder personkreds og udmålte timer for hjælp på 20 timer eller mere samt formålet med ordningen.

Vi har også undersøgt, om kommunen har fulgt den gældende lovgivning og praksis på området, herunder vejledt og rådgivet borgerne i overensstemmelse med dette.

HAR KOMMUNERE TAGET HENSYN TIL FORMÅLET?

I vurderingsgrundlaget har vi lagt vægt på, om kommunernes vejledning og rådgivning overfor borgerne har taget hensyn til formålet med ordningerne i sagerne om kontant tilskud og BPA. Vi har også lagt vægt på, om kommunerne i deres vejledning og rådgivning af borgerne har fulgt Ankestyrelsens praksis og henvist til de relevante principafgørelser.

FLEKSIBILITET

Vi har haft fokus på, om kommunerne i deres vurdering har været opmærksomme på den fleksibilitet, som kommunerne skal tage højde for i begge ordninger. Vi har også haft fokus på, om kommunerne har været opmærksomme på de forskelle, der er i de to ordninger, både ved vurdering af personkreds og udmåling af hjælpen.

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Som et supplement til sagsgennemgangen baserer undersøgelsen sig på en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse i kommunerne.

I spørgeskemaet belyser vi følgende tre temaer omkring kommunernes praksis i forbindelse med sagsbehandlingen af servicelovens §§ 95, stk. 3 og 96, stk. 1, som vi ikke kan belyse i en sagsgennemgang:

TEMAER I SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN:

1. Oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder jf. servicelovens § 85 før kommunen frakender støtten eller før kommunen giver afslag.
2. Administrationsbidrag, herunder fastsættelse og beregning af bidraget.
3. Kommunernes praksis for at dække ledsagelse og overvågning, der ikke kan dækkes efter servicelovens § 95, stk. 3.

SPØRGESKEMA UDSENDT TIL KOMMUNERNE

Udsendelse, rykkerprocedure og validering

Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til samtlige kommuner 1. maj 2018 med frist for besvarelse 15. maj 2018. Forinden havde spørgeskemaundersøgelsen været sendt i test i en kommune (pilotundersøgelse), og enkelte spørgsmål var blevet tilrettet på baggrund af kommunens input. KL har bistået med at orientere kommunerne om udsendelsen af spørgeskemaundersøgelsen via KL's kommunedialogportal om borgerstyret personlig assistance.

SVAR FRA 95 KOMMUNER

8. maj 2018 sendte vi en påmindelsesmail til de kommuner, der ikke havde påbegyndt besvarelsen af spørgeskemaundersøgelsen. 15. maj 2018 havde 76 kommuner besvaret spørgeskemaundersøgelsen. Vi sendte herefter en rykker til de 22 kommuner, der ikke eller kun delvist havde besvaret spørgeskemaundersøgelsen. 31. maj 2018 lukkede vi spørgeskemaundersøgelsen. 95 kommuner har besvaret spørgeskemaundersøgelsen, og besvarelsesprocenten er dermed 97.

SVARPROCENT PÅ 97

Da spørgeskemaundersøgelsen har været konstrueret sådan, at alle kommuner skulle svare på alle spørgsmål, har vi ikke haft behov for at lade enkelte besvarelser udgå.

Vi har gennemgået besvarelserne, og i få tilfælde, hvor kommunerne har angivet, at de har samarbejde med andre kommuner, har vi flyttet den samarbejdende kommunes besvarelse, så de har afspejlet dette.

I enkelte tilfælde, hvor kommunerne har krydset af i "Andet", men hvor vi kan se af bemærkningerne, at kommunen i stedet burde have benyttet en anden svarkategori, har vi flyttet de pågældende besvarelser, hvor dette gjorde sig gældende.

BILAG 2

Kommunefordelte tal

TABEL 1.1 AFGØRELSENS RESULTAT FORDELT PÅ KOMMUNER

	§ 95, stk. 3: Ja, afgørelsen ville blive stadfæstet, hvis det havde været en klagesag	§ 95, stk. 3: Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag	§ 96, stk. 1: Ja, afgørelsen ville blive stadfæstet, hvis det havde været en klagesag	§ 96, stk. 1: Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag
Ålborg	2	1	1	1
Aarhus	-	-	3	-
Frederiksberg	-	1	3	-
Furesø	-	-	4	-
Gladsaxe	1	-	5	-
Haderslev	-	2	3	1
Hedensted	-	-	2	-
Jammerbugt	1	2	2	1
Kalundborg	-	1	1	1
Lejre	1	-	1	-
Nordfyns	-	-	2	-
Randers	-	1	2	-
Silkeborg	-	1	3	-
I alt	5	9	32	4

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 50 sager.

TABEL 1.2 I HVILKET OMFANG ER SAGEN OPLYST?

	§ 95, stk. 3: Der mangler ingen væsentlige oplysninger	§ 95, stk. 3: Afgørende oplysninger mangler	§ 96, stk. 1: Der mangler ingen væsentlige oplysninger	§ 96, stk. 1: Afgørende oplysninger mangler
Aalborg	1	2	1	1
Aarhus	-	-	3	-
Frederiksberg	-	1	3	-
Furesø	-	-	4	-
Gladsaxe	1	-	5	-
Haderslev	-	-	3	1
Hedensted	-	-	2	-
Jammerbugt	1	2	2	1
Kalundborg	-	1	1	-
Lejre	1	-	1	1
Nordfyns	-	2	2	-
Randers	-	1	2	-
Silkeborg	-	1	3	-
I alt	4	10	32	4

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 50 sager.

Andre centrale opgørelser

TABEL 1.3 HVAD DREJER SAGEN SIG OM (KONTANT TILSKUD)?

Samt hvilken hjælp finder kommunen kan dække borgerens behov for hjælp?

	Personlig hjælp og pleje	Afløsning og af- lastning	Social- pædagogisk bistand	Ledsa- gelse	Beskyttet be- skæftigelse eller aktivi- tets- og sam- værstilbud	Midler- tidigt botil- bud	Hjælpe- midler
Tilkendelse af kontant tilskud	3	2	1	1	1	0	1
Øgning af timer i ord- ningen	3	2	1	0	2	0	3
Afslag på kontant til- skuds- ordning i forbindelse med udmå- ling af hjælpen	2	1	1	0	0	1	0
Fortsat ret til kontant tilskud	6	4	1	2	3	1	4
I alt	14	9	4	3	6	2	8

Note: Tabellen vedrører 14 sager om kontant tilskud, jf. servicelovens § 95, stk. 3. Der har været mulighed for at afgive flere svar om den enkelte sag.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 50 sager.

TABEL 1.4 HVAD DREJER SAGEN SIG OM (SERVICELOVEN § 96, STK.1)?
OG HVILKEN HJÆLP FINDER KOMMUNEN KAN DÆKKE BORGERENS BEHOV FOR HJÆLP?

	Personlig hjælp og pleje	Afløsning og af- lastning	Social- pædagogisk bistand	Led- sagelse	Beskyttet be- skæftigelse el- ler aktivitets- og samværstil- bud	Hjælpe- midler
Tilkendelse af BPA-ordningen	9	2	0	8	1	9
Øgning af timer i ordningen	9	1	0	8	0	8
Afslag på BPA-ordningen (opfylder ikke betingelserne)	3	0	2	3	0	4
Afslag på BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder	2	0	1	2	0	1
Nedsættelse af BPA-ordningen	2	0	0	1	0	1
Ophør af BPA-ordningen (opfylder ikke betingelserne)	1	1	1	1	0	1
Ophør af BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder	1	0	1	1	0	1
Fortsat ret til BPA	8	1	1	8	0	7
I alt	35	5	6	32	1	32

Note: Tabellen vedrører 36 sager om borgerstyret personlig assistance, jf. servicelovens § 96, stk. 1. Der har været mulighed for at afgive flere svar om den enkelte sag.

Kilde: Ankestyrelsens gennemgang af 50 sager.

BILAG 3

Reglerne for kontant tilskud og BPA-ordningen

I dette bilag indgår de bestemmelser, der vedrører kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance (BPA) og henviser til de regler, som er relevante ved vurdering af retten til at være omfattet af de to ordninger.

Vi henviser til de relevante bekendtgørelser og vejledninger.

KUN HENVISNING TIL DE REGLER, HVOR VI HAR KOMPETENCE

Vi afgrænser os fra at henvise til regler, som Ankestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelser om, fx sundhedslovgivningen.

Reglerne om kontant tilskud og BPA fremgår af [lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018](#).

KONTANT TILSKUD

Hvor det er en nærtstående, som er tilskudsmodtageren, er servicelovens § 95, stk. 3 hjemmel til at tildele kontant tilskud til borgere, som ikke kan være arbejdsledere, men som har behov for en særlig ordning. Betingelserne for ordningen fremgår i øvrigt af samme lovs § 95, stk. 1, 2 og 4.

§

SERVICELOVENS § 95, STK. 1-4

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende. Den nærtstående kan, medmindre vedkommende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 4, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Deles pasningsopgaven af flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtagere, gælder 2. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

BPA-ORDNINGEN

Hjemmel til at tildele BPA til borgere, som kan være arbejdsledere, og som har et omfattende hjælpebehov, der ikke kan dækkes gennem øvrige bestemmelser i den sociale lovgivning, er servicelovens § 96, stk. 1.



SERVICELLOVENS § 96, STK. 1 OG 2

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

BESTEMMELSER RELEVANTE FOR KONTANT TILSKUD

RELEVANTE BESTEMMELSER TIL VURDERING AF KONTANT TILSKUD

Målgruppen for kontant tilskud er personer med behov for hjælp efter servicelovens §§ 83 og 84.

§

PERSONLIG OG PRAKTISK HJÆLP I HJEMMET

§ 83. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) madservice.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

§

AFLØSNING OG AFLASTNING

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Herudover henviser vi til bestemmelser om ret til bistands- og plejetillæg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1209 af 17. november 2017 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 16, stk. 1 og 2.

RELEVANTE FORARBEJDER, BEKENDTGØRELSE OG VEJLEDNINGER

Her følger en oversigt over de for praksisundersøgelsen relevante forarbejder, bekendtgørelser og vejledninger:

[Lovforarbejder til begge ordninger](#)

I forhold til personkredsen: [1996/1 LSF 229](#)

I forhold til arbejdsgiver/arbejdsleder: [2007/2 LSF 154](#)

Bekendtgørelser til begge ordninger

Bekendtgørelse nr. 1246 af 13. november 2017 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven

Vejledninger til begge ordninger

Vejledning nr. 10325 af 12. december 2017 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

BILAG 4

Principafgørelser – servicelovens §§ 95 og 96

Personkreds

Principafgørelse 18-18

Borgerens hjælpebehov

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte og fleksibilitet i levering af hjælpen, som er nødvendig for at leve så normalt et liv som muligt.

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, hvis borgerens øvrige behov kan dækkes på en fleksibel måde efter andre bestemmelser. Dog kan en borgers aktivitetsniveau i det konkrete tilfælde være en del af vurderingen af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte som borgerstyret personlig assistance.

Der kan normalt ikke bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejeboliger, botilbud eller lignende.

Principafgørelse 27-17

Kommunen skal give kontant tilskud som naturalhjælp eller som udbetaling til en nærtstående, hvis borgerens støttebehov ikke kan dækkes efter andre bestemmelser, hvis støttebehovet overstiger 20 timer om ugen, og hvis der foreligger særlige forhold hos borgeren, der taler for det.

Det er som udgangspunkt en betingelse for at få udbetalt kontant tilskud efter serviceloven, at borgeren har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, at borgeren har behov for personlig hjælp og pleje og støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, og at borgeren kan fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Kommunen skal fravige et sådan serviceniveau, hvis kommunen efter en konkret vurdering kommer frem til, at borgerens støttebehov ikke kan dækkes på anden vis, hvis støttebehovet overstiger 20 timer om ugen, og hvis der er særlige forhold hos borgeren, der taler for at udbetale kontant tilskud til nærtstående eller bevilge naturalhjælp.

Principafgørelse 161-12

En værge eller nærtstående kan være tilskudsmodtager ved kontant tilskud efter § 95, stk. 3. Det kræver en direkte deltagelse i pasningen og daglig ledelse af hjælperne at udfylde ar-

bejdslederrollen. Det indebærer typisk, at borgeren og den nærtstående opholder sig på borgerens bopæl, da det ellers vil være vanskeligt at tage del i at passe den pågældende person, der har behov for hjælp.

Principafgørelse 39-09

En hjemmeboende handicappet voksen kvinde havde krav på hjælp, omsorg og pleje efter den sociale lovgivning, da forældrene ikke tilkendegav, at de ønskede at passe hende. Det kan ikke pålægges ægtefæller eller andre nærtstående at varetage pasningen.

Udmåling (kontant tilskud)

Principafgørelse 63-15

Hjælp efter bestemmelsen om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere kan alene bevilges til konkrete hjælpeopgaver i form af personlig hjælp, pleje og praktiske opgaver i hjemmet. Der kan ikke bevilges støtte til overvågning.

Principafgørelse 62-15

En borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til kontant tilskud, hvis borgerens behov for praktisk hjælp, afløsning og aflastning overstiger 20 timer om ugen. Tilskuddet kan i særlige tilfælde udbetales til nærtstående. Kommunen skal beregne borgerens samlede behov for personlig pleje og praktisk hjælp og afløsning eller aflastning i de 20 timer. Hjælp efter de nævnte bestemmelser er udtømmende. Socialpædagogisk støtte eller anden hjælp indgår ikke i udmålingen.

Udmåling (BPA)

Principafgørelse 3-19

Formålet med kompensationsprincippet er, at borgere med en funktionsnedsættelse i videst muligt omfang bliver kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere.

Kompensationsprincippet giver ikke et krav på ubetinget kompensation. Hjælp og støtte efter serviceloven kan alene bevilges efter en vurdering af formålet med den ansøgte hjælp og ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede situation, behov, funktionsevne og ressourcer i husstanden. Enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet. En kommune skal derfor bedømme borgerens samlede situation og om nødvendigt inddrage oplysninger om eventuelt andre medlemmer af husstanden.

En kommune kan lægge til grund, at et medlem af en husstand kan varetage sin forholdsmæssige andel af opgaverne i hjemmet, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Det kan være forhold som fx helbred, ressourcer og livssituation eller lignende. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen undersøge og vurdere, i hvilket omfang den enkelte i husstanden, i lyset af sin situation, er i stand til at deltage i at løse de fælles opgaver i hjemmet. Den forholdsmæssige andel nedsættes konkret til, hvad der kan begrundes i de særlige forhold.

Principafgørelse 110-11

Udmåling af hjælp efter servicelovens bestemmelse om borgerstyret personlig assistance (BPA) skulle ske efter en individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad borgeren selv kunne klare. Ankestyrelsen fandt, at de ressourcer, som kommunen havde afsat til plejeopgaverne, ville kunne dække hjælpebehovet.

Principafgørelse 87-09

Der var ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af behovet for hjælp til en kvinde med stærkt nedsat og svækket bevægeevne i arme og ben.

Udmåling af hjælp skulle ske efter en nøje individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad kvinden selv kunne klare. Udgangspunktet var ikke, at hun havde ret til hjælp 24 timer i døgnet.

Udmåling (begge ordninger)

Principafgørelse 98-16

Kommunens udmåling af tilskud skal tage udgangspunkt i overenskomsten med sammenlignelige faggrupper, men udmålingen skal ikke følge hele overenskomsten. Hvis der fx er særlige tillæg i en overenskomst for en særlig funktion, som der ikke er behov for i de opgaver, som den konkrete borgers behov tilsiger, skal der ikke udmåles tilskud til dette. Kommunen skal sikre, at borgeren kan rekruttere og fastholde personale med det bevilgede tilskud. Kommunen er ikke bundet af lønaftaler, som borgeren har indgået med hjælperne. Kommunen skal sikre i udmålingen, at borgeren med det fastsatte tilskud kan rekruttere og fastholde personale, men tilskuddet kan ikke øges ved borgers aftale med hjælpere om højere løn.

Principafgørelse 94-16

Borger med en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan efter serviceloven modtage kontant tilskud til aflønning af hjælpere, der udfører konkrete hjælpeopgaver i hjemmet i

form af praktisk hjælp og personlig pleje. Hjælpen udmåles efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje.

I særlige tilfælde kan kommunen bevilge rådighedstimer i ordningen om kontant tilskud. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren. Det kan være i forbindelse med delt tjeneste, hvor der eksempelvis er behov for, at to hjælpere er til stede samtidig. Det kan også være, hvis der er et mere spredt hjælpebehov ud over dagen. Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed.

Rådighedstimer skal have tilknytning til den hjælp, der kan bevilges efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje. Det betyder, at de opgaver - der i helt særlige tilfælde kan bevilges rådighedstimer til - skal være opgaver, hvortil der kan bevilges hjælp efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje.

Forholdet mellem udmåling til kontant tilskud, BPA og bistands- eller plejetillæg

[Principafgørelse P-21-05](#)

Kommunen skal ved udmåling af tilskud tage hensyn til et tildelt plejetillæg. En borger skal ikke både have tilskud og plejetillæg til dækning af samme behov, da borgen så får plejebehovet dækket to gange.

[Principafgørelse P-15-05](#)

Et tilkendt plejetillæg er et fast tillæg, der ikke reduceres i. Plejetillægget skal udbetales indtil der evt. er truffet afgørelse om at borgeren ikke opfylder betingelserne længere.

[Principafgørelse P-27-03](#)

En kvinde havde ret til plejetillæg, da hun stadig opfyldte betingelserne for plejetillægget. Hjælp 24 timer i døgnet giver ikke alene anledning til at frakende plejetillægget.

Forvaltningsretlige spørgsmål

[Principafgørelse 93-12](#)

Når en borger modtager kontant tilskud, og kommunen ændrer beregningsgrundlaget herfor, skal kommunen - efter en fornyet konkret vurdering af borgerens behov - regulere det kontante tilskud. I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at kommunens afgørelse var mangelfuldt begrundet.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen ikke havde begrundet, hvorfor borgeren fik nedsat sin bevilling, og, at kommunen ikke havde opstillet et budget som en del af den konkrete bevilling.

Ankestyrelsen understregede, at en borger altid har krav på en fyldestgørende begrundelse. Dette gælder især, når borgeren får nedsat sin bevilling.

Principafgørelse 60-18

Kommunen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når kommunen træffer afgørelse om bevilling af støtte efter serviceloven til voksne borgere med en betydelig nedsat funktionsevne. Det gælder i situationer, hvor borgeren er under folkepensionsalderen, og hvor der ydes hjælp efter serviceloven til borgeren, og hvor borgeren har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller har alvorlige sociale problemer, som medfører et behov for betydelig støtte.

Handleplanen har et fremadrettet sigte, herunder at beskrive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig og den forventede varighed af den indsats, som kommunen har truffet afgørelse om at bevilge til borgeren efter serviceloven. Handleplanen har ikke betydning for afgørelsen om borgerens ret til støtte efter serviceloven. En handleplan og derved et tilbud om handleplan er derfor ikke en garantiforskrift.

Det betyder, at manglende tilbud om handleplan ikke har betydning for vurderingen af, om kommunens udmåling af støtte efter serviceloven er tilstrækkelig til at dække borgerens hjælpebehov.

Relaterede principafgørelser

Personlig og praktisk hjælp

Principafgørelse 31-18

Efter serviceloven skal kommunen tilbyde hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.

Hjælpen skal medvirke til, at borgeren med funktionsnedsættelse kan fungere i sin aktuelle bolig. Det primære mål med indsatsen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv. Hvis det ikke er muligt, bør indsatsen sigte mod at gøre borgeren i stand til at klare så mange opgaver selv som muligt.

Praktiske opgaver i hjemmet er de tilbagevendende huslige pligter, der normalt udføres i forbindelse med opretholdelsen af hjemmet, fx oprydning, tøjvask, indkøb og rengøring.

Den praktiske hjælp kan omfatte hjælp til større oprydningsopgaver og hovedrengøring, som kun skal ske få gange om året. Det kan være opgaver som fx vask af skabe, paneler eller dørkarme, vask eller afkalkning af fliser i badeværelse, afrimning af fryser mv.

Kommunernes kvalitetsstandard må derfor ikke udelukke muligheden for at bevilge hjælp til omfattende oprydning og ho-

vedrengøring. Det beror på en konkret vurdering af borgerens behov, om der er tale om en nødvendig praktisk opgave, som er en naturlig del af at have et hjem.

Praktiske opgaver, der ikke er nødvendige eller forudsætter en særlig viden, ekspertise eller uddannelse, som ligger ud over, hvad der kan forventes at kunne udføres af en hjemmehjælper, falder uden for bestemmelsen om praktisk hjælp. Det kan fx være mindre reparationsarbejder, rengøring eller oprydning efter husdyr, medmindre husdyret er nødvendigt på grund af funktionsnedsættelsen, og oprydning er sikkerheds- og sundhedsskadeligt.

Principafgørelse 76-17

Kommunens beslutning om hvem, der skal udføre et tilbud om støtte eller hjælp efter serviceloven, er som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed. Hvis beslutningen er væsentlig indgribende for borgeren, er der imidlertid tale om en afgørelse, som borgeren kan klage over til Ankestyrelsen. Det er kommunen, der skal tage stilling til, om beslutningen om valg af leverandør er faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse. Beslutningen om hvem, der skal levere hjælpen efter serviceloven, er som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed. Kommunen er forpligtet til at sikre, at støtten er tilrettelagt på en sådan måde, at borgeren får opfyldt sit behov for hjælp, og borgeren reelt kan modtage støtten, da formålet med støtten ellers ikke kan opfyldes.

Hvis borgeren nægter at modtage nødvendig bevilget støtte, skal kommunen undersøge baggrunden herfor. Borgeren har stadigvæk behov for hjælpen, selvom borgeren ikke vil modtage denne. Borgeren kan ikke fremtvinge et frit valg af leverandør ved blot at nægte at tage imod kommunens tilbud om hjælp. Ankestyrelsen kan alene tage stilling til, om borgeren får den tilstrækkelig hjælp ved den valgte leverandør. Ankestyrelsen kan ikke i sin prøvelse pege på en anden leverandør.

Principafgørelse 55-17

Efter serviceloven skal kommunen tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet (hjemmehjælp).

Påmindelse om medicin og overvågning af borgerens reaktion på medicinen kan ikke bevilges efter servicelovens bestemmelse om hjemmehjælp, da det er en del af selve medicinadministrationen.

Når lægen ordinerer medicin til borgeren, skal lægen tage stilling til, om borgeren har behov for at blive mindet om at tage medicinen, og om der er behov for at overvåge patientens reaktion.

Påmindelse er en integreret del af administrationen af medicinen og skal derfor bevilges efter sundhedslovens bestemmelser, hvis betingelserne er opfyldt. Det er kommunens ansvar

at tildele hjemmesygepleje på baggrund af en eventuel lægehenvi-
sning.

Principafgørelse 75-16

Som personlig hjælp og pleje kan bevilges personlig hygiejne, af- og påklædning og hjælp til spisning m.v. Personlig hjælp og pleje er ikke begrænset til kun at finde sted i borgerens hjem, men kan også bevilges ud af hjemmet, fx hvis borgeren skal besøge familiemedlemmer og har behov for hjælp til toiletbe-
søg.

De praktiske opgaver i hjemmet, der falder ind under bestem-
melsen i serviceloven om praktisk hjælp, er de tilbagevenden-
de huslige pligter, der normalt udføres i forbindelse med beva-
relsen af hjemmet. Det er fx rengøring, tøjvask, indkøb, op-
rydning i hjemmet og praktisk hjælp til husstandens børn. Praktisk hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet om-
fatter også hjælp til fx indkøb eller hjælp til at hente og bringe
børn fra børnehaven. Det er derfor ikke den fysiske afgrænsning
af hjemmet, der er afgørende for vurderingen af, om der er tale
om en praktisk opgave, der ligger i hjemmet. Der skal være
en naturlig sammenhæng mellem udførelsen af de praktiske
opgaver i hjemmet og uden for hjemmet.

Andre praktiske opgaver, som ikke er nødvendige huslige op-
gaver eller ikke gør borgeren i stand til at klare sig på egen
hånd, er ikke omfattet af den hjælp, der ydes som praktiske
opgaver i hjemmet efter serviceloven. Det er fx hjælp til vedli-
geholdelse af bolig, bilvask, havearbejde, renholdelse af uden-
dørsarealer, udvendig vask af vinduer, snerydning m.v.
Det beror på en konkret vurdering af borgerens behov, om en
opgave er en nødvendig praktisk opgave i tæt tilknytning til
hjemmet.

Afløsning eller aflastning

Principafgørelse 3-18

Kommunen skal efter serviceloven tilbyde afløsning eller af-
lastning til ægtefæller, forældre og andre pårørende, der pas-
ser en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
Afløsning eller aflastning kan gives uafhængigt af, om betin-
gelserne i serviceloven for at få den nævnte hjælp i øvrigt er
opfyldt. Der kan ikke som betingelse for afløsning eller aflast-
ning stilles krav om omfanget eller karakteren af pasningen.
Hvis pasning af en ægtefælle sker som led i et ansættelsesfor-
hold hos kommunen har det ikke karakter af pasning i den for-
stand, som er omfattet af servicelovens bestemmelse om af-
løsning eller aflastning. Bevilges der afløsning for de samme
opgaver, som kommunen aflønner en selvudpeget hjælper for
at udføre, bliver borgeren overkompenseret for sit hjælpebe-
hov. En ordning om selvudpeget hjælper er derfor som ud-

gangspunkt ikke forenelig med en bevilling af afløsning eller aflastning.

En kommune bevarer pligten til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver bliver løst, selvom det sker i en ordning, hvor borgeren er selvudpeget hjælper for sin ægtefælle. Kommunen skal som følge heraf løbende sikre sig, at den selvudpegede hjælper (fortsat) er egnet til at varetage opgaven og kan levere den fornødne hjælp.

Sektoransvar

Principafgørelse 66-16

Borgerstyret personlig assistance er et tilskud, som ydes til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse. Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at den offentlige myndighed, der udbyder en ydelse eller en service, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for borgere med nedsat funktionsevne. Regionen har derfor til opgave at stille det nødvendige personale til rådighed ved gennemførelsen af behandlinger på sygehuset.

Kommunen kan dog fastsætte et serviceniveau, der giver mulighed for, at borgeren medtager hjælpere ved behandling på sygehuset.

Hjælperudgifter

Principafgørelse C-9-07

Hjælpeordningen fandtes alene at dække mindre håndsregninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsregninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespudsning m.v.

Der var ikke hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsregninger omfattet af hjælpeordningen i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse. De udgifter til håndsregninger, der ikke var omfattet af hjælpeordningen, kunne dækkes efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, hvis betingelserne i øvrigt var opfyldt. Hjælpen skulle i så fald ydes med tilbagevirkende kraft fra ansøgnings-tidspunktet.

Principafgørelse 60-16

Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere, der er bevilget borgerstyret personlig assistance.

Der skal udmåles et tilskud til dækning af direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og uden for hjemmet.

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan ikke dækkes som en merudgift ved den daglige livsførelse. Der er i bilbekendtgørelsen gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til, for så vidt angår særlig indretning af bilen.

Særlig indretning og udgifter der følger deraf, er reguleret i servicelovens bestemmelse om støtte til bil og i bilbekendtgørelsen. Det er i bilbekendtgørelsen fastsat, at hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning ydes efter behov. Det er endvidere fastsat, at der ikke efter servicelovens bestemmelse om støtte til bil kan ydes hjælp til udgifter, som følger af den særlige indretning, fx til rengøring og vedligeholdelse.

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan dækkes som en hjælperrelateret udgift, når borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance. Det skyldes, at serviceeftersynet er lovpligtigt, når liften benyttes som et arbejdsredskab for borgerens hjælper(e).

BILAG 5

Indkaldelsesbreve

Indkaldelsesbrev I

XX Kommune

Att.:

12. marts 2018

Praksisundersøgelse om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance

Ankestyrelsen gennemfører en praksisundersøgelse af kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96. Undersøgelsen er igangsat på baggrund af SOU alm. del spørgsmål 546, hvor Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg bad socialministeren om at tage initiativ til praksisundersøgelsen, der skal gennemføres i andet og tredje kvartal 2018.

Formålet med undersøgelsen er at belyse kommunernes praksis for behandling af sager om servicelovens §§ 95 og 96 for at afdække, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen.

Akter der indkaldes

Ankestyrelsen skal anmode kommunen om at indsende i alt seks sager til brug for praksisundersøgelsen bestående af

- tre sager om borgerstyret personlig assistance (servicelovens § 96)
- tre sager om kontant tilskud (servicelovens § 95, stk. 3 jf. stk. 2).

Sagerne skal fordele sig sådan, at kommunen for hver af ovenstående bestemmelser indsender hhv.

- en sag hvor der er givet afslag/nedsættelse eller fratagelse af hjælp, hvor sagen ikke er indklaget til Ankestyrelsen.
- to bevillingssager

Opsummerende skal kommunen indsende en sag, hvor der er givet afslag/nedsættelse eller fratagelse af hjælp vedr. servicelovens § 95, stk. 3 nr. 2 og to sager, hvor der er bevilget hjælp efter samme bestemmelse. Tilsvarende skal kommunen indsende en sag, hvor der er givet afslag/nedsættelse eller fratagelse af hjælp efter servicelovens § 96 og to sager, hvor der er bevilget hjælp efter samme bestemmelse. I alt skal kommunen indsende seks sager til Ankestyrelsen som led i praksisundersøgelsen.

Kommunen skal være opmærksom på, at det afhængigt af kommunens organisering kan være nødvendigt at indhente sagerne i forskellige dele af forvaltningen.

Yderligere kriterier for de fem sager

Vi skal yderligere bede om, at alle fem sager opfylder følgende kriterier:

- Sagerne må ikke have været påklaget til Ankestyrelsen.
- Sagsforløbet skal gå to år tilbage fra tidspunktet for kommunens sidste afgørelse i sagen. Kommunens sidste afgørelse skal ligge i perioden 1. marts 2016 - 1. marts 2018. Sagsbehandling efter d. 1. marts 2018 vil *ikke* indgå i vurderingen.
- For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne skal de udvælges sådan, at de nyeste sager udtrækkes først. Det vil sige, at den første sag vedrører den nyeste afgørelse truffet før den 1. marts 2018, den anden sag vedrører den næstnyeste afgørelse før den 1. marts 2018 og så fremdeles, indtil alle fem sager er fundet. Samtidig skal de fem sager leve op til de udvælgelseskriterier, som er beskrevet i dette indkaldelsesbrev.

Frist for at uploade akter til Ankestyrelsen

Vi anmoder kommunen om at uploade de fem sager til en FTP-server senest

Onsdag d. 4. april 2018.

Vi beder kommunen om at udfylde en samlet oversigt over de fem sager (bilag 1) samt et sagsforklæde for hver af de fem sager (bilag 2).

Guide til upload af akter til FTP-server

Vi har vedhæftet en guide til, hvordan I uploader sagsakter til en FTP-server, hvor Ankestyrelsen efterfølgende kan hente kommunens akter ned til brug for sagsgennemgangen. Desuden har vi vedhæftet det kommunespecifikke password, I skal anvende i den forbindelse.

Skulle der opstå vanskeligheder i forhold til at uploade akterne til FTP-serveren, vil vi anbefale, at I søger assistance hos kommunens IT-afdeling, inden I eventuelt kontakter Ankestyrelsen herom. Det skyldes, at eventuelle IT-vanskeligheder oftest kan løses i kommunens eget regi.

Brugernavn og password til FTP-server

Det brugernavn og password, kommunen skal anvende til at få adgang til og uploade sager til Ankestyrelsen, er også vedhæftet.

Udpegning af kontaktperson

Af hensyn til den fremtidige dialog om praksisundersøgelsen skal Ankestyrelsen bede om, at kommunen udpeger en kon-

taktperson i forhold til undersøgelsen. Kontaktpersonen bedes hurtigst muligt sende en e-mail til projektleder XX (XX@ast.dk).

Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen gennemføres i 10 kommuner af forskellige størrelser fordelt på de fem regioner, og der indkaldes i alt 50 sager. En samlet oversigt over de kommuner, der deltager i undersøgelsen, fremgår af bilag 3. Desuden kan vi oplyse, at sagsgennemgangen vil blive suppleret med en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse til alle kommuner om bl.a. administrationstakster og praksis for at dække overvågning, som ikke kan dækkes efter servicelovens § 95. Denne vil alle landets kommuner forventeligt få tilsendt primo maj måned.

Metode og tilbagemelding til kommunerne

Praksisundersøgelsen omfatter et mindre antal afgørelser fra hver kommune, og undersøgelsen sigter dermed ikke på at vurdere praksis i den enkelte kommune. Sager fra de enkelte kommuner vil blive vurderet under ét. Ankestyrelsen vil dog give de deltagende kommuner en konkret tilbagemelding i forhold til de enkelte sager, når den foreløbige afrapportering sendes til kommunerne i forbindelse med en faktuel høring. Det forventes, at resultaterne fra både sagsgennemgangen og spørgeskemaundersøgelsen vil blive præsenteret for de deltagende kommuner i 4. kvartal 2018. Undersøgelsen vil desuden blive gjort tilgængelig på Ankestyrelsens hjemmeside.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk (under 'Publikationer').

Det bemærkes i øvrigt, at praksisundersøgelsen skal forelægges kommunalbestyrelsen på et møde, jf. retssikkerhedslovens § 79a.

Kontaktpersoner i Ankestyrelsen

Eventuelle spørgsmål af faglig karakter bedes rettet til specialkonsulent XX på mobil XX eller e-mail XX@ast.dk. Eventuelle andre spørgsmål bedes rettet til fuldmægtig/projektleder XX på mobil XX eller e-mail XX@ast.dk.

Med venlig hilsen

Bilag 1

Samlet oversigt over de fem sager, som indgår i praksisundersøgelsen (udfyldes i Word)

Sagsnummer	Borgerens navn	CPR-nummer
1		
2		
3		
4		
5		

Bilag 2

Sagsforklæde til brug for Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance (udfyldes i Word).

Nummerér sagerne fra 1-5 (i overensstemmelse med oplysningerne i bilag 1).

Der skal udfyldes et sagsforklæde for hver af de fem sager, kommunen uploader til FTP-serveren jf. vedhæftede vejledning.

Sag nr.

Borgerens navn

CPR-nummer

Markér hvilken paragraf, der er truffet afgørelse efter, som sagen skal måles på (sæt kryds):

Serviceovens § 95, stk. 3 nr. 2

Serviceoven § 96

Er den trufne afgørelse en bevilling eller et afslag/nedsættelse eller fratagelse af hjælp (sæt ét kryds)

Bevilling

Afslag/nedsættelse eller fratagelse af hjælp

Hvilken dato er der truffet afgørelse (den afgørelse som der måles på)

Er borgeren bevilget anden hjælp efter Lov om social service (sæt kryds)

Ja

Nej

Hvis borgeren er bevilget anden hjælp efter Lov om social service, notér da disse her

Har der inden for de sidste to år før kommunens seneste afgørelse været iværksat foranstaltninger for borgeren efter andre relevante lovgivninger inden for det sociale område?

Sæt kryds ud for relevant lovgivning:

Ja

Nej

Lov om aktiv socialpolitik

Lov om aktiv beskæftigelse

Lov om social pension

Lov om sygedagpenge

Hvis borgeren har modtaget hjælp efter andre relevante lovgivninger, angiv venligst hvilken hjælp og efter hvilken paragraf:

Dato for hvornår den eventuelle afgørelse om anden hjælp er truffet/tilbud er givet (angiv dato og år)

Bilag 3

Oversigt over de 10 kommuner fordelt på de fem regioner hvis sager vil indgå i undersøgelsen

1. Ålborg Kommune (Region Nordjylland)
2. Jammerbugt Kommune (Region Nordjylland)
3. Århus Kommune (Region Midtjylland)
4. Hedensted Kommune (Region Midtjylland)
5. Nordfyns Kommune (Region Syddanmark)
6. Haderslev Kommune (Region Syddanmark)
7. Kalundborg Kommune (Region Sjælland)
8. Lejre Kommune (Region Sjælland)
9. Frederiksberg Kommune (Region Hovedstaden) og
10. Furesø Kommune (Region Hovedstaden)

Bilag 4

Ankestyrelsen skal have adgang til de samme akter, som hvis sagen skulle behandles hos os som en klagesag, det betyder,

at det kan være nødvendigt at indhente yderligere akter fra andre afdelinger i kommunen.

Nedenstående liste kan give kommunen et overblik over, hvilke akter, der kan være nødvendige at indsende:

- Den seneste afgørelse på BPA-ordningen eller kontant tilskudsordning
- Alle afgørelser indenfor de seneste 2 år om BPA evt. med kommunens yderligere bemærkninger, herunder
 - Afgørelser om hjælp/afslag på hjælp, der indenfor de seneste 2 år er givet på områderne §§ 83, 84, 85, 97, 103, 104, 112 og 113, som kan have afgørende betydning for bevilling, afslag eller nedsættelse af hjælpen i en BPA eller kontant tilskudsordning, fx
 - Borgeren er blevet værre – skal kunne se det i sagen, derfor betydning for hvilket hjælp borgeren har fået tidligere, som ikke længere er tilstrækkeligt
 - Borgeren kan få hjælpen på anden vis, og derfor nedsættelse eller ophør af hjælpen. Derfor er det væsentligt at se, at borgeren kan få dette.
 - Afgørelser om bevilling/afslag på bistands- og plejetillæg indenfor de seneste to år
- Det kan heller ikke udelukkes, at der kan være en sag, hvor borgeren har fået hjælp efter beskæftigelseslovgivningen, som kan have betydning for udmåling/ophør af hjælpen. Disse akter skal også medsendes.
- Relevante akter fra læger, sygehuse mv., der går to år tilbage
- Evt. udtalelser indenfor de seneste to år fra fagpersoner (hjemmeplejen, terapeuter, samtaler fra hjemmebesøg, kontaktperson mv.)
- Journaloplysninger, der går to år tilbage (også relevante oplysninger fra andre afdelinger, fx hjemmeplejen, afd., der behandler ledsagelsesordning, bistands- og plejetillæg)
- Beregning af administrationsomkostninger og beskrivelse af fastsat puljetimer.

- Borgerens bemærkninger til alle relevante afgørelser/sager indenfor de seneste to år

INDKALDESBREV II

Til XX Kommune

8. maj 2018

Vedr. indkaldelse af akter til brug for praksisundersøgelse om kontant tilskud til hjælpere og BPA-ordning, jf. servicelovens §§ 95 og 96

Kære kommune

Vi skriver til jer, fordi I deltager i ovennævnte praksisundersøgelse. Vores oprindelige frist for at indsende sager til brug for praksisundersøgelsen er overskredet.

Frist for at indsende supplerende akter forlænget

På baggrund af en indledende screening af de indkomne akter vurderer vi, at der fortsat synes at mangle akter, som handler om afgørelser om hjælp, der er truffet inden for den toårige periode efter afgørelsen.

Vi har derfor besluttet at forlænge fristen for at indsende supplerende akter til brug for praksisundersøgelsen til

18. maj 2018.

Vi tillader os at genfremsende bilag 4 (fremgår af side 3), som vi tidligere har fremsendt til kommunen, hvoraf de akter, der skal indsendes til Ankestyrelsen til brug for praksisundersøgelsen, fremgår.

Akter indsendt efter 18. maj 2018 vil ikke indgå i vurderingen

Vi gør opmærksom på, at det kun er de akter, der er modtaget i Ankestyrelsen senest den 18. maj 2018, der vil indgå i vurderingen af sagerne.

Vi henviser i øvrigt til indkaldelsesbrevet for kriterier for de sager, der indgår i praksisundersøgelsen.

Procedurer i forhold til indsendelse af supplerende akter

Eventuelle supplerende akter kan enten uploades til Ankestyrelsens FTP-server ved brug af det brugernavn og adgangskode, kommunen eventuelt tidligere har modtaget i forbindelse med indkaldelsesbrevet.

Alternativt kan akterne sendes til sikkermail@ast.dk.

I så fald skal der af emnefeltet fremgå 'Praksisundersøgelse § 95 og § 96 – att.: XX'. Husk at sende fra en sikker mail for at kunne sende til vores sikre mailadresse.

Vi kan ikke modtage mere end 33MB pr. mail. Hvis en sag fylder mere end 33MB, skal vi bede om, at I angiver i mailen hvilken del af sagen, der er tale om (ud af en total). Er der eksempelvis tale om del en af tre mails, skal I angive 1/3. Anden del af tre angiver I 2/3 og så fremdeles.

Om faktuel høring og dialogmøde

Endelig skal vi orientere om, at de 13 kommuner, som deltager i praksisundersøgelsen, vil få Ankestyrelsens analyseskemaer sendt i faktuel høring, inden rapporten er endelig.

Desuden vil vi afholde et dialogmøde på baggrund af resultater af praksisundersøgelsen med udvalgte repræsentanter fra de deltagende kommuner. Dialogmødet vil også finde sted, inden rapporten er endelig og supplere sagsgennemgangen i rapporten.

Vi vil snarest muligt melde en dato for både høring og dialogmøde ud til de deltagende kommuner.

Hvis I har yderligere spørgsmål

Skulle I have yderligere spørgsmål af juridisk karakter om de supplerende akter, kontakt venligst specialkonsulent XX (e-mail XX@ast.dk eller mobil XX).

Andre spørgsmål til praksisundersøgelsen beder vi jer rette til projektleder XX (e-mail XX@ast.dk eller mobil XX).

Med venlig hilsen

BILAG 6

Analyseskema

Praksisundersøgelse om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

1. Identifikation af sagen

Kommune

1. Frederiksberg
2. Furesø
3. Lejre
4. Kalundborg
5. Nordfyns
6. Haderslev
7. Hedensted
8. Århus
9. Jammerbugt
10. Ålborg
11. Silkeborg
12. Randers
13. Gladsaxe

2. Grundoplysninger

2.1 Borgerens fødselsdato og år

2.2 Borgerens køn

1. Mand
2. Kvinde

2.3 Hvad drejer sagen sig om?

1. § 96, stk. 1
2. § 95, stk. 3

2.3.1 Hvad drejer sagen sig om (serviceloven § 96, stk.1)?

1. Tilkendelse af BPA-ordningen
2. Øgning af timer i ordningen
3. Afslag på BPA-ordning i forbindelse med udmåling af hjælpen
4. Afslag på BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder
5. Nedsættelse af BPA-ordningen
6. Ophør af BPA-ordningen i forbindelse med udmåling af hjælpen
7. Ophør af BPA-ordningen fordi borgeren ikke kan være arbejdsleder
8. Fortsat ret til BPA

Bemærkninger

2.4.1 Hvad drejer sagen sig om (serviceloven § 95, stk.3)?

1. Tilkendelse af kontant tilskud
2. Øgning af timer i ordningen
3. Afslag på kontant tilskuds-ordning i forbindelse med udmåling af hjælpen
4. Afslag på kontant tilskudsordningen fordi nærtstående ikke kan være arbejdsleder
5. Nedsættelse af kontant tilskudsordningen
6. Ophør af kontant tilskudsordningen i forbindelse med udmåling af hjælpen
7. Ophør af kontant tilskudsordningen fordi nærtstående ikke kan være arbejdsleder
8. Fortsat ret til kontant tilskud

Bemærkninger

2.5 Mener Ankestyrelsen, at sagen drejer sig om samme forhold, som kommunen har krydset af i sagsforklædet?

1. Ja
2. Nej
3. Ikke relevant
4. Kommunen har ikke sendt sagsforklæde ind

Bemærkninger

2.6 Hvilken funktionsnedsættelse har borgeren?

2.6.1 Fysisk funktionsnedsættelse

1. Cerebral Parese
2. Muskelsvind
3. Sklerose
4. Paraplegiker
5. Parkinson
6. Ingen fysisk funktionsnedsættelse
7. Andet

Bemærkninger

2.6.2 Psykisk funktionsnedsættelse

1. Kognitiv udviklingsforstyrrelse fx en autismspektrumforstyrrelse
2. Udviklingshæmning
3. Psykiske lidelser

4. Ingen psykisk funktionsnedsættelse

5. Andet

Bemærkninger

Borgerens behovsdækning

2.7 Hvilken hjælp fremgår det af de tilsendte akter, at borgeren har behov for? (Mulighed for flere svar)

1. Personlig hjælp og pleje
 2. Afløsning/aflastning
 3. Socialpædagogisk bistand
 4. Genoptræning mv.
 5. Ledsagelse
 6. Beskyttet beskæftigelse
 7. Aktivitets- og samværstilbud
 8. Hjælpemidler
 9. Overvågning
 10. Andet
- Bemærkninger
-
-

2.8 Hvilken hjælp finder kommunen, der kan dække borgerens behov for hjælp? (Mulighed for flere svar)

1. SEL § 83 om personlig hjælp og pleje
2. SEL § 84 om afløsning og aflastning
3. SEL § 85 socialpædagogiske tilbud
4. SEL § 97 om ledsagelse
5. SEL §§ 103 og 104 om beskyttet beskæftigelse eller aktivitets- og samværstilbud
6. SEL § 107 om midlertidigt botilbud
7. SEL § 108 om længerevarende botilbud
8. SEL §§ 112/113 om hjælpemidler

2.9 Hvori består støtten, som gives med henblik på selv at klare hverdagen? (Mulighed for flere svar)

1. Personlig pleje og omsorg, herunder på/afklædning, bad, børste tænder
 2. Toiletbesøg
 3. Tilrettelæggelse af måltider, spisning
 4. Indkøb
 5. Praktisk hjælp i hjemmet
 6. Ledsagelse, herunder besøg
 7. Overvågning
 8. Aflastning/afløsning, herunder rengøring
 9. Andet
- Bemærkninger
-

Spørgsmålene 2.10 til og med 2.11.2 angår sager om udmåling af hjælpen.

2.10 Handler sagen om udmåling af hjælp?

1. Ja

2. Nej

Bemærkninger

2.11 Har kommunen foretaget en konkret vurdering af udmålingen af hjælpen?

1. Ja

2. Nej

Bemærkninger

2.11.1 Hvis ja, har kommunen taget udgangspunkt i?

1. Kommunens servicestandard

2. Borgerens bemærkninger

3. Faglige oplysninger

4. Hjemmebesøg

5. Andet

Bemærkninger

2.11.2 Hvis nej, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Politiske vedtagne dokumenter

2. Forvaltningens retningslinjer, fx. skøn under regel

3. Hjælp som kommunen har leveret til andre af sine borgere, dvs. kommunen sammenligner borgere med samme lidelse i stedet for at foretage et konkret skøn

4. Andet

Bemærkninger

2.12 Har kommunen udmålt rådighedstimer?

1. Ja

2. Nej

3. Ikke relevant

Bemærkninger

2.12.1 Hvis ja, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Hjælpen er spredt ud over døgnet
2. Hjælpen er uforudsigelig
3. At det er en del af overenskomsten
4. Andet

Bemærkninger

2.12.2 Hvis nej, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Hjælpen er ikke spredt ud over døgnet
2. Hjælpen er forudsigelig
3. At det er en del af overenskomsten
4. Andet

Bemærkninger

2.13 Har kommunen udmålt puljetimer?

1. Ja
2. Nej
3. Ikke relevant

Bemærkninger

2.13.1 Hvis ja, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Hjælp til udflugter
2. Hjælp til familiebesøg
3. Hjælp til ferie
4. Andet

Bemærkninger

2.13.2 Hvis nej, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Hjælpen kan fastlægges fuldt ud
2. Kommunen henviser til servicestandarder
3. Har ikke taget stilling til dette
4. Andet
5. Ikke relevant

Bemærkninger

2.14 Ved nedsættelse/ophør af hjælpen, har kommunen ydet borgeren anden form for hjælp?

1. Ja
2. Nej

Bemærkninger

2.14.1 Hvis ja, hvilken form for hjælp er der bevilget? (Mulighed for flere svar)

1. Hjælp efter SEL §§ 83, 84 og 85
2. Hjælp til ledsagelse
3. Bevilget hjælpemidler
4. Hjælp ændret fra SEL § 96, stk. 1 til § 95, stk. 3
5. Borgeren er henvist til permanent botilbud
6. Anden hjælp

Bemærkninger

2.14.2 Hvis nej, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Kommunen begrundet afgørelsen med, at hjælpen kan ydes efter andre bestemmelser, men kommunen har ikke samtidig med afgørelsen vurderet dette behov for hjælp
2. Borgeren har ikke behov for hjælpen
3. Borgeren er henvist til permanent botilbud
4. Andet

Bemærkninger

2.15 Ved nedsættelse af hjælpen, har kommunen forholdt sig til ændringen af borgerens forhold?

1. Ja
2. Nej

Bemærkninger

2.15.1 Hvis ja, hvad lægger kommunen vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Forbedringer i funktionsnedsættelsen
2. Fejl i den oprindelige udmåling
3. Kan anvende hjælpemidler i stedet for at få udmålt hjælp
4. Ikke lagt vægt på konkrete forhold
5. Borgerens eget ønske
6. Andet

Bemærkninger

2.15.2 Hvis nej, kan det udledes fra afgørelsen, om der har været andre faktorer?

1. Ja
2. Nej

Bemærkninger

2.15.3 Hvis ja, hvilke? (Mulighed for flere svar)

1. Forhold i den anvendte overenskomst
2. Omdannet til puljetimer
3. Givet hjælp uden hjemmel
4. Andet

Bemærkninger

2.16 Har kommunen skelnet mellem hjælp efter servicelovens §§ 83, 85 og overvågning i begge ordninger?

1. Ja
2. Nej
3. Ikke relevant

Bemærkninger

2.16.1 Hvis ja, hvad har kommunen lagt vægt på? (Mulighed for flere svar)

1. Opgavernes art
2. Borgerens mulighed for rehabilitering
3. Borgerens evne til selv at løse opgaven
4. Skelnet mellem overvågning og spredt praktisk hjælp
5. Andet

Bemærkninger

2.16.2 Hvis nej, hvad har kommunen lagt vægt på?

1. Fokus på overvågning
2. Kommunen har ikke foretaget en helhedsvurdering
3. Overvågning er ikke relevant for borgeren
4. Andet
5. Ikke relevant

Bemærkninger

2.17 Har kommunen vurderet, om borgeren/nærtstående kan være arbejdsleder?

1. Ja

2. Nej

Bemærkninger

2.18 Har kommunen foretaget en konkret vurdering?

1. Ja

2. Nej

2.18.1 Hvis ja, så redegør for kommunens vurdering til brug for eksempel i rapporten

2.18.2 Hvis nej, beskriv

2.19 Har kommunen i afgørelsen beregnet administrationsbidrag?

1. Ja

2. Nej

3. Ikke relevant

Bemærkninger

2.20 Har kommunen truffet afgørelse om hjælp efter voksenbestemmelserne i serviceloven indenfor de seneste 2 år?

1. Ja

2. Nej

Bemærkninger

2.21 Har kommunen inden for de seneste 2 år bevilget samme ydelse?

1. Ja

2. Nej

3. Ved ikke

4. Ikke relevant

Bemærkninger

2.21.1 Hvis ja, har kommunen reduceret ydelsen inden for den 2 årige periode?

1. Ja

2. Nej
Bemærkninger

2.21.2 Hvis ja, skyldes ændringen, at borgerens behov for hjælp er ændret?

1. Ja
2. Nej

2.21.3 Beskriv på hvilken måde borgerens behov har ændret sig

2.21.4 Hvis nej, har kommunen foretaget en konkret og individuel vurdering?

1. Ja
2. Nej

2.21.5 Beskriv hvordan kommunen hhv. har eller ikke har foretaget en individuel vurdering

2.22 Får borgeren anden hjælp efter lov om aktiv socialpolitik?

1. Ja
2. Nej

2.22.1 Hvis ja, uddyb til brug for eksempel hvilken anden form for hjælp borgeren får

2.23 Får borgeren anden hjælp efter lov om aktiv beskæftigelse?

1. Ja
2. Nej

2.23.1 Hvis ja, uddyb hvilken anden hjælp efter lov om aktiv beskæftigelse borgeren får

2.24 Får borgeren anden hjælp efter lov om social pension?

1. Ja
2. Nej

2.24.1 Hvis ja, uddyb hvilken anden hjælp efter lov om social pension borgeren får

2.25 Får borgeren anden hjælp efter lov om sygedagpenge?

1. Ja

2. Nej

2.25.1 Hvis ja, uddyb hvilken anden hjælp efter lov om sygedagpenge borgeren får

2.26 Får borgeren hjælp efter lov om personlig assistance til handicappede i erhverv?

1. Ja

2. Nej

3. Ikke relevant

Bemærkninger

3. Den materielle vurdering og kommunens afgørelse

3.1 Er afgørelsen samlet set rigtig?

1. Ja, afgørelsen ville blive stadfæstet, hvis det havde været en klagesag

2. Nej, afgørelsen ville blive ændret, hvis det havde været en klagesag

3. Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag

4. Nej, afgørelsen ville blive ophævet, hvis det havde været en klagesag

Uddyb årsagen til at afgørelsen samlet set ville blive stadfæstet, ændret, hjemvist eller ophævet

3.2 I hvilket omfang er sagen oplyst?

1. Der mangler ingen væsentlige oplysninger

2. Afgørende oplysninger mangler

Uddyb hvordan sagen er oplyst

3.3 Har kommunen foretaget partshøring?

Spørgsmålet er alene relevant, hvis der er tale om væsentlige oplysninger til ugunst for borgeren

1. Ja

2. Nej

3. Ikke relevant (beskriv i bemærkningsfeltet hvorfor partshøring ikke er relevant)

Beskriv

3.3.1 Hvis nej, har det haft betydning for afgørelsen?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke

Beskriv

3.4 Bestrider borgeren de oplysninger, som kommunen har lagt til grund?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke

Beskriv

3.5 Har kommunen forholdt sig til borgerens oplysninger?

1. Ja
2. Nej

Uddyb hvorvidt kommunen har forholdt sig til borgerens oplysninger

3.6 Har kommunen foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp, herunder af borgerens funktionsevne?

1. Ja
2. Nej

Beskriv til brug for eksempel i rapporten hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej

3.7 Har borgeren efter en samlet vurdering fået dækket sit behov for hjælp?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej

3.7.1 Hvis nej, hvilke behov er ikke dækket? (Mulighed for flere svar)

1. Pleje og praktisk hjælp (§ 83)
2. Afløsning eller aflastning (§ 84)
3. Socialpædagogisk bistand (§ 85)
4. Træning (§ 86)
5. Ledsagerordning (§ 97)

6. Støtte- og kontaktperson (§ 99)
 7. Dækning af merudgifter (§ 100)
 8. Behandling (§ 102)
 9. Beskyttet beskæftigelse (§ 103)
 10. Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)
 11. Midlertidig botilbud (§ 107)
 12. Længerevarende botilbud (§ 108)
 13. Hjælpemidler (§§ 112-113)
 14. Indretning af boligen (§ 116)
 15. Fortsat behov for BPA-ordning
 16. Fortsat behov for kontant tilskud
 17. Andet
- Bemærkninger
-
-

4. Vurdering af særlige sagsbehandlingsregler

4.1. Har kommunen ved vurderingen af behovet for hjælp taget stilling til alle anmodninger om hjælp fra borgeren?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej

4.2. Har kommunen foretaget en helhedsvurdering af borgers situation, herunder inddraget alle muligheder for hjælp?

1. Ja
2. Nej

Beskriv

5. Vurdering af formelle regler i øvrigt

5.1 Hvilken form har afgørelsen?

1. Skriftlig afgørelse
2. Skriftligt notat i kommunens journal
3. Mundtligt
4. Telefonisk
5. Mødereferat

Uddyb til brug for eksempel i rapporten hvilken form afgørelsen har

5.2 Fremgår det klart af sagen, hvilken afgørelse der er truffet?

1. Ja

2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej

5.3 Fremgår det klart, med hvilken hjemmel afgørelsen er truffet?

1. Ja

2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej

5.4 Er der givet en begrundelse for kommunens afgørelse?

1. Ja

2. Nej

Uddyb hvorvidt der er givet begrundelse for kommunens afgørelse

5.5 Er kravene til begrundelsen i afgørelsen opfyldt?

1. Ja

2. Nej

Uddyb hvorvidt kravene til begrundelsen i afgørelsen er opfyldt

5.6 Har kommunen fastsat frister for behandling af ansøgninger?

1. Ja

2. Nej

Uddyb om kommunen har fastsat frister

5.7 Hvor længe har kommunen været om at behandle sagen (fra ansøgning er indgivet, til kommunen har truffet afgørelse)? Angiv antal i måneder

5.8 Har dette betydning for borgerens retsstilling?

1. Ja

2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej. Uddyb hvis relevant, hvilken betydning dette har haft for borgerens retsstilling

5.9 Er der givet klagevejledning?

1. Ja
2. Nej

Beskriv

5.10 Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.11 Har kommunen lagt vægt på om kriterier, der angår om et tilkendt bistands- eller plejetillæg, skal indgå ved udmålingen af hjælpen?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke
4. Ikke relevant

Beskriv

5.12 Har kommunen lagt vægt på kriterier, der angår hvilke funktioner, hjælperne skal dække? Eksempelvis antal timer, tidspunkter for det primære hjælpebehov, om hjælpen skal ydes i eller uden for hjemmet.

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke
4. Ikke relevant

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.13 Har kommunen lagt vægt på kriterier, der angår udmåling kurser, oplæring, MUS og personalemøder?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.14 Har kommunen lagt vægt på kriterier, der angår hjælpernes kvalifikationer?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.15 Har kommunen lagt vægt på kriterier, der angår direkte og indirekte omkostninger forbundet med ansættelse af hjælpere?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.16 Har kommunen i sin afgørelse alene lagt vægt på økonomiske kriterier?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.17 Har kommunen i sin afgørelse lagt vægt på retsvirkninger efter andre bestemmelser (det materielle specialitetsprincip)?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.17.1 Beskriv hvordan kommunen i sin afgørelse har lagt vægt på retsvirkninger efter andre bestemmelser (det materielle specialitetsprincip)

5.18 Har kommunen i sin afgørelse lagt vægt på forhold, der varetages af en anden myndighed (det organisatoriske specialitetsprincip)?

1. Ja
2. Nej

Beskriv hvorfor der er krydset af i enten ja eller nej.

5.18.1 Beskriv hvordan kommunen i sin afgørelse har lagt vægt på forhold, der varetages af en anden myndighed (det organisatoriske specialitetsprincip)

5.19 Har kommunen i sin afgørelse forfulgt andre formål end dem, der er hensigten med bestemmelsen?

1. Ja
2. Nej

5.20 Er kommunens afgørelse truffet under hensyntagen til formålet med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance jf. vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance nr.10325 af 12. december 2017?

1. Ja
2. Nej

Eventuelle afsluttende bemærkninger

BILAG 7

Spørgeskema til kommunerne

Spørgeskema i forbindelse med Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

Børne- og Socialministeriet har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en praksisundersøgelse af kontant tilskud efter servicelovens § 95 og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96.

Dette spørgeskema er sendt til alle landets kommuner og skal supplere den sagsgennemgang, som Ankestyrelsen gennemfører som led i praksisundersøgelsen.

Der indgår følgende tre temaer i spørgeskemaundersøgelsen: Oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder før kommunen frakender støtten, eller før kommunen giver afslag, jf. servicelovens § 85. Administrationsbidrag, herunder fastsættelse og beregning af bidraget. Kommunernes praksis for at dække led-sagelse og overvågning, der ikke kan dækkes efter servicelovens § 95. Det tager omkring 30 minutter at besvare spørgeskemaet.

Hvis du har spørgsmål til praksisundersøgelsen eller brug for hjælp til at udfylde spørgeskemaet, er du velkommen til at kontakte fuldmægtig/projektleder i Ankestyrelsen XX (e-mail XXXX@ast.dk eller mobil XXXX XXXX).

Fristen for kommunens besvarelse er 15. maj 2018.

Tak for din deltagelse i Ankestyrelsens spørgeskemaundersøgelse.

Gode råd til udfyldelsen af spørgeskemaet

Det kan være nødvendigt at indhente nogle oplysninger forud for besvarelsen af spørgeskemaet, og det kan derfor være en fordel at printe spørgeskemaet ud på forhånd. Ved at klikke på printerikonet i nederste venstre hjørne har du mulighed for at printe et tomt spørgeskema, hvor alle spørgsmålene fremgår.

Vær opmærksom på, at der er automatiske spring imellem spørgsmålene i skemaet, når det besvares elektronisk. Det betyder, at du ikke nødvendigvis vil få stillet alle spørgsmålene, som fremgår af den printede udgave.

Du har mulighed for at gå til og fra din besvarelse inden for fristen. Du lukker blot ned for besvarelsen og klikker på linket i mailen, når du vil fortsætte.

Kommune
 Navn
 Stillingsbetegnelse
 E-mail
 Telefon

Tema 1: Oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder

Af vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at borgeren får den nødvendige rådgivning og vejledning, herunder om de opgaver og det ansvar, der er forbundet med at være arbejdsgiver, så borgeren kan sammensætte sin ordning ud fra egne ønsker, behov og forudsætninger.

Kontant tilskud

Af samme vejledning fremgår, at hjælp til træning i funktionerne som arbejdsleder eventuelt efter en konkret vurdering kan være omfattet af servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte.

1. Anvender kommunen denne mulighed i forhold til kontant tilskud?

1. Ja
2. Nej

2. I hvilke tilfælde tilbyder kommunen oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører kontant tilskud. (Det er muligt at sætte flere kryds).

1. I forhold til borgere med fysiske funktionsnedsættelser
2. I forhold til borgere med psykiske funktionsnedsættelser
3. Til nærtstående hvor de har mulighed for at overtage opgaven efter en vis oplæring
4. Når kommunen vurderer, at der er behov for oplæring af nærtstående i at være arbejdsleder i stedet for at give afslag eller ophør af ordningen
5. Andet

Beskriv i hvilke andre tilfælde kommunen tilbyder oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder (i forhold til kontant tilskud)

3. Bevilger kommunen alene oplæring i at være arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører kontant tilskud.

1. Ja
2. Nej, vi bevilger også oplæring i at være arbejdsgiver

3. Andet

Hvis andet, beskriv

4. I hvilke tilfælde giver kommunen afslag på oplæring i at være arbejdsgiver og/eller arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører kontant tilskud. (Det er muligt at sætte flere kryds).

1. Ved vurdering af at nærtstående ikke vil kunne opnå de rette kompetencer
2. Når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer, da borgeren godt kan være arbejdsleder

3. Andet

Beskriv i hvilke andre tilfælde kommunen giver afslag på oplæring i at være arbejdsgiver og/eller arbejdsleder (i forhold til kontant tilskud)

Borgerstyret personlig assistance

Af vejledning til kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance fremgår, at hjælp til træning i funktionerne som arbejdsleder eventuelt efter en konkret vurdering kan være omfattet af servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte.

5. Anvender kommunen denne mulighed i forhold til borgerstyret personlig assistance?

1. Ja
2. Nej

6. I hvilke tilfælde tilbyder kommunen oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører borgerstyret personlig assistance.

1. I forhold til borgere med fysiske funktionsnedsættelser
2. I forhold til borgere med psykiske funktionsnedsættelser
3. Når borgeren er ved at blive kognitiv dårlig anvender kommunen oplæring til vurdering af, om BPA ordningen skal ophøre
4. Når kommunen vurderer, at borgeren ved oplæring til at være arbejdsleder kan være omfattet af personkredsen for hjælpen
5. Når borgeren mangler viden om at være arbejdsgiver
6. Andet

Beskriv i hvilke andre tilfælde kommunen tilbyder oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder

7. I hvilke tilfælde giver kommunen afslag på oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører borgerstyret personlig assistance.

1. Når kommunen vurderer, at borgeren ikke vil kunne opnå kompetencerne
2. Når arbejdsgiveropgaven kan overdrages til nærtstående, foreninger og arbejdsgiverfirmaer
3. Når kommunen vurderer, at borgeren ønsker og gerne vil overtage arbejdsgiverrollen
4. Andet

Beskriv i hvilke andre tilfælde kommunen giver afslag på oplæring i at være arbejdsgiver/arbejdsleder (i forhold til borgerstyret personlig assistance)

8. Bevilger kommunen alene oplæring i at være arbejdsleder? Spørgsmålet vedrører borgerstyret personlig assistance.

1. Ja
2. Nej, vi bevilger også oplæring i at være arbejdsgiver
3. Andet

Hvis andet, beskriv det venligst her

Tema 2: Administrationsbidrag

Kommunalbestyrelsen har pligt til at udmåle et administrationsbidrag, når arbejdsgiveransvaret overdrages til en forening eller privat virksomhed.

9. Hvordan udmåler kommunen administrationsbidraget?

1. Vi har et fastsat administrationsbidrag pr. time
2. Vi har et fast administrationsbidrag, der udgør en procentdel af udmålingen
3. Vi udmåler individuelle administrationsbidrag fra sag til sag
4. Andet

Beskriv hvordan kommunen udmåler administrationsbidraget

10. Hvilke elementer lægger kommunen vægt på ved reduktion/øgning af administrationsbidraget? (Det er muligt at sætte flere kryds).

1. Vi ser på, hvordan andre kommuner udregner administrationsbidraget

2. Vi prisfastsætter efter udmeldt praksis i kommunen
3. Vi følger prisudviklingen
4. Vi ser på, hvor stor en ordning, der administreres af arbejdsgiverfirmaer/-foreninger
5. Vi foretager en individuel beregning på baggrund af hvilken administration, arbejdsgiverfirmaer og foreninger har ved at administrere disse ordninger
6. Vi foretager en gennemsnitlig beregning for alle ordninger
7. Vi lægger antallet af hjælpere til grund ved en øgning/reducering af administrationsbidraget
8. Vi ser på, om ordningen er nystartet
9. Andet

Beskriv hvilke andre elementer kommunen lægger vægt på ved reducering/øgning af administrationsbidraget

11. Angiv hvor mange kroner administrationsbidraget typisk udgør per time

Ved behov, uddyb eventuelt besvarelsen i spørgsmål 11

11.1 Angiv størrelsen på kommunens aktuelle administrationsbidrag pr. sag i kroner (maj 2018)

Ved behov, uddyb eventuelt besvarelsen i spørgsmål 11.1

11.2 Angiv hvor mange kroner administrationsbidraget typisk udgør

Ved behov, uddyb eventuelt besvarelsen i spørgsmål 11.2

11.3 Angiv hvor mange procent administrationsbidraget udgør af udmålingen

Ved behov, uddyb eventuelt besvarelsen i 11.3

12. Er der sket ændringer i administrationsbidragets størrelse inden for de seneste fem år?

1. Ja
2. Nej

12.1 Hvilken ændring er der sket?

1. Bidraget er reduceret
2. Bidraget er hævet
3. Andet

Hvis andet, beskriv det venligst her

12.2. Hvor meget er administrationsbidraget senest blevet reduceret? Angiv i kroner

12.3. Hvor meget er administrationsbidraget senest blevet hævet? Angiv i kroner

12.4 Hvad er årsagen til, at der er sket ændring i administrationsbidraget? (Det er muligt at sætte flere kryds).

1. Vi ser på, hvordan bidraget har udviklet sig i andre kommuner
2. Ordningerne havde kørt i nogle år, og der var behov for justering
3. Det er indgået aftale med arbejdsgiverfirmaet om niveauet
4. Arbejdsgiverfirmaet mv. har ikke konkret forholdt sig til, hvorfor administrationsbidraget skal være højere end kommunens økonomiske skøn
5. Politisk beslutning i kommunen
6. Andet

Beskriv andre årsagen til, at der er sket ændring i administrationsbidraget

Tema 3: Dækning af ledsagelse og overvågning

Hvis en borger får hjælp efter servicelovens § 95, kan der ikke bevilges ledsagelse eller overvågning efter denne bestemmelse. Ledsagelse skal vurderes efter servicelovens § 97, evt. § 85. Der er ikke hjemmel i serviceloven til at udmåle hjælp til overvågning med undtagelse af § 96, hvor det direkte fremgår, at der kan ydes hjælp til overvågning.

Ledsagelse

13. Hvad er kommunens praksis for at dække behovet for ledsagelse i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter servicelovens § 95? (Det er muligt at sætte flere kryds)

1. Behovet for ledsagelse bliver opfyldt ved bevillingen efter serviceloven § 97 (Kommunen skal tilbyde ledsagelse til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig eller varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne)
2. Behovet for ledsagelse er i nær tilknytning til praktiske opgaver i hjemmet og bevilges efter § 83
3. Behovet for ledsagelse kan opfyldes efter § 85
4. Behovet for ledsagelse dækkes af borgerens botilbud
5. Behovet for ledsagelse dækkes af aktivitets- og samværs-tilbud
6. Borgeren har ikke behov for ledsagelse
7. Andet

Beskriv hvilken anden praksis kommunen har for at dække behovet for ledsagelse i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter serviceloven § 95

Overvågning

14. Hvad er kommunens praksis for at dække behovet for overvågning i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter serviceloven § 95? Spørgsmålet vedrører sager, hvor overvågning ikke kan dækkes efter sundhedslovgivningen.

1. Behovet for overvågning bliver opfyldt ved at optage en person på et botilbud, hvor der evt. gives 1 til 1 hjælp i alle 24 timer
2. Behovet for overvågning bliver ikke dækket
3. Andet

Beskriv hvilken anden praksis kommunen har for at dække behovet for overvågning i de sager, hvor der er tildelt hjælp efter serviceloven § 95

Afsluttende bemærkninger

Hvis kommunen har afsluttende bemærkninger til spørgeskemaundersøgelsen, angiv venligst disse her

Tak for kommunens besvarelse, der nu er modtaget i Ankestyrelsen.

Bilagsforside

Dokument Titel: Indstilling- Afvikling af den kommunale
bicykelordning

Dagsordens titel Bicykler

Dagsordenspunkt nr 1.4

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Teknik og Miljø og Sociale Forhold og
Beskæftigelse
Dato Dato for fremsendelse

Afvikling af den kommunale bycykelordning

1. Resumé

Bycykelordningen er i dag forankret som en jobrettet indsats for ledige borgere i Beskæftigelsesforvaltningen.

I Beskæftigelsesforvaltningen er indsatsen i stigende grad omlagt til en mere virksomhedsrettet indsats. Det betyder, at behovet for et særligt beskæftigelsesprojekt er reduceret, hvor der også er færre ledige, som er beskæftiget med vedligehold og udbringning af bycykler rundt omkring i byen.

Derudover blev der i forbindelse med budgetforlig 2019 besluttet en omlægning af de decentrale jobcentre, som betyder, at Jobcentret på Skejbygårdsvej – og dermed også bycykelværkstedet på denne adresse - nedlægges ved udgangen af 2019.

Teknik og Miljø har via udbud indgået en aftale med firmaet Donkey Republic om by- og pendlercykler. Cyklerne har været på gaden siden juni 2018.

Med baggrund i den aktuelle status for den kommunale bycykelordning og de positive erfaringer med de nye private by- og pendlercykler i Aarhus indstilles det, at den kommunale bycykelordning fra 2005 afvikles ved udgangen af 2019.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Den kommunale bycykelordning forankret i beskæftigelsesforvaltningen afvikles ved udgangen af 2019

3. Baggrund

Etableringen af bycykelordningen i Aarhus Kommune blev vedtaget af byrådet i 2004. Forud var gået en udbudsforretning, som byrådet valgte at annullere bl.a. som følge af, at omkostningerne ved driften via privat operatør viste sig at være uforholdsmæssig høje. I stedet valgte byrådet en model, hvor bycykelordningen blev etableret som et beskæftigelsesprojekt. Det blev samtidig besluttet, at ordningen skulle evalueres efter en toårig forsøgsperiode. Den første bycykelsæson blev åbnet den 1. maj 2005.

Evalueringen blev foretaget i oktober 2006 af DMA research, og byrådet besluttede på det grundlag i foråret 2007 at gøre ordningen permanent.

Bycykelordningen sørger for, at bycyklerne i sæsonen april-november er til rådighed på bycykelstationerne i bycykeldistriktet i Aarhus Midtby. Bycykelværkstedet er beliggende på Skejbygårdsvej, hvor opgaven med at vedligeholde, samle og reparere de 450 bycykler varetages.

4. Effekt

Bycykelværkstedet har fungeret specifikt som afklarende og forberedende til virksomhedspraktik. Praktikker er igangsat senest otte uger efter at borgeren er startet i værkstedet.

I alt 110 borgere har været i forløb i bycykelordningen i 2018.

I Beskæftigelsesforvaltningen er indsatsen i stigende grad omlagt til en mere virksomhedsrettet indsats. Det betyder, at behovet for et særligt beskæftigelsesprojekt er reduceret, og der er dermed færre ledige, som er beskæftiget med vedligehold og udbringning af bycykler rundt omkring i byen.

5. Ydelse

Ny by- og pendelcykelordning i Teknik og Miljø

Teknik og Miljø gennemførte i 2018 et udbud om 500 nye by- og pendlercykler i Aarhus som første led i en strategi for introduktionen af op til ca. 2.000 nye by- og pendlercykler, som fra og med 2019 helt eller delvist kan erstatte kommunens nuværende bycykelordning.

Teknik og Miljø indgik på baggrund af udbud en aftale med firmaet Donkey Republic, som også er leverandør af bycykler i bl.a. København, Berlin, Hamborg og andre Europæiske byer. Aftalen indebar levering af de første 500 cykler, som blev placeret ved standsningsstederne langs Letbanen og som et tilbud ved parkeringsanlæg og parkér og rejs-anlæg samt andre centrale rejsemål i byen. Cyklerne er parkeret ved såkaldte "hub", som er en specifik GPS-lokation.

Cyklerne lejes mod betaling via mobilen, og lejen afsluttes igen ved et godkendt hub. Cyklerne låses op med en app, som forbinder cyklens lås via Bluetooth. Alle de nye by- og pendlercykler er, til forskel for de eksisterende blå bycykler, meget lettere og forsynet med gear mv.

I testperioden har bycykelværkstedet på Skejbygårdsvej bistået Donkey Republic med reparation og allokering af de nye by- og pendlercykler.

De første cykler fra Donkey Republic kom på gaden i juni 2018 og er blevet taget godt i mod. Blandt andet hjulpet på vej af sejlsports VM, hvor cyklerne var en stor succes, og der blev kørt rigtig mange ture af gæster og sportsudøvere. Generelt har anvendelse af cyklerne i sommerperioden været god. Antallet af ture har været meget lavere i vinterperioden, men allerede nu kan der konstateres en stigning i antallet af ture. 55 % af alle turene ligger på 0-2 km, men der ses også længere ture, med enkelte på over 20 km.

Teknik og Miljø er meget tilfredse med ordningen og samarbejdet med Donkey Republic. Der arbejdes på at

udvide ordningen med flere cykler og flere hubs. Der arbejdes fra Donkey Republics side ligeledes på en Elcykelløsning.

6. Organisering

Med nedlæggelse af bycykelordningen under Sociale Forhold og Beskæftigelse vil ansvaret for by- og pendlercykler fremover alene ligge under Teknik og Miljø.

7. Ressourcer

I forbindelse med beslutningen i 2004 om etableringen af bycykelordningen blev der givet en særlig etableringsbevilling på 1,9 mio. kr. til indkøb af cykler og øvrigt materiel mv. Der blev også bevilget et varigt driftstilskud på 445.000 kr. (2004-niveau).

Bycykelordningen i Aarhus er en gratisordning for brugerne, og økonomien er baseret på det årlige tilskud fra byrådet, reklamefinansiering samt beskæftigelsesmidler.

I 2018 udgjorde det årlige tilskud fra Byrådet 574.449,- kr., og reklamesalgsaftalen med Mediehus Danmark indbragte i 2018 300.000 kr. Beskæftigelsesforvaltningen har indgået en 2-årig kontrakt for reklamesalget på bycyklerne med Mediehus Danmark for perioden 2018 – 2019.

Det har været muligt inden for driftsbudgettet at udskifte en del af bycyklerne med nye cykler i aluminiumsstel og med gear. Mange af bycyklerne er dog fortsat af den ældre model med jernstel og uden gear og er dermed ikke en tidssvarende bycykelordning.

I forbindelse med budgetforlig 2019 blev der besluttet en omlægning af de decentrale jobcentre, som betyder, at Jobcentret på Skejbygårdsvej – og dermed også bycykelværkstedet på denne adresse - nedlægges ved udgangen af 2019.

Byrådets driftstilskud til den kommunale bycykelordning foreslås at indgå som spareforslag i forbindelse med udmøntningen af Regeringens erhvervs- og

iværksætterpakke fra november 2017. Der fremsendes en særskilt indstilling til Byrådet herom.

Bünyamin Simsek
Rådmand

/

Henrik Seiding
Direktør

Kristian Würtz
Rådmand

/

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør

Tidligere beslutninger

19/2 2004: Bicykelordning etableres i Aarhus

29/3 2007: Bicykelordningen i Aarhus videreføres

Sagsnummer: 13/007717-34

Beskæftigelsesforvaltningen

Tlf.: 89 40 20 00

E-post: beskaeftigelse@aarhus.dk

Lix: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Anne Hyldegaard

Tlf.: 20 89 20 07

E-post: anneh@aarhus.dk

Bilag 2/2

Dokument Titel: Afvikling af den kommunale
bicykelordning -
rådmandsindstilling

Dagsordens titel: Bicykler

Dagsordenspunkt nr 1.4

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Beskæftigelsesforvaltningen
Dato 5. april 2019

Afvikling af den kommunale bycykelordning

Indstilling til byrådet om afvikling af bycykelordningen.

1. Resume

Den kommunale bycykelordning har siden 2004 været forankret i Beskæftigelsesforvaltningen.

I tråd med omlægning af indsatsen til at være mere virksomhedsrettet samt beslutningen om nedlæggelse af Jobcenter Skejbygårdsvej i forbindelse med det seneste budgetforlig foreslår forvaltningen, at ordningen afvikles med udgangen af 2019.

Derudover har Teknik og Miljø via udbud indgået aftale med anden aktør om udlejning af by- og pendlercykler (som erstatning for den kommunale ordning) hvilket der hidtil er gode erfaringer med.

Det bemærkes, at Byrådets driftstilskud til den kommunale bycykelordning i indstillingen foreslås at indgå som spareforslag i forbindelse med udmøntningen af Regeringens erhvervs- og iværksætterpakke fra november 2017. Der fremsendes en særskilt indstilling til Byrådet herom.

Byrådsindstilling – fælles med Teknik og Miljø – fremlægges her til godkendelse.

Indstillingen behandles parallelt på rådmandsmødet ved MTM d. 24. april.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Rådmanden godkender vedlagte byrådsindstilling

3. Baggrund

-

4. Effekt

-

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

-

Bilag

Bilag 1: Byrådsindstilling: Afvikling af den kommunale
bicykelordning

Sagsnummer: 13/007717-35

Beskæftigelsesforvaltningen

Antal tegn: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Peter Risvig

Tlf.: 29 28 46 07

E-post: risvig@aarhus.dk

Bilagsforside

Dokument Titel: Rådmandsindstilling Anlægsplan 2020-2029

Dagsordens titel MSBs anlægsplan 2020-2029

Dagsordenspunkt nr 1.5

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Økonomi
Dato 5. april 2019

MSBs anlægsplan 2020-2029

1. Resume

MSBs anlægsplan for 2020-2029 redegør for MSBs forslag til anlægsinvesteringer 2020-2029 med særlig vægt på perioden 2020-2023.

De nye forslag til anlægsinvesteringer baserer sig på de politiske pejlemærker omhandlende social mobilitet og sammenhængskraft. Konkret ses dette ved et større fokus på anvendelse af fx almene ungdomsboliger til handicappede eller udsatte borgere, integreret som opgange eller spredt i boligforeningernes øvrige bebyggelser.

Udgangspunktet for MSBs anlægsplan er MSBs årlige behovsanalyse, hvor den forventede demografiske udvikling indregnes sammen med øget levealder, betydningen af faglige strategier og konverteringsstrategier.

Anlægsplanen fokuserer udelukkende på behovet for anlægsinvesteringer og er derved adskilt fra de driftsøkonomiske konsekvenser ved opførelsen af nye pladser.

Den afledte driftsudgift i forbindelse med, at MSB skal yde støtte til flere borgere, som følge af den demografiske udvikling, modsvares i et vist omfang af, at MSB tildeles yderligere driftsmidler i henhold til den aftalte demografiske budgetmodel. I det omfang budgetmodellen ikke fuldt ud kompenserer den demografiske udvikling, forudsættes differencen håndteret inden for MSBs

økonomiske ramme. Aktuelt skal det imidlertid bemærkes at både Voksenhandicap og Socialpsykiatri og Udsatte Voksne har forventede merudgifter på driften.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) anlægsplanens forslag til investeringer i perioden 2020-2029 drøftes og prioriteres

At 2) de prioriterede forslag fremsendes som del af MSBs budgetmateriale med henblik på udmøntning af anlægspuljer afsat i 2022-2023

3. Oversigtstabel anlægsforslag MSB

Prioritet	Netto i 1.000 kr. 2019-prisniveau	2020	2021	2022	2023	I alt
Tværgående MSB						
1	Brand/alarmering Reserveret beløb til sikring og optimering af brandalarmeringsudstyr	3.000				3.000
Voksenhandicap (VH)						
2	IT-opdatering (wi-fi til basisopgaveudførelse og velfærdsteknologi)	6.000				6.000
3	71 Lærings- og beskæftigelsespladser	36.133				36.133
4	18 Midlertidige botilbudspladser §107 SEL	19.603				19.603
5	7 Hvilstedhus (eget bad/toilet) (utidssvarende boliger)	3.015				3.015
6	21 Nordbyvænget (modernisering)	9.966				9.966
7	Lærings- og beskæftigelsestilbud Snåstrup Vestergård (modernisering)	3.900				3.900
8	12 Almene ungdomsboliger m. serviceareal				3.395	3.395
9	14 Almene handicapboliger inkl. lærings- og beskæftigelsespladser				12.557	12.557
Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)						
10	Flytning Socialmedicinsk Tandklinik	2.060				2.060
11	12 Almene ungdomsboliger m. serviceareal		3.395			3.395
12	Grundkøb Sydhavnen*		8.000			8.000

13	14 Midlertidige botilbudspladser §107 SEL		8.821	11.762	20.583
	I alt	83.677	11.395	8.821	27.714
				131.607	

Lotte Henriksen
Socialchef

/

Bjarne Høyer Andresen
Økonomichef

Bilag

- Bilag 1: Anlægsplan 2020-2029 -
Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og
Beskæftigelse (MSB)
- Bilag 2: Aarhus Kommunes samlede pladsbehov på
socialområdet, 2019-2028
- Bilag 2a: Aarhus Kommunes pladsbehov på området
for Voksenhandicap (VH), 2019-2028
- Bilag 2b: Aarhus Kommunes pladsbehov på området
for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV),
2019-2028
- Bilag 2c: Aarhus Kommunes pladsbehov på området
for Familier, Børn og Unge (FBU)

Tidligere beslutninger

Anlægsplan 2018-2027

Økonomi

Tlf.: 89 40 20 00

Lix: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Allan Hoffmann Jeppesen

E-post: okonomi@msb.aarhus.dk

Tlf.: 41 85 87 73

E-post: jhal@aarhus.dk

Bilag 2/6

Dokument Titel: **Bilag 1 Anlægsplan 2020-2029 -
Magistratsafdelingen for
Sociale Forhold og
Beskæftigelse**

Dagsordens titel: **MSBs anlægsplan 2020-2029**

Dagsordenspunkt nr **1.5**



Anlægsplan 2020-2029 - Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB)

5. april 2019
Side 1 af 21

Afsættet for MSBs anlægsplan er social mobilitet og sammenhængskraft. Aarhus skal være en by, der rummer alle, og hvor de fysiske rammer dermed også skal medvirke til at støtte borgerne i at kunne leve det liv de ønsker, og kunne deltage i samfundet og fællesskabet.

Det betyder konkret, at der i MSBs anlægsplanen for 2020-2029 er et øget fokus på samarbejde med boligforeningerne og andre aktører, fx ved etablering af bofællesskaber i opgange, eller øget brug af ungdomsboliger til borgere med særlige behov.

Anlægsplanen baserer sig på MSBs årlige behovsanalyse, der tager udgangspunkt i befolkningsudviklingen i kommunen samt strukturelle vilkår og politiske strategier, der er beskrevet nedenfor. Behovsanalysens resultater viser behov for tiltag på følgende områder:

Tabel 1. Aarhus Kommunes forventede efterspørgsel i 2029, der håndteres i anlægsplanen.

Voksenhandicap (VH)		Forventet stigning i efterspørgslen i 2029
Botilbudspladser		137
Lærings- og beskæftigelsespladser		225
Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)		Forventet stigning i efterspørgslen 2029
Botilbudspladser		46
Forsorgspladser eller alternativer, der skaber flow på eksisterende pladser		47

Strukturelle vilkår og politiske strategier, der påvirker pladsbehovet:

- *Befolkningstilvækst:* At bolig/pladskapaciteten udbygges i takt med befolkningstilvæksten i Aarhus Kommune
- *Øget levealder:* Den generelle tendens i samfundet er, at vi lever længere, hvilket også gør sig gældende for borgere på socialområdet.
- *Konverteringsstrategi:* At der tilvejebringes relevante boliger/pladser, så Aarhus-borgere kan tilbydes et relevant tilbud i Aarhus kommune, hvilket forventes at reducere efterspørgslen efter eksterne pladser.
- *Ønskeliste:* Hvis visiterede borgere, der ikke i forvejen har en ønsket plads, er villige til at vente på det.
- *Regionale snitflader:* I behovsanalysen er der taget afsæt i, at de regionale og kommunale opgavesnitflader fortsætter uændret.

Med udgangspunkt i behovsanalysen samt ovenstående strategier, strukturelle vilkår samt politiske beslutninger foreslås der i forbindelse med

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Bygninger og Faglig Service
Jægergården, Værkmestergade 15
8100 Aarhus C

Telefon: 41858773/41854737

E-mail: jhal@aarhus.dk,
sskma@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandlere:
Allan Hoffmann Jeppesen
Malene Skydahl Sørensen



budget for 2020 prioriteret nedenstående projekter og rådighedsbeløb i årene 2020-2023.

5. april 2019
Side 2 af 21

Tabel 2. Oversigt over MSBs prioriterede anlægsprojekter i perioden 2020-23

Prioritet	Netto i 1.000 kr. 2019-prisniveau	2020	2021	2022	2023	I alt
Tværgående MSB						
1	Brand/alarmering Reserveret beløb til sikring og optimering af brandalarmeringsudstyr	3.000				3.000
Voksenhandicap (VH)						
2	IT-opdatering (wi-fi til basisopgaveudførelse og velfærdsteknologi)	6.000				6.000
3	71 Lærings- og beskæftigelsespladser	36.133				36.133
4	18 Midlertidige botilbudspladser §107 SEL	19.603				19.603
5	7 Hvilstedhus (eget bad/ toilet) (utidssvarende boliger)	3.015				3.015
6	21 Nordbyvænget (modernisering)	9.966				9.966
7	Lærings- og beskæftigelsestilbud Snåstrup Vestergård (modernisering)	3.900				3.900
8	12 Almene ungdomsboliger m. serviceareal				3.395	3.395
9	14 Almene handicapboliger inkl. lærings- og beskæftigelsespladser				12.557	12.557
Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)						
10	Flytning Socialmedicinsk Tandklinik	2.060				2.060
11	12 Almene ungdomsboliger m. serviceareal		3.395			3.395
12	Grundkøb Sydhavnen*		8.000			8.000
13	14 Midlertidige botilbudspladser §107 SEL			8.821	11.762	20.583
I alt		83.677	11.395	8.821	27.714	131.607



*Estimeret beløb. Der pågår drøftelser ml. MSB og MTM ift. grunderhvervelse. Anlægsmidler til selve etableringen af nyt byggeri på grunden er estimeret til 19 mio. kr. og løftes i anlægsplanen for perioden 2022-2031.

5. april 2019
Side 3 af 21

I anlægsplanen sammenkobles behovsanalysens resultater med forventningerne til hvordan faglige strategier, samarbejde med boligforeninger, anvendelse af frikommuneforsøg mv. kan påvirke den forventede fremtidige efterspørgsel.

Anlægsplanen har et 10-års sigte med fokus på håndtering af anlægsbehovet i perioden 2020-2023. Samtidig tages der hensyn til, at et byggeri typisk er et år undervejs ved, at bevillingsåret ligger et år før forventet ibrugtagning.

Desuden behandler anlægsplanen behovet for modernisering eller ændret ibrugtagelse af utidssvarende byggeri, samt øvrige anlægstiltag, herunder sikring af brand- og alarmeringssystemer i MSBs tilbud samt sikring af utidssvarende IT-installationer mv.

I MSB er udgangspunktet, at behovet for nye varige boliger primært håndteres gennem etablering efter almenboliglovens § 105 frem for servicelovens § 108. Dette udgangspunkt hænger dels sammen med tanken om, at boligen skal støtte op om borgerens ret til at leve et selvstændig liv og retten til at have samme muligheder som andre. I en almenbolig har borgeren egen lejekontrakt. Udgangspunktet hænger også sammen med en stor forskel i de anlægsøkonomiske udgifter for Aarhus Kommune, der er væsentligt mindre ved opførsel af almene boliger frem for tilbud opført efter serviceloven, som er 100 pct. kommunalt finansieret.

I nedenstående gennemgås først de tværgående tiltag og efterfølgende hvordan behovsanalysens resultater giver anledning til de enkelte forslag på driftsområderne for Voksenhandicap, samt Socialpsykiatri og Udsatte Voksne.

1. Tværgående tiltag på socialområdet

1.1 Brandsikkerhed på socialområdets tilbud

I forlængelse af flere tragiske brande på tilbud til ældreborgere i andre kommuner er MSB, i samarbejde med Østjyllands Brandvæsen og andre rådgivere, i gang med at gennemgå MSBs bygningsmasse. Det har allerede nu synliggjort en række tilbud, som bør brandoptimeres med forskelligt teknisk udstyr.

Der er blandt andet konstateret en række tilbud i ældre bygninger, hvor der er behov for optimeret brandsikring, så der er overensstemmelse mellem brandsikkerhedskrav og brugen af bygningen. Samtidig kan målgruppen siden opførelsen af bygningerne have fået et større støttebehov – enten grundet alder eller med baggrund i det generelt stigende støttebehov i de sociale tilbud. Borgerne er ikke nødvendigvis i stand til at følge brandinstrukser, de kan være mindre mobile og skal have hjælp til



evakuering i tilfælde af brand. Det kræver mere opdateret brandudstyr som automatisk brandalarmeringsanlæg (ABA-anlæg) o.l.

5. april 2019
Side 4 af 21

Behovsændringerne er bredt fordelt på børne- og voksentilbud, hvor fysisk og psykisk handicap, sindslidelse eller misbrug gør borgerne afhængige af et system, der alarmerer automatisk. Dermed kan sikres en hurtig indgriben fra personalet og brandvæsnet i tilfælde af brand.

Det foreslås, at der reserveres en pulje på 3 mio. kr. til nye og forbedrede brand- og alarmeringssystemer på de sociale tilbud, der har behov for brandoptimeringen.

2. Fra behovsanalyse til anlægsplan – Voksenhandicap (VH)

I dette afsnit gennemgås behovsanalysens resultater set i forhold til den nuværende kapacitet sammenholdt med det estimerede fremtidige behov. Efterfølgende behandles betydningen af faglige strategier og samarbejder med boligforeninger i forhold til det konkrete behov for nye anlægsprojekter på området. Derefter beskrives behovet for at modernisere utidssvarende bygninger samt øvrige anlægsinvesteringer i Voksenhandicap.

2.1 Botilbud – Voksenhandicap (VH)

Ud over tilvæksten i befolkningen, øget levealder mv. er der på Voksenhandicap-området også vedtaget en konverteringsstrategi, som betyder, at det er en prioritet at etablere flere pladser i Aarhus Kommune, så Aarhusborgere kan tilbydes en bolig inden for kommunegrænserne fremfor for eksternt.

I nedenstående tabel vises den samlede pladskapacitet i Voksenhandicap samt det forventede behov for botilbudspladser frem mod 2029.

I tabellen er indregnet allerede besluttede pladsudvidelser på 131 botilbudspladser. Disse pladser forventes opført og ibrugtaget i perioden 2019-2023.

Tabel 3 viser, at der forventes en mangel på botilbudspladser i 2020 på 20 pladser, og at der i 2029 vil være en forventet mangel på 137 pladser. Allerede i 2024 vil der være en stigning i kapacitetsmanglen på 43 pladser, og herefter stiger behovet med 20-25 pladser årligt.

Tabel 3. VHs difference mellem kapacitet og estimeret behov, 2020-29.

	2020	2023	2029
Samlet pladsbehov (netto)	805	880	998
Samlet pladskapacitet (netto)	-785	-861	-861
Samlet mangel på botilbudspladser	20	19	137

Kilde: MSBs behovsanalyse. Kapaciteten er inkl. planlagte/politisk besluttede udvidelser



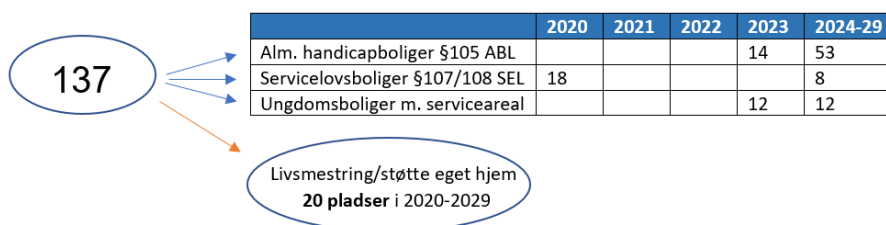
I nedenstående figur 1 fremgår, hvordan det forventede behov for i alt 137 botilbudspladser i 2029 forventes realiseret.

5. april 2019
Side 5 af 21

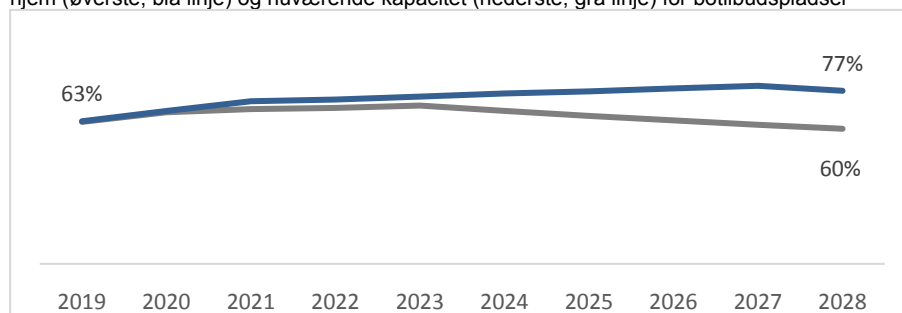
Det forventes at dele af den samlede efterspørgsel kan imødekommes gennem faglige strategier, der øger borgerens livsmestring og dermed reducerer behovet for at bo i de rammer, der er i et botilbud. Det betyder, at behovet for botilbudspladser reduceres med 20 pladser svarende til en forventning om, at der årligt er to borgere, der med en forebyggende indsats enten ikke visiteres til et botilbud, eller gennem en fokuseret indsats har fået øget livsmestring, der betyder, at borgerne kan gå fra botilbudsområdet til et liv i egen bolig med eller uden bostøtte i eget hjem.

I nedenstående figur 1 vises forventningerne til realisering af det fremtidige pladsbehov på 137. Fordelingen uddybes i de nedenstående afsnit. Desuden viser grafen i figur 2 forventningerne til selvforsyningsgraden med den foreslåede anlægsplan.

Figur 1: Fordeling af behovet for botilbudspladser, 2020-2029



Figur 2: VHs selvforsyningsgrad ift. foreslåede kapacitetsudvidelser og livsmestring/støtte i eget hjem (øverste, blå linje) og nuværende kapacitet (nederste, grå linje) for botilbudspladser



Fordelingen af pladser opført efter almenboligloven eller serviceloven
Udgangspunktet i MSB er, at behovet for nye varige boliger primært håndteres gennem etablering af almenboliglovens § 105 frem for servicelovens § 108.

Det vurderes, at 50 pct. af det samlede behov i 2029 skal dækkes gennem opførelse af almene handicapboliger (§105 ABL). Det svarer til, at der planlægges med en udvidelse på 67 almene boliger i de kommende 10 år.



Heraf, jf. tabel 2, **14** boliger med tilknyttet lærings- og beskæftigelsespladser i 2023.

5. april 2019
Side 6 af 21

Den relative høje vægtning af almene boliger skal, som nævnt indledningsvis, ses i sammenhæng med tanken om at boligen skal medvirke til at støtte op om borgerens mulighed for at leve et så selvstændigt liv som muligt.

Der vurderes imidlertid stadig et behov stigende behov for etablering af servicelovstilbud - specielt midlertidige botilbud efter servicelovens § 107. Pladserne kan fx benyttes til unge, der er i afklaringsforløb med bo-træning eller i forhold til aflastning.

Det foreslås at der etableres 26 nye midlertidige botilbudspladser, heraf **18** pladser i 2020 (se tabel 2). Det forventes, at pladserne vil understøtte konverteringsstrategien, da der gennem de seneste år har været en stigende efterspørgsel i Voksenhandicap efter eksterne § 107-pladser. Samtidig er midlertidige botilbudspladser væsentligt i målet om øget livsmestring, da de kan benyttes til bo-træning og afklaring, dermed er de med til at øget flowet mod egen bolig.

I forbindelse med etableringen af 28 handicapboliger i Mårslet gennemføres en lukning af servicelovstilbuddet efter SEL § 108 på Nygårdsvej. Lukningen forventes at ske ultimo 2019. Baggrunden for lukningen er, at tilbuddet er utidssvarende, da boliger til længerevarende ophold er underlagt samme indretningskrav som almene boliger efter ALM §105. Det vil sige, at boligerne skal være indrettet med eget toilet, bad og som udgangspunkt også køkken.

Bygningerne på Nygårdsvej er kommunalt ejet, og bygningsmassen kan benyttes til andre formål - fx midlertidige botilbudspladser, lærings- og beskæftigelsespladser eller lignende. Den nye anvendelse vil medføre en udvidelse af kapaciteten, da tilbuddet efter 2019 ikke medregnes i behovsanalysen.

Det foreslås konkret, at noget af den ledige bygningsmasse på Nygårdsvej benyttes til etablering af 14 nye midlertidige botilbudspladser. Det vurderes at en ombygning på Nygårdsvej til nye midlertidige botilbudspladser kan gennemføres for 2/3 af omkostningerne ved at opføre nybyggeri.

Desuden foreslås desuden, at der etableres 4 nye midlertidige botilbudspladser som fortætning i forbindelse med eksisterende §107-tilbud.

Ungdomsboliger – samarbejde med boligforeningerne



Det vurderes, at flere unge med handicap kan profitere af at bo i ungdomsbolig. Gennem samarbejde med boligforeningerne er det muligt at indtænke ungdomsboliger til unge med særlige behov i forbindelse med opførelse af almene ungdomsboliger i Aarhus Kommune.

5. april 2019
Side 7 af 21

Ungdomsboligerne giver mulighed for at skabe boliger til unge med handicap i et ungemiljø og dermed skabe fysiske rammer, hvor unge med handicap kan leve under samme vilkår og i fællesskab med andre unge. Det er dermed tanken, at denne boligform skal medvirke til at understøtte mulighederne for fællesskab, styrke social mobilitet og sikre sammenhængskraft mellem borgere med forskellige livsvilkår og livssituationer.

Der kan være tale om forskellige tilgange til etableringen, fx at en hel opgang anvendes til borgere med handicap, eller at boligerne ligger spredt i den samlede bebyggelse med ungdomsboliger. Det vurderes, at knap 20 pct. af det samlede behov på 137 pladser kan imødekommes ved opførelse af i alt 24 ungdomsboliger i perioden 2020-2029. Heraf **12** boliger i 2023.

Det må forventes, at målgruppen af borgere med handicap har et støttebehov, som betyder, at der skal opføres og finansieres servicearealer i tilknytning til boligerne

Ud over de socialfaglige perspektiver med et ungemiljø og opnåelse af egen ungdomsbolig giver samarbejde og sambyg med boligforeningerne også god mening rent anlægsøkonomisk. Hovedparten af anlægsudgiften finansieres via lånoptag, der tilbagebetales af beboerne via husleje. Hertil ydes statstilskud og Aarhus Kommune afholder grundkapital på 10 pct. af boligdelen. Tilknyttede servicearealer finansieres imidlertid 100 pct. af Aarhus Kommune.

2.2 Utidssvarende boliger og moderniseringsbehov

Voksenhandicap har to tilbud, hvor den fysiske ramme enten er utidssvarende, eller hvor der er et stort moderniseringsbehov.

Hvilstedhus (7 boliger)



Hvilstedhus er et mindre botilbud til borgere med udviklingshæmning og udfordrende adfærd. Der arbejdes på at styrke rammerne i Hvilstedhus, dels gennem en udvidelse med 4 specialpladser og dels gennem modernisering af de eksisterende rammer. Der blev afsat midler til specialpladser i budget 2016, som påtænkes at finansiere udvidelsen af 4 specialpladser på Hvilstedhus. Anlægsindstillingen planlægges behandlet af byrådet inden sommerferien 2019.

5. april 2019
Side 8 af 21

I den aktuelle anlægsplan foreslås modernisering af de eksisterende pladser. De nuværende rammer er utidssvarende til længerevarende ophold efter servicelovens § 108, da flere borgere deles om bade- og toiletfaciliteterne. Der er tale om borgere, der har en permanent bolig, hvor de deles om fælles toilet og bad med 2-3 andre borgere.

Moderniseringen skal ses i sammenhæng med, at Socialtilsynet har bemærket, at de fysiske rammer har nogle udfordringer som længerevarende boliger, fordi der er fælles toilet- og baderum.

Ombygningen omfatter, at pladserne i stuehuset ombygges, så beboerne får eget toilet og bad. Det vil samtidig være nødvendigt at genetablere 2 pladser i nabobygningen.

Den samlede modernisering er vurderet til en omkostning på 3.015 t. kr. Moderniseringen ændrer ikke på det samlede antal pladser (7 boliger).

Nordbyvænget (21 boliger)

Nordbyvænget var et selvejende botilbud, som MSB købte i 2012. Det drives efter servicelovens §192 (beskyttede boliger). Boligerne på Nordbyvænget er nedslidte og trænger til renovering. Desuden er det ved ekstern audit af arbejdsmiljøet bemærket, at det skal sikres, at boligerne er indrettet til borgere med plejebenhov, så medarbejderne kan udføre deres arbejde sikkert.

I MSB's "Spareforslag 2012-2015" er det besluttet at sælge bebyggelsen med henblik på at opføre nye almene ældreboliger til borgerne i stedet. Der er budgetteret med et nettoindtægtskrav på 9,3 mio. kr.

Den foreslåede omlægning af Nordbyvænget har vist sig at være betydelig mere kompliceret end først antaget. Det har blandt andet vist sig, at det ikke er muligt at opnå et provenu, der kan sikre midler til opførelse af almene ældreboliger, som erstatning for de eksisterende boliger. Gennemførelse af et salg vil derfor medføre behov for tilførsel af midler til genetablering af boligerne et nyt sted.



Da Nordbyvænget er et af de få servicelovstilbud, som Voksenhandicap har, foreslås det, at der afsættes ca. 10 mio. kr. til renovering af boligerne, så de fortsat kan indgå i den samlede kapacitet på området.

5. april 2019
Side 9 af 21

Det vil samtidig betyde, at MSB skal finde en alternativ måde til at dække det budgetterede indtægtskrav på 9,3 mio. kr.

Opsummering botilbud - Voksenhandicap

Tabel 4. Forslag til udbygning af botilbud indenfor VH-området 2020 - 29

Boligtype og antal	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
Nye botilbudspladser i alt	18			26	73	117
Heraf						
1. Alm. handicapboliger §105 ABL				14	53	67
2. Servicelovsboliger §107 SEL	18				8	26
3. Ungdomsboliger §52 ABL				12	12	24

Tabel 5. Forslag til modernisering/ombygning af utidssvarende boliger

Boligtype og antal	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
Botilbudspladser i alt	28					28
1. Hvilstedhus (modernisering)	7					7
2. Nordbyvænget (modernisering)	21					21

2.3 Lærings- og beskæftigelsespladser – Voksenhandicap (VH)

Behovsanalysen viser, at der er behov for yderligere 225 lærings- og beskæftigelsespladser i planperioden. Det er dog væsentligt at bemærke, at disse pladser ikke skal læses en-til-en i forhold til et anlægsbehov. Der kan være stor forskel på anlægsbehovet i henhold til formål og indhold i den enkelte indsats.

Behovsanalysen har taget afsæt i alle typer lærings- og beskæftigelsespladser, hvilket både omfatter beskyttet beskæftigelse (SEL § 103) og aktivitets- og samværstilbud (§104). For aktivitets- og samværstilbuddene gælder, at de kan være meget forskellige i deres sigte og formål.

Behovsanalysens beregninger viser imidlertid en tydelig tendens til et stærkt stigende behov for pladser frem mod 2029. Udslaget skyldes primært befolkningstilvæksten og konverteringsstrategien, samt at der i de kommende år ikke er planlagte pladsudvidelser på området.

Tabel 6. VHs difference mellem kapacitet og estimeret behov, 2020-29.

	2020	2023	2029
Samlet pladsbehov (netto)	899	954	1039



Samlet pladskapacitet (netto)	-814	-814	-814
Samlet mangel	85	140	225

Kilde: MSBs behovsanalyse 2019-2028.

5. april 2019
Side 10 af 21

I nedenstående figur fremgår, hvordan det forventede behov for i alt 225 lærings- og beskæftigelsespladser forventes realiseret.

Det forventes, at der ikke vil være et anlægsbehov knyttet til udviklingen i den forventede efterspørgsel efter beskyttet beskæftigelse. Et af grundelementerne i Voksenhandicap Gentænkt er, at udgangspunktet for den enkelte borger er at arbejde med den enkeltes læring og udvikling så langt, som den enkeltes potentiale rækker. Samtidig arbejdes der ud fra en erkendelse, at det er vigtigt, at det sociale ansvar løftes i et fællesskab mellem kommune, erhvervsliv, uddannelser, foreningsliv og organisationer. Den øgede efterspørgsel efter beskyttet beskæftigelse forventes at være et af de områder, hvor der gennem et øget samarbejde mellem erhvervsliv, foreningsliv og organisationer kan skabes en stærkere tilknytning mellem borgeren og arbejdsmarkedet. Det forventes på den baggrund ikke, at den forventede øgede efterspørgsel, jf. nedenstående figur 3, på **48** pladser i beskyttet beskæftigelse (SEL § 103) medfører et tilsvarende behov for udvidelse af den fysiske ramme.

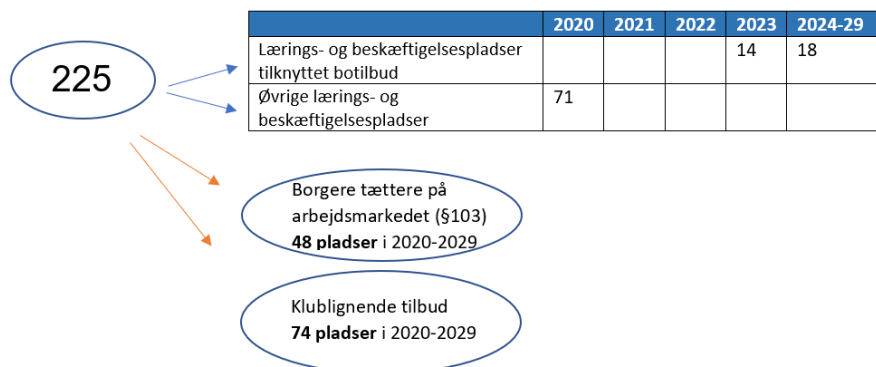
En del af den eksisterende efterspørgsel efter lærings- og beskæftigelsestilbud er knyttet til et klublignende samværstilbud (SEL § 104), som borgere med autisme, der modtager bostøtte, automatisk indskrives i og kan benytte efter behov. Der er i dag ca. 300 borgere, der modtager bostøtte, som er indskrevet i tilbuddet. Det forventes, at den eksisterende fysiske ramme kan håndtere den fremtidige efterspørgsel på området, idet det forventes, at yderligere **74** borgere indskrives i tilbuddet.

Den øvrige fordeling af pladser i figur 3 tager udgangspunkt i behovet skitseret i behovsanalysen, men fratrukket et år, således at bevillingsåret ligger et år før forventet ibrugtagning.



Figur 3: Fordeling af behovet for lærings- og beskæftigelsespladser, 2020-2029

5. april 2019
Side 11 af 21



Interne lærings- og beskæftigelsespladser tilknyttet botilbud

I Voksenhandicap opleves en stor vækst i borgere med et stort støttebehov, som samtidig har behov for en intern lærings- og beskæftigelsesplads, hvor der er mulighed for en specialiseret indsats, fx skærmning og konstant opsyn.

Det vurderes, at behovet for interne lærings- og beskæftigelsespladser i de kommende år skal følge etableringen af nye botilbud i almene boliger. Det svarer til en udvidelse på **14 lærings- og beskæftigelsespladser**, som dermed er inkluderet i de 14 almene handicapboliger i oversigtstabel 2 på side 2.

Opførelse af øvrige lærings- og beskæftigelsespladser

Det forventes, at lidt over 30 pct. af det estimerede behov, svarende til **71 pladser**, kan imødekommes gennem etablering af nye lærings- og beskæftigelsestilbud. Der er både tale om pladser målrettet borgere med lettere støttebehov og et mindre antal specialpladser, der er til borgere med behov for et konstant opsyn. Fordelingen af de 71 pladser er ca. 80 pct. (55 pladser) målrettet borgere med lettere støttebehov og 20 pct. (16 pladser) målrettet borgere med et større støttebehov og behov for specialisering.

Det foreslås, at de 16 specialiserede pladser etableres i noget af bygningsmassen på Nygårdsvej, mens de resterende 55 pladser etableres på en eller flere nye lokaliteter. I placeringen af de sidste pladser, vil det være væsentligt for den geografiske placering, at der er tale om en lokalforankring, så borgerne har et lærings- og beskæftigelsestilbud i relativ nærhed til bopælen, hvilket vil reducere behov for lang transport.



2.5 Utidssvarende tilbud og moderniseringsbehov

Snåstrup Vestergård er et botilbud med internt dagtilbud til 18 borgere med udviklingshæmning og eventuelle udviklingsforstyrrelse og psykiatriske overbygninger. Tilbuddet er også målrettet til voksne udviklingshæmmede med dom til anbringelse.

5. april 2019
Side 12 af 21

En del af de interne lærings- og beskæftigelsesaktiviteter er placeret i eller har base i en gammel bindingsværksbygning, der har et stort moderniseringsbehov.

Det foreslås, at der afsættes 3,9 mio. kr. til nedrivning af den eksisterende bygning og genopførsel af en tilsvarende bygning på matriklen. Den nye bygning vil give tidssvarende rammer for borgerne på Snåstrup Vestergård.

Opsummering lærings- og beskæftigelsespladser

Tabel 7. Forslag til udbygning af lærings- og beskæftigelsestilbud på VH-området 2020 - 29

Tilbudstype og antal	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
Nye Lærings- og bef. pladser i alt	71			14	18	103
Heraf						
1. Lærings- og beskæftigelse knyttet til botilbud				14	18	32
2. Lærings- og beskæftigelse	71					71

Tabel 8. Forslag til modernisering/ombygning af utidssvarende tilbud

Tilbudstype og antal	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
1. Snåstrup Vestergård (modernisering)	18					18

2.6 Øvrige anlægsinvesteringer – wi-fi-tilgængelighed

Der er behov for en opgradering af wi-fi på alle tilbud i Voksenhandicap. En gennemgang af forbindelser og wi-fi-installationer viser, at der er et stort efterslæb på området.

Behovet begrundes dels i medarbejdernes mulighed for at kunne udføre basisopgaver sammen med borgeren, som for eksempel udformning af handleplan, dokumentation af den sundhedsfaglige indsats, og dels med henblik på at kunne udnytte velfærdsteknologiske løsninger der kræver optimalt netadgang, herunder anvendelse af systemer, der gør det muligt for borgerne at håndtere større dele af eget liv med it-støttede planlægnings- og kommunikationsværktøjer.

Der er gennemført en undersøgelse på alle relevante tilbud. Aarhus Kommunes leverandør af wi-fi-løsninger har besøgt samtlige tilbud og gennemført målinger for at afklare dækning og estimere økonomien for at opsætte wi-fi og netværksudstyr mm.



De samlede estimerede udgifter til IT-linjer, wi-fi- og netværksudstyr, samt installation er 6 mio. kr.

5. april 2019
Side 13 af 21

Tabel 9. Øvrige anlægsinvesteringer på VH-området 2020-2029

Netto i 1.000 kr. og 2019 prisniveau	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
IT-opdatering – wi-fi til basisopgaveudførelse og velfærdsteknologi	6.000					6.000

2.7 Økonomi – anlæg

Nedenstående tabel 10 viser Aarhus Kommunes anlægsudgifter til de ovenstående forslåede nye anlægsinvesteringer i Voksenhandicap, for hele den 10-årige periode 2020-2029.

Tabel 10. Oversigt over anlægsudgifter netto, VH-området 2020-2029.

netto i 1.000 kr. og 2019 prisniveau	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
26 Midlertidige botilbudspladser §107 SEL	19.603				11.762	31.365
71 Lærings- og beskæftigelsespladser	36.133					36.133
24 Almene ungdomsboliger m. serviceareal				3.395	3.395	6.790
32 Almene handicapboliger inkl. lærings- og beskæftigelsespladser				12.557	16.145	28.702
35 Almene handicapboliger m. serviceareal					13.580	13.580
Øvrige, herunder ombygning, modernisering mv. (VH):						
7 Længerevarende botilbudspladser §108 (eget bad/toilet) Hvilstedhus	3.015					3.015
21 Nordbyvænge (modernisering)	9.966					9.966
IT-opdatering (Wi-fi til velfærdsteknologi)	6.000					6.000
18 Modernisering af aktivitetstilbud Snåstrup	3.900					3.900
I alt	78.617			15.952	44.882	139.451

Note: Grundkapital 10% for almene handicap- og ungdomsboliger. Lærings- og beskæftigelsespladser er beregnet på grundlag af gens. 26,3 m² pr. borger inkl. serviceareal

3. Fra behovsanalyse til anlægsplan – Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)

I afsnittet gennemgås behovsanalysens resultater set i forhold til den nuværende kapacitet sammenholdt med det estimerede fremtidige behov. Efterfølgende behandles betydningen af faglige strategier og samarbejder med boligforeninger set i forhold til det konkrete behov for nye anlægsprojekter på området.

3.1 Botilbud – Socialpsykiatri og Udsatte Voksne

Ud over tilvæksten i befolkningen, øget levealder mv. arbejdes der på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne også med en målsætning om,



at Aarhusborgere skal tilbydes en plads inden for kommunegrænsen frem for en dyrere ekstern plads. Konverteringsstrategien har således fokus på at øge selvforsyningsgraden på området.

5. april 2019
Side 14 af 21

I nedenstående tabel ses den samlede pladskapacitet på området samt det forventede behov for botilbudspladser frem mod 2029.

Tabellen viser, at når de tidligere besluttede kapacitetsudvidelser medregnes, er der balance i 2020. I 2023 forventes imidlertid et underskud på 17 pladser. På længere sigt, i 2029, vil underskuddet grundet befolkningstilvækst, ønske om øget selvforsyning, øget levealder mv., stige til 46 pladser.

Tabel 11. SUVs difference mellem kapacitet og estimeret behov, 2020-29.

	2020	2023	2029
Samlet pladsbehov (netto)	336	361	400
Samlet pladskapacitet (netto)	-337	-344	-354
Samlet mangel på botilbudspladser	1	17	46

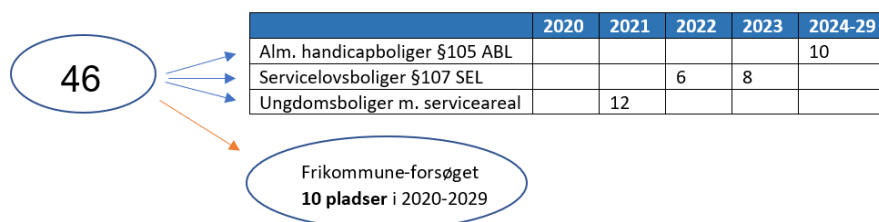
Kilde: MSBs behovsanalyse 2019-2028. Kapaciteten er inkl. planlagte/politisk besluttede udvidelser.

I nedenstående figur 4 illustreres, hvordan det forventede behov for i alt 46 botilbudspladser i 2029 forventes realiseret.

Det forventes, at dele af behovet kan imødekommes ved anvendelse af nogle af de værktøjer, som Aarhus Kommunes deltagelse i frikommuneforsøget giver mulighed for. Herunder udvidet hjemmel til at anvende almene boliger som udslningsboliger med mulighed for midlertidige lejekontrakter og huslejetilskud samt øget fleksibilitet i deleboligordning mv. Det giver mulighed for at bruge eksisterende almene boliger til en udvidet gruppe borgere. Det betyder, at behovet for botilbudspladser vurderes at kunne reduceres med 10 pladser i perioden 2020-2029.

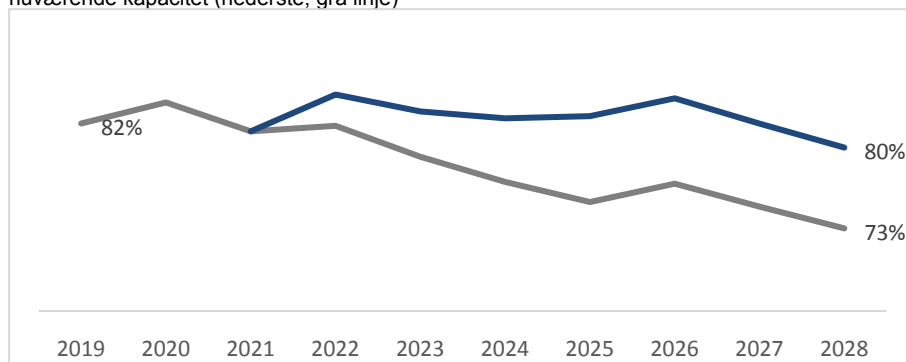
Forventninger til realiseringen af pladserne, der fremgår i tabellen, beskrives nærmere i nedenstående figur 4. Desuden viser grafen i figur 5 forventningerne til selvforsyningsgraden med den foreslåede anlægsplan.

Figur 4: Fordeling af behovet for botilbudspladser SUV, 2020-2029





Figur 5: SUVs Selvforsyningsgrad ift. foreslåede kapacitetsudvidelser (øverste, blå linje) og nuværende kapacitet (nederste, grå linje)



5. april 2019
Side 15 af 21

Fordelingen af pladser opført efter almenboligloven eller serviceloven

I MSB er udgangspunktet, at behovet for nye længerevarende boliger primært håndteres gennem etablering af almenboliglovens § 105 frem for servicelovens § 108.

På området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne vurderes behovet primært at være knyttet til unge og til borgere med behov for midlertidige indsatser. Denne type tilbud understøtter den faglige strategi om recovery med afsæt i, at mange borgere kan komme sig og på sigt opnå et liv i egen bolig.

Der er på den baggrund et behov for at kunne tilbyde borgerne midlertidige botilbudspladser etableret efter servicelovens §107. Der planlægges derfor, jf. oversigtstabel 2 side 2, med en udvidelse af **14** midlertidige botilbudspladser i perioden 2020-2023, svarende til 30 pct. af det samlede behov på 46 botilbudsplader frem mod 2029.

Der planlægges med flere længerevarende boliger på sigt. Kapaciteten foreslås udvidet med 10 almene boliger efter ABL § 105 i perioden 2024-2029, svarende til 20 pct. af det samlede behov.

Ungdomsboliger – samarbejde med boligforeningerne

For at understøtte arbejdet med tidlig indsats i forhold til målgruppen af borgere på området, vurderes det, at flere unge med psykiske og/eller sociale problemstillinger ville kunne profitere af at bo i en ungdomsbolig.

Gennem samarbejde med boligforeningerne er der flere oplagte muligheder i forhold til at kunne placere boligerne i hele opgange eller spredt i den samlede bebyggelse. Det er dermed tanken, at denne boligform skal medvirke til at understøtte mulighederne for fællesskab, styrke social



mobilitet og sikre sammenhængskraft mellem borgere med forskellige livsvilkår og livssituationer.

Det vurderes, at godt 25 pct. af det samlede behov på 46 pladser, kan imødekommes ved opførelse af i alt **12** ungdomsboliger i perioden 2020-2023.

Det må forventes, at målgruppen af borgere har et støttebehov, som betyder, at der skal opføres og finansieres servicearealer i tilknytning til boligerne.

Ud over de socialfaglige perspektiver med et ungemiljø og opnåelse af egen ungdomsbolig, giver samarbejde og sambyg med boligforeningerne god mening rent anlægsøkonomisk. Hovedparten af anlægsudgiften finansieres via lånoptag, der tilbagebetales af beboerne via husleje. Hertil ydes statstilskud og Aarhus Kommune afholder grundkapital på 10 pct. af boligdelen. Tilknyttede servicearealer finansieres imidlertid 100 pct. af Aarhus Kommune.

Opsummering botilbud – Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)

Tabel 12. Forslag til udbygning af botilbud indenfor SUV-området 2020-29

Boligtype og antal	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
Nye botilbudspladser i alt	12	6	8	10	10	36
Heraf						
1. Almene boliger §105 ABL					10	10
2. Servicelovsboliger §107 SEL			6	8		14
3. Ungdomsboliger §52 ABL	12					12

3.2 Forsorgspladser – Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)

MSBs behovsanalyse viser jf. tabel 13 et fortløbende underskud af forsorgspladser kumuleret til i alt 47 pladser i 2029.

Tabel 13. SUVs difference mellem kapacitet og estimeret behov, 2020-29.

	2020	2023	2029
Samlet pladsbehov (netto)	216	221	229
Samlet pladskapacitet (netto)	-182	-182	-182
Samlet mangel	34	39	47

Kilde: MSBs behovsanalyse.

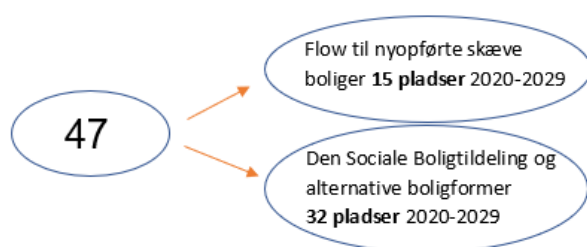
Det er dog væsentligt, at den forventede efterspørgsel efter forsorgspladser, ikke nødvendigvis håndteres gennem udvidelser af kapaciteten. Formålet med forsorgspladserne er at skabe et sikkerhedsnet for borgere uden bolig, og målet for indsatsen er at skabe rammer, hvor borgeren får en mere stabil livssituation. I anlægsplanen er der derfor fokus på tiltag, der understøtter et bedre flow på de eksisterende forsorgspladser.



I nedenstående figur 6 fremgår, hvordan det forventede behov for i alt 47 forsorgspladser forventes realiseret. Det forventes, at der ikke vil være et anlægsbehov i forhold til etablering af nye forsorgspladser, hvilket uddybes i afsnittet under figur 6.

5. april 2019
Side 17 af 21

Figur 6: Fordeling af behovet i forhold til øget efterspørgsel af forsorgspladser, 2020-2029



I Masterplanen for hjemløseområdet er det beskrevet, at et af de tre ben i Housing First-tilgangen at sikre boligløsninger, der er tilpasset borgernes forskellige ønsker og behov. Resultaterne fra Den Nationale Hjemløsestrategi 2009-13 peger på, at ca. 80 pct. af de hjemløse kan fastholde en almenbolig, hvis de får den rette støtte, mens ca. 20 pct. har behov for alternative boligløsninger så som skæve boliger, botilbud o. lign.

Der er på nuværende tidspunkt sat gang i forskellige initiativer og tiltag på området, der samlet set forventes at imødekomme det fremtidige behov på 47 forsorgspladser. Initiativer og tiltag beskrives nærmere i nedenstående. Bemærk, at anlægsplanen ikke løfter de to andre ben i Housing First-strategien, der omhandler bostøtte, herunder særligt i overgangen til egen bolig, og beskæftigelsesindsatser. Begge faktorer er væsentlige, for at borgeren kan fastholde boligen.

Etablering af besluttede skæve boliger (15 boliger)

I forbindelse med budgetforlig 2018-2021 blev det besluttet at etablere 15 nye skæve boliger til målgruppen af borgere, som har svært ved at holde fast i egen bolig, og som derfor ofte glider ind og ud af forsorgstilbuddene i byen. Behovsanalysen viser et forventet overskud af skæve boliger på baggrund af de besluttede udvidelser. Disse boliger skal medvirke til at reducere presset på forsorgspladser. Det forventes dermed, at 30 pct. af det øgede behov for forsorgspladser kan dækkes ved etablering af de besluttede skæve boliger.

Den Sociale Boligtildeling og alternative boligformer (32 boliger)

Der er følgende tiltag i forbindelse med Den Sociale Boligtildeling, som vurderes at imødekomme det fremtidige behov.



For det første vil de planlagte kapacitetsudvidelser af et-værelses almene familieboliger, der er beskrevet i behovsanalysen, øge udbuddet af boliger, der er til at betale for borgerne.

5. april 2019
Side 18 af 21

For det andet giver Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget mulighed for at bruge eksisterende almene boliger til udslusningsboliger eller deleboliger. Herunder er det muligt at lave midlertidige lejekontrakter og yde borgerne et huslejetilskud.

Den resterende del af behovet forventes at blive dækket af alternative boligformer. Aktuelt har Aarhus Kommune gennem Projekt Udenfor understøttet hjemløse borgere i deres arbejde med selv at bygge og indrette flytbare boliger. Indtil videre er der planlagt etablering af seks boliger i forbindelse med Projekt Udenfor.

Det er væsentligt, at et tilstrækkeligt antal boliger sikres ved at udnytte alle muligheder for at etablere små billige boliger i forbindelse med nybyggeri og sikre boliger til målgruppen i eksisterende byggeri. Dette er et vedvarende opmærksomhedspunkt. Der er allerede et godt samarbejde med boligorganisationerne og med interne og eksterne samarbejdspartnere, og der arbejdes løbende på at udbygge samarbejdet

3.3 Øvrige anlægsinvesteringer på SUVs området

I nedenstående beskrives forslag til øvrige anlægsinvesteringer på SUVs område.

Flytning af Socialmedicinsk Tandklinik

I budgetforlig 2018 besluttede Byrådet at omdanne Brobjergskolen til et børnekulturproduktionscenter. Beslutningen betyder, at Socialmedicinsk Tandklinik skal fraflytte Brobjergskolen i løbet af de næste halvandet til to år.

I den forbindelse har Byrådet ikke afsat midler til flytning af den Socialmedicinske Tandklinik. Det komplicerer udflytningen og genetableringen, da flytteomkostningen er estimeret til 2,06 mio. kr. Midlerne ønskes afsat i forbindelse med anlægsplanen.

Det skal bemærkes, at der ikke er afsat driftsbudget i SUV hverken til leje eller forbrug af lokaler på Brobjergskolen. Udgifter hertil må forventes i nye lokaler, hvilket udfordrer SUV driftsøkonomi, der i forvejen er presset. Denne udfordring er ikke håndteres med ovenstående forslag.

Grundkøb på Sydhavnen

Aarhus Byråd besluttede i september 2018 at realisere tankerne i "Udviklingsplanen for Sydhavnskvarteret", hvori det bl.a. indgår, at der skal



være plads og rummelighed for socialt udsatte, hvis rolle i området skal gentænkes på en ny og inkluderende måde.

5. april 2019
Side 19 af 21

Sydhavnsområdet rummer i dag en række forskelligartede tilbud for socialt udsatte, bl.a. Naapiffiq, Nåleparken, Værestedet og Kontaktstedet, hvis forbliven i området er essentiel for de udsatte og for byens øvrige udvikling.

I Sydhavnen er der endnu ikke sikret en varig og permanent placering af tilbuddene for de udsatte, som så tidligt som muligt i udviklingsprocessen bør sikres én eller flere varige placeringer for at undgå for store interessekonflikter mellem hensynet til de nye og de "gamle" brugere i området. De udsatte selv og Socialforvaltningen ønsker derfor at sikre grundstykket mellem jernbanebroerne over Spanien ved siden af Spanien 19 (en del af Kalkværksvej 15) til samling af flere af tilbuddene til de udsatte i området.

Reservationen skal således sikre, at de udsatte borgere har vished for deres forbliven i området og at forebygge fremtidige konflikter mellem byudviklingen og kommunens socialt set allermest udsatte grupper.

Udover reservationen forslår MSB, at der bevilliges anlægsmidler i 2021 til køb af grundstykket af MTM, som foreløbigt er vurderet til 8 mio. kr. Den videre udvikling og bebyggelse af grunden forventes afklaret i forbindelse med udarbejdelsen af næste anlægsplan for perioden 2022-2031. De samlede estimerede udgifter til projektet inkl. grundkøb forventes at beløbe sig til 27.000 mio. kr.

Tabel 14. Øvrige anlægsinvesteringer på SUV-området 2020-2029

netto i 1.000 kr. og 2019 prisniveau	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
1. Flytning af Socialmedicinsk Tandklinik	2.060					2.060
2. Grundkøb Sydhavnen		8.000				8.000
3. Etablering af samlet tilbudsvifte på Sydhavnen					19.000	19.000

3.4 Økonomi – anlæg

Nedenstående tabel viser Aarhus Kommunes anlægsudgifter til de ovenstående foreslåede nye pladser på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne, for hele perioden 2020-2029.

Tabel 15. Oversigt over anlægsgudgifter netto, SUV-området 2020-2029.

netto i 1.000 kr. og 2019 prisniveau	2020	2021	2022	2023	2024-29	I alt
--------------------------------------	------	------	------	------	---------	-------



12 Almene ungdomsboliger m. serviceareal	3.395			3.395
14 Midlertidige botilbudspadser §107 SEL	8.821	11.762		20.583
10 Almene boliger m. serviceareal			3.880	3.880
Øvrige, herunder grundkøb mv. (SUV):				
Flytning Socialmedicinsk Tandklinik	2.060			2.060
Grundkøb Sydhavnen	8.000			8.000
Etablering af samlet tilbudsvifte på Sydhavnen			19.000	19.000
I alt	2.060	20.216	11.762	22.800
				56.918

5. april 2019
Side 20 af 21

4. Økonomi – drift

De foreslåede udbygninger af både botilbudspadser samt lærings- og beskæftigelsespladser følger den strukturelle udvikling i Aarhus Kommune, herunder øget befolkningstilvækst og øget levealder. Herudover er der forsøgt at tage højde for faglige og politiske strategier, så som konverteringsstrategi, øget livsmestring mv.

I behovsanalysen for Voksenhandicap er 45 pct. af pladsbehovet en følge af strategiske og politiske beslutninger, herunder konverteringsstrategi og ønsket om at kunne tilbyde Aarhus-borgere et tilbud inden for kommunegrænsen og dermed i nærheden af familier og venner. De resterende 55 pct. af behovet er en følge af den demografiske udvikling samt den øgede levealder i samfundet. Heraf udgør den demografiske udvikling ca. 45 pct. af behovet, mens øget levealder udgør ca. 10 pct.

For området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne forventes det øgede pladsbehov i 2028 at fordele sig med 40 pct. som følge af strategiske og politiske beslutninger, herunder konverteringsstrategi. 50 pct. som følge af den demografiske udvikling og 10 pct. med baggrund i øget levealder.

Den afledte driftsudgift i forbindelse med, at MSB skal yde støtte til flere borgere, som følge af den demografiske udvikling, modsvarer i et vist omfang af, at MSB tildeles yderligere driftsmidler i henhold til den aftalte demografiske budgetmodel. I det omfang budgetmodellen ikke fuldt ud kompenserer den demografiske udvikling, forudsættes differencen håndteret inden for MSBs økonomiske ramme.

Aktuelt skal det imidlertid bemærkes at både Voksenhandicap og Socialpsykiatri og Udsatte Voksne har forventede merudgifter på driften.



Ved anvendelse af konverteringsstrategien vil selvforsyningsgraden kunne øges. Alternativet til at udvide egen kapacitet er at købe pladsen eksternt. En analyse af konverteringsstrategien viser, at der er en driftsøkonomisk fordel på op mod 12 pct. ved at etablere pladser internt fremfor at købe tilsvarende pladser eksternt. Denne fordel har ikke indregnet de ekstra udgifter, der må forventes ved opstart af et nyt tilbud med løbende indflytning mv. For at sikre en succesfuld implementering, vil det derfor være afgørende at medtænke disse engangsudgifter i budgetlægningen på området. Det er også afgørende, at der hvert enkelt år ikke ibrugtages flere nye pladser, end det er realistisk at kunne drifte. Det er forhold som MSB arbejder med i planlægningen og ibrugtagningen af nye tilbud.

5. april 2019
Side 21 af 21

Samtidig er der i et borgerperspektiv en væsentlig forskel mellem boliger opført efter almenboligloven og serviceloven. Borgere i almene boliger får lejekontrakt og betaler husleje. Borgeren kan opnå boligstøtte. For nogle borgere er forsørgelsesgrundlaget ikke stort nok til at kunne opnå et tilstrækkeligt råderum i en almenbolig. Det gælder særligt unge borgere på kontanthjælp.

Her giver Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget en mulighed ved, at der er hjemmel til at give huslejekompensation til udsatte borgere i almene boliger, der anvendes som udslusningsbolig.

For øvrige borgere med lavt forsørgelsesgrundlag, så har boliger efter serviceloven en række fordele, da der her kan tages hensyn til borgerens råderum i opholdsbetalingen. Det vil både ved huslejekompensation og i servicelovsboligerne være via driftsudgifterne, at der kompenseres for borgerens eventuelle manglende betalingsevne.

Bilag 3/6

Dokument Titel:	Bilag 2 Aarhus Kommunes samlede pladsbehov på socialområdet, 2019-2028
Dagsordens titel:	MSBs anlægsplan 2020-2029
Dagsordenspunkt nr	1.5



5. april 2019
Side 1 af 19

Bilag 2 Aarhus Kommunes samlede pladsbehov på socialområdet, 2019-2028

Baggrund og sammenfatning

I forbindelse med budget 2014 forpligtede Byrådet, Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse til at fremsende en årlig analyse af behovet for etablering af bo- og dagtilbudspladser på voksenområdet for de kommende 10 år.

Følgende analyse er sjette udgave af den årlige behovsanalyse. I forhold til tidligere år er analysen de to seneste år blevet udvidet og omstruktureret. Dette indbefatter blandt andet en udvidelse af boligtyper samt et større fokus på faglige strategier og udviklinger i de socialfaglige målgrupper – set i forhold til pladsbehovet på de enkelte driftsområder.

Denne analyse redegør for Socialforvaltningen i Aarhus Kommunes forventede pladsbehov i perioden 2019-28. Analysen estimerer behovet for de tre driftsområdet Voksenhandicap (VH), Socialpsykiatri- og Udsatte Voksne (SUV), samt Familier, Børn og Unge (FBU). Behovet estimeres for botilbud i VH og SUV, lærings- og beskæftigelsestilbud (tidligere benævnt dagtilbudspladser) i VH, døgninstitutioner og krise- og forsorgspladser i FBU, samt forsorgspladser og skæve boliger i SUV. Desuden estimeres den forventede efterspørgsel efter almene et-værelsesboliger tildelt gennem den sociale boligtildeling (DSB).

Analyserne anvender befolkningsfremskrivningen for Aarhus Kommune i perioden 2019-2028, som grundlag for at estimere det fremtidige pladsbehov. Dertil kommer faglige strategier inden for de tre driftsområder (VH, FBU og SUV) samt strategier om øget selvforsyning, så flere interne pladser skal medvirke til, at flere Aarhus-borgere fremover har mulighed for at få en bolig inden for kommunegrænsen frem for en ekstern plads. Strategien om øget selvforsyning medfører et øget pladsbehov, primært på voksenhandicapområdet, men også for de andre driftsområder. Dette pladsbehov inddrages i analysen i tillæg til befolkningsfremskrivningen.

Behovsanalysen danner grundlaget for anlægsplanen, som tager skridtet videre og konkretiserer behovsanalysens resultater gennem forslag om konkrete anlægsprojekter, herunder nybyggeri og ombygning/modernisering af utidssvarende bygninger mv.

I det følgende redegøres for resultaterne af behovsanalyserne for Voksenhandicap (VH), Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV) samt Familier Børn og Unge (FBU)

Sociale Forhold og Beskæftigelse
Aarhus Kommune

Økonomi Bygninger
Jægergården, Værkmestergade 15,
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte: 41 85 87 73

E-mail:
oekonomibygninger@msb.aarhus.dk

Direkte e-mail:
jhal@aarhus.dk
www.aarhuskommune.dk

Sag: 18-059500-1
Sagsbehandler:
Allan Hoffmann Jeppesen
Malene Skyldahl Sørensen



5. april 2019
Side 2 af 19

1.1 Aarhus Kommunes behov for botilbudspladser på voksenhandicapområdet (VH)

Udvikling og behov for botilbudspladser

I tabel 1 ses udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter botilbudspladser på voksenhandicapområdet i perioden 2012-2018.

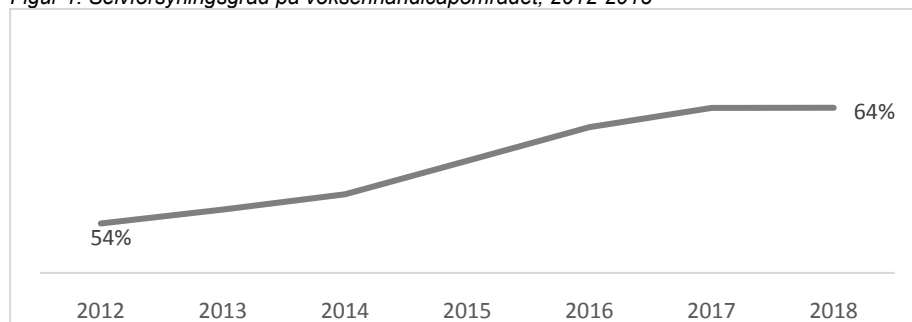
Tabel 1. Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter botilbud 2012-2018

Botilbud	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Interne pladser	427	459	489	526	578	604	631
Køb af pladser	361	370	374	358	349	340	355
Nettosum	788	829	863	884	927	944	986

Kilde: AAK-regnskab 2012-17. 2018 fra Analyseportalen. Tallene er oprundet til helårspladser

I nedenstående figur 1 ses, med udgangspunkt i ovenstående tabel, områdets selvforsyningsgrad udregnet i procent i forhold til hvor stor en andel af den samlede efterspørgsel, der er blevet dækket af egne interne pladser.

Figur 1. Selvforsyningsgrad på voksenhandicapområdet, 2012-2018



Sammenholdes efterspørgslen med områdets egen kapacitet, normering og belægningsgrad, fremgår det i nedenstående tabel, at botilbudspladserne har en samlet belægningsgrad på 97 %, hvilket med naturlig tomgang i forbindelse med ind- og udflytning betragtes som fuld belægning.



Tabel 2. Aarhus Kommunes kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad primo 2019

5. april 2019
Side 3 af 19

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Bofællesskaber §105 (ABL)	584	585,5	586,8	101%
Almene ungdomsboliger §52 (ABL)	22	22	21,3	92%
Midlertidigt botilbud §107 (SEL)	15	12,8	12,6	100%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	87	94,6	85,6	91%
Plejhjem §192 (SEL)	22	22	22	100%
I alt	730	719,8	721,7	97%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal TARGIT, primo 2019

Fremtidigt planlagt byggeri (nye pladser) i Aarhus Kommune inden for voksenhandicapområdet fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 3. Aarhus Kommunes planlagte udvidelser af botilbudspladser på VH-området

	2019	2020	2021	2022	2023	I alt
Møllevangs Allé (§105 ABL)	0	2	2	2	2	8
Risskov Brynet (§105 ABL)	0	10	0	0	0	10
Mårslet (§105 ABL)	7	0	0	0	0	7
Generationerne Hus (§105 ABL)	0	24	0	0	0	24
Amtssygehuset (§105 ABL)	0	0	0	20	24	44
Specialpladser (§107/108 SEL)	0	12	0	0	0	12
Budgetforlig 2018-21 (§105 ABL)	0	0	26	0	0	26
Pladsudvidelser i alt	7	48	28	22	26	131

Ud over den demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning forventninger til ønskelistsens, levealderens, salgets, samt konverteringsstrategiens betydning i forhold til det fremtidige pladsbehov.

- Salg af interne pladser antages at falde med to pladser årligt, svarende til de seneste års udvikling.
- Køb af eksterne pladser antages at falde med fem pladser årligt. Det betyder, at der i beregningen, trods det seneste års stigning i antallet af købte pladser, er indlagt en forventning om, at fortsat flere pladser skal håndteres internt. Målsætningen er, at VH skal have 80 pct. selvforsyningsgrad senest i 2035.
- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen med en akkumuleret stigning på 3 helårspladser pr. år, svarende til udviklingen 2012-18.
- Ønskelisten forventes at give anledning til, at 7 borgere årligt er klar til at flytte i en botilbudsplads.



5. april 2019

Side 4 af 19

Tabel 4. Forventet over-/underskud v. fremskrivning (2018 tilbudsfrekvens)

Botilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet ¹	737	785	813	835	861	861	861	861	861	861
Eksternt køb	350	345	340	335	330	325	320	315	310	305
Fremskrivning	-1000	-1012	-1024	-1036	-1048	-1059	-1070	-1080	-1091	-1101
Forventet salg	-120	-118	-116	-114	-112	-110	-108	-106	-104	-102
Øget levealder	-3	-6	-9	-12	-15	-18	-21	-24	-27	-30
Ønskelisten	-7	-14	-21	-28	-35	-42	-49	-56	-63	-70
Overskud/underskud (+/-)	-43	-20	-17	-20	-19	-43	-67	-90	-114	-137

1) Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser

Ovenstående beregninger viser, at Aarhus Kommunes nuværende kapacitet ikke dækker det aktuelle behov. De planlagte udvidelser 2019-2023 afhjælper det stigende behov, men på langt sigt betyder den demografiske vækst, øgningen i levealder, afvikling af ønskeliste samt konverteringsstrategien, at der igen vil komme et større underskud af pladser fra 2024/2025 og frem. I 2028 viser analysen således at Aarhus Kommune vil mangle 137 botilbudspladser på voksenhandicapområdet.

Bemærk, at der i analysen ikke er taget stilling til hvilke specifikke boligtyper, der er behov for. Eller om dele af behovet kan dækkes via fx ændringer af faglige strategier, øget bostøtte mv. Sammenholdes fremskrivningen med den oplevede vækst på området tyder det på, at der fortsat vil være behov for at etablere pladser, der er fleksible og samtidig understøtter en stor variation i borgernes støttebehov samt øget mulighed for afskærmning.

1.2 Aarhus Kommunes behov for lærings- og beskæftigelsespladser på voksenhandicapområdet

Udvikling og behov for lærings- og beskæftigelsespladser

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter lærings- og beskæftigelsespladser – tidligere kaldt dagtilbud - i perioden 2012-18.

Tabel 5. Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter lærings- og beskæftig. plads., 2012-18

Lærings- og beskæftigelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	587	632	687	665	679	716	780
Køb af pladser	347	361	357	310	300	283	278
Nettosum	934	993	1.044	975	979	999	1.058

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17. 2018 analyseportalen. Tallene er oprundet til helårspladser.



Sammenholdes efterspørgslen med kommunens egne lærings- og beskæftigelsespladser, fremgår det af nedenstående tabel, at tilbuddene i Aarhus Kommune anvendes fuldt ud.

5. april 2019
Side 5 af 19

Tabel 6. Normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (primo 2019)

	Driftsnormering	Aktivitet	Belægning
Lærings- og beskæftigelsestilbud i Aarhus Kommune	859	859	100%

Der er i de seneste års budgetforlig planlagt udvidelser af 12 lærings- og beskæftigelsespladser i tilknytning til udvidelsen af 12 specialpladser på botilbudsområdet.

Hertil planlægges, i forbindelse med sommeroptag for 2019, at udvide med yderligere 14 pladser i alt på henholdsvis Kileparken og Bøgeskovgård.

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for Aarhus Kommunes lærings- og beskæftigelsespladser på voksenhandicapområdet, med baggrund i fremskrivning af befolkningsprognosen i Aarhus kommune samt nedenstående variabler:

- Salg af pladser antages at følge de seneste års udvikling på området, med et fald på gennemsnitligt 2 pladser om året
- Køb af eksterne pladser antages at falde som konsekvens af konverteringsstrategien. Faldet er på fem pladser om året, svarende til den forventede reduktion i køb af botilbudspladser
- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen og dermed fremskrivningen med en stigning på 3 pladser pr. år, svarende til den forventede udvikling på botilbudsområdet

Tabel 7. Forventet over-/underskud v. fremskrivning (gens. tilbudsfrekvens 2012-18)

Lærings- og beskæftigelsestilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	788	814	814	814	814	814	814	814	814	814
Eksternt køb	273	268	263	258	253	248	243	238	233	228
Fremskrivning	-1072	-1086	-1098	-1111	-1123	-1135	-1146	-1157	-1168	-1178
Forventet salg	-77	-75	-73	-71	-69	-67	-65	-63	-61	-59
Øget levealder	-3	-6	-9	-12	-15	-18	-21	-24	-27	-30
Overskud/underskud (+/-)	-91	-85	-103	-122	-140	-158	-175	-192	-209	-225

Ovenstående beregninger viser en tydelig tendens i forhold til et stærkt stigende behov for lærings- og beskæftigelsespladser frem mod 2028. Det



er primært den forventede befolkningstilvækst sammenholdt med mangel på yderligere kapacitetsudvidelser, der giver de største udslag.

5. april 2019
Side 6 af 19

Bemærk, at der i analysen ikke er taget stilling til, hvordan lærings- og beskæftigelsespladserne realiseres. De kan enten etableres i intern regi eller gennem køb ved private aktører. Der er dog indregnet et fald i køb af pladser, men det har sammenhæng til konverteringsstrategien, hvor ophør af køb af botilbud vil medføre et ophør af en købt dagtilbudsplads. Sammenholdes fremskrivningen med de faglige strategier i VH, er målet at få borgeren så tæt på almen beskæftigelse som muligt. Samtidig er det væsentligt at have en stor variation i lærings- og beskæftigelsestilbuddene, der understøtter den store variation i borgernes udviklingsmuligheder og -behov.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysens input til anlægsplanen opsummeres i nedenstående tabel.

*Tabel 8. Input til anlægsplanen**

Voksenhandicap	Forventet øget kapacitetsbehov i 2028
Botilbud	137
Lærings- og beskæftigelsestilbud	225

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventet demografisk udvikling, forventet reduktion i køb og salg samt udvikling i målgruppe og faglige strategier.

I behovsanalysen er der ikke taget konkret stilling til, hvordan det forventede kapacitetsbehov skal realiseres. Der er dog indlagt en forventning om at realisere konverteringsstrategien, hvilke medvirker til et fald i køb af pladser mod, at kapaciteten håndteres internt i Aarhus Kommune.

Særligt for lærings- og beskæftigelsespladserne gælder det, at de både kan etableres internt eller købes eksternt af private aktører. Det er derfor væsentligt at bemærke, at lærings- og beskæftigelsespladserne ikke skal læses en-til-en i forhold til et anlægsbehov. Der kan være stor forskel på anlægsbehovet i forhold til formålet og indholdet i den enkelte indsats.

Den videre stillingtagen i forhold til konkrete anlægsprojekter vil blive behandlet i anlægsplanen. Desuden vil bygningskapacitet, der ikke er i anvendelse samt bygninger med behov for ombygning og/eller modernisering, indgå i anlægsplanen for 2020-2029.



2.1 Aarhus Kommunes behov for almene boliger på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne

5. april 2019
Side 7 af 19

Udvikling og behov for almene boliger

De små almene boliger (et-værelses boliger) er den primære boligstørrelse, der efterspørges i MSB, idet denne boligtype er økonomisk tilgængelig for hovedparten af MSBs borgere med boligsociale udfordringer.

I nedenstående tabel opgøres Aarhus Kommunes samlede behovsudviklingen i forhold til et-værelses boliger. Det samlede behov opgøres ved at sammenholde antallet af et-værelses boliger, som Aarhus Kommune har modtaget fra boligforeningerne, sammenholdt med antallet af borgere, der ikke har kunnet få dækket deres akutte boligbehov, og derfor har måttet skrives på venteliste. Efterspørgslen opgøres for 2012-2018

Det fremgår af nedenstående tabel, at efterspørgslen efter de små almene boliger har været forholdsvis ensartet den seneste årrække fra 2015-2018.

Tabel 9. Udvikling i det samlede behov for et-værelses boliger, 2012-2018

Almene et-værelses boliger	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Modtaget bolig	135	114	78	119	109	121	109
Afventer bolig*	113	331	317	333	326	342	336
Nettosum	248	445	395	452	435	463	445

Kilde: Statistik Den Sociale Boligtildeling 2018. Målt pr. 31.12 for alle årene. Borgerne afventer, som udgangspunkt, max 9-12 mdr. på en et-værelses bolig via DSB.

Det kan af ovenstående tabel udledes, at kun gennemsnitligt 30% af MSBs borgere med boligsociale udfordringer har fået dækket deres akutte behov for en økonomisk tilgængelig (et-værelses) bolig i perioden.

Boligforeningerne planlægger i perioden 2019-2023 at opføre 314 et-værelses boliger, som Aarhus Kommune vil have til rådighed i forbindelse med løsning af de boligsociale udfordringer.

I nedenstående tabel indregnes, at Aarhus Kommune årligt får dækket 30% af det samlede behov via boliger stillet til rådighed fra boligforeningerne (modtagne boliger). Hertil indregnes de planlagte kapacitetsudvidelser og fremskrivning af behovet i forhold til befolkningsudviklingen.



Tabel 10. Forventet over-/underskud af et-værelses boliger. 2019-2028

5. april 2019

Side 8 af 19

Alm. et-værelses boliger	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Øget kapacitet*	65	207	299	314	314	314	314	314	314	314
Modtagne boliger**	135	137	139	140	142	143	145	146	147	149
Fremskrivning	-451	-457	-462	-467	-473	-478	-482	-487	-491	-496
Over-/underskud (+/-)	-251	-113	-24	-13	-17	-21	-23	-27	-30	-33

*Ibrugtagningssårene er: 65 boliger i 2019, 142 boliger i 2020, 92 boliger i 2021 og 15 boliger i 2022.

**30% af det samlede behov (fremskrivningen)

De planlagte kapacitetsudvidelser af et-værelses boliger vil, alt-andet-lige afhjælpe store dele af den stigende efterspørgsel. Der er imidlertid allerede en stor andel boliger, som DSB ikke kan formidle til ventende borgere (grundet for høj husleje, krav til balanceret beboersammensætning samt kombineret udlejning). Sammenholdes dette med de faglige strategier om recovery og Housing First, så forventes en fortsat stigning i behovet. Dette skal også sammenholdes med den skyggegruppe på ca. 460 borgere, som fremgår af hjemløsetællingen i 2017 fratrasket funktionelle hjemløse, gadesovere og personer på herberg.

Samlet set vurderes der fortsat behov for et stort fokus på at udbygge og udvikle mulighederne på området.

2.2 Aarhus Kommunes behov for skæve boliger på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne

Udvikling og behov for skæve boliger

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter skæve boliger perioden 2012-18.

Tabel 11. Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter skæve boliger 2012-18

Skæve boliger	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	45	46	40	71	76	78	77
Nettosum	45	46	40	71	76	78	77

Kilde: Analyseportalen, belægningsoversigt betalerfordelt. Tallene er oprundet til helårspladser.

Sammenholdes efterspørgslen med Aarhus Kommunes egen kapacitet, aktivitet og belægningsgrad i 2019, fremgår det af nedenstående tabel, at der aktuelt er en belægningsgrad på 94%.



Tabel 12. Egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (marts 2019)

	Kapacitet	Aktivitet	Belægning %
Skæve boliger §149a (ABL) i Aarhus Kommune	83	78	94%
I alt	83	78	94%

Kilde: Analyseportalen/TARGIT

5. april 2019
Side 9 af 19

Det er, jf. tidligere års byrådsbeslutninger og budgetforlig 2018-21, besluttet at Aarhus Kommune skal opføre 25 skæve boliger frem mod 2024 jf. nedenstående tabel.

Figur 13. Planlagt udvidelse af almene skæve boliger, 2019-24

	Boligtype	2019	2020	2022	2024
10 skæve boliger (8 stk. Bækken)	§149a (ABL)	8	2	0	0
15 skæve boliger	§149a (ABL)	0	0	7	8
Pladsudvidelser i alt		8	2	7	8

Det specifikke år for ibrugtagning kan variere.

I nedenstående tabel beregnes det forventede fremtidige behov for skæve boliger med baggrund i fremskrivning af befolkningsprognosen.

I beregningen indgår et konstant salg på 4 pladser årligt. Det matcher det gennemsnitlige årlige niveau siden 2012, som forventes at fortsætte i de kommende år. Der har ikke været købt eksterne pladser af skæve boliger i perioden 2012-18, hvorfor der ikke forventes fremtidigt eksternt køb.

Tabel 14. Forventet overskud/underskud af skæve boliger, 2019-2028

Skæve boliger	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	91	93	93	100	100	108	108	108	108	108
Fremskrivning	-78	-79	-79	-80	-81	-82	-82	-83	-84	-84
Forventet salg	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Overskud/underskud (+/-)	9	10	10	16	15	22	22	21	20	20

*Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

I ovenstående beregning fremgår et forventet overskud af skæve boliger. Det potentielle overskud medtænkes i forhold til at reducere presset på forsorgspladser, da målgruppen til skæve boliger er borgere, der i dag har et liv på gaden eller borgere, der har et liv ind og ud af forsorgstilbud.



2.3 Aarhus Kommunes behov for botilbudspladser på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne

5. april 2019
Side 10 af 19

Udvikling og behov for botilbudspladser

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter botilbudspladser på SUV-området i perioden 2012-18.

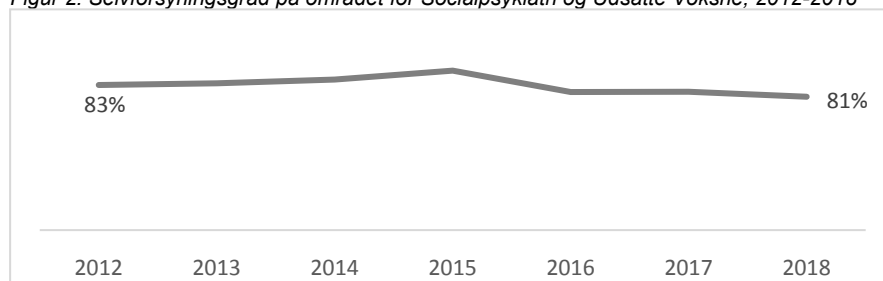
Tabel 15. Udvikling i borgernes efterspørgsel efter botilbud (2012-2018)

Botilbud	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	294	285	277	285	273	287	298
Køb	62	59	55	51	62	65	71
Nettosum	356	344	332	336	335	352	369

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17 + 2018 analyseportalen, fratrasket skæve boliger m. driftsnormering.
Tallene er oprundet til helårspladser.

I nedenstående figur 2 ses områdets selvforsyningsgrad udregnet i procent i forhold til hvor stor en andel af den samlede efterspørgsel, der er blevet dækket af egne interne pladser.

Figur 2. Selvforsyningsgrad på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne, 2012-2018



Sammenholdes efterspørgslen med områdets egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad primo 2019, fremgår det i nedenstående tabel, at der aktuelt er en høj belægningsgrad på 97 %.

Tabel 16. Egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (marts 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning %
Bofællesskaber §105 (ABL)**	235	233	225	97%
Midlertidige botilbud §107 (SEL)	77	82*	78	95%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	14	14	14	100%
I alt	326	329	317	97%

Kilde: Target og analyseportalen.

*Pladserne i ungetilbuddet på Grønnegade 74 rummer to borgere pr. plads, hvorfor normeringen er højere end den bygningsmæssige kapacitet.

**etableret som almene boliger (ældre/handicapboliger eller familieboliger) eller etableret i kommunalt ejede bygninger, som følger lejelovens bestemmelser.

Fremtidigt planlagte udvidelser af botilbudspladser fremgår af nedenstående.



Tabel 17. Planlagt udvidelse af botilbudspladser i SUV, 2019-28.

5. april 2019
Side 11 af 19

	Boligtype	2020	2022	2024	2026	2028
Provstebakken 6-10	§105 (ABL)	0	1	0	2	0
Provstebakken 4A-L	§107 (SEL)	0	2	0	2	0
Grøfthøj	§105 (ABL)	0	4	0	6	0
6 botilbud (spiseforstyrrede mv.) *	§107 (SEL)	6	0	0	0	0
5 botilbudspladser (ADHD)	§107 (SEL)	5	0	0	0	0
Pladsudvidelser i alt		11	7	0	10	0

Det specifikke år for ibrugtagning kan variere. *pladserne etableres efter ombygning og renovering i kommunens ejendom på Sjællandsgade 50 samt på botilbuddet Windsor (Skolebakken 17).

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for botilbudspladser i SUV med baggrund i fremskrivning af befolkningsprognosen og følgende variabler:

- Salg af interne pladser har ligget på gennemsnitligt 18 pladser fra 2012-2018, hvilket af driftsområdet vurderes realistisk fremadrettet
- Køb af eksterne pladser har været stigende fra 2015-2018, men som led i områdets genopretningsplan er målsætningen, at mindske købet af dyrere eksterne pladser. Derfor forventes et fald på 3 pladser årligt
- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen og dermed fremskrivningen med 1 helårsplads pr. år, jf. BDO-analyse¹
- Ift. ønskelisten forventes det, at der årligt er 3 borgere, som vil skulle håndteres i forhold til behov for botilbudsplads.

Bemærk, at det forventes at snitfladen mellem behandlingspsykiatrien og den kommunale indsats ikke ændres væsentligt, men følger udviklingstendensen fra perioden 2012-2018. Herunder forventes samme udvikling og hjemtagelsestid for færdigbehandlede patienter.

Tabel 18. Forventet over-/underskud af botilbudspladser, 2019-2028

¹ <http://www.aarhuskommune.dk/~media/eDoc/3/6/0/3601104-5915345-1-pdf.pdf>



Botilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet ¹	326	337	337	344	344	344	344	354	354	354
Eksternt køb	69	66	63	60	57	54	51	48	45	42
Fremskrivning	-374	-379	-383	-387	-392	-396	-399	-403	-407	-411
Forventet salg	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18
Øget levealder	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-10
Ønskeliste	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Overskud/underskud (+/-)	-1	1	-7	-8	-17	-25	-32	-30	-38	-46

1) Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

Ovenstående beregning viser, at den nuværende kapacitet sammenholdt med de planlagte udvidelser, vil balancere på kort sigt i 2019 og 2020. På længere sigt vil befolkningstilvæksten, øget levealder, løbende afvikling af ønskelisten samt det faldende antal af købte eksterne pladser betyde, at behovet for pladser vil stige støt til et underskud på 46 pladser i 2028.

2.4 Aarhus Kommunes behov for forsorgspladser på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne

Udvikling og behov for forsorgspladser

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter forsorgspladser i perioden 2012-18.

Tabel 19. Udvikling i borgernes efterspørgsel efter forsorgspladser (2012-2018)

Forsorgspladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	107	101	105	108	130	138	158
Køb af pladser	17	19	19	15	23	29	39
Nettosum	124	120	124	123	153	167	197

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17. 2018 fra analyseportalen/TARGIT. Tallene er oprundet til helårspaladser

Sammenholdes efterspørgslen med Aarhus Kommunes egne forsorgspladser, fremgår det i nedenstående, at der aktuelt (marts 2019) er en samlet belægningsgrad på 94%.

Tabel 20. Egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (marts 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning %
Forsorgstilbud §110 (SEL) i Aarhus Kommune	182	182	171	94%

Kilde: Analyseportalen

Udover ovenstående tilbyder Aarhus Kommune efterforsorg som en støtteforanstaltning i forhold til udslusning til egen bolig. Efterforsorg tilbydes som et midlertidigt støttetilbud (op til 12 mdr. varighed) til unge, efter de har forladt pladsen på forsorgshjemmet.



5. april 2019
Side 13 af 19

I 2018 opførte Aarhus Kommune 10 nye forsorgspladser til unge hjemløse. Der er ikke planlagt nye udvidelser af forsorgspladser de kommende år.

Tabel 21. Planlagte udvidelse af forsorgspladser, 2019-28.

Forsorgspladser	Boligtype	2019	2022	2024	2026	2028
Sovepladser til hjemløse	§110 (SEL)	0	0	0	0	0
Pladsudvidelser i alt		0	0	0	0	0

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for forsorgspladser med baggrund i fremskrivning af befolkningsprognosen.

I beregningen antages salg af pladser at være lig det gennemsnitlige salg af pladser i perioden 2012-18 (37 pladser årligt). Køb af eksterne pladser har også været relativt stabilt på gennemsnitligt 22 pladser årligt fra 2012-18, hvorfor det også antages at fortsætte frem mod 2028.

Tabel 22. Forventet over-/underskud af forsorgspladser, 2019-2028

Forsorgstilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182
Eksternt køb	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Fremskrivning*	-199	-201	-203	-205	-206	-208	-210	-211	-213	-214
Forventet salg	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37
Overskud/underskud (+/-)	-32	-34	-36	-38	-39	-41	-43	-44	-46	-47

Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

Som vist i ovenstående tabel vil der jf. beregningerne været et fortløbende underskud af forsorgspladser frem til 2028, hvor beregningen viser et underskud på 47 forsorgspladser.

Det er dog væsentligt, at erfaringerne på områder viser, at efterspørgslen efter forsorgspladser stiger, når antallet af pladser stiger. Her skal selvhenvendelsesprincippet tages med i betragtning, idet der ikke er en forudgående visitation fra myndighedsområdet samtidig med, at pladserne kan bruges af både egne og andre kommuners borgere. Samtidig er det væsentligt, at forsorgspladserne er et sikkerhedsnet for borgerne og ikke kan eller skal udgøre den varige løsning af borgerens boligsituation.

Det betyder, at den forventede efterspørgsel efter forsorgspladser ikke nødvendigvis skal håndteres gennem udvidelser af kapaciteten. I stedet skal håndteringen ske gennem tiltag, der understøtter et bedre flow på de eksisterende pladser.



Fremskrivningen af forsorgspladser skal derfor ses i sammenhæng med behovet for billige almene et-værelses boliger, skæve boliger og botilbudspladser. En forventet stigning i behovet for forsorgspladser ville fx kunne imødekommes ved at tilbyde borgeren en almen eller skæv bolig eller andet alternativ, som er målrettet borgerens livssituation.

5. april 2019
Side 14 af 19

Det er derfor også forventningen, at Aarhus Kommunes deltagelse i frikommuneforsøget samt Projekt Udenfor, vil kunne medvirke til at løse dele af boligbehovet, specielt for den del af Aarhus Kommunes borgere, som oplever hjemløshed, og som har behov for en særlig boligløsning.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysens input til anlægsplanen opsummeres i nedenstående tabel.

*Tabel 23. Input til anlægsplanen**

Aarhus Kommunes område for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)	Forventet øget kapacitetsbehov i 2028*
Almene et-værelses boliger via DSB	33
Skæve boliger	-
Botilbud	46
Forsorgspladser eller alternativer, der skaber flow på eksisterende pladser	47

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventede demografiske udvikling, afvikling af ønskelisten, øget levealder, forventninger til køb og salg af pladser samt udvikling i målgrupper og faglige strategier.

I behovsanalysen er der ikke taget stilling til, hvordan det forventede kapacitetsbehov skal realiseres. Kapaciteten kan både etableres internt eller købes eksternt ved andre kommuner eller private aktører. Den videre stillingtagen i forhold til dette behandles i anlægsplanen.

3.1 Aarhus Kommunes behov for døgninstitutionspladser og krise- og forsorgspladser på området for Familier, Børn og Unge (FBU)

Udvikling og behov for døgnpladser

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter døgnpladser perioden 2012-18.



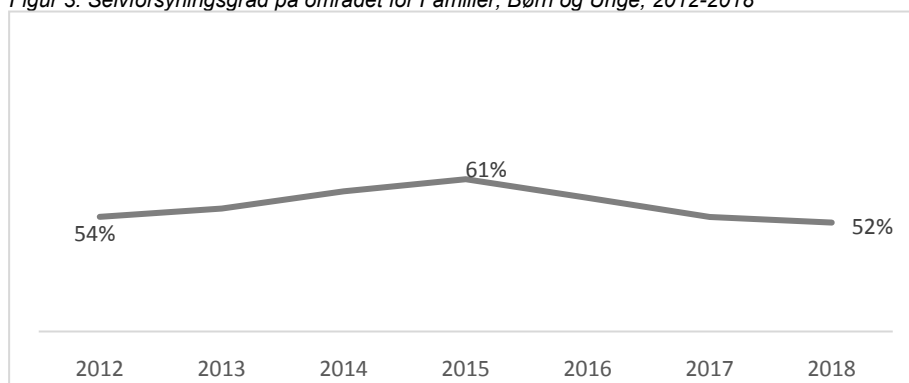
Tabel 24. Udvikling i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel af døgnpladser, FBU 2012-18

Døgnpladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Interne pladser	157	154	161	153	134	121	110
Intern aflastning	16	14	16	18	20	23	33
Eksterne pladser	146	135	122	107	109	122	124
Ekstern aflastning	4	1	2	2	5	3	6
Nettosum	323	304	301	279	268	269	273

Kilde: AAK-regnskab 2012-17 samt analyseportalen/TARGIT 2018. Tallene er oprundet til helårspladser.

I nedenstående figur 3 ses, med udgangspunkt i ovenstående tabel, områdets selvforsyningsgrad udregnet i procent i forhold til hvor stor en andel af den samlede efterspørgsel, der er blevet dækket af egne interne pladser.

Figur 3: Selvforsyningsgrad på området for Familier, Børn og Unge, 2012-2018



Sammenholdes den samlede efterspørgsel med Aarhus Kommunes egen bygningsmæssige kapacitet, aktuelle normering, aktivitet og belægningsgrad, fremgår det af nedenstående tabel, at der aktuelt er en belægningsgrad på 97 %. Tabellen viser også, at FBU har udnyttet bygningskapacitet set i forhold til normering og aktivitet på egne interne døgnpladser.

Tabel 25. Egen kapacitet i FBU, driftsnormering, aktivitet og belægningsgrad (marts 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Døgnophold §52.3.7 og §76.3.1 (SEL)	199	161	156	97%
I alt	199	161	156	97%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal marts 2019. Bygningsliste fra Bygningsafdelingen – Økonomi Fællesstab

Som vist i ovenstående tabel har FBU et overskud af bygningskapacitet. De overskydende pladser fordeler sig drypvis på forskellige institutioner.

Udover den ovenstående kapacitet er FBU i proces med at sælge en ledig ejendom/institution på Hestehavevej 10, 1. sal i Højbjerg. Ejendommen er placeret ovenpå en daginstitution (MBU). Det er på baggrund af placering og adgangsforhold vurderet, at ejendommen ikke findes anvendelig i forhold til



Socialforvaltningens øvrige driftsområder (VH og SUV), hvorfor den ikke indgår i kapacitetsopgørelsen.

5. april 2019
Side 16 af 19

Der er ikke planlagt kapacitetsudvidelser på området.

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for døgnpladser frem mod 2028. Udover den demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning, den forventede effekt af lavere salg og køb af pladser:

- Salg af interne pladser har været faldende med gennemsnitligt 3 pladser årligt i perioden 2012-18. Det vurderes imidlertid af driftsområdet, at niveauet fremadrettet vil være én plads årligt, fordi Aarhus Kommune har et højt specialiseringsniveau, som efterspørges i andre kommuner.
- Køb af eksterne pladser har været markant faldende fra 2012 til 2015. Det vurderes, at købet af pladser i de seneste år er stabiliseret og frem mod 2028 vil ligge på gennemsnitligt 122 pladser pr. år. Der er således ikke en konverteringsstrategi på området, som på vokseområderne.

Tabel 26. Forventet overskud/underskud (+/-) døgnpladser FBU, 2019-2028

Døgnpladser	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	199	199	199	199	199	199	199	199	199	199
Eksternt køb	122	122	122	122	122	122	122	122	122	122
Fremskrivning	-276	-279	-284	-289	-293	-298	-304	-309	-314	-319
Forventet salg	-28	-27	-26	-25	-24	-23	-22	-21	-20	-18
Over-/underskud (+/-)	17	15	11	7	4	0	-5	-9	-13	-16

Ovenstående beregninger viser, at Aarhus Kommune – på kort og mellemlangt sigt - med den nuværende kapacitet samt valg af strategier fint imødekommer det fremtidige behov. På langt sigt udnyttes mere og mere af kapaciteten, primært grundet tilvæksten af borgere i Aarhus kommune.

3.2 Aarhus Kommunes behov for krise- og forsorgspladser på området for Familier, Børn og Unge (FBU)

Udvikling og behov for krise- og forsorgspladser

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter krise- og forsorgspladser i perioden 2012-18.



Tabel 27. Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel af krise- og forsorgspladser, FBU 2012-18

Forsorgspladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Interne pladser	39	37	41	41	38	36	36
Nettosum	39	37	41	41	38	36	36

Kilde: AAK-regnskab 2012-17 samt analyseportalen/TARGIT 2018. Tallene er oprundet til helårspalder.

5. april 2019
Side 17 af 19

Sammenholdes efterspørgslen med FBUs egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad, fremgår det af nedenstående tabel, at der aktuelt er en høj belægningsgrad på 95 %. Nedenstående tabel viser samtidig, at den bygningsmæssige kapacitet udnyttes til fulde i forhold til normering og kapacitet.

Tabel 28. Egen kapacitet i FBU, kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad primo 2019

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Krise- og forsorgspladser §109 og §110 (SEL) i Aarhus Kommune	38	38	36	95%
I alt	38	38	36	95%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal marts 2019 – analyseportalen/TARGIT

Der er ikke planlagt kapacitetsudvidelser i FBU.

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for forsorgspladser til kvinder og børn med baggrund i befolkningsfremskrivningen. I FBUs aktivitetstal indgår ikke data på hverken køb eller salg af disse pladstyper.

Tabel 29: Forventet over-/underskud (+/-) v. gens. tilbudsfrekvens 2012-18

Krise- og forsorgspladser	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Fremskrivning	-36	-37	-38	-38	-39	-40	-40	-41	-42	-43
Over-/underskud (+/-)	2	1	0	0	-1	-2	-2	-3	-4	-5

Ovenstående beregninger viser, at den nuværende kapacitet på kort sigt dækker behovet, frem til 2022. Herefter estimeres det, at befolkningsstivæksten vil betyde, at der vil blive et mindre underskud på 5 pladser i 2028.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysen for FBU viser først et behov for udvidelser af kapaciteten i 2025-2028. Nedenstående aktuelle input til anlægsplanen er således at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for at udvide kapaciteten på området jf. nedenstående tabel.



Tabel 30. Input til anlægsplanen*

5. april 2019

Aarhus Kommunes område for Familier, Børn og Unge (FBU)		Forventet øget kapacitetsbehov i 2028
Døgnpladser		0
Krise- og forsorgspladser		0

Side 18 af 19

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventede demografiske udvikling, forventede reduktion i køb og salg, samt udvikling i målgruppe og faglige strategier.

I forbindelse med udarbejdelse af analysen har driftsområdet gjort opmærksom på, at der i de kommende år vil komme behov for modernisering af utidssvarende bygninger i forhold til en række tilbud. Der er endnu ikke en konkret afklaring af behovet for udvikling, modernisering og ombygning, hvorfor der ikke løftes et anlægsbehov i anlægsplanen for 2020-2029, men i stedet i anlægsplanen for 2022-2031.



5. april 2019
Side 19 af 19

Dette opsummerende notat er sammensat af oplysninger med baggrund i følgende 3 bilag:

- Bilag 2a. Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Voksenhandicap (VH), 2019-2028
- Bilag 2b. Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Social Psykiatri og Udsatte Voksne (SUV), 2019-2028
- Bilag 2c. Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Familier, Børn og Unge (FBU), 2019-2028

Bilag 4/6

Dokument Titel:	Bilag 2a Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Voksenhandicap (VH), 2019-2028
Dagsordens titel:	MSBs anlægsplan 2020- 2029
Dagsordenspunkt nr	1.5



Bilag 2a Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Voksenhandicap (VH), 2019-2028

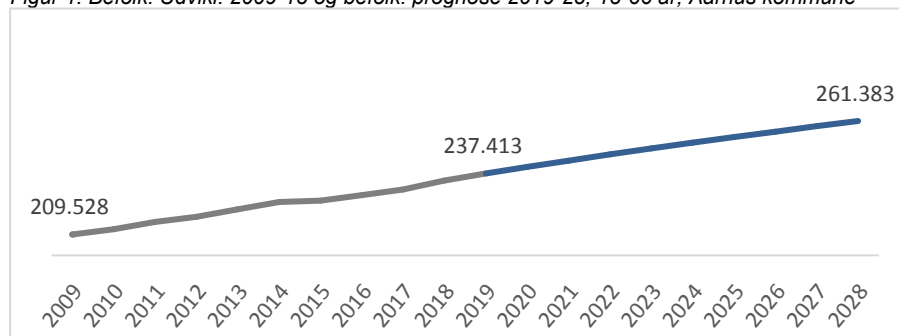
5. april 2019
Side 1 af 17

Behovsanalysen tager afsæt i visionerne om, at Aarhus er en by, der rummer alle, og hvor også de fysiske rammer er medvirkende til at understøtte alle borgere i at kunne leve det liv, de ønsker.

Baggrunden for analysen er desuden, at Aarhus Kommune vokser. I perioden 2009-2018 har befolkningen i Aarhus Kommune i alderen 18-66 år været stigende - svarende til et gennemsnit på 2.818 personer årligt. Befolkningstilvæksten forventes at fortsætte for gruppen af 18-66-årige med gennemsnitlig 2.720 personer årligt i perioden fra 2019-2028.

Nedenstående figur 1 viser befolkningsudviklingen fra 2009-18 (grå linje) samt befolkningsprognosen for perioden 2019-28 (blå linje) for 18-66-årige.

Figur 1: Befolk. Udvikl. 2009-18 og befolk. prognose 2019-28, 18-66 år, Aarhus kommune



Kilde: Budget og Planlægning, Borgmesterens afd. Aarhus Kommune

For at kunne styre og sikre en hensigtsmæssig anlægsplanlægning er der brug for viden om den langsigtede udvikling på socialområdet. Dette notat skal danne grundlag for at medtænke borgere med handicap i den kommunale anlægsplanlægning ved at beskrive forventningerne til efterspørgslen efter botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud i perioden 2019-2028.

Afsættet i analysen er at tegne et fremtidsbillede med udgangspunkt i den eksisterende palette af botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud til borgere med handicap. Analysen kobler den forventede befolkningsudvikling i Aarhus Kommune med behovet for botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud i lyset af at identificere udviklinger, fremtidige udfordringer og tværgående problemstillinger, som også påvirker kapacitetsbehovet.

Analysen har alene fokus på pladsbehovet, som skal ind i anlægsplanen. Der er i analysen ikke en stillingtagen til de afledte udgifter, hverken i

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Bygninger og Faglig Service

Jægergården, Værkmestergade 15
8100 Aarhus C

Telefon: 41858773/41854737

E-mail: jhal@aarhus.dk,
aakma@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 18-059500-1

Sagsbehandler:
Allan Hoffmann Jeppesen
Malene Skyldahl Sørensen



forbindelse med at etablere pladser eller i forbindelse med den afledte drift af pladserne.

5. april 2019
Side 2 af 17

Analysens formål er at besvare det underliggende spørgsmål: Hvor mange borgere vil efterspørge de forskellige tilbudstyper i fremtiden, og hvilket pladsbehov medfører det?

Den konkrete håndtering af det pladsbehov, der løftes i analysen, tages der stilling til i MSBs anlægsplan, som udarbejdes hvert andet år.

Analysens struktur

Analysen falder i to dele. I første del beskrives den historiske udvikling i pladskapacitet og efterspørgsel i Aarhus Kommune på området for Voksenhandicap (VH). Formålet er at beskrive den historiske tilbudsfrekvens for botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud. Sagt med andre ord, hvor stor en andel af kommunens borgere i alderen 18-66 år, har haft behov for en botilbuds- eller/og lærings- og beskæftigelsespladser i de enkelte år.

I den anden del fremskrives den forventede fremtidige efterspørgsel med baggrund i udviklingen fra 2012-18 (scenarie 1) samt tilbudsfrekvensen i 2018 (scenarie 2). Formålet er i høj grad at tegne et fremtidsbillede baseret på den eksisterende tilbudsvifte, koblet med den forventede udvikling i befolkningstilvækst. Herefter redegøres for de planlagte pladsudvidelser, og det samlede fremtidige kapacitetsbehov opgøres.

Behovsanalysen bygger på en række forudsætninger og usikkerheder i forhold til at forudsige den reelle udvikling, og i analysens tredje del er der derfor en kvalificering af fremskrivningen. Pladsbehovet kvalificeres ved at sammenholde den forventede fremtidige efterspørgsel med udviklingstendenser inden for den enkelte målgruppe, de faglige strategier og visioner på området, samt eventuelle problemstillinger, der berører de forskellige tilbudstyper.

Analysens fokus

Analysens formål er at beskrive det forventede fremtidige behov for boliger og lærings- og beskæftigelsestilbudspladser i Voksenhandicap (VH).

Målgruppen i Voksenhandicap (VH) er borgere i alderen 18-66 år, der har et handicap. Der er tale om en bred og mangfoldig målgruppe med forskellige funktionsnedsættelser, der både kan være psykiske og fysiske, samt en kombination heraf.

Analysen omfatter pladsbehov for følgende tilbudstyper:

- Botilbud
- Lærings- og beskæftigelsestilbud (dagtilbud)



Nedenstående afsnit opsummerer hvilke forhold, der gør sig gældende for de to tilbudstyper.

5. april 2019
Side 3 af 17

Botilbud

Indledningsvist skal det bemærkes, at boligtyperne og den støtte og hjælp borgerne modtager, er adskilt i lovgivningen. Det betyder, at støtten efter servicelovens §85 ydes uafhængigt af boform, herunder til borgere, der bor i ejerboliger eller i lejeboliger uden kommunal anvisning. I 2018 modtog 781 borgere med handicap bostøtte i en bolig, de ikke var anvist til af Aarhus Kommune.

Analysen omfatter kun boliger som Voksenhandicap anviser til, og hvor tildelingen er knyttet til, at borgere har et midlertidigt eller permanent støttebehov. Der er således støttepersonale knyttet til pladserne.

Primo 2019 havde Aarhus Kommune på området for Voksenhandicap 730 botilbudspladser, der er fordelt på følgende boligtyper:

Botilbud og bofællesskaber efter almenboligloven (ABL §105)

Aarhus Kommune har bofællesskaber og botilbud, der er opført efter almenboligloven.

For begge boligtyper gælder, at borgeren er visiteret til bostøtte i eget hjem. Borgerne har egen lejekontrakt og er beskyttet af lejelovgivningen.

Bofællesskaber kan både være individuelle bofællesskaber, hvor hver beboer har sin egen bolig med eget køkken, bad og toilet og derudover i et vist omfang deler et fællesareal med de øvrige beboere. Eller de kan være kollektive bofællesskaber, hvor beboerne deles om et fælles køkken. For bofællesskaberne gælder, at der ikke nødvendigvis er servicearealer knyttet til boligerne.

Ved botilbud er der tilknyttet serviceareal til boligerne, og boligerne har derfor fysiske rammer, der ligner de længerevarende botilbud efter servicelovens §108.

Almene ungdomsboliger (ABL §52)

Aarhus Kommune har på voksenhandicapområdet anvisningsret til 22 ungdomsboliger opført efter almenboligloven. Borgere, der visiteres til boligerne, er også visiteret til bostøtte i eget hjem. De har egen lejekontrakt og er beskyttet af lejelovgivningen. Boligerne har eget køkken og bad.

For 15 af boligerne gælder, at de er oprettet som startboliger (jf. ABL §101a), hvor borgere mellem 18-24 år får en særlig boligsocial indsats. Lejeforholdet i startboligerne er tidsbegrænset.



5. april 2019
Side 4 af 17

Midlertidigt og længerevarende botilbud (SEL §107/108)

Botilbud efter serviceloven er boliger med tilknyttet serviceareal.

Botilbuddene er enten midlertidige eller længerevarende.

De midlertidige botilbud efter servicelovens § 107 adskiller sig fra længerevarende botilbud ved, at det ved visitationen af en borger til et midlertidigt botilbud vurderes, at borgerens behov for et botilbud ikke er varigt eller er under afklaring. Formålet med et ophold i et midlertidigt botilbud er at gøre borgeren i stand til at klare sig i eget hjem, eventuelt med støtte. Der kan ikke sættes bestemte tidsmæssige grænser for det midlertidige ophold. Der betales opholdsbetaling.

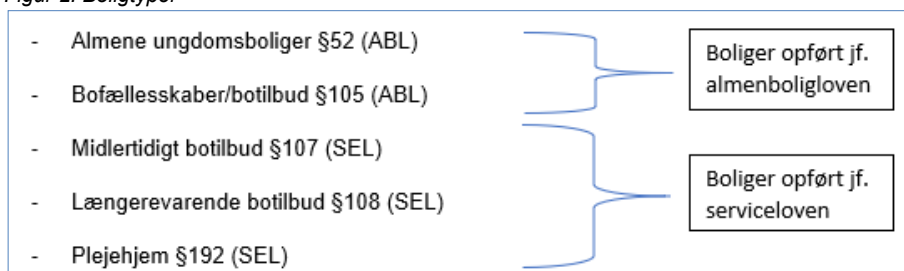
Borgere, der visiteres til et længerevarende botilbud efter servicelovens §108, har en varigt nedsat funktionsevne og permanent behov for omfattende hjælp. Borgeren er beskyttet af visse lejerettigheder (boligdokument, råderet, opsigelsesvarsel o. lign.), men er ikke beskyttet af lejeloven. Borgeren betaler opholdsbetaling, der er tilpasset indkomstniveauet.

Beskyttede boliger (SEL §192)

Voksenhandicap har et enkelt tilbud med 22 boliger, der er opført som beskyttede boliger efter servicelovens §192. Tilbuddet var en selvejende institution, som Aarhus Kommune købte i 2012. Tilbuddets juridiske hjemmel har baggrund i den historiske opførelse og er dermed ikke et typisk tilbud i Voksenhandicap. Der er samtidig tale om, at tilbuddet er opført efter en overgangshjemmel, hvilket betyder, at nye tilbud ikke kan opføres efter servicelovens §192, men i stedet opføres som ældreboliger efter almenboliglovens §105.

Boligtyperne og den interne kapacitet fremgår af nedenstående figurer.

Figur 2. Boligtyper





Tabel 1: Boligtyper, Aarhus Kommunes egen kapacitet og relative fordeling, primo 2019

	Kapacitet	Fordeling (%)
Bofællesskab/ botilbud §105 (ABL)*	584	80%
Almene ungdomsboliger §52 (ABL)	22	3%
Midlertidigt botilbud §107 (SEL)	15	2%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	87	12%
Plejehjem §192 (SEL)	22	3%
I alt	730	100%

*almene boliger §105 ABL samt almindelige kommunale udlejningsboliger, der følger lejelovens bestemmelser.

5. april 2019

Side 5 af 17

Lærings- og beskæftigelsestilbud (dagtilbud)

Lærings- og beskæftigelsestilbuddene dækker både beskyttet beskæftigelse efter servicelovens §103 og aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens §104.

Beskyttet beskæftigelse er til personer under folkepensionsalderen, der på grund af særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. I tilbuddene arbejder man mod fortsat udvikling og senere inklusion på arbejdsmarkedet eller i frivillig, ulønnet beskæftigelse, hvor det er muligt.

Aktivitetsstilbuddene giver borgerne udfordringer og oplevelser baseret på forskellige interesseområder, såsom billedkunst, idræt, musik, teater mv.

Lærings- og beskæftigelsestilbuddene kan både være forankret i tilknytning til et botilbud eller på selvstændige lokaliteter. Samtidig er nogle lærings- og beskæftigelsestilbud kommunale, mens andre er forankret hos private organisationer.

Desuden kan borgere med handicap få en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU). Aktiviteten er forankret i Beskæftigelsesforvaltningen, men nogle borgere modtager STU-forløb på tilbud i Voksenhandicap, herunder primært på Lyngåskolen, men for nogle borgere er det forløb, der tilrettelægges i lærings- og beskæftigelsestilbud (5-10 borgere årligt). I den periode vil borgeren optage en plads i lærings- og beskæftigelsestilbudet.

Udviklingen på området følges løbende for at løfte et eventuelt anlægsbehov. I forbindelse med denne behovsanalyse vurderes STU-forløb i lærings- og beskæftigelsestilbud ikke at være en hovedårsag til det pres, der opleves i efterspørgslen på lærings- og beskæftigelsespladser. Der løftes derfor ikke et særskilt behov knyttet til dette.



1. Udvikling i målgruppe og faglige strategier

I dette afsnit beskrives overordnede udviklinger i voksenhandicap, som forventes at have indflydelse på det fremtidige kapacitetsbehov – både i forhold til mængden af pladser, samt indhold og fysisk ramme om pladserne. Forhold, der forventes at påvirke mængden af pladser, indgår i beregningerne i analysen. Forhold, der stiller nye krav til indholdet i den indsats borgeren tilbydes eller de fysiske rammer, påvirker ikke beregningen. Det er dog fortsat væsentlige forhold at holde sig for øje i det efterfølgende arbejde med anlægsplanen.

5. april 2019

Side 6 af 17

Der er ikke tale om en udtømmende liste over forhold, der kan påvirke udviklingen, men et bedste bud på forhold, der i de kommende år forventes at være betydende for efterspørgslen. Det betyder, at der i analysen er taget stilling til, hvordan nedenstående forhold påvirker udviklingen. Der er ikke taget hensyn til øvrige forhold, som fx nye snitflader mellem målgrupper i Aarhus Kommune, nye behandlingsformer, nye hjælpemidler, der ændrer støttebehov o. lign.

1.1 Målgruppeudvikling

Voksne med handicap kan inddeles i fire hovedmålgrupper: borgere med udviklingshæmning, borgere med udviklingsforstyrrelse, borgere med senhjerneskade og borgere med fysiske handicap.

Der opleves en stor vækst i borgere med udviklingsforstyrrelse, hvilket blandt andet omfatter borgere med autismespektrum forstyrrelse. Væksten opleves både på børne- og voksenområdet - samt på landsplan.

Der er tale om en stor variation i hovedmålgruppens problemstillinger, der dækker borgere med lettere til meget svære udviklingsforstyrrelser. Desuden har borgerne ofte tillægsdiagnoser, som ADHD, angst, udadreagerende adfærd mv. Det betyder, at hovedmålgruppen dækker over borgere med både lille og stort støttebehov. Det er særligt borgere med udviklingsforstyrrelse og stort støttebehov, der giver anledning til køb af eksterne pladser, fordi de ikke matcher med eksisterende tilbud i Aarhus kommune.

Væksten i gruppen af borgere med udviklingsforstyrrelser sætter udover støtteindsatsen også særlige krav til indretningen af bo- og dagtilbud, da borgerne ofte er følsomme for sansestimuli (lyd, lys, farver mv.) og har behov for individuelle hensyn, fx at kunne trække sig fra fællesskabet i skærmede rum.

Det vurderes, at der for de andre hovedmålgrupper er en bedre balance mellem udbuddet af tilbud og efterspørgslen.



I tillæg til udviklingen beskrevet ovenfor skal det bemærkes, at der både på landsplan og i Aarhus Kommune har været en vækst i antallet af udviklingshæmmede med en foranstaltningsdom. I Aarhus Kommune har der været en stigning fra 37 til 49 udviklingshæmmede med dom i perioden 2012 til 2015. En af de kommunale forpligtelser ved foranstaltningsdomme er, at borgeren kan anbringes på et længerevarende botilbud efter servicelovens §108. Den vækst, der har været i perioden 2010-2017, er indfanget i beregningen af botilbudsfrekvensen for perioden. Der er i analysen ikke regnet med en vækst i antallet af udviklingshæmmede med dom, der ligger ud over den demografiske udvikling.

5. april 2019
Side 7 af 17

1.2 Gentænkt Voksenhandicap

Gentænkt Voksenhandicap er en faglig udviklingsproces på Aarhus Kommunes voksenhandicapområde, der bæres af visionen om borgerens mestring af eget liv. Den faglige indsats tager udgangspunkt i borgerens mål, motivation, potentiale og livsperspektiv.

Omstillingen tager afsæt i mål om at skabe personlig udvikling og øge mestring af eget liv, at styrke netværk og medborgerskab samt at få borgerne så tæt som muligt på selvforsørgelse gennem læring, uddannelse og beskæftigelse.

Det er ønsket, at organiseringen af tilbuddene kan rumme en mere fleksibel hjælp og støtte til den enkelte borger, en stærkere opfølgning, øget brug af velfærdsteknologi og større sammenhæng mellem borgerens funktionsniveau, udviklingsmuligheder og den kommunale indsats.

Omstillingen forventes især at sætte nye krav til de fysiske rammer for botilbud, herunder særligt god interaktion og sammenspil med det omkringliggende samfund. Desuden forventes omstillingen at stille stadig højere krav om variation i lærings- og beskæftigelsestilbud, der understøtter den enkelte borgers udvikling.

1.3 Konverteringsstrategi

På Voksenhandicapområdet er der et mål om at øge selvforsyningsgraden. Formålet er at give Aarhusborgere med handicap bedre muligheder for at bo i Aarhus, tæt på familie, venner og netværk. Samtidig forventes der at være en økonomisk driftsfordel ved at etablere pladser internt i kommunen, fremfor for at købe pladserne eksternt.

Målet med konverteringsstrategien er, at selvforsyningsgraden skal udgøre 80 pct. af det samlede forbrug af pladser på botilbudsområdet.

Konverteringsstrategien betyder, at der skal ske en stigning i kapaciteten af både botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud i Aarhus. Samtidig



betyder strategien, at tilbuddene skal rumme mere støttekrævende borgere, som der tidligere blev købt pladser til. I fremskrivningen af behovet forventes der en konvertering af købte pladser, der indfrier strategiens målsætning om, at selvforsyningsgraden skal udgøre 80 pct. på botilbudsområdet i 2037.

5. april 2019
Side 8 af 17

1.4 Stigende levealder

Den generelle tendens i samfundet er, at vi lever længere, hvilket også gør sig gældende for borgere med handicap. I forbindelse med forslag til Budget 2018 er der udarbejdet en analyse af BDO, som viser en stigning i antallet af borgere med handicap over 67 år i Aarhus¹. Væksten er i perioden 2012-2017 i Voksenhandicap i Aarhus Kommune på 15,7 nye helårsborgere over 67 år. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på 2-3 helårsborgere. Den stigende levealder i målgruppen forventes at have indflydelse på kapacitetsbehovet ved at ændre mønsteret i til- og afgang på pladserne. I fremskrivningen af behovet forventes den stigende levealder at påvirke fremskrivningen af efterspørgslen efter botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbudspladser med en stigning på 3 pladser årligt.

2. Historisk udvikling

I dette afsnit redegøres for den historiske udvikling ift. efterspørgsel, kapacitet mv. for botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbudspladser på voksenhandicapområdet i Aarhus Kommune.

Formålet er at opstille to frekvenser baseret på hhv. udviklingen i perioden 2012-2018 og i 2018. Frekvenserne beregnes som efterspørgsel pr. 1.000 borger i aldersgruppen 18-66 år i perioden 2012-2018. Frekvenserne benyttes til den umiddelbare fremskrivning af kapacitetsbehovet i det efterfølgende afsnit.

2.1 Botilbud – udvikling i efterspørgslen

Efterspørgslen efter botilbud opgøres som Aarhusborgere indskrevet på kommunens egne pladser og på købte pladser i andre kommuner eller hos private udbydere. Efterspørgslen sammenholdes med kapacitet, normering og belægningsgrad for at kontrollere for udnyttet kapacitet, før der beregnes en botilbudsfrekvens.

Nedenstående tabel 2 viser udviklingen i Aarhus kommunes borgeres efterspørgsel efter botilbudspladser i perioden 2012-18. Udviklingen i efterspørgslen er kun opgjort for Aarhusborgere, da det er dette behov, der beregnes på i analysen. Solgte pladser og de fremtidige forventninger hertil indgår i beregningen af det fremtidige behov i det efterfølgende afsnit. Interne pladser omfatter Aarhusborgere visiteret til kommunens egne

¹ Jf. bilag 9: <http://www.aarhus.dk/da/politik/kommunens-oekonomi/budget/budget-2018/forslag-til-budget-2018.aspx>



botilbud i det pågældende år. Køb af pladser vedrører Aarhusborgere på eksterne pladser.

5. april 2019
Side 9 af 17

Tabel 2: Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter botilbud 2012-18

Botilbud	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Interne pladser	427	459	489	526	578	604	631
Køb af pladser	361	370	374	358	349	340	355
Nettosum	788	829	863	884	927	944	986

Kilde: AAK-regnskab 2012-17. 2018 fra Analyseportalen. Tallene er oprundet til helårspladser

Sammenholdes efterspørgslen med områdets egen kapacitet, normering og belægningsgrad fremgår det i nedenstående tabel, at botilbudspladserne har en samlet belægningsgrad på 97 %, hvilket med naturlig tomgang i forbindelse med ind- og udflytning betragtes som fuld belægning. Den samlede belægningsprocent vil – grundet til- og fraflytning – have svært ved at ramme 100 %.

Tabel 3. Aarhus Kommunes kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad primo 2019

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Bofællesskaber §105 (ABL)	584	585,5	586,8	101%
Almene ungdomsboliger §52 (ABL)	22	22	21,3	92%
Midlertidigt botilbud §107 (SEL)	15	12,8	12,6	100%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	87	94,6	85,6	91%
Plejehjem §192 (SEL)	22	22	22	100%
I alt	730	719,8	721,7	97%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal TARGIT, trukket januar 2019

2.1.1 Botilbudsfrekvenser

I nedenstående tabel fremgår botilbudsfrekvensen for VHs målgruppe. Boligfrekvensen viser hvor mange borgere, der pr. 1.000 borgere i alderen 18-66 år har efterspurgt en botilbudsplads. Som eksempel har 4 ud af 1.000 borgere efterspurgt en botilbudsplads i 2017. I nedenstående tabel 4 fremgår det, at botilbudsfrekvensen – ligesom befolkningstilvæksten – har været støt stigende gennem hele perioden.

Tabel 4. Botilbudsfrekvens, 2012-18 (pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år)

Botilbudsfrekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66 år	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspørgsel*	788	829	863	884	927	944	986
Botilbudsfrekvens	3,62	3,75	3,85	3,93	4,07	4,10	4,21

*Samlede nettoefterspørgsel inkl. køb af pladser.



I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 3,93 (scenarie 1) og botilbudsfrekvensen i 2018 på 4,21 jf. nedenstående tabel 5. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.1.

5. april 2019
Side 10 af 17

Tabel 5. Botilbudsfrekvenser pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018 niveau (scenarie 2)
3,93	4,21

2.2 Lærings- og beskæftigelsestilbud – udvikling i efterspørgsel

Efterspørgslen efter lærings- og beskæftigelsespladser opgøres som Aarhus kommunes borgere indskrevet på kommunens pladser og på købte pladser i andre kommuner eller hos private. Efterspørgslen sammenholdes med normering, aktivitet og belægningsgrad for at tjekke for uudnyttet kapacitet, før der beregnes en tilbudsfrekvens.

Nedenstående tabel 6 viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter lærings- og beskæftigelsespladser i perioden 2012-18. Egne pladser er Aarhusborgere visiteret til kommunens tilbud i det pågældende år – efterspørgslen er således uden aktiviteten ved salg af pladser. Efterspørgslen er opgjort som antallet af borgere, der i det enkelte år er visiteret til et lærings- og beskæftigelsestilbud.

Det skal bemærkes, at efterspørgslen efter lærings- og beskæftigelsespladser ikke har samme en-til-en relation til anlægsbehov som botilbuddene har. Årsagen er, at lærings- og beskæftigelsespladserne spænder fra få timer til fem dage om ugen. Samtidig er der en variation i anlægsbehovet i forhold til den aktivitet det enkelte tilbud udbyder. Nogle tilbud lægger eksempelvis stor vægt på udendørsaktiviteter, mens andre primært er baseret på indendørs aktiviteter. Samtidig er der også stor variation i forhold til borgerens støttebehov, hvor nogle borgere indgår i gruppeaktiviteter, mens andre har behov for skærmning og konstant opsyn.



Tabel 6. Udvikling i Aarhusborgernes efterspørgsel efter lærings- og beskæftig. plads., 2012-18

Lærings- og beskæftigelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	587	632	687	665	679	716	780
Køb af pladser	347	361	357	310	300	283	278
Nettosum	934	993	1.044	975	979	999	1.058

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17. 2018 analyseportalen. Tallene er oprundet til helårspladser:

5. april 2019
Side 11 af 17

Sammenholdes efterspørgslen med kommunens egne lærings- og beskæftigelsespladser, fremgår det af nedenstående tabel 7, at tilbuddene i Aarhus Kommune anvendes fuldt ud.

Tabel 7. Normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (primo 2019)

	Driftsnormering	Aktivitet	Belægning
Lærings- og beskæftigelsestilbud i Aarhus Kommune	859	859	100%

2.2.1 Tilbudsfrekvenser (lærings- og beskæftigelsestilbud)

I nedenstående tabel 8 fremgår tilbudsfrekvensen for Aarhus Kommunes lærings- og beskæftigelsestilbud på voksenhandicapområdet. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alderen 18-66 år i Aarhus Kommune i perioden 2012-2018. Det fremgår, at tilbudsfrekvensen har været varierende i perioden men stigende de seneste år.

Tabel 8. Tilbudsfrekvens for lærings- og beskæftigelsespladser 2012-18

Tilbudsfrekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66 år	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspørgsel*	934	993	1.044	975	979	999	1.058
Tilbudsfrekvens**	4,29	4,49	4,65	4,33	4,30	4,34	4,52

*Samlede nettoefterspørgsel inkl. køb af pladser. **Dagtilbudsfrekvens pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 4,42 (scenarie 1) og tilbudsfrekvensen i 2018 på 4,52 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.2

Tabel 9. Tilbudsfrekvenser pr. 1000 indbyggere

Tilbudsfrekvens scenarie 1	Tilbudsfrekvens scenarie 2
Gennemsnit 2012-18	2018 niveau
4,42	4,52



3. Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud på VH-området

5. april 2019
Side 12 af 17

I dette afsnit fremskrives Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for boliger og lærings- og beskæftigelsestilbud til borgere på Voksenhandicapområdet. Der indledes med en kort beskrivelse af allerede besluttede udvidelser af botilbud.

Herefter fremskrives behovet for botilbuds- og lærings- og beskæftigelsestilbudspladser i to scenarier ved at sammenholde frekvenserne med befolkningsprognosen for perioden 2019-2029. Det antages således at det fremtidige behov har samme bo- og dagtilbudsfrekvens som tidligere år (2012-18).

Som vist i ovenstående delafsnit 2.1 tabel 2, er VHs køb af eksterne botilbudspladser reduceret årligt siden 2014, der har imidlertid været en stigning i købet det seneste år. Samtidigt er der en stigning i den generelle efterspørgsel efter botilbud, hvilket alt andet lige øger behovet for at etablere nye interne pladser.

3.1 Botilbud

Der er allerede planer om at udvide Aarhus Kommunes botilbudskapacitet på området, med 131 pladser i perioden 2018-22. Efter 2022 og frem mod 2028 er der på nuværende tidspunkt ikke beslutninger om kapacitetsudvidelser.

I nedenstående tabel 10 listes de planlagte udvidelser af botilbudspladser på voksenhandicapområdet i Aarhus Kommune.

Tabel 10. Aarhus Kommunes planlagte udvidelse af botilbudspladser på VH-området

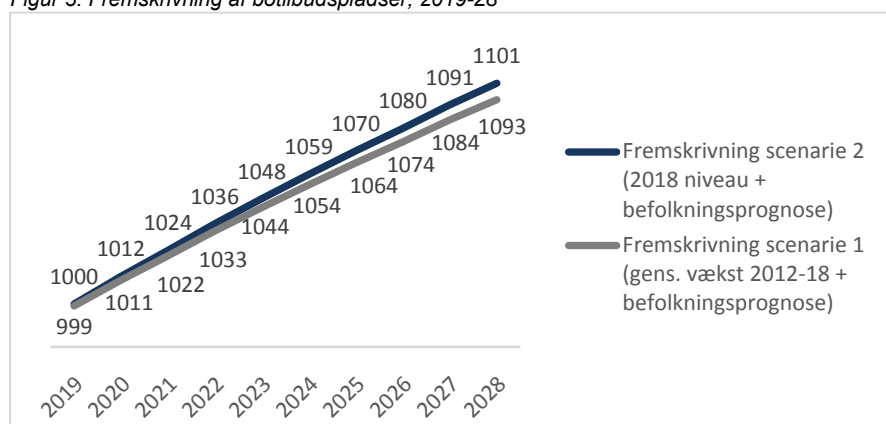
	2019	2020	2021	2022	2023	I alt
Møllevangs Allé (§105 ABL)	0	2	2	2	2	8
Risskov Brynet (§105 ABL)	0	10	0	0	0	10
Mårslet (§105 ABL)	7	0	0	0	0	7
Generationerne Hus (§105 ABL)	0	24	0	0	0	24
Amtssygehuset (§105 ABL)	0	0	0	20	24	44
Specialpladser (§107/108 SEL)	0	12	0	0	0	12
Budgetforlig 2018-21 (§105 ABL)	0	0	26	0	0	26
Pladsudvidelser i alt	7	48	28	22	26	131

Det specifikke år for ibrugtagning af tilbuddet kan variere

I nedenstående figur 3 vises det beregnede behov for botilbud i to scenarier, hvor botilbudsfrekvenser for henholdsvis 2012-2018 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-2028. Det fremgår af figuren, at fremskrivning af 2018-niveauet (scenarie 2), viser et større fremtidigt behov i 2028 (8 pladser) end ved fremskrivning af gennemsnittet for 2012-2018.



Figur 3. Fremskrivning af botilbudspladser, 2019-28



5. april 2019
Side 13 af 17

Det vurderes, at 2018-niveauet er mere retvisende for den fremtidige efterspørgsel end den gennemsnitlige vækst, da der har været vækst i frekvensen over hele perioden fra 2012-18 jf. tabel 4. I nedenstående beregning anvendes 2018-niveau (blå kurve) ift. den fremtidige efterspørgsel.

Aarhus Byråd besluttede i april 2013, at borgere med funktionsnedsættelse, der er visiteret til botilbud, skal tilbydes et botilbud umiddelbart efter visitationen. Borgere med behov for botilbud må således ikke visiteres til en venteliste. Hvis en borger ikke er klar til at flytte her og nu, kan borgeren optages på ønskelisten.

Borgeren skal være visiteret til et botilbud, og det er Visitationsudvalget, der ud fra borgerens konkrete situation, ønsker og behov optager borgeren på ønskelisten til botilbud. En borger kan blive registreret på ønskelisten med en planlagt og for borgeren accepteret ventetid med en eller flere af følgende begrundelser:

- Borgeren har behov for et botilbud men ønsker først at flytte på et senere tidspunkt.
- Borgeren ønsker at vente på pladsledighed i et konkret botilbud.
- Borgeren ønsker at vente på, at et nyt botilbud bliver etableret.
- Borgeren har et egnet botilbud men ønsker at flytte til et andet botilbud.

Der er primo 2019 78 borgere, der ikke modtager botilbud i dag, som forventes at skulle have et tilbud de kommende år. Det er i behovsberegningen antaget, på baggrund af en vurdering fra Myndighed, at der hvert år vil være 7 borgere på ønskelisten, der bliver klar til at flytte og dermed får et aktuelt behov for et botilbud. Det skal bemærkes, at



ønskelisten ikke er statisk, hvorfor en udvikling i perioden må forventes, og nye borgere på ønskelisten vil kunne påvirke behovet.

5. april 2019
Side 14 af 17

Udover ønskelisten og den demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning den forventede effekt af øget levealder, salg af pladser samt konverteringsstrategiens betydning (køb af eksterne pladser) ift. det fremtidige pladsbehov.

- Salg af interne pladser antages at falde med to pladser årligt svarende til de seneste års udvikling.
- Køb af eksterne pladser antages at falde med fem pladser årligt. Det betyder, at der i beregningen, trods det seneste års stigning i antallet af købte pladser, er indlagt en forventning om, at fortsat flere pladser skal håndteres internt. Målsætningen er, at VH skal have 80 pct. selvforsyningsgrad senest i 2035.
- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen med en akkumuleret stigning på 3 helårspladser pr. år, svarende til udviklingen 2012-18.
- Ønskelisten giver anledning til, at 7 borgere årligt er klar til at flytte i botilbud.

Tabel 11. Forventet over-/underskud v. fremskrivning (2018 tilbudsfrekvens)

Botilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet ¹	737	785	813	835	861	861	861	861	861	861
Eksternt køb	350	345	340	335	330	325	320	315	310	305
Fremskrivning	-1000	-1012	-1024	-1036	-1048	-1059	-1070	-1080	-1091	-1101
Forventet salg	-120	-118	-116	-114	-112	-110	-108	-106	-104	-102
Øget levealder	-3	-6	-9	-12	-15	-18	-21	-24	-27	-30
Ønskelisten	-7	-14	-21	-28	-35	-42	-49	-56	-63	-70
Overskud/underskud (+/-)	-43	-20	-17	-20	-19	-43	-67	-90	-114	-137

1) Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

Ovenstående beregninger viser, at Aarhus Kommunes nuværende kapacitet ikke dækker det aktuelle behov. De planlagte udvidelser 2019-2023 afhjælper det stigende behov, men på langt sigt betyder den demografiske vækst, øgningen i levealder, afvikling af ønskeliste samt konverteringsstrategien, at der igen vil komme et større underskud af pladser fra 2024/2025 og frem. I 2028 viser analysen således, at Aarhus Kommune vil mangle 137 botilbudspladser på voksenhandicapområdet.

Bemærk, at der i analysen ikke er taget stilling til hvilke specifikke boligtyper, der er behov for. Eller om dele af behovet kan dækkes via fx ændringer af faglige strategier, øget bostøtte mv. Sammenholdes fremskrivningen med den oplevede vækst på området, tyder det på, at der fortsat vil være behov



for at etablere pladser, der er fleksible og samtidig understøtter en stor variation i borgernes støttebehov samt øget mulighed for afskærmning.

5. april 2019
Side 15 af 17

3.2 Lærings- og beskæftigelsestilbud

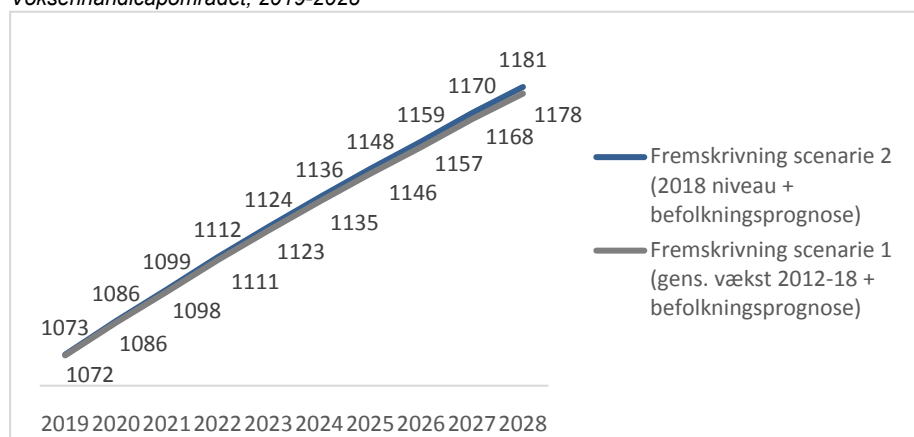
Der er i de seneste års budgetforlig planlagt udvidelser af 12 lærings- og beskæftigelsespladser i tilknytning til udvidelsen af 12 specialpladser på botilbudsområdet (se ovenstående tabel 10).

Hertil planlægges i forbindelse med sommeroptag for 2019 at udvide med yderligere 14 pladser i 2019 på henholdsvis Kileparken og Bøgeskovgård.

I nedenstående figur fremskrives behovet for lærings- og beskæftigelsestilbudspladser i de to scenarier, hvor tilbudsfrekvenserne for henholdsvis 2012-2018 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2018-2027.

Som figur 4 viser, er der meget lille forskel på resultaterne. I de følgende beregninger anvendes derfor udelukkende fremskrivningsscenariet af den gennemsnitlige vækst fra 2012-2018.

Figur 4. Fremskrivning af Aarhus Kommunes lærings- og beskæftigelsestilbudspladser på Voksenhandicapområdet, 2019-2028



I nedenstående tabel 12 opgøres det samlede nettobehov for Aarhus Kommunes lærings- og beskæftigelsespladser på voksenhandicapområdet, med baggrund i ovenstående fremskrivning.

- Salg af pladser antages at følge de seneste års udvikling på området med et fald på gennemsnitligt 2 pladser om året
- Køb af eksterne pladser antages at falde som konsekvens af konverteringsstrategien. Faldet er på fem pladser om året, svarende til den forventede reduktion i køb af botilbudspladser



- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen og dermed fremskrivningen med en stigning på 3 pladser pr. år, svarende til den forventede udvikling på botilbudsområde

5. april 2019
Side 16 af 17

Tabel 12. Forventet over-/underskud v. fremskrivning 1 (gens. tilbudsfrekvens 2012-18)

Lærings- og beskæftigelsestilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	788	814	814	814	814	814	814	814	814	814
Eksternt køb	273	268	263	258	253	248	243	238	233	228
Fremskrivning	-1072	-1086	-1098	-1111	-1123	-1135	-1146	-1157	-1168	-1178
Forventet salg	-77	-75	-73	-71	-69	-67	-65	-63	-61	-59
Øget levealder	-3	-6	-9	-12	-15	-18	-21	-24	-27	-30
Overskud/underskud (+/-)	-91	-85	-103	-122	-140	-158	-175	-192	-209	-225

Ovenstående beregninger viser en tydelig tendens i forhold til et stærkt stigende behov for lærings- og beskæftigelsespladser frem mod 2028. Det er primært den forventede befolkningstilvækst sammenholdt med de manglende kapacitetsudvidelser, der giver det største udslag. Herudover øges behovet på grund af konverteringsstrategien, der giver et væsentligt fald i køb af eksterne pladser.

Bemærk, at der i analysen ikke er taget stilling til, hvordan lærings- og beskæftigelsespladserne realiseres. De kan enten etableres i internt regi eller gennem køb ved private aktører. Der er dog indregnet et fald i køb af pladser, men det har sammenhæng til konverteringsstrategien, hvor ophør af køb af botilbud vil medføre et ophør af en købt dagtilbudsplads. Sammenholdes fremskrivningen med de faglige strategier i VH, er målet at få borgeren så tæt på almindeligt arbejde som muligt. Samtidig er det væsentligt at have en stor variation i lærings- og beskæftigelsestilbuddene, der understøtter den store variation i borgernes udviklingsmuligheder og -behov.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysens input til anlægsplanen opsummeres i nedenstående tabel.

Tabel 13. Input til anlægsplanen*

Aarhus Kommunes område for Voksenhandicap (VH)	Forventet øget kapacitetsbehov i 2028
Botilbud	137
Lærings- og beskæftigelsestilbud	225

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventede demografiske udvikling, forventede reduktion i køb og salg, samt udvikling i målgruppe og faglige strategier.



I behovsanalysen er der ikke taget konkret stilling til, hvordan det forventede kapacitetsbehov skal realiseres. Der er dog indlagt en forventning om at realisere konverteringsstrategien, hvilke medvirker til et fald i køb af pladser, mod at kapaciteten håndteres internt i Aarhus Kommune.

Særligt for lærings- og beskæftigelsespladserne gælder det, at de både kan etableres internt eller købes eksternt af private aktører. Det er derfor væsentligt at bemærke, at lærings- og beskæftigelsespladserne ikke skal læses en-til-en i forhold til et anlægsbehov. Der kan være stor forskel på anlægsbehovet i forhold til formål og indhold i den enkelte indsats.

Den videre stillingtagen i forhold til konkrete anlægsprojekter vil blive behandlet i anlægsplanen. Desuden vil bygningskapacitet, der ikke er i anvendelse samt bygninger med behov for ombygning og/eller modernisering, indgå i anlægsplanen for 2020-2029.

5. april 2019
Side 17 af 17

Bilag 5/6

Dokument Titel:	Bilag 2b Aarhus kommunes pladsbehov på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV), 2019-2028
Dagsordens titel:	MSBs anlægsplan 2020- 2029
Dagsordenspunkt nr	1.5



Bilag 2b Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV), 2019-2028

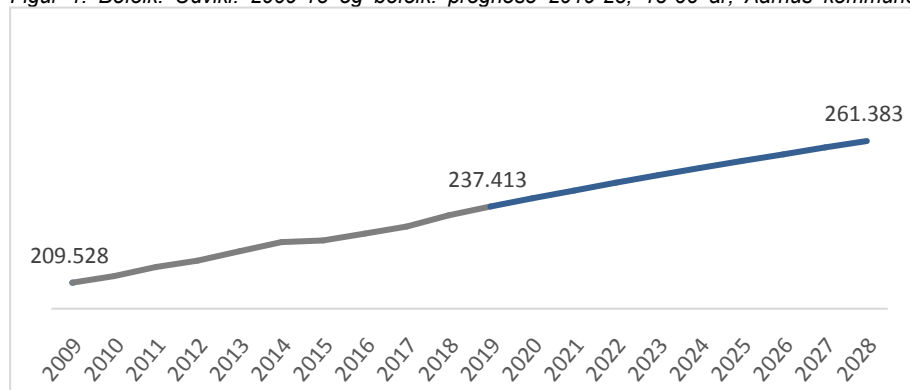
5. april 2019
Side 1 af 24

Behovsanalysen tager afsæt i visionerne om, at Aarhus er en by, der rummer alle, og hvor også de fysiske rammer er medvirkende til at understøtte alle borgere i at kunne leve det liv, de ønsker.

Baggrunden for analysen er desuden, at Aarhus Kommune vokser. I perioden 2009-2018 har befolkningen i Aarhus Kommune i alderen 18-66 år været stigende - svarende til et gennemsnit på 2.818 personer årligt. Befolkningstilvæksten forventes at fortsætte for gruppen af 18-66-årige med gennemsnitlig 2.720 personer årligt i perioden fra 2019-2028.

Nedenstående figur 1 viser befolkningsudviklingen fra 2009-18 (grå linje) samt befolkningsprognosen for perioden 2019-28 (blå linje) for 18-66-årige.

Figur 1: Befolk. Udvikl. 2009-18 og befolk. prognose 2019-28, 18-66 år, Aarhus kommune



Kilde: Budget og Planlægning, Borgmesterens afd. Aarhus Kommune,
<https://www.aarhus.dk/da/aarhus/Aarhus-i-tal/Befolkning.aspx>

For at kunne styre og sikre en hensigtsmæssig anlægsplanlægning er der brug for viden om den langsigtede udvikling på socialområdet. Dette notat skal danne grundlag for at medtænke borgere med handicap i den kommunale planlægning ved at beskrive forventningerne til efterspørgslen efter botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud i perioden 2019-2028.

Afsættet i analysen er at tegne et fremtidsbillede med udgangspunkt i den eksisterende palette af botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud til borgere med handicap. Analysen kobler den forventede befolkningsudvikling i Aarhus Kommune med behov for botilbud og lærings- og beskæftigelsestilbud i lyset af at identificere udviklinger, fremtidige udfordringer og tværgående problemstillinger, som også påvirker kapacitetsbehovet.

Analysen har alene fokus på pladsbehovet, som skal føde ind i anlægsplanen. Der er i analysen ikke en stillingtagen til de afledte udgifter,

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Økonomi
Aarhus Kommune

Bygninger og Faglig Service
Jægergården, Værkmestergade
15
8100 Aarhus C

Telefon: 8940 2000
Direkte: 4185 8773/4185 4737

E-mail:
okonomi@msb.aarhus.dk
Direkte e-mail:
jhal@aarhus.dk
sskma@aarhus.dk
www.aarhus.dk/msb

Sag: 18/059500-1
Sagsbehandlere:
Allan Hoffmann Jeppesen
Malene Skyldahl Sørensen



hverken i forbindelse med at etablere pladser eller i forbindelse med den afledte drift af pladserne.

5. april 2019
Side 2 af 24

Analysens formål er at besvare det underliggende spørgsmål: Hvor mange borgere vil efterspørge de forskellige tilbudstyper i fremtiden, og hvilket pladsbehov medfører det?

Den konkrete håndtering af det pladsbehov, der løftes i analysen, tages der stilling til anlægsplanen, som udarbejdes hvert andet år.

Analysens struktur

Analysen falder i to dele. I første del beskrives udviklingstendenser og den historiske udvikling i efterspørgsel samt nuværende kapacitet. Formålet er at beskrive den historiske frekvens for benyttelse af boligtyperne. Altså, hvor stor en andel af kommunens borgere har haft behov for en plads i de enkelte år.

I den anden del fremskrives den forventede fremtidige efterspørgsel med baggrund i udviklingen fra 2012-18 (scenarie 1) samt tilbudsfrekvensen i 2018 (scenarie 2). Formålet er i høj grad at tegne et fremtidsbillede baseret på den eksisterende tilbudsvidte koblet med den forventede udvikling i befolkningstilvækst. Herefter redegøres for de planlagte pladsudvidelser, og det samlede fremtidige kapacitetsbehov opgøres.

Behovsanalysen bygger på en række forudsætninger og usikkerheder i forhold til at forudsige den reelle udvikling, og i analysens tredje del er der derfor en kvalificering af fremskrivningen. Pladsbehovet kvalificeres ved at sammenholde den forventede fremtidige efterspørgsel med udviklingstendenser inden for den enkelte målgruppe, de faglige strategier og visioner på området samt eventuelle problemstillinger, der berører de forskellige tilbudstyper.

Analysens fokus

Analysens formål er at beskrive Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for boliger på området for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV). Målgruppen i Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV) er borgere i alderen 18-66 år, der har psykisk sygdom, stof-/alkoholproblemer eller borgere, som er hjemløse.

Analysen omfatter pladsbehov for følgende boligtyper:

- Almene etværelses boliger via Den Sociale Boligtildeling (DSB)
- Skæve boliger opført efter almenboligloven (ABL §149a)
- Botilbud, der enten er opført som bofællesskaber efter almenboligloven (ABL §105) eller efter serviceloven som midlertidige boformer (SEL §107) eller længerevarende boformer (SEL §108)
- Forsorgspladser (SEL §110).



Bemærk, at tidligere behovsanalyser på området har centreret sig omkring behovet for botilbud i form af bofællesskaber (ABL §105), midlertidige og længerevarende botilbud (SEL §107/108). Fra 2017/2018 blev behovsanalysen udvidet til også at omfatte de øvrige ovenstående boligtyper for at gøre analysen mere retvisende.

5. april 2019
Side 3 af 24

Boligtyperne og den støtte og hjælp borgerne modtager, er adskilt i lovgivningen. Det betyder, at støtten ydes uanset boform, herunder til borgere, der bor i ejerboliger eller i lejeboliger uden kommunal anvisning. Der er nogle boformer, hvor tildelingen af boligen er knyttet til et midlertidigt eller permanent støttebehov, mens tildelingen af andre boligformer ikke er knyttet til et støttebehov. Desuden er der særlige forhold, som gør sig gældende for forsorgspladser (SEL §110).

Nedenstående afsnit opsummerer hvilke forhold, der gør sig gældende for de forskellige boligtyper.

Almene etværelses boliger tildelt gennem Den sociale Boligtildeling

Aarhusborgere med boligsociale udfordringer kan få tildelt en almen bolig gennem Den Sociale Boligtildeling (DSB), hvis de har et akut behov og ikke kan få en bolig gennem andre muligheder. Tilgængeligheden af almene boliger gennem DSB har stor betydning for at skabe flow på området, samtidig med, at det understøtter de faglige strategier om Recovery og Housing First på SUVs område.

Boligerne opføres og er drevet af almene boligforeninger. DSB modtager boligtilbud fra de almene boligforeninger - hver tredje ledigblevne etværelses bolig (jf. anvisningsregler fra 2016). Boligtildelingen afhænger af borgerens situation samt, hvor der bliver ledige boliger i kommunen.

Anvisningen til en bolig skal opfylde to politisk fastsatte kriterier: Der er dels et kriterium, der skal sikre en afbalanceret beboersammensætning i forhold til anden etnisk herkomst i den enkelte boligafdeling, hvilket betyder, at der maksimalt må være 25 % beboere uden dansk statsborgerskab. Desuden er der fastsat krav om kombineret udlejning, der betyder, at lejemål i udsatte bydele skal tilbydes borgere, der ikke har været på overførselsindkomst i mindst 6 måneder (kontanthjælp, uddannelseshjælp, integrationsydelse).

Det forudsættes ikke, at borgeren har et støttebehov for at få tildelt en bolig gennem DSB. Modtager borgeren støtte, så er der tale om støtte i eget hjem. Borgeren har egen lejekontrakt og er beskyttet gennem lejeloven. Midlertidige lejekontrakter kan i nogle tilfælde anvendes med baggrund i Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget.



Skæve boliger

Skæve boliger er en boligform for borgere, der har svært ved at passe ind i et almindeligt boligmiljø. De skæve boliger er opført efter almenboliglovens §149a. Skæve boliger er i nogle tilfælde opført i tilknytning til et forsorgshjem.

5. april 2019
Side 4 af 24

Ved etableringen af skæve boliger tildeles statslige midler i op til 4 år til en social vicevært, der støtter op om borgerens evne til at blive boende. Det forudsættes ikke, at borgeren har yderligere støttebehov for at få tildelt en skæv bolig. Modtager borgeren yderligere støtte, er der tale om støtte i eget hjem. Borgeren har egen lejekontrakt og er beskyttet gennem lejeloven. Midlertidige lejekontrakter kan i nogle tilfælde anvendes, med baggrund i Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget.

Botilbud

På det specialiserede boområde findes SUVs botilbudspladser, hvor tildelingen af boligen er knyttet til, at borgeren har et midlertidigt eller permanent støttebehov. Der er således støttepersonale tilknyttet pladserne. Der skelnes mellem tre boformer:

Bofællesskaber (ABL §105)

SUV har bofællesskaber opført efter almenboligloven eller etableret i kommunalt ejede bygninger, som følger lejelovens bestemmelser. Borgeren er visiteret til bostøtte i eget hjem. Der er ikke servicearealer knyttet til boligerne. Borgerne har egen lejekontrakt og er beskyttet gennem lejeloven. Midlertidige lejekontrakter kan i nogle tilfælde anvendes, med baggrund i Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget.

Midlertidigt og længerevarende botilbud (SEL §107/108)

Botilbud efter serviceloven er boliger med tilknyttet serviceareal. Boformerne er enten midlertidige eller længerevarende.

De midlertidige boformer efter servicelovens § 107 adskiller sig fra længerevarende boformer (§108) ved, at det ved visitationen vurderes, at borgerens behov for et botilbud ikke er varigt. Formålet med et ophold i en midlertidig boform er at gøre borgeren i stand til at klare sig i eget hjem, eventuelt med støtte. Der kan ikke sættes bestemte tidsmæssige grænser for det midlertidige ophold. Der betales opholdsbetaling, der er tilpasset borgerens indkomst.

Borgere, der visiteres til en længerevarende boform (§108), har en varigt nedsat funktionsevne og permanent behov for omfattende hjælp. Borgeren er beskyttet af visse lejerettigheder (fx boligdokument, råderet, opsigelsesvarsel), men er ikke beskyttet af lejeloven. Borgere betaler opholdsbetaling, der er tilpasset deres indkomst.



Forsorgspladser

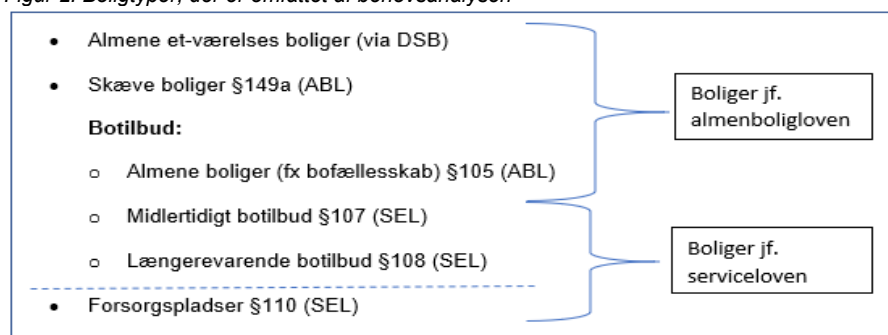
Forsorgspladser (SEL §110) adskiller sig fra de øvrige tilbudstyper ved, at borgeren enten ikke har en bolig eller ikke kan opholde sig i egen bolig. Der er ikke tale om at borgeren visiteres til en plads, men borgeren henvender sig til tilbuddet, som afgør om de kan indskrives – det såkaldte selvhenvendelsesprincip.

5. april 2019
Side 5 af 24

Formålet med forsorgspladserne er at skabe et sikkerhedsnet for borgere uden bolig, og målet for indsatsen er at skabe rammer, hvor borgeren får en mere stabil livssituation.

Boligtyper og kapacitet fremgår af nedenstående figurer.

Figur 2: Boligtyper, der er omfattet af behovsanalysen



Den stiplede linje indikerer "sikkerhedsnettet" i form af forsorgspladser

Tabel 1: Boligtyper, kapacitet og relativ fordeling primo 2019

	Kapacitet	Fordeling (%)
Almene etværelses boliger (via DSB) *	(445)	43%
Skæve boliger §149a (ABL)	83	8%
Almene boliger (bofællesskaber) §105 (ABL)**	235	23%
Midlertidigt botilbud §107 (SEL)	77	7%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	14	1%
Forsorgspladser §110 (SEL)	186	18%
I alt	1.040	100%

*Ultimo 2018 modtaget 109 etværelses boliger. Desuden ventede 336 borgere i 2018 på en etværelses bolig. Den maksimale ventetid på en bolig via DSB er 9-12 mdr.

**etableret som almene boliger (ældre/handicapboliger eller familieboliger) eller etableret i kommunalt ejede bygninger, som følger lejelovens bestemmelser.

1. Udvikling i målgruppen og faglige strategier

I dette afsnit beskrives overordnede udviklinger på SUVs område, som forventes at have indflydelse på det fremtidige kapacitetsbehov – både i forhold til mængden af pladser samt indhold og fysisk ramme om pladserne. Forhold, der forventes at påvirke mængden af pladser, indgår i beregningerne i analysen. Forhold, der stiller nye krav til indholdet i den indsats borgeren tilbydes eller de fysiske rammer, påvirker ikke



beregningen. Det er dog fortsat væsentlige forhold at holde sig for øje i det efterfølgende arbejde med anlægsplanen.

5. april 2019
Side 6 af 24

Der er ikke tale om en udtømmende liste over forhold, der kan påvirke udviklingen men et bedste bud på forhold, der i de kommende år forventes at være betydende for efterspørgslen. Det betyder, at der i analysen er taget stilling til, hvordan nedenstående forhold påvirker udviklingen. Der tages i nedenstående analyser forbehold for øvrige forhold, som fx nye snitflader mellem målgrupper i Aarhus Kommune, nye behandlingsformer, konjunkturændringers påvirkning, nye udviklingstendenser i sundhedsvæsenet mv.

Recoveryorienteret tilgang og Housing First

I Aarhus Kommunes indsatser på SUV-området, er der en faglig overbevisning om, at borgerne kan komme sig – selv efter svær psykisk sygdom, stof-/alkoholproblemer eller hjemløshed. Den recoveryorienterede tilgang og Housing First har dermed betydning for det fremtidige behov for kapacitet.

Alle borgerne i målgruppen skal have mulighederne for at opleve fremskridt i forhold til deres læring og selvforsørgelse, deres netværk og deres personlige udvikling. Det vil sige, at borgeren i stigende grad lærer at mestre sine særlige udfordringer og bliver i stand til at deltage i det sociale liv og i samfundet i forhold til beskæftigelse, uddannelse, netværk, aktiviteter osv. Det betyder, at der dels er fokus på at tilbyde midlertidige og tidsafgrænsede indsatser, og dels er fokus på at skabe et selvstændigt liv i egen bolig.

Samtidig er et af de gældende principper Housing First, der tager udgangspunkt i, at borgeren får en bolig som det første. En stabil boligsituation er en forudsætning for at stabilisere og forbedre borgerens øvrige problemstillinger fx psykisk sygdom, misbrug og det sociale netværk. Dette stiller især krav til at have de rette boligløsninger til borgere på vej ud af hjemløshed – det gælder flow til både billige almene boliger og alternative boligløsninger, som skæve boliger, botilbud mv.

Samtidig er det en del af de faglige tilgange, at den kommunale indsats skal åbnes for omverdenen, så tilbuddene i højere grad har samspil med regionens behandlingstilbud, lokalsamfundets tilbud og arbejdspladser, så borgeren oplever større sammenhæng og en helhedsorienteret indsats. Det stiller krav til de fysiske rammer, så de understøtter god interaktion og samspil med det omkringliggende samfund.

Snitflade til den regionale behandlingspsykiatri

SUV har en snitflade til behandlingspsykiatrien. På det regionale område har der gennem de seneste år været store ændringer, der betyder, at



behandlingspsykiatrien i stigende grad fokuserer sin indsats mod ambulant behandling.

5. april 2019
Side 7 af 24

Udviklingen i Region Midtjylland viser, at der i perioden 2012 til 2016 har været en stigning i antallet af psykiatriske patienter over 18 år på næsten 20 pct. Antallet af indlagte patienter har i samme periode været stabilt, mens væksten håndteres gennem øget ambulant behandling. Der er på samme måde en stor stigning i antallet af retspsykiatriske patienter, som i Region Midtjylland er steget med 15 pct. i perioden 2012-2016. For de retspsykiatriske patienter er der både en stigning i indlagte patienter samt ambulante behandlinger.¹

Udviklingen i den psykiatriske behandling betyder, at dels at der er et pres for at finde hurtige løsninger på støttemulighederne for færdigbehandlede patienter. Dels betyder det, at SUV har flere borgere med komplekse problemstillinger, fordi de er mindre stabile i deres behandling. Der opleves således en vækst i borgere med samtidigt misbrug og borgere med udadreagerende adfærd. Det er borgere, der har behov for en markant og omfattende støtte i deres vej tilbage til et normalt liv uden sygdom. Det giver et stort pres på de ressourcer, der er i botilbuddene i socialpsykiatrien.

Den recoveryorienterede tilgang til borgerne betyder også, at der er et stigende behov for at øge samarbejdet med regionerne om borgerne med nye fleksible indsatser, psykiatrhuse og et styrket akutberedskab.

I analysens beregninger af det forventede fremtidige pladsbehov, indregnes ovenstående tendenser ved at tage udgangspunkt i botilbudsfrekvensen for 2017, som et forventet repræsentativt niveau for ovenstående udviklings betydning for borgerens behov for botilbudspladser. Det betyder, at der i analysen er taget afsæt i, at snitfladen mellem behandlingspsykiatrien og den kommunale indsats ikke ændres væsentligt. Det forventes derfor, at efterspørgslen efter botilbud giver anledning til en vækst i efterspørgslen, der svarer til den demografiske udvikling i perioden 2019-2028.

Stigende levealder

Den generelle tendens i samfundet er, at vi lever længere, hvilket også gør sig gældende for borgere i SUVs målgruppe. I forbindelse med forslag til budgetlægning 2018 er der udarbejdet en analyse af BDO, som viser en stigning i antallet af udsatte og sindslidende borgere over 67 år². Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på 1 helårsborger. Den stigende levealder i målgruppen forventes at have indflydelse på kapacitetsbehovet ved at ændre mønsteret i til- og afgang på pladserne. I fremskrivningen af behovet

¹ Data for den regionale udvikling er fra "Benchmarking af Psykiatrien 2016",
<http://www.regioner.dk/media/5702/benchmarking-af-psykiatrien-2016.pdf>

² <http://www.aarhuskommune.dk/~media/eDoc/3/6/0/3601104-5915345-1-pdf.pdf>



forventes den stigende levealder at påvirke fremskrivningen af efterspørgslen efter botilbud og dagtilbud med en stigning på 1 plads årligt. Den nuværende samarbejdsmodel mellem MSO og MSB omfatter, at borgere indskrevet på botilbud, når de bliver 67 år, kan blive i tilbuddet, men der sker et skifte i udgiftshåndteringen, der går fra MSB til MSO.

5. april 2019
Side 8 af 24



2. Historisk udvikling i efterspørgsel og tilbudsfrekvens

I dette afsnit beskrives den historiske udvikling i efterspørgslen efter de forskellige boligtyper. Formålet er at opstille to frekvenser baseret på hhv. udviklingen i perioden 2012-2018 og niveauet i 2018. Frekvenserne beregnes som efterspørgsel pr. 1.000 borgere i aldersgruppen 18-66 år. Frekvenserne benyttes til den umiddelbare fremskrivning af det fremtidige kapacitetsbehov i det efterfølgende afsnit.

5. april 2019
Side 9 af 24

2.1 Almene etværelses boliger (via DSB) – udvikling i efterspørgslen

Aarhus Kommunes Sociale Boligtildeling modtager boligtilbud fra de almene boligforeninger. Det gælder for hver fjerde ledigblevne almene bolig, hver tredje etværelses bolig og hver syvende ungdomsbolig (jf. anvisningsregler fra 2016).

De små almene boliger (etværelses boliger) er den primære boligstørrelse, der efterspørges i MSB, da denne boligtype er økonomisk tilgængelig for hovedparten af MSBs borgere med boligsociale udfordringer.

I nedenstående tabel 2 opgøres Aarhus Kommunes samlede udvikling i behov for etværelses boliger. Det samlede behov opgøres ved at summere antallet af etværelses boliger, som DSB har modtaget og tildelt, samt antallet af borgere, der ikke har kunnet få dækket deres akutte boligbehov, og derfor er blevet opskrevet på venteliste. Efterspørgslen opgøres for 2012-2018

Det fremgår af nedenstående tabel, at efterspørgslen efter de små almene boliger har været forholdsvis ensartet den seneste årrække fra 2015-2018.

Tabel 2: Udvikling i det samlede behov for etværelses bolig, 2012-2018

Almene etværelses boliger	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Modtaget bolig	135	114	78	119	109	121	109
Afventer bolig*	113	331	317	333	326	342	336
Nettosum	248	445	395	452	435	463	445

Kilde: Statistik Den Sociale Boligtildeling 2018. Målt pr. 31.12 for alle årene. Borgerne afventer, som udgangspunkt, max 9-12 mdr. på en etværelses bolig via DSB.

Det kan af ovenstående tabel udledes, at kun gennemsnitligt 30% af MSBs borgere med boligsociale udfordringer har fået dækket deres akutte behov for en økonomisk tilgængelig (etværelses) bolig i perioden.

Udover ovenstående borgere med godkendt boligansøgning, der afventer en almenbolig, viser den seneste hjemløsetælling, at der i Aarhus er ca. 460 personer, som mangler bolig men er bosiddende hos familie/venner, på hotel, i kriminalforsorgen, på hospitaler mv. Tallet stammer fra hjemløsetællingen i 2017, men er fratrasket gadesovere, personer på



herberg og funktionelle hjemløse, som er borgere der befinder sig i hjemløshedens grænseområde, fordi de til tider har en bolig, men også til tider sover på gaden, hos venner/familie og på herberg og varmestuer mv.

5. april 2019
Side 10 af 24

Denne gruppe af borgere er væsentlig at bemærke. Dels er antallet af borgere, der mangler bolig, stigende, og dels er der ikke opgørelser over, hvor stor en andel af denne gruppe, der er opskrevet til en almenbolig. Det betyder, at deres boligmangel hurtigt kan give anledning til en stigning i efterspørgslen efter almene etværelses boliger. I nedenstående beregning af boligfrekvens indgår denne gruppe ikke, men det er et skyggetal, som er væsentligt at have med i kvalificeringen af det fremtidige behov for almene boliger i Aarhus Kommune.

2.1.1 Boligfrekvens for almene etværelses boliger (DSB)

Boligfrekvensen viser hvor mange borgere, der pr. 1.000 borgere i alderen 18-66 år har efterspurgt en etværelses bolig. Som eksempel har 2 ud af 1.000 borgere efterspurgt en etværelses bolig i 2017. I nedenstående tabel 3 fremgår det, at boligfrekvensen var lav i 2012, men ellers har den været forholdsvis stabil i perioden 2013-2018.

Tabel 3: Boligfrekvens for almene etværelses boliger, 2012-18

Boligfrekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66 år	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspørgsel	248	445	395	452	435	463	445
Boligfrekvens*	1,14	2,01	1,76	2,01	1,91	2,01	1,90

*Boligfrekvens pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 1,82 (scenarie 1) og boligfrekvensen i 2018 på 1,90 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.1

Tabel 4: Boligfrekvenser for almene etværelses boliger (via DSB) pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018-niveau (scenarie 2)
1,82	1,90

2.2 Skæve boliger – udvikling i efterspørgsel

Efterspørgslen efter skæve boliger i Aarhus Kommune opgøres som egne borgere indskrevet på SUVs pladser. Aarhus Kommune har ikke eksternt køb til borgere i skæve boliger.

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter skæve boliger i perioden 2012-2018. Egne pladser er borgere visiteret til



kommunens egne skæve boliger i det pågældende år. Det fremgår, at efterspørgslen efter egne pladser har været stabil de seneste tre år.

5. april 2019
Side 11 af 24

Tabel 5: Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter skæve boliger 2012-18

Skæve boliger	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	45	46	40	71	76	78	77
Nettosum	45	46	40	71	76	78	77

Kilde: Analyseportalen, belægningsoversigt betalerfordelt. Oprundet til helårspladser.

Sammenholdes efterspørgslen med SUVs egen kapacitet, aktivitet og belægningsgrad primo 2019, fremgår det af nedenstående tabel, at der aktuelt er en belægningsgrad på 94 %. Grundet til- og fraflytninger henover det enkelte år vil belægningsgraden have svært ved at ramme 100 %.

Tabel 6: Egen kapacitet, aktivitet og belægningsgrad 2019 (primo 2019) ift. skæve boliger

	Kapacitet	Aktivitet	Belægning %
Skæve boliger §149a (ABL)	83	78	94%
I alt	83	78	94%

Kilde: Analyseportalen/TARGIT

2.2.3 Boligfrekvenser – skæve boliger

I nedenstående tabel 7 fremgår botilbudsfrekvensen for SUVs målgruppe. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alder 18-66 år i Aarhus Kommune i perioden 2012-2018. Det fremgår, at boligfrekvensen de seneste fire år har været relativt stabil.

Tabel 7: Boligfrekvens for skæve boliger 2012-18

Boligfrekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspørgsel	45	46	40	71	76	78	77
Boligfrekvens**	0,21	0,21	0,18	0,32	0,33	0,34	0,33

*Boligfrekvens pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 0,27 (scenarie 1) og boligfrekvensen i 2018 på 0,33 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.2

Tabel 8: Boligfrekvens for skæve boliger pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018-niveau (scenarie 2)
0,27	0,33



5. april 2019
Side 12 af 24

2.3 Botilbud – udvikling i efterspørgsel

Efterspørgslen efter botilbud opgøres som Aarhusborgere indskrevet på Aarhus Kommunes pladser og på købte pladser i andre kommuner eller hos private. Efterspørgslen sammenholdes med kapaciteten og belægningsgraden på pladserne for at tjekke for uudnyttet kapacitet før, der beregnes en botilbudsfrekvens.

Nedenstående tabel 9 viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter botilbudspladser i perioden 2012-18. Egne pladser er Aarhusborgere visiteret til Aarhus Kommunes botilbud i det pågældende år – efterspørgslen er således uden aktiviteten ved salg af pladser.

Tabel 9: Udvikling i Aarhus-borgernes efterspørgsel efter botilbud (2012-2018)

Botilbud	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	294	285	277	285	273	287	298
Køb	62	59	55	51	62	65	71
Nettosum	356	344	332	336	335	352	369

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17 + analyseportal for 2018. Tallene er fratrasket skæve boliger m. driftsnormering og oprundet til helårstal.

Sammenholdes efterspørgslen med Aarhus Kommunes egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad, fremgår det i nedenstående tabel 10, at der aktuelt er en høj belægningsgrad på 97 %. Grundet til- og fraflytninger henover det enkelte år vil belægningsgraden have svært ved at ramme 100 %.

Tabel 10: AAKs kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (primo 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning %
Bofællesskaber §105 (ABL)	235	233	225	97%
Midlertidigt botilbud §107 (SEL)	77	82*	78	95%
Længerevarende botilbud §108 (SEL)	14	14	14	100%
I alt	326	329	317	97%

Kilde: Target og analyseportalen. *Pladserne i ungetilbuddet på Grønnegade 74 rummer to borgere pr. plads, hvorfor normeringen er højere end den bygningsmæssige kapacitet.

Herudover råder Aarhus Kommune på SUVs område over en "ønskeliste", hvor der primo 2019 står opført 27 personer, som ønsker et botilbud og som ikke i forvejen optager et botilbud inden for SUVs område. Beregninger ift. ønskelisten behandles ifm. fremskrivningen af det forventede fremtidige behov i afsnit 3.3, tabel 21.

2.3.1 Botilbudsfrekvenser

I nedenstående tabel 11 fremgår botilbudsfrekvensen for botilbud i Aarhus Kommune. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alder



18-66 år i perioden 2012-2018. Det fremgår, at botilbudsfrekvensen har været stigende siden 2014 og frem til 2018.

Tabel 11: Botilbudsfrekvens, 2012-2018

Botilbuds- frekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspøgl.*	356	344	332	336	335	352	369
Botilbuds- frekvens**	1,64	1,56	1,48	1,49	1,47	1,53	1,58

*Samlede nettoefterspørgsel inkl. køb af pladser. **Botilbudsfrekvens pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 1,52 (scenarie 1) og botilbudsfrekvensen i 2018 på 1,58 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.3.

Tabel 12: Botilbudsfrekvens pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018-niveau (scenarie 2)
1,53	1,58

2.4 Forsorgspladser – udvikling i efterspørgsel

På forsorgspladser er selvhenvendelsesprincippet gældende, hvilket betyder at borgerne indskrives ved selv at henvende sig ved et herberg. Der er således ikke tale om en forudgående visitation til pladserne på myndighedsområdet.

Efterspørgslen efter forsorgspladser opgøres som Aarhusborgere indskrevet på Aarhus Kommunes egne forsorgspladser og borgere, der har henvendt sig ved andre herberger, hvor Aarhus Kommune er hjemkommune og betaler for borgerens ophold. Efterspørgslen sammenholdes med kapaciteten og belægningsgraden på egne forsorgspladser for at tjekke for uudnyttet kapacitet før forsorgsfrekvensen beregnes.

Nedenstående tabel viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter forsorgspladser i perioden 2012-18. Egne pladser er Aarhusborgere på Aarhus Kommunes herberg i det pågældende år – efterspørgslen er således uden salg af pladser. Det fremgår, at efterspørgslen har ligget på et stabilt niveau i perioden 2012-2015. De seneste tre år har efterspørgslen været stærkt stigende.



Tabel 13: Udvikling i efterspørgsel efter forsorgspladser (2012-2018)

Forsorgspladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egne pladser	107	101	105	108	130	138	158
Køb af pladser	17	19	19	15	23	29	39
Nettosum	124	120	124	123	153	167	197

Kilde: AAK-regnskaber for 2012-17. 2018 fra analyseportalen/TARGIT. Tallene er oprundet til helårspaladser.

5. april 2019
Side 14 af 24

Sammenholdes efterspørgslen med Aarhus Kommunes egne forsorgspladser, fremgår det i nedenstående tabel 14, at der aktuelt (marts 2019) er en samlet belægningsgrad på 94%.

Tabel 14: Egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad 2019 (marts 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning %
Forsorgstilbud §110 (SEL)	182	182	171	94%

Kilde: Analyseportalen

Udover ovenstående tilbyder Aarhus Kommune efterforsorg som en støtteforanstaltning ift. udslusning til egen bolig. Efterforsorg tilbydes som et midlertidigt støttetilbud (op til 12 mdr. varighed) til unge, efter de har forladt pladsen på forsorgshjemmet.

2.4.1 Forsorgsfrekvenser

I nedenstående tabel fremgår forsorgsfrekvensen for Aarhus Kommunes forsorgspladser. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alder 18-66 år i Aarhus Kommune i perioden 2012-2018. Det fremgår, at efterspørgslen efter forsorgspladser fortsat er stigende.

Tabel 15: Forsorgsfrekvens for 2012-2018

Forsorgs-frekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 18-66	217.602	221.029	224.371	224.988	227.506	230.086	234.185
Befolk. vækst	2.346	3.427	3.342	617	2.518	2.580	4.099
Efterspørgsel							
*	124	120	124	123	153	167	197
Forsorgsfrekvens**	0,57	0,54	0,55	0,55	0,67	0,73	0,84

*Samlede nettoefterspørgsel inkl. køb af pladser. **Forsorgsfrekvens pr. 1000 indbyggere i alderen 18-66 år

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 0,64 (scenarie 1) og boligfrekvensen i 2018 på 0,84 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.4



Tabel 16: Forsorgsfrekvens pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018-niveau (scenarie 2)
0,64	0,84

5. april 2019
Side 15 af 24

3. Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for boliger til borgere på SUV-området

I dette afsnit fremskrives Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for boligtyper på SUV-området. Der indledes med en kort beskrivelse af allerede besluttede udvidelser af de enkelte boligtyper. Herefter beregnes behovet for boligtyperne i to scenarier ved at sammenholde frekvenser med befolkningsprognosen for perioden 2019-2028. I beregningen antages, alt andet lige, at tilbudsfrekvensen vil være fastholdt. Der er efterfølgende en kvalificering af det forventede fremtidige behov, som sker på basis af beregningen og den forventede udvikling i målgruppen og de faglige strategier (jf. afsnit 1).

I beregningen for den enkelte boligtype tages der stilling til den forventede udvikling i salg. Sker der en reduktion i salget af pladser, giver det anledning til at Aarhus Kommunes borgere kan bruge pladserne, hvilket dermed reducerer behovet for at etablere nye pladser.

I fremstillingen indgår ændringen i efterspørgsel på de interne pladser, mens køb af pladser holdes konstant. Det betyder, at stigende efterspørgsel vil fremgå som stigende behov for at etablere flere pladser internt. Reelt set kan behovet også håndteres gennem eksternt køb.

3.1 Almene etværelses boliger (DSB)

Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for kapacitetsudvidelser har sammenhæng til, om der allerede er besluttet udvidelser på området. Det vil for borgergruppen være væsentligt, at de planlagte udvidelser af de almene etværelses boliger, er udvidelser, som er til at betale, og som er placeret hensigtsmæssigt ift. kravene til balanceret beboersammensætning og kombineret udlejning.

Der er i samarbejde mellem Aarhus Kommune og de almene boligselskaber planlagt udvidelser til rådighed for Aarhus Kommune af i alt 314 etværelses almene boliger i perioden 2021-2024.

Som nævnt i analysens indledende afsnit er der tre helt afgørende elementer for, om de boliger, som boligforeningerne tilbyder Aarhus Kommune, kan benyttes af kommunes borgere med boligsociale udfordringer:

1. Boligen er for dyr for borgeren – dette gør sig gældende for 35 % af de boliger, der returneres til boligforeningerne. Generelt kan det siges, at jo flere rum boligerne har, desto større andel returneres.



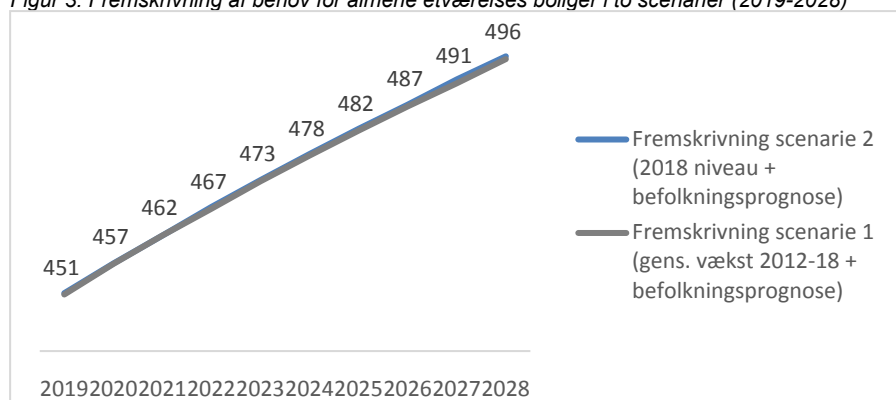
2. Kriterium om afbalanceret beboersammensætning – Kriteriet, om at der maksimalt må bo 25 % borgere i en boligafdeling, der ikke har dansk statsborgerskab, betyder, at 30 % af boligerne ikke kan formidles til kommunens borgere.
3. Kriterium om kombineret udlejning – Kriteriet om kombineret udlejning, så borgere på overførselsindkomst ikke tildes bolig i belastede bydele, der har en stor andel uden for arbejdsmarkedet, betyder, at Aarhus Kommune må returnere 17 % af boligtilbuddene.

5. april 2019
Side 16 af 24

Statistik fra Den Sociale Boligtildeling (DSB) viser, at Aarhus Kommune i 2018 modtog 1.495 boligtilbud men måtte returnere 56 % med baggrund i de tre ovenstående kriterier. Der er således allerede med den nuværende efterspørgsel problemer med at matche kommunens borgere med de boliger, som Aarhus Kommune får til formidlingen gennem DSB.

I nedenstående vises det beregnede behov for små almene boliger i to scenarier, hvor efterspørgselsfrekvenser for henholdsvis 2012-18 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-28. Det vurderes på baggrund af den historiske udvikling i efterspørgslen, at scenariet baseret på den gennemsnitlige udvikling fra 2012-18 er repræsentativt for forventningerne mod 2028. Scenarierne er som ses i nedenstående figur 3 ens.

Figur 3: Fremskrivning af behov for almene etværelses boliger i to scenarier (2019-2028)



Som beskrevet i ovenstående afsnit dækker de modtagne boligtilbud fra boligforeningerne gennemsnitligt i perioden 2012-18 30% af den samlede årlige akutte efterspørgsel efter økonomisk tilgængelige (etværelses) boliger.

Herudover planlægges opførelse af 314 etværelses boliger, som Aarhus Kommune vil have til rådighed ifm. løsning af de boligsociale udfordringer.

I nedenstående tabel 17 indregnes, at Aarhus Kommune årligt får dækket 30% af det samlede behov via boliger stillet til rådighed fra boligforeningerne



(modtagne boliger). Hertil indregnes de planlagte kapacitetsudvidelser og fremskrivning af det samlede ovenstående behov.

5. april 2019
Side 17 af 24

Tabel 17: Forventet over-/underskud af etværelses boliger v. fremskrivning (gns.2012-2018)

Alm. etværelses boliger	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Øget kapacitet*	65	207	299	314	314	314	314	314	314	314
Modtagne boliger**	135	137	139	140	142	143	145	146	147	149
Fremskrivning	-451	-457	-462	-467	-473	-478	-482	-487	-491	-496
Over-/underskud (+/-)	-251	-113	-24	-13	-17	-21	-23	-27	-30	-33

*Ibrugtagningssårene er: 65 boliger i 2019, 142 boliger i 2020, 92 boliger i 2021 og 15 boliger i 2022.

**30% af det samlede behov (fremskrivningen)

De planlagte kapacitetsudvidelser af etværelses boliger vil, alt-andet-lige, afhjælpe store dele af den forventede stigende efterspørgsel.

Der er imidlertid allerede en stor andel boliger, som DSB ikke kan formidle til ventende borgere (grundet for høj husleje, krav til balanceret beboersammensætning samt kombineret udlejning). I sammenhæng hermed har de almene boliger via DSB en udfordring, da ønsket om at kunne tilbyde borgeren en økonomisk tilgængelig bolig er stærkt sammenhængende med borgerens forsørgelsesgrundlag. Behovet for almene boliger, som borgerne har råd til at betale husleje til, er derfor særlig følsomt. Efterspørgslen og borgernes betalingsevne er påvirket af konjunkturer og strukturelle forandringer, efterspørgslen på arbejdskraft, ændring af dagpenge- og kontanthjælpsloft mv.

Behovet skal også ses i sammenhæng med, at de faglige strategier Recovery og Housing First på socialområdet bygger på en vision om, at flere borgere opnår et liv i egen bolig. Sammenholdes dette med den skyggegruppe på ca. 460 borgere, som fremgår af hjemløsetællingen i 2017, vurderes der at være et fortsat stigende behov for billige boligløsninger.

Samlet set vurderes der behov for fortsat fokus på at etablere billige, almene etværelses boliger. Et forhold, der kan reducere behovet for at bygge flere små almene boliger, er Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget, der giver øgede muligheder for anvendelse af almene boliger som udslningsboliger, herunder med mulighed for huslejetilskud. Frikommuneforsøgets eventuelle positive påvirkning på behovet for almene boliger vil blive behandlet i anlægsplanen for 2020-2029.

3.2 Skæve boliger

Det forventede fremtidige behov for kapacitetsudvidelser har sammenhæng med de beslutninger, der allerede er truffet i forbindelse med udvidelser på området. Det er, jf. tidligere års byrådsbeslutninger og budgetforlig 2018-21, besluttet, at Aarhus Kommune skal opføre 25 skæve boliger frem mod 2024 jf. nedenstående tabel 18.



Figur 18: Planlagt udvidelse af almene skæve boliger, 2019-24

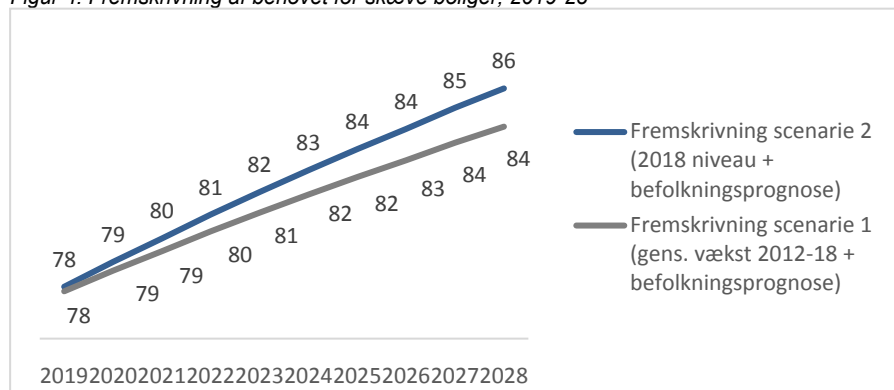
	Boligtype	2019	2020	2022	2024
10 Skæve boliger (8 stk. Bækken)	§149a (ABL)	8	2	0	0
15 skæve boliger	§149a (ABL)	0	0	7	8
Pladsudvidelser i alt		8	2	7	8

Det specifikke år for ibrugtagning kan variere.

I nedenstående figur 4 vises det beregnede behov for skæve boliger i to scenarier, hvor dækningsgrader for henholdsvis 2012-18 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-28.

Det fremgår, at forskellen mellem de to scenarier er minimal. I den efterfølgende fremskrivning tages der afsæt i gennemsnitsscenariet (scenarie 1).

Figur 4: Fremskrivning af behovet for skæve boliger, 2019-28



Sammenholdes de besluttede udvidelser med fremskrivningen, fremgår det estimerede nettobehov i nedenstående tabel 19.

I beregningen indgår et konstant salg på 4 pladser årligt. Det matcher det gennemsnitlige årlige niveau siden 2012, som forventes at fortsætte i de kommende år. Der har ikke været købt eksterne pladser ift. skæve boliger, i perioden 2012-18, hvorfor der ikke forventes fremtidig eksternt køb af disse pladser.



Tabel 19: Forventet over-/underskud v. fremskrivningsscenarie 1 (gens. 2012-18)

Skæve boliger	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	91	93	93	100	100	108	108	108	108	108
Fremskrivning	-78	-79	-79	-80	-81	-82	-82	-83	-84	-84
Forventet salg	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Overskud/underskud (+/-)	9	10	10	16	15	22	22	21	20	20

Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

I ovenstående beregning fremgår et forventet potentielt overskud af skæve boliger. Det potentielle overskud kan medvirke til at reducere presset på forsorgspladser, da målgruppen til skæve boliger er borgere, der i dag har et liv på gaden eller borgere, der har et liv ind og ud af forsorgstilbud. Dette beskrives nærmere i anlægsplanen for 2020-2029.

3.3 Botilbud

Der er allerede planer om at udvide Aarhus Kommunes kapacitet med 28 botilbudspladser i perioden 2019-28. Udvidelserne inkluderer overtagelse af Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorgs (MSO) botilbudspladser på Provstebakken og i Grøfthøjparken, etableringen af 5 nye botilbudspladser til borgere med ADHD samt 6 botilbudspladser til borgere med spiseforstyrrelser (jf. budgetforlig 2018)

I nedenstående tabel redegøres for de planlagte udvidelser af botilbudspladser i Aarhus Kommune.

Tabel 20: Planlagt udvidelse af botilbudspladser, 2018-27.

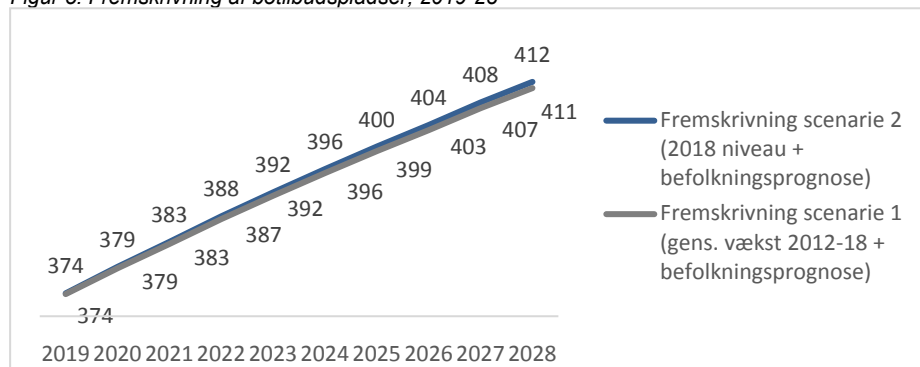
	Boligtype	2020	2022	2024	2026	2028
Provstebakken 6-10	§105 (ABL)	0	1	0	2	0
Provstebakken 4A-8	§107 (SEL)	0	2	0	2	0
Grøfthøjparken	§105 (ABL)	0	4	0	6	0
6 botilbud (spiseforstyrrede mv.) *	§107 (SEL)	6	0	0	0	0
5 botilbudspladser (ADHD)	§107 (SEL)	5	0	0	0	0
Pladsudvidelser i alt		11	7	0	10	0

Det specifikke år for ibrugtagning kan variere. *pladserne etableres efter ombygning og renovering i kommunens ejendom på Sjællandsgade 50 samt på botilbuddet Windsor (Skolebakken 17).

I nedenstående figur 5 vises det beregnede behov for botilbud i to scenarier, hvor dækningsgrader for henholdsvis 2012-2018 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-2028. Det fremgår af figuren, at fremskrivningen af de to scenarier er meget tæt på at være ens.



Figur 5: Fremskrivning af botilbudspladser, 2019-28



5. april 2019
Side 20 af 24

Sammenholdes de besluttede udvidelser med fremskrivningen, fremgår det estimerede nettobehov i nedenstående tabel 21.

Udover ovenstående demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning den forventede effekt af øget levealder, nedskrivning af ønskelisten, salg af pladser samt konverteringsstrategiens betydning (køb af eksterne pladser) ift. det fremtidige pladsbehov. Mht. udviklingen i antallet af retspsykiatriske og psykiatriske borgere, der har behov for et botilbud, forudsættes dette at være indregnet i den historiske udvikling fra 2012-18, som anvendes ift. fremskrivningen af det samlede pladsbehov.

Ønskelisten

Aarhus Byråd besluttede i april 2013, at borgere med funktionsnedsættelse, der er visiteret til botilbud, skal tilbydes et botilbud umiddelbart efter visitationen. Borgere med behov for botilbud må således ikke visiteres til en venteliste. Hvis en borger ikke er klar til at flytte her og nu, kan borgere optages på ønskelisten.

En borger kan blive registreret på ønskelisten med en planlagt og for borgeren accepteret ventetid med følgende begrundelse:

- Borgeren har behov for et botilbud men ønsker først at flytte på et senere tidspunkt.
- Borgeren ønsker at vente på pladsledighed i et konkret botilbud.
- Borgeren ønsker at vente på, at et nyt botilbud bliver etableret.
- Borgeren har et egnet botilbud men ønsker at flytte til et andet botilbud.

Der var primo 2019 27 borgere, der ikke modtager botilbud i dag, som forventes at få et behov de kommende år. Det er i behovsberegningen antaget, at der hvert år vil være 2 borgere på ønskelisten, der bliver klar til at flytte og dermed får et aktuelt behov for et botilbud. Jf. områdets faglige strategier om recovery og dermed også midlertidighed ift. botilbudspladserne, forventes der af være en løbende udskiftning på



pladserne, hvorfor ønskelistsens årlige 3 pladser ikke kumuleres ad åre. Det skal endvidere bemærkes, at ønskelistsens dynamik betyder, at udvikling i perioden må forventes, og at nye borgere på ønskelisten vil kunne påvirke behovet.

5. april 2019
Side 21 af 24

Udover ønskelisten og den demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning den forventede effekt af øget levealder, salg af pladser samt konverteringsstrategiens betydning (nedbringelse af køb af eksterne pladser) ift. det fremtidige pladsbehov.

- Salg af interne pladser har ligget på gennemsnitligt 18 pladser fra 2012-2018, hvilket af driftsområdet vurderes realistisk fremadrettet
- Køb af eksterne pladser har været stigende fra 2015-2018, men som led i områdets genopretningsplan er målsætningen at mindske købet af dyrere eksterne pladser. Derfor forventes et fald på 3 pladser årligt
- Effekten af øget levealder antages at påvirke efterspørgslen og dermed fremskrivningen med 1 helårsplads pr. år, jf. BDO-analyse³
- Ift. ønskelisten forventes det, at der årligt er 3 borgere, som ville skulle håndteres i forhold til behov for botilbudsplads.

Tabel 21: Forventet over-/underskud v. fremskrivningsscenarie 1 (gens.)

Botilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet ¹	326	337	337	344	344	344	344	354	354	354
Eksternt køb	69	66	63	60	57	54	51	48	45	42
Fremskrivning	-374	-379	-383	-387	-392	-396	-399	-403	-407	-411
Forventet salg	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18
Øget levealder	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-10
Ønskeliste	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Overskud/underskud (+/-)	-1	1	-7	-8	-17	-25	-32	-30	-38	-46

1) Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

Ovenstående beregning viser, at den nuværende kapacitet sammenholdt med de planlagte udvidelser vil balancere på kort sigt i 2019 og 2020. På længere sigt vil befolkningstilvæksten, øget levealder, løbende afvikling af ønskelisten samt det faldende antal af købte eksterne pladser betyde, at behovet for pladser vil stige støt til et underskud på 46 pladser i 2028.

Der er flere faktorer – udover de ovenstående – der medvirker til at påvirke det fremtidige behov for botilbudspladser i SUV. Her kan fx nævnes

³ <http://www.aarhuskommune.dk/~media/eDoc/3/6/0/3601104-5915345-1-pdf.pdf>



udvidelser af den socialfaglige målgruppe, hvilket gjorde sig gældende i 2016, da SUV overtog ADHD-området fra Voksenhandicap.

5. april 2019
Side 22 af 24

En anden væsentlig faktor er antallet af færdigbehandlede borgere fra psykiatriske indlæggelser. Stiger antallet af færdigbehandlede, vil behovet for botilbud af midlertidig eller længerevarende karakter ligeledes kunne stige.

Nedlæggelser eller oprettelser af regionale institutionspladser (fx nedlæggelsen af Blågård i Viborg eller oprettelsen af "containerpladser" ved Tangkær) kan ligeledes have betydning for det fremtidige behov for botilbudspladser i Aarhus Kommune.

3.4 Forsorgspladser

I 2018 opførte Aarhus Kommune 10 nye forsorgspladser til unge hjemløse. Der er ikke planlagt nye udvidelser af forsorgspladser de kommende år.

Tabel 22: Planlagt udvidelse af forsorgspladser, 2018-27.

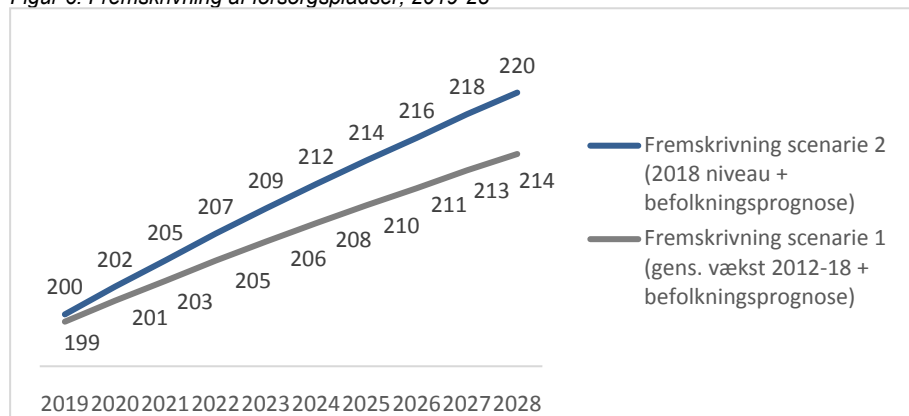
	Boligtype	2020	2022	2024	2026	2028
Forsorgspladser	§110 (SEL)	0	0	0	0	0
Pladsudvidelser i alt		0	0	0	0	0

I nedenstående figur 6 vises det beregnede behov for forsorgspladser i to scenarier, hvor dækningsgrader for henholdsvis 2012-18 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-28.

Det fremgår, at der er en lille forskel mellem de to fremskrivningsscenarier. Den efterfølgende beregning tager udgangspunkt i fremskrivning af 2017-niveauet (scenarie 2), da der har været en stigende efterspørgsel i 2016 og 2017 (se afsnit 2.4.1), som forventes at være mere beskrivende for den fremtidige efterspørgsel end gennemsnittet for 2011-2017 (scenarie 1).



Figur 6: Fremskrivning af forsorgspladser, 2019-28



5. april 2019
Side 23 af 24

Det estimerede nettobehov fremgår af nedenstående tabel. I udregningen af nettobehov anvendes fremskrivningsscenarie 1 (gens. vækst 2012-2018), da der i 2018 (scenarie 2) har været en øget efterspørgsel på knap 20%, som vurderes værende usædvanligt og ikke retvisende for de fremtidige forventninger.

I beregningen antages salg af pladser at være lig det gennemsnitlige salg af pladser i perioden 2012-18 (37 pladser årligt). Køb af eksterne pladser har også været relativt stabilt på gennemsnitligt 22 pladser årligt fra 2012-18, hvorfor det også antages at fortsætte frem mod 2028.

Tabel 23: Forventet overskud/underskud v. fremskrivningsscenarie 1 (gens.)

Forsorgstilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182
Eksternt køb	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Fremskrivning*	-199	-201	-203	-205	-206	-208	-210	-211	-213	-214
Forventet salg	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37
Overskud/underskud (+/-)	-32	-34	-36	-38	-39	-41	-43	-44	-46	-47

Den interne kapacitet er inkl. planlagte udvidelser.

Som vist i ovenstående tabel vil der jf. beregningerne være et fortløbende underskud af forsorgspladser frem til 2028, hvor beregningen viser et underskud på 47 forsorgspladser.

Det er dog væsentligt, at erfaringerne på områder viser, at efterspørgslen efter forsorgspladser stiger, når antallet af pladser stiger. Her skal selvhenvendelsesprincippet tages med i betragtningen, idet der ikke er en forudgående visitation fra myndighedsområdet samtidig med, at pladserne kan bruges af både egne og andre kommuners borgere. Samtidig er det væsentligt, at forsorgspladserne er et sikkerhedsnet for borgerne og ikke kan eller skal udgøre den varige løsning af borgerens boligsituation.



Det betyder, at den forventede efterspørgsel efter forsorgspladser ikke nødvendigvis skal håndteres gennem udvidelser af kapaciteten. I stedet skal håndteringen ske gennem tiltag, der understøtter et bedre flow på de eksisterende pladser.

5. april 2019
Side 24 af 24

Fremskrivningen af forsorgspladser skal derfor ses i sammenhæng med behovet for billige almene etværelses boliger, skæve boliger og botilbudspladser. En forventet stigning i behovet for forsorgspladser vil fx kunne imødekommes ved at tilbyde borgeren en almen eller skæv bolig eller andet alternativ, som er målrettet borgerens livssituation.

Det er derfor også forventningen, at Aarhus Kommunes deltagelse i Frikommuneforsøget samt Projekt Udenfor, vil kunne medvirke til at løse dele af boligbehovet, specielt for den del af Aarhus Kommunes borgere, som oplever hjemløshed, og som har behov for en særlig boligløsning.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysens input til anlægsplanen opsummeres i nedenstående tabel 24.

Tabel 24: Input til anlægsplanen*

Aarhus Kommunes område for Socialpsykiatri og Udsatte Voksne (SUV)	Forventet øget kapacitetsbehov i 2027*
Almene etværelses boliger via DSB	33
Skæve boliger	-
Botilbud	46
Forsorgspladser eller alternativer, der skaber flow på eksisterende pladser	47

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventet demografiske udvikling, afvikling af ønskelisten, øget levealder, forventninger til køb og salg af pladser samt udvikling i målgrupper og faglige strategier.

I behovsanalysen er der ikke taget stilling til, hvordan det forventede kapacitetsbehov skal realiseres. Den videre stillingtagen behandles i anlægsplanen for 2020-2029.

Bilag 6/6

Dokument Titel:	Bilag 2c Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Familier, Børn og Unge (FBU), 2019- 2028
Dagsordens titel:	MSBs anlægsplan 2020- 2029
Dagsordenspunkt nr	1.5



Bilag 2c Aarhus Kommunes pladsbehov på området for Familier, Børn og Unge (FBU)

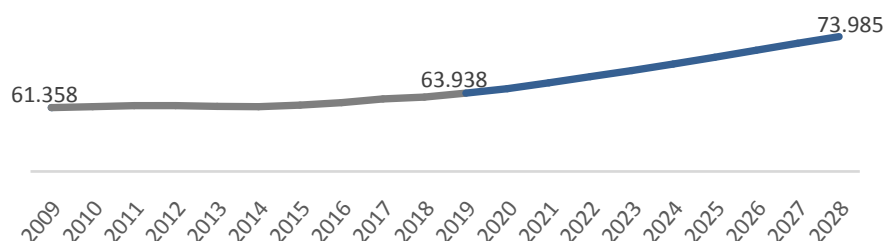
5. april 2019
Side 1 af 11

I dette notat redegøres for Aarhus Kommunes behov for døgnpladser og krise- og forsorgspladser til kvinder og børn i perioden 2019-28. Der redegøres for behovet for døgnpladser set i forhold til befolkningsudviklingen i kommunen samt de faglige strategier, som påtænkes at påvirke pladsbehovet.

Baggrunden for analysen er, at Aarhus Kommune vokser. I perioden 2009-2019 er befolkningen i Aarhus Kommune i alderen 0-17 år vokset med 2580 personer – fra 61.358 til 63.938 personer primo 2019. Som nedenstående kurve illustrerer, forventes befolkningstilvæksten for 0-17-årige at vokse betydeligt frem til 2028 med en gennemsnitlig årlig stigning på 1.075 personer.

Nedenstående figur 1 viser befolkningsudviklingen fra 2009-18 (grå linje) samt befolkningsprognosen for perioden 2019-28 (blå linje) for 0-17-årige.

Figur 1: Befolkningsudvikling og prognose for 0-17-årige, Aarhus kommune



Kilde: Budget og Planlægning, Borgmesterens afd. Aarhus Kommune,

For at kunne styre og sikre en hensigtsmæssig anlægsplanlægning er der brug for viden om den langsigtede udvikling. Dette notat skal danne grundlag for at medtænke betydningen af befolkningsudviklingen samt kommunens faglige strategier i den kommunale planlægning ved at beskrive forventningerne til efterspørgslen efter pladser i perioden 2019-2028.

Formålet er samtidig at identificere udviklinger, fremtidige udfordringer og tværgående problemstillinger, som påvirker kapacitetsbehovet. Et underliggende spørgsmål er, hvor mange der vil efterspørge de forskellige tilbudstyper i fremtiden, og hvilket anlægsbehov det medfører.

Analysen har alene fokus på anlæg ift. pladsbehovet. Der foretages ikke en vurdering af det afledte driftsbehov i forbindelse med at etablere pladserne.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Økonomi
Aarhus Kommune

Bygninger og Faglig Service
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 85 87 73

E-mail:
okonomi@msb.aarhus.dk
Direkte e-mail:
jhal@aarhus.dk
sskma@aarhus.dk
www.aarhus.dk/msb

Sag: 18/059500-1
Sagsbehandler:
Allan Hoffmann Jeppesen
Malene Skyldahl Sørensen



5. april 2019
Side 2 af 11

Analysens struktur

Analysen falder i to dele. I første del beskrives den historiske udvikling i Aarhus Kommunes pladskapacitet og efterspørgsel inden for området. Formålet er at beskrive den historiske tilbudsfrekvens for døgnpladser og forsorgspladser til kvinder og børn.

I den anden del fremskrives den forventede fremtidige efterspørgsel med baggrund i den gennemsnitlige udvikling fra 2012-18 (scenarie 1) samt niveauet i 2018 (scenarie 2). Formålet er i høj grad at tegne et fremtidsbillede baseret på den eksisterende kapacitet, koblet med den forventede udvikling i befolkningstilvækst. Herefter redegøres for eventuelle planlagte pladsudvidelser, og det samlede fremtidige pladsbehov opgøres.

Behovsanalysen bygger på en række forudsætninger og usikkerheder i forhold til at forudsige den reelle udvikling, og i analysens tredje del er der derfor en kvalificering af fremskrivningen. Pladsbehovet kvalificeres ved at sammenholde den forventede fremtidige efterspørgsel med udviklingstendenser, faglige strategier og visioner på området.

Analysens fokus

Analysens formål er at beskrive det forventede fremtidige behov for pladser inden for Familier, Børn og Unge (FBU) området i Aarhus Kommune. Målgruppen er familier og børn og unge i alderen 0-17 år. Der er tale om en bred og mangfoldig målgruppe, der både kan være socialt, psykisk og fysisk udfordret samt en kombination heraf.

Analysen omfatter pladsbehov for følgende plads- og tilbudstyper:

- Døgnpladser (inkl. aflastningspladser)
- Krise- og forsorgspladser til kvinder og børn

Nedenstående afsnit opsummerer hvilke forhold, der gør sig gældende for de forskellige plads- og tilbudstyper.

Døgnpladser (SEL §52.3.7 og §76.3.1)

Døgnpladser omfatter anbringelse af børn og unge i alderen 0-17 år uden for hjemmet (SEL §52.3.7). Anbringelsesstederne benyttes når særlige forhold taler for at anbringe barnet udenfor hjemmet, eller hvis der opstår behov for akut støtte. Døgnpladserne omfatter også sociale opholdssteder til unge i alderen 18-22 år (SEL §76.3.1). Pladserne er såkaldte efterværnspladser, hvor anbringelsen opretholdes for at understøtte en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Krise- og forsorgspladser (SEL §109 og §110)

Krisepladser (§109) og forsorgspladser (§110) adskiller sig fra de øvrige pladstyper ved, at der er tale om borgere, der ikke har eller kan opholde sig i egen bolig. Der er ikke tale om, at borgeren visiteres til en plads, men



borgeren henvender sig til tilbuddet, som afgør, om de kan indskrives – det såkaldte selvhenvendelsesprincip.

5. april 2019
Side 3 af 11

Formålet med krise- og forsorgspladserne er at skabe et sikkerhedsnet for personer, der har været udsat for vold eller en tilsvarende krise i relation til familie og samlivsforhold. Kvinderne kan have børn med. De modtager støtte og omsorg under opholdet. Børnene tilbydes psykologhjælp.

Forsorgspladserne skaber et sikkerhedsnet for borgere uden bolig og målet for indsatsen er, at skabe rammer, hvor borgere får en mere stabil livssituation.

Tilbudstyper fremgår af nedenstående figur 2.

Figur 2. Tilbudstyper FBU



I nedenstående tabel 1 er de ovenstående tilbudstyper fordelt på den interne kapacitet i Aarhus Kommune, inden for FBU-området. Den interne kapacitet af døgnophold er inkl. aflastningspladser.

Tabel 1. tilbudstyper, egen kapacitet i FBU og relativ fordeling i 2019

	Kapacitet	Fordeling (%)
Døgnpladser inkl. aflastning §52.3.7 og §76.3.1 (SEL)	199	84%
Krise- og forsorgspladser §109 og §110 (SEL)	38	16%
I alt	237	100%

1. Udvikling i målgruppe og faglige strategier

I dette afsnit beskrives to overordnede udviklinger på FBUs område, som forventes at have betydning for det fremtidige behov for kapacitet.

Der er ikke tale om en udtømmende liste over forhold, der kan påvirke udviklingen, men et bedste bud på forhold, der i de kommende år forventes at være betydende for efterspørgslen. Det betyder, at der i analysen er taget stilling til, hvordan nedenstående forhold påvirker udviklingen. Der er ikke taget hensyn til øvrige forhold, som fx nye snitflader mellem målgrupper i Aarhus Kommune, nye behandlingsformer o. lign.



1.1 Faglige principper i FBU

5. april 2019
Side 4 af 11

Aarhus Kommunes udbygningsbehov på Familier, Børn og Unges område, hænger tæt sammen med de principper, som indsatsen i FBU varetages ud fra. For såvel handicappede som udsatte børn og unge indebærer principperne, at en tidlig indsats er afgørende. Der arbejdes med FBUs tre sigtelinjer: *Vi fokuserer på uddannelse og læring*, *Vi er sammen om den gode løsning* og *Vi fokuserer på rette indsats på rette tidspunkt*. I det ligger ambitionen om at bruge indsatsstrappen med fokus på rette indsats på rette sted: at tilbyde forebyggende foranstaltninger frem for døgnforanstaltninger - hvis det er det rette. Og at børn og unge, hvor en døgnforanstaltning er nødvendig, om muligt anbringes i familiepleje frem for på døgninstitution. Hertil kommer at de børn og unge, der skal have et egentligt botilbud, tilstræbes henvist til kommunens egne døgntilbud frem for til socialpædagogiske opholdssteder og eksterne døgninstitutioner, således at der opnås større sammenhæng og koordinering i indsatsen.

Arbejdet med FBUs tilgang i de tre sigtelinjer er en ambition om at omsætte nogle af tankerne fra *Kommune Forfra*. Det stiller krav til samarbejdet på tværs og til fleksibiliteten i de dag- og døgntilbud, kommunen har i dag. Arbejdet fordrer, at vi tør give et tilbud, der er omfattende nok til, at det har den tilstrækkelige effekt. Hertil, at der kan skrues ned for intensiteten, når der ikke længere er behov for den. Derfor tilstræbes en vis fleksibilitet i Aarhus Kommunes egne tilbud, således tilbuddene vil kunne benyttes til forskellige målgrupper og eventuelt til både dag- og døgntilbud. Sidst men ikke mindst tilstræbes det at have en række små billige boliger til rådighed eventuelt i kollegieregi, således der kan tilbydes en almen bolig til kommunens unge i FBU-regi.

1.2 Målgruppeudvikling

Aarhus Kommunes målgruppe inden for FBU-området dækker både udsatte børn og unge samt børn med handicap. Der opleves en stor vækst i antallet af børn og unge med ADHD og udviklingsforstyrrelse. Udviklingsforstyrrelser omfatter børn og unge med autismespektrum forstyrrelse. Der er ofte tale om flere problemstillinger på én gang. For eksempel autisme og ADHD eller autisme og udadreagerende adfærd.

Væksten i gruppen af børn og unge med udviklingsforstyrrelser sætter udover støtteindsatsen også særlige krav til indretningen af døgntilbud, da de ofte er lydfølsomme og har behov for at kunne trække sig. Samtidig er forebyggelses- og anbringelsesstrategien med til at øge kompleksiteten i støttebehovet for de børn og unge, der er på døgnpladserne. Anbringelsesstederne er en sidste løsning, når det vurderes, at mindre indgribende indsatser ikke er tilstrækkeligt.



2. Historisk udvikling

I dette afsnit redegøres for den historiske udvikling ift. efterspørgsel, kapacitet mv. for døgnpladser i Aarhus Kommune.

5. april 2019
Side 5 af 11

Formålet er at opstille to frekvenser baseret på hhv. udviklingen i perioden 2012-2018 og niveauet i 2018. Frekvenserne beregnes som efterspørgsel pr. 1.000 borgere i aldersgruppen 0-17 år i perioden 2012-2018.

Frekvenserne benyttes til den umiddelbare fremskrivning af kapacitetsbehovet i det efterfølgende afsnit.

2.1 Døgnpladser – udvikling i efterspørgslen

Efterspørgslen efter døgnpladser opgøres som Aarhusborgere på interne pladser, og på eksternt købte pladser i andre kommuner eller hos private.

Nedenstående tabel 2 viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter døgnpladser i perioden 2012-18. Efterspørgslen er uden salg af pladser.

Tabel 2. Udvikling i Aarhus Kommunes borgeres efterspørgsel efter døgnpladser, FBU 2012-18

Døgnpladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Interne pladser	157	154	161	153	134	121	110
Intern aflastning	16	14	16	18	20	23	33
Eksterne pladser	146	135	122	107	109	122	124
Ekstern aflastning	4	1	2	2	5	3	6
Nettosum	323	304	301	279	268	269	273

Kilde: AAK-regnskab 2012-17 samt analyseportalen/Targit. Tallene er oprundet til helårspladser.

Som vist i tabel 2 har det samlede behov for døgnpladser været faldende gennem hele perioden. Der er dog i de seneste år sket en mindre stigning i efterspørgslen efter interne aflastningspladser.

Sammenholdes den samlede efterspørgsel med Aarhus Kommunes egen bygningsmæssige kapacitet, aktuelle normering, aktivitet og belægningsgrad, fremgår det af nedenstående tabel, at der aktuelt er en belægningsgrad ift. normeringen på 97 %. Tabellen viser også, at FBU har uudnyttet bygningskapacitet set i forhold til normering og aktivitet på egne interne døgnpladser.

Tabel 3. Egen kapacitet i FBU, driftsnormering, aktivitet og belægningsgrad (marts 2019)

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Døgnophold §52.3.7 og §76.3.1 (SEL)	199	161	156	97%
I alt	199	161	156	97%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal marts 2018 - analyse. Bygningsliste fra Bygningsafdelingen – Økonomi Fællesstab



Som vist i ovenstående tabel 3 har FBU et overskud ift. bygningskapaciteten. De overskydende pladser fordeler sig drypvis på døgnopholdstilbuddene.

5. april 2019
Side 6 af 11

Udover den ovenstående kapacitet er FBU i proces med at sælge en ledig ejendom/institution på Hestehavevej 10, 1. sal i Højbjerg. Ejendommen er placeret ovenpå en daginstitution (MBU). Det er på baggrund af placering og adgangsforhold vurderet, at ejendommen ikke findes anvendelig i forhold til socialforvaltningens øvrige driftsområder (VH og SUV), hvorfor den ikke indgår i kapacitetsopgørelsen.

2.1.1 tilbudsfrekvenser

I nedenstående tabel fremgår tilbudsfrekvensen for Aarhus Kommunes døgnpladser på FBU-området. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alder 0-17 år i Aarhus Kommune i perioden 2012-2018. Det fremgår, at tilbudsfrekvensen har været faldende gennem hele perioden.

Tabel 4: Tilbudsfrekvens døgnpladser, 2012-18 (pr. 1000 indbyggere i alderen 0-17 år)

Tilbudsfrekvens	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 0-17 år	61.712	61.578	61.521	61.801	62.241	62.903	63.231
Befolk. vækst	3	-134	-57	280	440	662	328
Efterspørgsel*	323	304	301	279	268	269	273
Tilbudsfrekvens	0,52	0,49	0,49	0,45	0,43	0,43	0,43

*efterspørgsel inkl. køb af eksterne pladser.

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 0,46 (scenarie 1) og tilbudsfrekvensen i 2018 på 0,43 jf. nedenstående tabel. Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.1.

Tabel 5: tilbudsfrekvenser pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018 niveau (scenarie 2)
0,46	0,43

2.2 Krise- og forsorgspladser – udvikling i efterspørgslen

Efterspørgslen efter krise- og forsorgspladser for kvinder og børn opgøres som Aarhusborgere indskrevet på Aarhus Kommunes pladser. Der er ikke opgjort aktivitet for køb af pladser hos andre kommuner og private aktører, derfor indgår køb ikke i opgørelsen. Efterspørgslen sammenholdes med kapacitet, normering og belægningsgrad for at tjekke for uudnyttet kapacitet, før der beregnes en tilbudsfrekvens.



Nedenstående tabel 6 viser udviklingen i Aarhusborgernes efterspørgsel efter krise- og forsorgspladser i perioden 2012-18. "Interne pladser" vedrører Aarhusborgere indskrevet på tilbuddet i det pågældende år – efterspørgslen er således uden salg af pladser.

5. april 2019
Side 7 af 11

Tabel 6. Udvikling i efterspørgsel efter forsorgspladser FBU 2012-18

Forsorgspladser	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
"Interne pladser"	39	37	41	41	38	36	36
Nettosum	39	37	41	41	38	36	36

Kilde: AAK-regnskab 2012-17 samt analyseportalen/TARGIT 2018. Tallene er oprundet til helårspladser.

Sammenholdes efterspørgslen med Aarhus Kommunes egen kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad på FBU-området, fremgår det af nedenstående tabel 7, at der aktuelt er en høj belægningsgrad på 95 %. Nedenstående tabel viser samtidig, at den bygningsmæssige kapacitet udnyttes til fulde i forhold til normering og kapacitet.

Tabel 7. Egen kapacitet i FBU, kapacitet, normering, aktivitet og belægningsgrad primo 2019

	Kapacitet	Normering	Aktivitet	Belægning
Forsorgspladser §109 og §110 (SEL)	38	38	36	95%
I alt	38	38	36	95%

Kilde: Aktivitetes/belægningstal marts 2019 – analyseportalen/TARGIT

Den samlede belægningsprocent vil – grundet til- og fraflytning – have svært ved at ramme 100% eller derover, med mindre tilbuddene har været overbelagte i længere perioder – i form af merindskrivinger.

2.2.1 tilbudsfrekvenser

I nedenstående tabel 8 fremgår tilbudsfrekvensen for FBUs målgruppe. Den er opgjort som efterspørgslen pr. 1.000 indbyggere i alder 0-17 år i Aarhus Kommune i perioden 2012-2019. Det fremgår, at tilbudsfrekvensen har været faldende gennem hele perioden.

Tabel 8. forsorgstilbudsfrekvens, 2012-18 (pr. 1000 indbyggere i alderen 0-18 år)

Forsorgstilbud	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolk. 0-18 år	61.712	61.578	61.521	61.801	62.241	62.903	63.231
Befolk. vækst	3	-134	-57	280	440	662	328
Efterspørgsel	39	37	41	41	38	36	36
Tilbudsfrekvens	0,063	0,060	0,067	0,066	0,061	0,057	0,057

I beregningen af det fremtidige kapacitetsbehov benyttes henholdsvis gennemsnittet i perioden 2012-2018 på 0,062 (scenarie 1) og



forsorgstilbudsfrekvensen i 2018 på 0,057 jf. nedenstående tabel.
Fremskrivningen fremgår af afsnit 3.1.

5. april 2019
Side 8 af 11

Tabel 9. tilbudsfrekvenser pr. 1000 indbyggere

Gennemsnit 2012-18 (scenarie 1)	2018 niveau (scenarie 2)
0,062	0,057

3. Aarhus Kommunes forventede fremtidige behov for døgnpladser og krise- og forsorgspladser på FBU-området

I dette afsnit fremskrives det forventede fremtidige behov efter døgnpladser og krise- og forsorgspladser til borgere på Familier, Børn og Unge-området. Der indledes med en kort beskrivelse af allerede besluttede anlægsudvidelser inden for FBU-området.

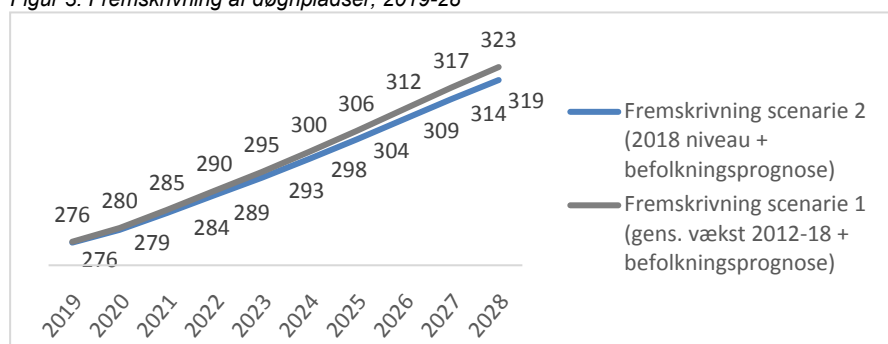
Herefter fremskrives behovet i to scenarier ved at sammenholde frekvenserne med befolkningsprognosen for perioden 2019-2028. Det antages således at det fremtidige behov har samme tilbudsfrekvens som i årene 2012-18.

3.1 Døgnpladser

Der er ikke besluttet eller planlagt udvidelser af FBUs døgnpladser i perioden 2019-28.

I nedenstående figur vises det forventede behov for døgnpladser i to scenarier, hvor tilbudsfrekvenser for henholdsvis 2012-2018 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-2028 (0-17 år).

Figur 3. Fremskrivning af døgnpladser, 2019-28



Det fremgår af ovenstående figur 3, at fremskrivning af 2018-niveauet (scenarie 2), viser et mindre fremtidigt behov i 2028 på 4 pladser, set i forhold til fremskrivningen af gennemsnittet for 2012-2018.

I nedenstående tabel 10 fremgår den samlede beregning af det forventede fremtidige behov, inklusiv køb og salg af pladser. Der tages udgangspunkt i fremskrivningsscenarie 2 (2018-niveauet), fordi dette niveau vurderes at beskrive udviklingen på området bedst jf. den stabile tilbudsfrekvens i både 2016 og 2017.



5. april 2019
Side 9 af 11

Udover ovenstående demografiske fremskrivning inkluderes i nedenstående beregning den forventede effekt af lavere salg og køb af pladser:

- Salg af interne pladser har været faldende med gennemsnitligt 3 pladser årligt i perioden 2012-18. Det vurderes imidlertid af driftsområdet, at niveauet fremadrettet vil være én plads årligt, fordi Aarhus Kommune har et højt specialiseringsniveau, som efterspørges i andre kommuner.

Køb af eksterne pladser har været markant faldende fra 2012 til 2015. Det vurderes, at købet af pladser i de seneste år er stabiliseret og frem mod 2028 vil ligge på gennemsnitlig 122 pladser pr. år.

Tabel 10. Forventet overskud/underskud (+/-) v. fremskrivningsscenarie 2 (2018-niveau)

Døgnpladser	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	199	199	199	199	199	199	199	199	199	199
Eksternt køb	122	122	122	122	122	122	122	122	122	122
Fremskrivning	-276	-279	-284	-289	-293	-298	-304	-309	-314	-319
Forventet salg	-28	-27	-26	-25	-24	-23	-22	-21	-20	-18
Over- /underskud (+/-)	17	15	11	7	4	0	-5	-9	-13	-16

Ovenstående beregninger viser, at Aarhus Kommune – på kort og mellemlangt sigt - med den nuværende kapacitet samt valg af strategier - fint imødekommer det fremtidige behov. På langt sigt udnyttes mere og mere af kapaciteten, primært grundet tilvæksten af borgere i Aarhus kommune.

3.2 Krise- og forsorgspladser

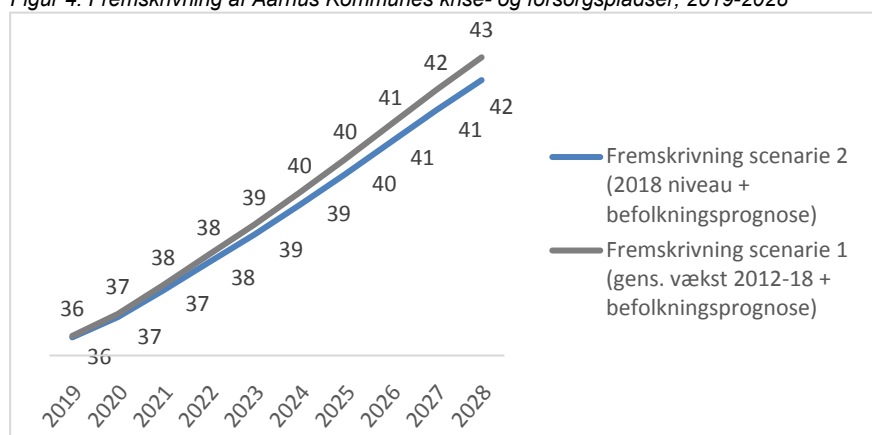
Der er ikke i de seneste års budgetforlig planlagt udvidelser af forsorgspladser til kvinder og børn.

I nedenstående figur 4 fremskrives behovet for krise- og forsorgspladser til kvinder og børn i de to scenarier, hvor tilbudsfrekvenserne for henholdsvis 2012-2018 (gennemsnit) og 2018 sammenholdes med befolkningsprognosen for 2019-2028.

Som figuren viser, er der stort set ikke forskel på resultaterne. I de følgende beregninger anvendes derfor udelukkende fremskrivningsscenariet af den gennemsnitlige vækst fra 2012-2018.



Figur 4: Fremskrivning af Aarhus Kommunes krise- og forsorgspladser, 2019-2028



5. april 2019
Side 10 af 11

I nedenstående tabel opgøres det samlede nettobehov for forsorgspladser til kvinder og børn i Aarhus Kommune med baggrund i ovenstående fremskrivning. I aktivitetstallene indgår ikke data på hverken køb eller salg af disse pladstyper.

Tabel 11. Forventet over-/underskud (+/-) v. gens. tilbudsfrekvens 2012-18

Krise- og forsorgspladser	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intern kapacitet	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Fremskrivning	-36	-37	-38	-38	-39	-40	-40	-41	-42	-43
Over-/underskud (+/-)	2	1	0	0	-1	-2	-2	-3	-4	-5

Ovenstående beregninger viser at den nuværende kapacitet på kort sigt dækker behovet frem til 2022. Herefter estimeres det, at befolkningstilvæksten vil betyde, at der vil blive et mindre underskud på 5 pladser i 2028.

Konklusion og videre perspektiv

Behovsanalysen for FBU viser først et behov for udvidelse af kapaciteten i 2025-2028. Nedenstående aktuelle input til anlægsplanen er således, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for at udvide kapaciteten på området jf. nedenstående tabel 12.

Tabel 12. Input til anlægsplanen*

Aarhus Kommune på området for Familier, Børn og Unge	Forventet øget kapacitetsbehov
Døgnpladser	0
Krise- og forsorgspladser	0

*) Kapacitetsbehovet er baseret på den nuværende kapacitet, planlagte kapacitetsændringer, forventede demografiske udvikling, forventede reduktion i køb og salg, samt udvikling i målgruppe og faglige strategier.



I forbindelse med udarbejdelse af analysen har driftsområdet gjort opmærksom på, at der i de kommende år vil tilståde behov for modernisering af utidssvarende bygninger ved en række tilbud. Der er endnu ikke en konkret afklaring af behovet for modernisering og ombygning, hvorfor der ikke løftes et anlægsbehov i den kommende anlægsplan for 2020-2029, men i stedet afventes anlægsplanen for 2022-2031.

5. april 2019
Side 11 af 11

Bilagsforside

Dokument Titel: Ungehandlingsplan - rådmandsindstilling

Dagsordens titel Ungehandlingsplan

Dagsordenspunkt nr 1.6

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Beskæftigelsesforvaltningen
Dato 5. april 2019

Ungehandlingsplan for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse 15-25 år

Udkast til indstilling fra MBU og MSB til byrådet

1. Resume

MBU og MSB vil med Ungehandlingsplanen styrke indsatserne- og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Målet er at indfri den fælles vision om, at alle unge skal være i gang med uddannelse og job eller i gang med et forløb, der kvalificerer dem hertil.

Pba. drøftelser i de to udvalg er byrådsindstillingen tilrettet og forelægges her til godkendelse. Forelægges parallelt på rådmandsmødet i MBU d. 10. april.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Rådmanden godkender vedlagte byrådsindstilling

3. Baggrund

4. Effekt

-

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

Bilag

Bilag 1: Udkast til Byrådsindstilling

Sagsnummer: 19/000297-14

Beskæftigelsesforvaltningen

Antal tegn: 985

Sagsbehandler: Peter Risvig

Tlf.: 29 28 46 07

E-post: risvig@aarhus.dk

Bilag 2/3

Dokument Titel: **Byrådsindstilling for
ungehandlingsplan**

Dagsordens titel: **Ungehandlingsplan**

Dagsordenspunkt nr **1.6**

Udkast til Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse
Dato Dato for fremsendelse til MBA

Ungehandlingsplan for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse 15-25 år

Indstillingen fremsendes af Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse for at styrke indsatserne i forhold til unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.

1. Resume

Rådmændene for Børn og Unge (MBU) og Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB) vil med ungehandlingsplanen styrke indsatserne- og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Etableringen af den Kommunale Ungeindsats (KUI) styrker sammenhængen i de kommunale indsatser for udsatte unge i alderen 15-25 år. Ungehandlingsplanen adresserer, at der skal mere til for at understøtte unge i deres uddannelsesvalg og sikre, at alle unge kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

Med ungehandlingsplanen besluttet på tværs af MBU og MSB, et gensidigt forpligtende samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Der lægges samtidig vægt på, at det er en fælles opgave, der kun løses ved at samarbejde på tværs af Aarhus Kommune og med civilsamfundet. Uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet er her centrale aktører.

Som en del af ungehandlingsplanen foreslås en række konkrete initiativer for at understøtte opfyldelse af de politiske ambitioner på ungeområdet i Aarhus (se afsnit 5).

2. Beslutningspunkter

Det indstilles, at

1. Byrådet drøfter og tiltræder forslaget til nyt Aarhus mål for unges overgang til ungdomsuddannelse jf. den nationale ungemålsætning.
2. Byrådet tiltræder ungehandlingsplanen for unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.
3. Byrådet drøfter de konkrete forslag til initiativer til at forbedre unges overgang til uddannelse og beskæftigelse i Aarhus, med henblik på at forslagene henvises til budgetforhandlingerne.

3. Baggrund

3.1. Nye nationale måltal for unges overgang uddannelse, beskæftigelse samt uddannelsesvalg

Med det nationale politiske forlig "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" (okt. 2017), er besluttet en ny national målsætning for unges overgang til ungdomsuddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet. Ungemålsætningen afløser den tidligere målsætning om, at mindst 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse (forventet uddannelsesstatus 25 år efter afsluttet grundskole).

Med den nye politiske ungemålsætning sendes et landspolitisk signal om, at alle unge skal være i gang med noget relevant. 90 % af en ungeårgang skal inkluderes i uddannelsessystemet og have gennemført en ungdomsuddannelse inden de er 25 år. De unge, der ikke er i gang eller har afsluttet en ungdomsuddannelse, skal i højere grad have tilknytning til arbejdsmarkedet inden de bliver 25 år. I relation til de ældste unge udenfor uddannelse og uden tilknytning til arbejdsmarkedet, er der en særlig opmærksomhed på, at praksiserfaring kan være vejen til en erhvervsuddannelse.

Status i Aarhus Kommune (jf. den nationale profilmodel) er, at 90,7% af ungdomsårgang 2016, forventes at have gennemført mindst en ungdomsuddannelse inden de bliver 25 år. 5,3% af kommunes unge [15-24 år] er udenfor arbejdsmarkedet, svarende til 3030 unge (opgjort af Undervisningsministeriet pr. okt. 2016).

I relation til fastlæggelse af nyt Aarhus mål for overgang til ungdomsuddannelse indstilles det, at Aarhus adopterer uddannelseselementet af den nationale målsætning i B2020, som lyder, at 90 pct. af de unge skal have gennemført en ungdomsuddannelse, når de fylder 25 år i 2030. Det nationale delmål lyder, at 85 pct. skal have gennemført en ungdomsuddannelse, når de fylder 25 år i 2025. Aktuelt ligger Aarhus Kommune på 84 pct. for de elever som gik ud af folkeskolen i 2016. Det indstilles at fastsætte målsætningen til 85 pct. i B2020. Indikatoren til Byrådet opgøres ved hjælp af Undervisningsministeriets Profilmodel.

Den politiske aftale 'Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden' (dec. 2018), stiller derudover krav om, at kommunerne skal vedtage kommunale måltal for unges valg af ungdomsuddannelse efter afslutning af grundskolen. Hensigten er, at kommunerne skal arbejde aktivt for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne.

Den nationale målsætning er her, at 25% af en årgang i 2030 skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen (opgjort som gennemsnit af landets kommuner). Status opgjort pr. marts 2019 for Aarhus Kommune er, at 14% af en grundskoleårgang vælger en erhvervsuddannelse. Der er dermed tale om en stigning siden 2018, hvor andelen lå på 12 %.

Idet den politiske aftale endnu ikke er vedtaget i Folketinget, indstilles det, at Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse vender tilbage til Byrådet med forslag til mål for unges valg af ungdomsuddannelse i Aarhus.

3.2. Status i Aarhus Kommune

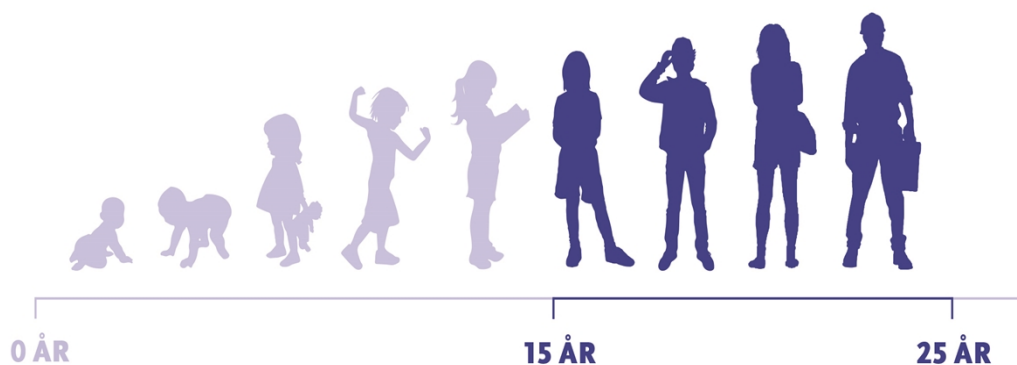
I Aarhus Kommune kunne der i perioden 2009-2012, ses en positiv udvikling ift. opfyldelse af 95% målsætningen. Flere unge kom i gang og gennemførte en ungdomsuddannelse. Den styrkede opmærksomhed på området, har haft positiv betydning. Det må dog konstateres, at vi i Aarhus de senere år, ikke har set en positiv udvikling. Status for Aarhus Kommune er, at 90,7% af en ungdomsårgang forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse indenfor 25 år efter afsluttet grundskole (profilmodellen).

Dette overordnede billede dækker samtidig over, at unges baggrund og sociale forhold fortsat har stor betydning for om unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse. For unge med forældre, der har folkeskolen som højest fuldførte uddannelse er det 80,5% af en årgang, der kommer i gang med en ungdomsuddannelse (15 mdr. efter grundskolen). Unge som har været i specialklasse eller specialskole er ligeledes en udsat gruppe i forhold til uddannelse, hvor det alene er 59% af en årgang, der er i gang med en ungdomsuddannelse 15. mdr. efter grundskolen. Den sociale arv har dermed stadig stor betydning, der også underbygges af nationale undersøgelser på området.

Demografi er også et forhold, som har betydning for Aarhus Kommunes opfyldelse af målsætningerne på uddannelsesområdet. Aarhus er en by med mange unge tilflyttere over 18 år under uddannelse. Ca. halvdelen af de unge under 25 år, som er udenfor arbejdsmarkedet, er tilflyttere fra andre kommuner. Der er derfor på ungeområdet i Aarhus Kommune både behov for forebyggende tiltag i grundskolen, samt initiativer for unge i alderen 15-25 år.

3.3. Styrket 15-25 års fokus i Aarhus med Ungehandlingsplanen

Med den nye nationale ungemålsætning og elementerne i den politiske aftale "bedre veje til uddannelse og job", lægges op til et nyt og tættere samarbejde i kommunerne om unges overgang til uddannelse og job fra grundskolen til 25 år. Det er denne tænkning, der er grundlaget og som udfoldes i Aarhus Kommune med ungehandlingsplanen.



Med ungehandlingsplanen styrkes det fælles fokus og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse, særligt i forhold til:

- Unge i udskolingen, der ikke vurderes uddannelsesparate
- Unge i udskolingen der ikke er afklarede i forhold til ungdomsuddannelse
- Unges valg af ungdomsuddannelse efter grundskolen
- Unge under 25 år, der har afsluttet grundskolen, men ikke er startet på en ungdomsuddannelse, eller er i beskæftigelse.
- Unge under 25 år, der er startet på en ungdomsuddannelse, men er faldet fra, eller i risiko for at falde fra.

Ambitionen med ungehandlingsplanen er inspireret af 95% handlingsplanen, som Byrådet vedtog i maj 2011. Byrådet besluttede her en række konkrete initiativer til styrkelse af unges overgang til ungdomsuddannelse. Herunder indgik en fælles tænkning på tværs af Aarhus Kommune om unges overgang til ungdomsuddannelse.

Hvad angår målgruppen af unge i den uddannelsespligtige alder, tiltrådte Byrådet i november 2018, indstillingen fra MSB om etablering af den Kommunale Ungeindsats (KUI). Formålet med KUI er at skabe en samlet og koordineret indsats, som har ansvaret for at gøre unge under 25 år, som har forladt grundskolen, parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Som noget nyt introduceres der, med den kommunale ungeindsats, et egentligt koordineringsansvar på tværs af beskæftigelse-, uddannelse-, social- og grundskoleområdet. Denne koordinering er et meget vigtigt element i forhold til at sikre, at alle unge kommer i gang med en uddannelse eller et job med perspektiv. KUI er forankret i Unge & Uddannelse i Jobcentret i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Ungehandlingsplanen

Rådmændene for MBU og MSB har udvalgt fem temaer under ungehandlingsplanen. Der er nedsat fælles arbejdsgrupper på tværs af MBU og MSB, der har til opgave at følge op og komme med forslag til udviklingsinitiativer.

Temaer	Ambition
<i>Styrke elevernes uddannelsesparathed i grundskolen</i>	For at forbedre processen for den enkelte elev ifm. uddannelsesparathedsvurderingen i 8.kl. og 9. kl. samt 10. kl.
<i>Motiverende læringsmiljøer i udskolingen</i>	For at styrke de almene læringsmiljøer i grundskolen med fokus på motivation for læring, praksisfaglighed, formative feedback, samt udvikling af elevernes relationskompetencer. Initiativer vedrører dermed også en tidlig indsats ift. de udfordringer man ser i udskolingen.
<i>Udvikling af fokuserede indsatser for unge i grundskolen –</i>	For at udvikle virkningsfulde indsatser med henblik på at forbedre overgangen til uddannelse og job for

<i>Innovationsprojektet "en vej ind i fællesskabet"</i>	unge i grundskolen, som vurderes ikke-uddannelsesparat. (bevilget af byrådet i 2016)
Alle unge skal med i uddannelse og beskæftigelse 15-25 år	<i>For at koordinere udviklingen af den kommunale ungeindsats, samt fokus på snitflader til FGU ift. unge i alderen 15-25 år.</i>
<i>Nye måltal for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse</i>	For at udvikle meningsfulde lokale data og operationalisere de nye kommunale måltal.

4. Effekt

Indstillingen understøtter de nye uddannelsespolitiske målsætninger og måltal for Aarhus Kommune. Den forventede effekt er dels, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse inden 25 år og færre unge er uden tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked. Den forventede effekt er desuden, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen.

5. Ydelser

Inspireret af 95% handlingsplanen, foreslår rådmændene for MBU og MSB, at Byrådet afsætter midler til at gennemføre en række konkrete initiativer for at styrke indsatserne for unges overgang til uddannelse og job – med henblik på at opfylde de politiske målsætninger på området.

Forslag til initiativer med fokus på at blive uddannelsesparat i grundskolen

(jf. tema: **Styrke elevernes uddannelsesparathed i grundskolen**)

Klar til vejledning i grundskolen (retter sig mod elever)	Det at vælge ungdomsuddannelse og være klar til uddannelsesvejledning er en proces, som unge skal understøttes i. Det foreslås, at der afsættes ressourcer til at udvikle og gennemføre forløb for elever i grundskolen, hvor fokus er på at styrke de unge i denne proces. (forslaget kan måske laves sammen med Børne-
--	--

	og ungebyrådet)
Intensive læringsforløb i udskolingen	Med MOVE accelererede læringsforløb, har Aarhus Kommune udviklet et virkningsfuldt 5 dages læringsforløb, som styrker elevernes faglige niveau samt elevernes personlige og sociale kompetencer. Målgruppen er ikke-uddannelsesparate elever i udskolingen. Der er ikke afsat midler til tilbuddet fra 2020. Forslaget er målrettet elever, der er i risiko for ikke at opfylde adgangskravet til eud.
Udvidelse af kapacitet på Netværksskolen	Netværksskolen er et skoletilbud i MBU for unge mellem 14-18 år, som har brug for at gå i skole på en måde, hvor nærvær, tryghed og tydelighed – og tæt voksenkontakt, kan være medvirkende årsag til at få motivation til at gå i skole. På Netværksskolen kan dele af undervisningen foregå i værkstedsrammer, i praktik og at skabe mulighed for at tage sin afgangsprøve. Målet med er forløb på skolen er at skabe mulighed for, at de unge kan "finde en plads" i uddannelse efter skolegang på Netværksskolen.
Styrke overgange for unge fra specialklasse / specialskole	Elever fra specialklasser-og specialskoler er stærkt overrepræsenterede i gruppen af unge, der ikke er i gang 15. mdr. efter afsluttet grundskole (udgør ca. 20% af gruppen). Det foreslås at afsætte midler til at styrke denne gruppes overgang til uddannelse og beskæftigelse. Et konkret forslag kunne være at afsætte midler til brobygningsforløb på FGU. Samarbejde med ungdomsuddannelserne om udvikling af uddannelserne, kan også understøtte denne gruppes overgang til ungdomsuddannelse.

Forslag til initiativer med fokus på motiverende udskoling

(jf. tema: motiverende læringsmiljøer i udskolingen)

Krav om erhvervspraktik i grundskolen	Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervslivet – og forudsætter økonomisk understøttelse, og især opbakning fra erhvervslivet.
Understøtte samarbejde ml. grundskolen og erhvervsuddannel	Der lægges i forliget fra folkeskole til faglært op til udvikling af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Der følger ikke midler med - og erfaringen er, at disse forløb koster ekstra ressourcer for

serne	skolerne og erhvervsuddannelserne. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervsuddannelserne.
MOVE 2.0 i grundskolen (retter sig mod personale og alle elever)	Ambitionen er at anvende virkningsfulde metoder og principper fra MOVE intensive læringsforløb i elevernes egen hverdag skolerne. Forslaget er udviklet med afsæt i nyeste forskning om hvilke virkningsfulde elementer fra intensive læringsforløb, der umiddelbart kan overføres ind i grundskolen.

Forslag til initiativer målrettet unge op til 25 år

(jf. tema: alle unge skal med i uddannelse og beskæftigelse 15-25 år)

Styrke af fastholdelsesindsatserne	Det foreslås, at der afsættes midler til, at der i samarbejde med ungdomsuddannelserne sker en udvikling og styrkelse af de kommunale fastholdelsesindsatser.
Understøtte at gruppen af "voksne unge" tager en erhvervsuddannelse	Det foreslås, at vejledningen styrkes over for unge den gruppe af unge, der i en relativ sen alder endnu ikke har gennemført en ungdomsuddannelse eller som har afbrudt en uddannelse.
Flere unge i FGU	Det foreslås, at der afsættes midler, så der kan iværksættes indsatser for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger, så de kan profitere af et FGU-forløb. Indsatserne skal iværksættes, så de kan forberede de unge mod en erhvervsuddannelse og / eller beskæftigelse.

6. Organisering

6.1. Ungehandlingsplanen som fælles organisatorisk ramme på tværs af MBU og MSB

Med Ungehandlingsplanen etableres en tættere understøttende organisering og samarbejde på tværs af MBU og MSB om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse (15-25 år).

Det tættere samarbejde mellem afdelingerne etableres både på "operationelt niveau", strategisk niveau og politisk niveau. Der er pt. nedsat en understøttende organisering, med reference til rådmænd og det strategiske ledelsesniveau på tværs af afdelingerne. Organiseringen afspejler de temaer, der adresseres, jf. afsnit 3.

Udover disse organisatoriske elementer vil Ungehandlingsplanen fremover være den fælles organisatorisk ramme, som sikrer koordination af aktuelle og fremtidige nationale beslutninger vedr. unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Opfølgning på forliget "fra folkeskole til faglært", forankres således også under Ungehandlingsplanen, for at sikre en koordineret opfølgning i Aarhus. Den understøttende organisering, vil løbende tilpasses det aktuelle behov.

6.1. Styrket samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse i Aarhus

Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigede er centrale i udviklingen af den samlede indsats i Aarhus Kommune for at styrke unge i deres overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Der er dog behov for et tættere samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse – både internt i Aarhus Kommune og sammen med eksterne parter. Dette er også et centralt pejlemærke i Ungehandlingsplanen. Internt i Aarhus Kommune er Sundhed og Omsorg og Erhvervsafdelingen i Borgmesterens Afdeling bl.a. vigtige parter. Ligeledes er det vigtigt at eksterne parter støtter op om at løse udfordringerne på området. Rådmændene for MBU og MSB ser således et stort potentiale i at udvikle samarbejdet med erhvervslivet, samt erhvervsuddannelserne om praktikpladser og skoleforløb for alle unge.

6.3. Inddragelse

Tæt inddragelse og involvering af de unge og forældre, skoler (ledere og lærer), UU, FU, faglige organisationer,

uddannelsesinstitutioner, er en central del
Ungehandlingsplanen.

7. Ressourcer

Indstillingen har ikke bevillingsmæssige konsekvenser.

Der lægges med indstillingen op til en politisk drøftelse i
Byrådet af de politiske ambitioner for unges overgang til
uddannelse og beskæftigelse. De konkrete forslag til
initiativer jf. afsnit 5, bør prioriteres af Byrådet i de
kommende budgetforhandlinger.

Underskrift rådmand MBU

/

Underskrift direktør MBU

Underskrift rådmand MSB

/

Underskrift direktør MSB

Bilag

BILAG 1: Fælles Ungehandlingsplan for unges overgang til
uddannelse og beskæftigelse.

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 17/025386-23

MBU, Pædagogisk afdeling

Antal tegn: Klik her for at angive tekst.

Sagsbehandler: Jesper Callesen

Tlf.: 40 12 44 59

E-post: jcal@aarhus.dk

UDKAST

Bilag 3/3

Dokument Titel: **Bilag -
ungehandlingsplan**

Dagsordens titel: **Ungehandlingsplan**

Dagsordenspunkt nr **1.6**



Fælles ungehandlingsplan for unges overgang til uddannelse og job (opdateret udgave)

6. marts 2019
Side 1 af 6

Rådmændene for Børn og Unge (MBU) og Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB) vil med Ungehandlingsplanen styrke indsatserne- og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og job.

Målet er at indfri en fælles vision om, at alle unge under 25. år i Aarhus, skal være i gang med uddannelse og/eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Etableringen af den Kommunale Ungeindsats (KUI) som byrådet besluttede i december 2018, styrker sammenhængen i de kommunale indsatser for udsatte unge i alderen 15-25 år. Ungehandlingsplanen adresserer, at der skal mere til for at styrke sammenhængen og indsatserne i relation til at forberede og sikre, at alle unge kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

I ungehandlingsplanen rettes både fokus på overgangen til uddannelse og job for den brede gruppe af unge (15-25 år), samt overgangen for den gruppe af unge (15-25 år), der er udfordrede i at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, eller opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tættere samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse

Med ungehandlingsplanen besluttet et gensidigt forpligtende samarbejde på tværs af Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse, om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Der lægges samtidig vægt på, at det er en fælles opgave på tværs af Aarhus Kommune, der kræver et tættere samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet i Aarhus.

Konkret etableres der med ungehandlingsplanen en fælles organisering på tværs af MBU og MSB (foreløbig frem til 2021). Med denne tidshorisont, er formålet at igangsætte konkrete initiativer til at forbedre unges overgang fra grundskolen til uddannelse og job (15-25år). Den fælles organisering, anvendes samtidig til at styrke koordineringen af løbende nationale politiske initiativer på uddannelsesområdet. Senest med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært".

Den fælles organisering på tværs af MBU og MSB med fagpersoner, som afspejler de faglige temaer i ungehandlingsplanen (se nedenfor). Organiseringen er nedsat fra oktober 2018 og understøttes af faste fælles drøftelser på strategisk ledelsesniveau og rådmandsniveau i MBU og MSB.

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 40 12 44 59

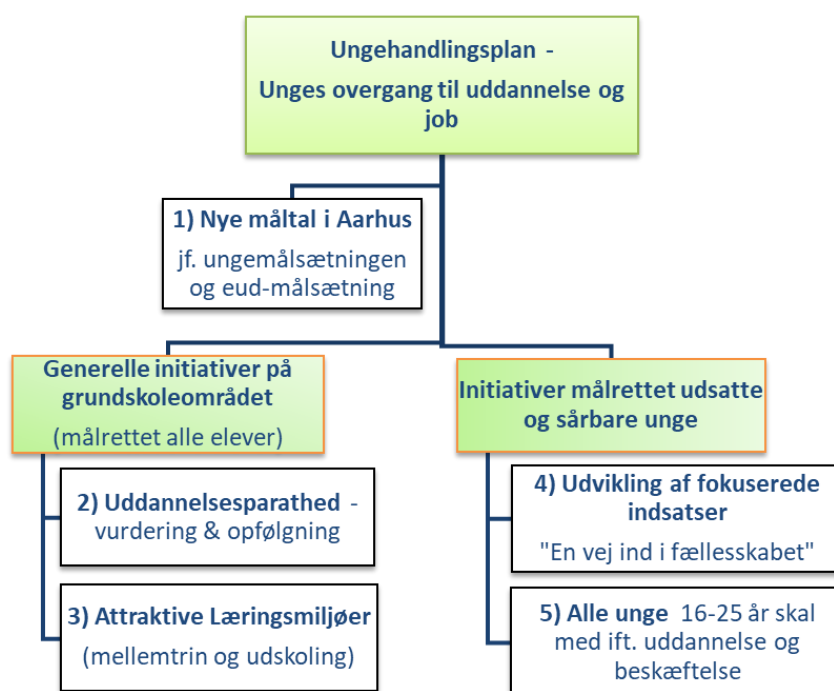
Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sag: 17/025386-18
Sagsbehandler:
Jesper Callesen



6. marts 2019
Side 2 af 6

Temaerne for ungehandlingsplanen:



Nedenfor udfoldes de faglige temaer, der adresseres med ungehandlingsplanen. Nogle af temaerne vil kunne håndteres administrativt og i praksisniveauet gennem gensidigt forpligtende beslutninger på ledelses- og/eller rådmandsniveau og i tæt samarbejde med praksisniveauet.

Nogle af de udfordringer, der adresseres med ungehandlingsplanen, vil imidlertid derudover kalde på politiske beslutninger og prioriteringer i Byrådet. Det er derfor ambitionen, at rådmændene for MBU og MSB, fremsender en fælles byrådsindstilling om ungehandlingsplanen til behandling i byrådet inden sommerferien 2019.

Nye måltal i Aarhus Kommune for unges uddannelsesvalg og overgang til uddannelse og job

Den nye nationale ungemålsætning skærper fokus på, at unge inden de bliver 25 år, skal have gennemført en uddannelse og/eller have tilknytning til arbejdsmarkedet. I Aarhus Kommune bør denne ændring give anledning til at reformulere "Aarhusmålet" for unges overgang til ungdomsuddannelse, som er afledt af 95% målsætningen. Med den nye nationale målsætning for unges valg af erhvervsuddannelse, er kommunerne samtidig forpligtet til at



vedtage kommunale måltal ift. unges valg af erhvervsuddannelse efter grundskolen.

6. marts 2019
Side 3 af 6

Forslag til politisk opfølgning:

Ungemålsætningen: Med afsæt i den nye ungemålsætning, skal byrådet træffe beslutning om nye måltal for unges overgang til uddannelse (erstatte 95% målsætningen).

De unges valg af erhvervsuddannelse: Med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært", forpligtes kommunerne til at vedtage lokale måltal for unges valg af erhvervsuddannelse efter grundskolen.

Uddannelsesparat i grundskolen (herunder fokus på UPV)

Der rettes med ungehandlingsplanen fokus på at styrke de lokale processer for uddannelsesparathedsvurderingen i grundskolen. Målet er, at vurderingen skal være et mere anvendeligt redskab til understøttelse af, at skolerne i samarbejde med UU, klæder eleverne på til at kunne påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ikke mindst skal uddannelsesparathedsvurderingen opleves som en hjælp af de unge selv og opleves som meningsfuld. Der er derfor fokus på bedre involvering af de unge og at forældre inddrages på en systematisk måde i hele processen – hvilket ikke sker systematisk i dag, på tværs af skolerne.

En udfordring, der også rettes fokus på, er at folkeskoler, ungdomsuddannelser, socialforvaltningen og UU skal udvikle en fælles forståelse af kriterierne for, hvad det vil sige at være klar til en ungdomsuddannelse. Der skal samtidig etableres mere smidige arbejdsgange mellem de professionelle, som indgår i de lokale samarbejde om vurderingen og opfølgningen på vurderingen.

Af konkrete initiativer tænkes pt. i udvikling af fælles kompetenceudvikling for medarbejdere i folkeskolen og vejledere i UU, samt udvikling af fælles materialer, som understøtter en ensartet praksis på skolerne og sikrer en ensartet og tæt involvering af de unge og deres forældre. Der er fokus på, at der i forbindelse med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært", nedsættes en "ekspertgruppe", der skal komme med vurderinger og anbefalinger til hvordan uddannelsesparathedsvurderingen kan understøtte elevens læring og udvikling samt uddannelsesvalg. Disse anbefalinger inddrages i den faglige gruppe, der er nedsat.



Forslag til politisk prioritering i byrådet:

6. marts 2019

Side 4 af 6

Forslag	Beskrivelse
Klar til vejledning i grundskolen (retter sig mod elever)	Det at vælge ungdomsuddannelse og være klar til uddannelsesvejledning er en proces, som unge skal understøttes i. Det forslås, at der afsættes ressourcer til at udvikle og gennemføre forløb for elever i grundskolen, hvor fokus er på at styrke de unge i denne proces. (forslaget kan måske laves sammen med Børne- og ungebyrådet)
Intensive læringsforløb i udskolingen for elever der er i risiko for ikke at opfylde adgangskravet til eud.	Med MOVE accelererede læringsforløb, har Aarhus Kommune udviklet et virkningsfuldt 5 dages læringsforløb, som styrker elevernes faglige niveau samt elevernes personlige og sociale kompetencer. Målgruppen er ikke-uddannelsesparate elever i udskolingen. Der er ikke afsat midler til tilbuddet fra 2020.
Udvidelse af kapacitet på Netværksskolen	Netværksskolen er et skoletilbud i MBU for unge mellem 14-18 år, som har brug for at gå i skole på en måde, hvor nærvær, tryghed og tydelighed – og tæt voksenkontakt, kan være medvirkende årsag til at få motivation til at gå i skole. På Netværksskolen kan dele af undervisningen foregå i værkstedsrammer, i praktik og at skabe mulighed for at tage sin afgangsprøve. Målet med er forløb på skolen er at skabe mulighed for, at de unge kan "finde en plads" i uddannelse efter skolegang på Netværksskolen.
Styrke overgange for unge fra specialklasser / specialskole	Elever fra specialklasser-og specialskoler er stærkt overrepræsenterede i gruppen af unge, der ikke er i gang 15. mdr. efter afsluttet grundskole (udgør ca. 20% af gruppen). Der forslås konkrete initiativer ift. denne målgruppe, hvor et forslag kunne være at afsætte midler til brobygningsforløb på FGU. Samarbejde med ungdomsuddannelserne, kan også understøtte denne gruppes overgang til ungdomsuddannelse.

Motiverende udskoling

Der rettes med ungehandlingsplanen fokus på, at udskolingen motiverer eleverne til læring og uddannelse. Der vil indhentes inspiration fra lokale erfaringer, samt ny viden i forskningen.

Der er herunder fokus på, at et tættere samarbejde med erhvervsuddannelserne kan styrke praksisfagligheden i folkeskolens undervisning - og dermed bidrage til, at alle elever får en mere aktiv rolle i undervisningen og oplever variation i arbejdsformerne og mulighed for fordybelse.

Der er også fokus på, at udvikling af et tættere samarbejde mellem folkeskolen og erhvervslivet kan styrke disse elementer i grundskolen. Der vil hentes inspiration fra eksisterende samarbejde som "byggeboksen" og konkrete samarbejder med lokale virksomheder.



6. marts 2019
Side 5 af 6

Forslag til politisk prioritering i byrådet:

Understøtte skole-virksomhedssamarbejdet økonomisk	Der tænkes i et tilbud om praktik til alle elever i 8-10 klasse, samt praktikkrav for alle elever i 10. klasse. Herunder indgå samarbejde om flere fritidsjobs. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervslivet – og forudsætter økonomisk understøttelse, og især opbakning fra erhvervslivet.
Understøtte samarbejde ml. grundskolen og erhvervsuddannelserne økonomisk	Der lægges i forliget fra folkeskole til faglært op til udvikling af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Der følger ikke midler med - og erfaringen er at disse forløb koster ekstra ressourcer for skolerne og erhvervsuddannelserne. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervsuddannelserne.
MOVE 2.0 i grundskolen (retter sig mod personale og alle elever)	Ambitionen er at anvende virkningsfulde metoder og principper fra MOVE intensive læringsforløb i elevernes egen hverdag skolerne. Forslaget er udviklet med afsæt i nyeste forskning om hvilke virkningsfulde elementer fra intensive læringsforløb, der umiddelbart kan overføres ind i grundskolen.

”Innovationsprojektet en vej ind i fællesskabet”

Byrådet har med innovationsprojektet ”En vej ind i fællesskabet” prioriteret ressourcer (ca. 8 mio.kr.) til at udvikle og afprøve nye tilgange og indsatser i grundskolen til unge, der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Innovationsprojektet tænkes sammen med arbejdet med ungehandlingsplanen og understøtter arbejdet med udvalgte initiativer i ungehandlingsplanen. Der er i innovationsprojektet fokus på udvikling og videreudvikling af virkningsfulde indsatser for udsatte- og sårbare unge. Herunder er fokus på at styrke sammenhængen i de indsatser, der iværksættes for at understøtte den enkelte unges overgang til ungdomsuddannelse i MBU og MSB.

Unge op til 25 år – alle skal med

Den faglige gruppe har til formål at styrke fokus i samarbejdet på tværs af MBU og MSB om udsatte unge op til 25 år. Formålet med den kommunale ungeindsats (KUI) er at sikre, at ansvaret for den unge indtil det fyldte 25 år er præcist og effektivt forankret, så de unge, der har behov for støtte på tværs af flere områder, ikke oplever at skulle koordinere sin egen sag og indsats. Derudover skal gruppen sikre, at området for FGU, koordineres mellem MBU og MSB.



Forslag til politisk prioritering:

6. marts 2019

Side 6 af 6

Styrke af fastholdelsesindsatserne	Det forslås, at der afsættes midler til, at der i samarbejde med ungdomsuddannelserne sker en udvikling og styrkelse af de kommunale fastholdelsesindsatser.
Understøtte at gruppen af "gamle unge" tager en erhvervsuddannelse	Det forslås, at der afsættes midler, så der kan iværksættes indsatser for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger, så de kan profitere af et FGU-forløb. Indsatserne skal iværksættes, så de kan forberede de unge mod en erhvervsuddannelse og / eller beskæftigelse.

Bilagsforside

Dokument Titel:	Rådmandsindstilling om proces for udarbejdelse af Beskæftigelsesplan 2020_DOCX
Dagsordens titel	Proces for Beskæftigelsesplan 2020
Dagsordenspunkt nr	2.1

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Beskæftigelsesforvaltningen
Dato 5. april 2019

Procesplan for udarbejdelse af Beskæftigelsesplan 2020

1. Resume

Denne indstilling lægger op til, at deltagerne på rådmandsmødet drøfter proces for den kommende beskæftigelsesplan for 2020.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) at procesplan for Beskæftigelsesplan 2020 drøftes, herunder inddragelse af relevante eksterne aktører

3. Baggrund

Proces for udarbejdelse af beskæftigelsesplan 2020

Det fremgår af "Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.", at Byrådet hvert år inden den 31. december skal udarbejde en beskæftigelsesplan for det kommende års beskæftigelsesindsats.

Beskæftigelsesplanen skal understøtte både nationale ministermål og lokale politiske mål.

Social- og Beskæftigelsesudvalget har ønsket at få en indledende drøftelse om den kommende beskæftigelsesplan i maj 2019. Samtidig er der lagt op til, at den kommende beskæftigelsesplan tages op som et tema på fællesheldagsmødet mellem Arbejdsmarkedspolitisk Forum og Social- og Beskæftigelsesudvalget, som afholdes den 23. maj 2019.

Den kommende beskæftigelsesplan bør således tage højde for input fra både Social- og Beskæftigelsesudvalget samt Arbejdsmarkedspolitisk Forum. Derudover kan det overvejes, om der er andre centrale aktører, f.eks. Erhvervskontaktudvalget, der med fordel også bør inddrages.

Et forslag til en proces er skitseret nedenfor.

Dato	Aktivitet	Bemærkninger
9. april	Rådmandsmøde	Processen for udarbejdelse af BP20 drøftes
8. maj	Møde i Social- og beskæftigelsesudvalget	Indledende drøftelse af temaer til BP20
23. maj	Fællesmøde mellem Arbejdsmarkedspolitiskforum og Social- og Beskæftigelsesudvalget	Fælles drøftelse af temaer til BP20
5. september	Møde i Arbejdsmarkedspolitiskforum	Temaer i planen drøftes
2. oktober	Møde i Social- og Beskæftigelsesudvalget	Udkast til BP20 drøftes
21. oktober	Magistratsmøde	Magistratsbehandling
30. oktober	1. behandling i Byrådet	Byrådets behandling af BP20
6. november	Behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget	NB: Kun relevant, hvis BP20 ikke godkendes på Byrådets 1. behandling
14. november	Møde i Arbejdsmarkedspolitisk Forum	Orientering om udvalgsbehandling og foreliggende udkast til BP20
27. november	2. behandling i Byrådet	Endelig vedtagelse. Kun relevant, hvis BP19 ikke godkendes på Byrådets 1. behandling

Bilag

- Ministermål for 2020

Sagsnummer: 19/014120-3

Antal tegn: 2.476

Beskæftigelsesforvaltningen

Sagsbehandler: Jacob Sonne

E-post: sjas@aarhus.dk

Bilagsforside

Dokument Titel: rådmandsindstilling - lokale til Opgang til Opgang

Dagsordens titel Opgang til opgang

Dagsordenspunkt nr 3.1

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Beskæftigelsesforvaltningen og BBB
Dato 5. april 2019

Orientering om lokaler til projekt Opgang til Opgang

1. Baggrund

Opgang til Opgang er et 4-årigt udviklingsprojekt med det mål at bringe udsatte familier i Gellerupparken ind på arbejdsmarkedet.

Rent geografisk skal projektet ligge i Gellerup af hensyn til nærheden til borgere og samarbejdspartnere.

I et samarbejde med Borgmesterens afdeling er der blevet udpeget en passende lokation til indsatsen: Gudrunvej 78, st. – ved siden af biblioteket og Kontaktstedet.

Det er planen, at 10 medarbejdere og 1 leder skal have daglig arbejdsplads i lokalerne.

Hovedparten af medarbejderne forventes at være rekrutterede pr. 1 maj 2018.

Arbejdet med at indrette lokalerne og indgå lejekontrakt mv. varetages i et samarbejde mellem BEF og BBB.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At) Rådmanden tager orientering om lokaler til projekt Opgang til Opgang til efterretning.

Bilagsforside

Dokument Titel: Orientering om MSBs deltagelse ved
Folkemødet 2019

Dagsordens titel Folkemøde 2019

Dagsordenspunkt nr 3.2

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Organisation & Ledelse
Dato 5. april 2019

Orientering om MSB's deltagelse ved Folkemødet 2019

1. Resume

Indstilling indeholder aktuel status på deltagelse ved Folkemødet 2019.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Rådmanden tager nærværende status om planlægningen af MSB's deltagelse ved Folkemødet 2019 til efterretning.

3. Baggrund

Rådmanden og to medlemmer af direktionen deltager på vegne af MSB ved Folkemødet 2019 i perioden torsdag d. 13. juni og lørdag d. 15. juni.

Hertil har Organisation og Ledelse i samarbejde med Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen påbegyndt planlægningen af rådmandens aktiviteter.

Aktivitetsplanlægningen tager afsæt i rådmandens fire prioriterede tematikker, der er:

- 3.000 flere i beskæftigelse
- Socialpsykiatri/udsatte
- Udsatte boligområder
- Unge

I den forbindelse har O&L formuleret en detaljeret beskrivelse af de enkelte tematikker. Disse beskrivelser

benyttes som kriterier til udvælgelsen af relevante aktivitetspartnere ved Folkemødet 2019.

Med dét afsæt har O&L, BEF og SOC udarbejdet følgende:

1. En kortlægning af mulige aktivitetstyper og målgrupper ved Folkemødet 2019
2. En liste over mulige aktivitetspartnere ved Folkemødet 2019.
 - a. Dét med afsæt i en modtaget liste fra Foreningen Folkemødet over tilmeldte aktører m. aktiviteter.
3. Kontakt til mulige aktivitetspartnere.
 - a. Heri afsøges muligheden for at lave fælles aktiviteter / koble MSB på eksisterende aktiviteter.

4. Effekt

Koblingen mellem folkemødeaktiviteter og rådmandens prioriterede tematikker skal sikre et politisk-aktuelt program ved Folkemødet 2019.

På den måde får rådmanden mulighed for 1) at markere sine prioriterede tematikker i folkemøderegi og 2) styrke sine relationer til temarelevante samarbejdspartnere – på såvel nationalt som lokalt niveau.

5. Ydelse

Aktiviteter

Rådmanden forelægges tilbagemeldinger om konkrete aktivitetsmuligheder til stillingtagen ved de ugentlige sekretariatsmøder med Organisation og Ledelse.

Foreløbigt har rådmanden indvilliget i at deltage i følgende to aktiviteter:

- Frokostmøde med Verne Pedersen (Socialpædagogerne), fredag d. 14. juni kl. 12.30-13.30
- Debat på den Sociale Scene, arrangeret af Institut for Bygningskunst og Teknologi. Debatten omhandler, hvordan vi bygger og indretter byen, så der er plads til hjemløse og socialt udsatte. Foruden

rådmanden deltager socialborgmester Mia Nyegaard (B), en række "nøgleaktører" fra arkitektbranchen og frivillig, der har arbejdet med det såkaldte "Urban Shelter". Debatten finder sted fredag d. 14. juni, kl. 14.15-15.00.

O&L udarbejder et samlet program for rådmandens aktiviteter på Folkemødet samt et overblik over Social- og Beskæftigelsesrelevante debatter og begivenheder

Transport

Der er reserveret 3 flybilletter (fuldt fleksible) med følgende afgang og ankomst:

Dato	Afgang (Aarhus)	Ankomst (Rønne)	
Tors. 13. juni	11.10	12.15	
Dato	Afgang (Rønne)	Ankomst (Aarhus)	
Lør. 15. juni	12.50	13.55	

Der bestilles transport til/fra lufthavnen.

Overnatning

Overnatning i hus på adressen: Tejnvej 76, 3770 Allinge (ca. 2km. fra Allinge)

Overnattende bliver:

MTM – Luise Pape Rydahl

MBU – rådmand og direktør

MSB – rådmand + 2

Der er i alt 3 soveværelser med hhv.

- 3 enkeltsoveværelser
- 2 enkeltsoveværelser
- 1 dobbeltsenge

Derudover er der mulighed for at sove i stuen

6. Ressourcer

Der arbejdes efter et budget på 25.000,- for de samlede udgifter for MSB.

Budgettet fastlægges endelig af Magistraten på baggrund af en indstilling fra den tværgående arbejdsgruppe.

Bilag

-

Tidligere beslutninger

-

Socialforvaltningen

Tlf.: 89 40 20 00

E-post: social@aarhus.dk

Antal tegn: 3.715

Sagsbehandler: Nicholas Isak

Jørgensen/Kristian Dalsgaard

Tlf.: 41 87 48 20

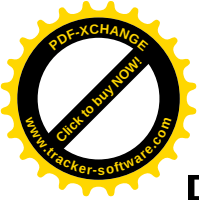
E-post: nij@aarhus.dk

Bilagsforside

Dokument Titel: Magistratens dagsorden d. 8. april 2019

Dagsordens titel Orientering fra magistraten

Dagsordenspunkt nr 3.3



Dagsorden med beslutningsgrundlag

for møde i **Magistraten**, mandag den 8. april 2019, kl. 08.30
Udvalgslokale 390

Åben dagsorden

Borgmesterens Afdeling

- | | |
|--|----|
| 1. Temadrøftelse: "Mangfoldighed Forfra" | 2 |
| 2. Referat fra Magistratens møde den 1. april 2019 | 3 |
| 3. Aarhus Kommunes regnskab for 2018 | 4 |
| 4. Diverse regnskabsmæssige forhold med relation til regnskab 2018 | 5 |
| 5. Afdelingernes planer for anvendelse af opsparingen 2018 | 7 |
| 6. Effektiviseringsopfølgning for 2018 | 9 |
| 7. Opfølgning på investeringsmodeller 2018 | 10 |
| 8. Datakvalitet og ledelsesinformation i 2018 | 11 |
| 9. Nye veje til velfærd, Innovation i Aarhus | 12 |

Flere afdelinger

- | | |
|---|----|
| 10. Stadionanalyse | 13 |
| 11. Indstilling om forslag fra DF om fastholdelse af Jydsk Væddeløbsbanes placering | 14 |

Teknik og Miljø

- | | |
|---|----|
| 12. Frigivelse af anlægsmidler til renovering af brandhaner | 16 |
| 13. Renovering af Brabrand Boligforening afd. 2, Søvangen | 17 |
| 14. Indstilling om forslag fra ALT og V om grønne tage og facader | 18 |
| 15. Indstilling om forslag fra DF om fossilfri kollektiv trafik i Aarhus i 2025 | 20 |

Flere afdelinger

- | | |
|---------------|----|
| 16. Eventuelt | 23 |
|---------------|----|

Bilagsforside

Dokument Titel: Dagsorden til mødet i Social- og
Beskæftigelsesudvalget den 10. april 2019

Dagsordens titel Orientering om udvalgmødet

Dagsordenspunkt nr 3.4



Emne: Social- og Beskæftigelsesudvalgsmøde

5. april 2019

Side 1 af 5

Mødedato: 10. april 2019

Mødetid: Kl. 16.30 – 18.30

Mødested: Rådhuset, Lokale 390

Dagsorden kort:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Oplæg om samarbejde mellem MSO og MSB
3. Byrådshenvist sag: Indstilling på baggrund af forslag fra EL om pause i aktiveringspligten
4. Opgørelse af magtanvendelser i Socialforvaltningen 2018
5. Indhold til den kommende fattigdomsredegørelse og udsættelsessager
6. Orienteringspunkter
7. Skriftlige orienteringer
8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet
9. Evt.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelsesforvaltningen/
Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Ledelse & Politisk betjening

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte telefon: 41 85 99 39

E-mail:

beskaeftigelse@aarhus.dk

Direkte e-mail:

sjas@aarhus.dk/

geja@aarhus.dk

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund/formål: Udvalget godkender dagsordenen for mødet.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 16.30 – 16.35 (5 min.)

Bilag:

- Dagsordenen til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 10. april 2019.

Sag: 19/008701-1

Sagsbehandler:

Jacob Sonne/

Jan Gehlert

2. Oplæg om samarbejde mellem MSO og MSB

Baggrund/formål: Byrådet forelægges i den snarest fremtid en indstilling vedr. en justering af samarbejdsaftalen mellem Sundhed og Omsorg og Sociale Forhold og Beskæftigelse. I den forbindelse orienteres udvalget om det samarbejde og udviklingsarbejde, som har foregået på tværs af de to magistratsafdelinger.



Metode: Mundtlig drøftelse.

5. april 2019
Side 2 af 5

Ansvarlig: Lotte Henriksen & Kirstine Markvorsen

Tid: 16.35 – 17.00 (25 min.)

Bilag:

- Samarbejde MSO-MSB – Udkast til byrådsindstilling
- Samarbejde MSO-MSB - Kommissorium og opgavefordeling
- Samarbejde MSO-MSB - præsentation

3. Byrådshenvist sag: Indstilling på baggrund af forslag fra EL om pause i aktiveringspligten

Baggrund/formål: Byrådet henviste på sit møde den 3. april 2019 sagen til behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 17.00 – 17.15 (15 min.)

Bilag:

4. Opgørelse af magtanvendelser i Socialforvaltningen 2018

Baggrund/formål: Udvalget orienteres under punktet om magtanvendelser på Socialforvaltningens område i 2018.

Konstitueret driftschef for Voksenhandicap, Natascha Mannemar Jensen samt kontorchef i Socialforvaltningens stab, Ann-Sofie Bech von Hielmcrone deltager under punktet.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Lotte Henriksen

Tid: 17.15 – 17.35 (20 min.)

Bilag:

- Indstilling vedr. magtanvendelser 2018
- Redegørelse for magtanvendelser i Socialforvaltningen 2018



5. april 2019
Side 3 af 5

5. Indhold til fattigdomsredegørelse og udsættelsessager

Baggrund/formål: Byrådet modtager årligt en fattigdomsredegørelse og en status på udsættelsessager. Udvalget drøfter indhold til den kommende fattigdomsredegørelse samt udsættelsessager.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Vibeke Jensen & Lotte Henriksen

Tid: 17.35 – 17.55 (20 min.)

Bilag:

- Redegørelse om udsættelsessager i 2018

6. Orienteringspunkter

A) Orientering om økonomiske udfordringer i Familiecentret i Socialforvaltningen.

Baggrund/formål: Udvalget orienteres om økonomiske udfordringer i Familiecentret i Socialforvaltningen.

Metode: Mundtlig orientering.

Ansvarlig: Lotte Henriksen

Tid: 17.55 – 18.00 (5 min.)

Bilag:

7. Skriftlige orienteringer

A) Orientering om status på anbringelsesområdet 2018

Resume: Social- og Beskæftigelsesudvalget orienteres to gange om året om antallet af sager behandlet i Børn og Unge-udvalget. I Børn og Unge-udvalget træffes afgørelser i sager om eksempelvis anbringelse uden samtykke, afbrydelse af samvær og hemmeligholdelse af anbringelsessted.



Såfremt der er spørgsmål til den skriftlige redegørelse, kan disse stilles under dette punkt. I det tilfælde, at der ikke er spørgsmål, gennemgås den skriftlige orientering ikke.

5. april 2019
Side 4 af 5

Bilag:

- Kort opsummering
- Statistik over anbringelser i 2018

B) Orientering om ansøgning og tildeling af § 18-midler, 1. runde 2019

Resume: To gange årligt uddeler Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) frivillighedsmidler (§ 18 midler) til støtte af det frivillige sociale arbejde rettet mod MSB's målgruppe. Den skriftlige orientering omhandler ansøgning og tildeling af § 18-midler i 1. runde 2019.

Såfremt der er spørgsmål til den skriftlige redegørelse, kan disse stilles under dette punkt. I det tilfælde, at der ikke er spørgsmål, gennemgås den skriftlige orientering ikke.

Bilag:

- Kort opsummering
- Orientering om fordeling af § 18 puljen, 1. runde 2019
- Bilag 1 Oversigt § 18-uddeling 1. runde 2019
- Bilag 2: Fokusområder
- Bilag 3: principper for fordeling af § 18 midler

8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet

Baggrund/formål: På hvert udvalgsmøde forelægges udvalget en liste med kommende kurser, konferencer og aktiviteter, der er mulighed for at deltage i.

Ligeledes præsenteres udvalget for de sager, som er på vej til behandling i byrådet fra Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 18.00 – 18.05 (5 min.)

Bilag:



- Kurser og konferencer
- Sager på vej til byrådet

5. april 2019
Side 5 af 5

9. Evt.

Baggrund/formål:

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 18.05 – 18.10 (5 min.)

Bilag:

- Årshjul over sager til Social- og Beskæftigelsesudvalget

Bilagsforside

Dokument Titel: Bordrunde

Dagsordens titel Bordrunde

Dagsordenspunkt nr 3.5

Bordrunde: